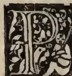
O uidius de arte amã
di z de remedio
amoris cum
comento.

℃BARTOLOMEVS MERVLA: GENEROSO ADOLESCENTI FRANCISCO GEORGII CORNELII EQVITIS ET DECEM VIRI CLARISSIMI FILIO S.

Ræclara multa & omni laude cumulatissima in hac tua excellenti patria circũspiciẽs Frã
cisce generose mihil æque laude dignum inuenio: q̃ q in ea præ cæteris urbibus uiros oĩ
studiorum genere florentissimos esse uideo: Nam si ueis oium laudarũ: artiũ procreatricẽ
quandam: & quasi parentẽ eam: quæ a græcis phia appellatur. Tot in ipsius naturæ obscu
ritate. In differendi subtilitate: in bene uiuendi rõne sese tibi offerentur ꝓuentum maio-
rem nusq̃ sperare possis. Si uero Reginam rerum eloquentiã malis: nõ pauciores iuenies
in quibus esse fateare Catonis grauitatẽ. Lelii lenitatem: Gracchi impetum: Cæsaris calo
rem: Hortensii distributionẽ: Calui argutiam & sanctitatem. Salustii parsimoniã: & quasi eã Ciceronis opu
lentiam: At si in poetica facultate uates eminentissimos. Si in narranda historia luculẽtissimos scriptores.
Si præterea Mathematicæ disciplinæ: & obscuritatis Indagatores acutissimos cõsiderabis: Comperies pro-
fecto his oĩbus patriam tuam ꝑter cæteras ciuitates plurimũ pollere: & his artibus ac disciplinis eos patriæ.
sibi. & amicis. domi forisq̃ esse maximo ꝑsidio: & ornamento: Quo circa tibi ẽt equis uelisq̃ (ut dr̃) eniten
dum est ut inter tot præclarissimos uiros studio & disciplina nomen tuũ eluceat: Excellentissimisq̃ Corne
liis & Scipionibus tuis respondeas. Quorum uirtutes litterarũ monumentis ita notæ sunt: ut nec meo: nec cu
iusq̃ elogio indigeam. uiros. n. Familia tua semper continua serie omni laudum genere fulgentissimos &
illustres habuit. Et ut priscos illos tuos prætermittã: qui ꝓpria laude: amplissimis rebus gestis: maxima glo
ria se quotidie imitandos ante oculos exhibent. Offert se tibi in primis recenti gloria magnanimus eques
& clarissimus senator: Auus tuus ille toto orbe Conspicuus. M. Cornelius illustris & certissima gentis Cor-
neliæ proles: Qui iuuentutem egit non ignauia marcescentem: non abiectissimis scortis: non Aleæ: nõ lu
xuriæ deditam: non uentri somnoq̃ indulgentem: nõ aliis illecebris Irretitam: quæ generosos aios frãgũt
& eneruãt. sed primo assiduis in litterarum studio uigiliis. Deinde peregrinis nauigationibus exercitatus:
Multorum hoium & urbium moribus cognitis. Amplissimis diuitiis nõ minus ingenio: qua honestate. soler
tia. & industria comparatis: ab oĩbus tandem expectatissimus in patriam rediit equestribus donatus ĩsigni-
bus a Rege Cyprio: cui ob ingenii simul: & generis nobilitatem erat q̃ charissimus: Breui deinde in patria
audita prius illius uirtute: Postea ẽt in maximis rebus perspecta & cognita: nihil unq̃ in hoc uestro senatu
magnum: quod sine inuidia dictum uelim nihil dubium: nihil præclara administratione dignũ agebatur:
cui ille non præesset. Quo factum est: ut & aduersis & secundis uestræ reipu. tpibus: patriæ emolumenta ma
xima attulerit: sibi uero sempiternam laudem cõparauerit. Sed quid ego ea cõmemoro. Quum ꝑsertim ma
ximus pater tuus Georgius Cornelius Serenissimæ Reginæ Cypri frater: Decemuir insignis: Clarissimus
Eques: & Senator nobilissimus quotidie tibi sit ante oculos: tanq̃ alterum uitæ speculum. Siquidem ille qũ
cæteris oĩbus uirtutibus: tum maxime prudentia quæ est officii fons singulari & eximia præditus in cõside
randis rebus cedit nemini: liberalibus uero disciplinis ita uacare solet: ut nunq̃ abduci queat nisi reipu. ad-
ministrationibus: aut amicorum causa. Quo fit: ut & sibi ĩmortalem laudem comparet: & cõem hoium socie-
tatem non deserat. Habet. n. Platonicũ illud in ore. Non solum nobis nati sumus: ortusq̃ nostri partem pa-
tria uendicat: partem amici: Fides uero quæ est iustitiæ fundamẽtum: & ante iouem nata a poetis fingitur:
ita ab eo colitur: ut nec præmio corrumpi: nec necessitate ad fallendum cogi possit: nec mirum: legit. n. In
historiis Cornelios uestros hanc uirtutem inter cæteras ita coluisse: ut qũ superior Aphricanus carthaginẽ
sium nauem multis & illustribus uiris honustam cœpisset: eam inuiolatam dimiserit: quia se legatos ad eũ
missos dicebant. Tamersi manifestum erat: eos uitandi periculi gratia falsum legationis munus amplecti.
Liberalitatem uero eius quis non iure optimo admiretur ac prædicet. Solet. n. ille ex tantis opibus semper
in amicos pauperes: aut eruditos pecuniarum aliquid conferre: cibariis sustentare: Amicis eos Interdum com
mendare: aliisq̃ diuersa rõne prodesse: idq̃ non ut beneficus uideatur. Sed quia illum ad id honestas natu-
raq̃ impellunt. Didicit. n. generosi esse animi: & uere Magnifici iuuare mortales: & ꝓdesse q̃plurimis: & hac
una in re hoies deum imitari. Ego certe liberalitatis clarissimi Patris tui sum locupletissimus testis: Me nãq̃
ille complexus mirifica quadam beniuolentia omni benignitate In hunc usque diem prosecutus est Nihil
ab eo unq̃ petii aut mea. aut amicorum causa: quod non protinus optinuerim: Quibus in me officiis nunq̃ in
termorituris: pro uirili parte omni studio: & industria in dies enitonur (quod Plato ille a doctoribus in pri
mis curandum uoluit) uirtutum te amatorem præbeas & sanctissimos mores: optimaq̃ instituta imbibas:
ut regere & regi discas magistra iustitia: Cæterum quoniam hactenus iecisti fundamenta optima: ac maio-
ribus tuis: & excellenti patre dignum te filium præstas: non possum non uehementer tibi gratulari. mihiq̃
gaudere: quod uideam te maiorum imaginibus conspicuum: sed propria uirtute nobiliorem fore. Nunq̃
enim litterarum studia prætermittis. Nunc eloquẽtiæ studiis Incumbis. Interdum ad Mansuetiores musas
redis ex Fabii sententia: qui præcipit legendos poetas esse & excutiendum omne scriptorum genus. Qua
re te hortante tria illa uolumina de arte amatoria. Duoq̃ de remedio Amoris ab Ouidio elegantissime cõ
scripta: quanta potuimus diligentia Interpretati sumus. Tibiq̃ cui omnia debemus. laborem hunc nostrũ
dicamus: ut & uiua uoce: & scriptis intelligas me tibi prodesse uoluisse: & tua causa nihil laboris recusasse.
Inuenies tu qdẽ in eo ope ꝑclara multa: q̃ tibi eruditionẽ haud mediocrẽ & uoluptatẽ afferẽt: Offendes ẽt
q̃dã quæ obturatis aurib⁹ tanq̃ Vlyxes alter Sirenũ cantũ (ut poetæ fabulant) ꝑteribis. Sed ut euagari rãdẽ
desinat oratio: enarrationes has nostras a te Semestri spatio expectatas accipies: Merulamq̃ tuũ amabis. Vale.

BARTHOLOMEI MERVLAE IN PRIMVM OVIDII DE ARTE AMANDI LIBERVM ENARRATIONES.

I Q VIS in hoc artem populo non nouit amádi. Ex latinorum poetarum cósuetudine proponit: Inuocat & narrat Ouidius. Nam primis duobus uersib⁹ amatoriam artem se doctorum profitetur: Deide Venerem amoꝝ matrem inuocat. Narrat postremo quemadmodú

P. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS DE ARTE AMANDI LIBER PRIMVS INCIPIT.

I quis in hoc arté populo nó nouit amádi
Me legat: & lecto carmie doctus amet
Arte citæ ueloq; rates: remoq; regútur
Arte leuis currus: arte regendus amor.
Curribus autumedō lentísq; erat aptus habenis:
Tiphis ín hemonia puppe magister erat.
Me uenus artificem tenero præfecit amori:
Tiphys & autumedon dicar amoris ego.
Ille quidé fer⁹ est: & quí mihi sæpe repugnat.
Sed puer est ætas mollis & apta regi:
Phillyrides puerú citharæ præfecit achillem:

inueniendai & cóciliá da sit amica. In hac auté præfatione facit Auditoré attentum: Docilem: & Beniuolum: Attentum qñ exponit utilitatem futuram amantibus ex præceptis amatoriis. Docilé uero reddit summa rei breuiter & dilucide cóprehésa: Beniuolentiam quoq; a seipso captat: quú sine arrogantia officium suú laudat: ut eo carmine: Me Venus artificem tenero præfecit amori: Seruauit igitur in hoc principio Ouidius id quod a Fabio præcipitur his uerbis. Cá principii nulla alia est: q̃ ut auditorés quo sit nobis in cæteris partib⁹ accómodatior præparemus: id fieri tribus maxime rebus iter auctores plurimos cóstat: si beniuolum: attentú: Docilem fecerimus: & alibi. Sunt & illa ab excitandis ad audiédum non inutilia: si nos nec diu moraturos: nec extra cám dicturos existiment. Docilem sine dubio & hæc ipsa præstat attentio. Sed & illud si breuiter & dilucide summá de qua cognoscere debeat indicauerimus: quod Home. atq; Virg. operú suoꝝ principiis faciunt. In hoc populo: in romana ciuitate. Artem amandi: modú conciliandæ amicæ. Est enim ars: ut docet Cicero: perceptionú exercitatarum constructio ad unum exitum uitæ utilem pertinentium. Diomedes uero grámaticus ita scribit. Ars est rei cuiusq; scia usu: uel traditione uel róne percepta tendens ad usum aliqué uitæ necessariú: diciturq; uel quod arcto præcepto singula diffiniat: & uelut uias quasdam ostédat: uel ἀπὸ τῆς ἀρετῆς. Vnde ueteres artem pro uirtute appellarunt. Arte citæ ut naues & currus gubernantur a perito hoie: ita & amor regi debet ab optio magistro. Veloq; rates remoq; regunt. Velo. n. & remo naues agi uidem⁹: Remú aút ut tradit Ply. copas: uela Icarus inuenit. Curribus autumedó. Autumedon: ut Hom. scri. i. xvii. iliados: Diorei filius fuit: & Achillis auriga. Virg. & Equoꝝ agitator achillis armiger autumedó: uñ quú aurigá designát poetæ. Eú autumedonté appellant. Iuuena. puer autumedó ná lora tenebat: ut aút alludere ad ea Homeri uerba in. xvi. iliados ita scribétis. Secúdo loco Sarpedon lanceá directá in Patroclú nó directe cótorsit: sed p hoste pedasi: q erat tertius equus humerú fixit: quo lætalé doloré granibus gemitibus & q̃si mugitibus testáte atq; in pulueré lapso alus euolauit e corpe: eius ruina turbati reliq equi diuersum abire cœperút stridéte iá iugo: habenisq; amboꝝ se iplicátibus: qd ipedimétum eximius autumedon nó differédú ratus ita expediuit: educto ense insurgés iacenté pedasum amputauit: atq; deinde alii eq in locú reuersi in officio fuerút. Létis habenis: flexibilibus & se iplicátibus: hic fit uerbú lenteo: & lentesco: & lentandus remus in unda a Virg. dí: Sane habena ab eo uerbo deducit: ut Priscia. docet. Tiphys in æmonia: Tiphys: ut scri. Seneca in Medea: fuit gubernator argonautaꝝ: q in ea expeditióe piit: Eú tradit Ply. adminicula gubernádi naues primú iuenisse. In æmonia puppe: in argonaui fabricata i Thessalia: dicta ab argo iuétore: uel a celeritate: ut Diodo. & Hygi. docét hæc dicit a poetis ét palladia: q eá actoris filius argus iunóis & palladis auxilio ædificauit: Sane Thessalia: ut afferit Ply. prius æmonia dicta fuit eadéq; pelasgis & Comargos atq; Helas thessalia & Dryopis semp a regibus cognomiata. Me artificé: me magistrú. Tenero amori: molli & lasciuo: Est aút pprìú epitheton amoris: Papinius. Fulcra torosq; deæ tenerú pmit agmen amorú agaton quoq; apud Platoné ostédit amoré semp iuuené eé tenerú & mollé. Tiphys & autumedó dicar amoris ego: dicar eé optimus amoris magister: ut Tiphys & autumedó habiti sunt optimi gubernatores. Ille qdé ferus é: fateor sæuú eé cupidiné. Et q mihi sæpe repugnat: & q mihi sæpe é aduersus. Sed puer est: puerilé ætaté melius erudiri q̃ adultá docerét Quinti. i prio. Phillyrides puerú: Chiró filius fuit saturni ex phillyra oceái filia: cú qua ille i equú cóuersus: dú p Thraciá ioué filiú quæriti cócubuit: ut aratus docuit Hic herbariá disciplíná iuenit: ut Ply. scri. docuitq; Achillé medicíná & citharædicá arté: ut Statius tradit: Húc post morté inter sydera collocatú scribit Oui. i fastis his uersibus. Nona dies aderat: quú tu iustissime Chiró. Bis septé stellis corpe cinctus eras. Cytharæ pfecit: pposuit pulsandæ cytharæ. est. n. pficere alicui rei agédæ aliqué pponere: ut suprius dixit. Me uenus artificé tenero pfecit amori: hinc pfecti urbis dicti sunt.

Ars. Autemedon. Tiphys. Argo. Thessalia.

Atq; animos molli contudit arte feros.
Qui toties socios:toties exterruit hostes:
Creditur annosum pertimuisse senem.
Quas hector sensurus erat poscēte magistro
Verberibus iussas præbuit ille manus.
Aeacidæ chiron:ego sum præceptor amoris:
Sæuus uterq; puer:natus uterq; dea.
Sed tamen & tauri ceruix oneratur aratro:
Frenaq; magnanimi dente teruntur equi.
Et mihi cedet amor:quis mea uulneret arcu:
Pectora:iactatas excutiatque faces.
Quo me fixit amor:quo me uiolentius ussit:
Hoc melior facti uulneris ultor ero.
Non ego phœbe datas a te mihi mētiar artes.
Nec nos aereæ uoce mouemur auis.
Non mihi sunt uisæ clio cliusq; sorores:
Seruanti pecudes uallibus ascra tuis.
Vsus opus mouet hoc:uati parete perito:
Vera canam:cœptis mater amoris ades:
Este procul uittæ tenues insigne pudoris.
Quæque tegis medios instita lōga pedes.
Nos uenerē tutā concessaque furta canemus:

Faces cupidinis

Hesiodus
Ascra:
Clio:
Musæ
Thespiades

Clius gtūs græcus

Vittal
Stola.
Instita
Limbus

Cōtudit:domuit a cōtūdo uerbo. Exterruit socios:cētauros pterre fecit quū pellō habitaret:uñ Chiron apud Statiū ita Theti alloq̄t:ipsi mihi sæpe q̄runt cētauri:raptasq; domos:abstractaq; corā armēta & cāpis semet fluuiiiq; fugari. Annosū senē:lōgæuū chironē. Pertimuisse:formidasse. Iuue. Metuēs uirgæ iā grandis Achilles Cātabat patriis i mōtibus:& cui nō tunc eliceret risum cythatœdi cauda magistri. Quas hector sensurus erat:hoc dicit qm̄ achilles hectorē occidit. Vterq; puer:& cupido & achilles. Natus uterq; dea:cupido ex uenere:achilles ex tethide. Sed tñ & tauri ceruix:tauri & eq exēplo pbat cupidinē posse gubernari. Excutiatq; faces:accēdat in me faces: nā Cupido nō solū amantes sagittis ferire dr̄:sed ēt face incēdere. Ouid. in met. Tu face nescio quos esto cōtentus amores Irritare tua:& iuue. Nec pharetris ueneris macer ē aut lāpade feruet. Vltor ero:ulciscar accepta uulnera tāto acri⁹ docēdo modū amādi. Nō ego phœ. da. nō dicā me artē amatoriam ab apolline:nou ab auiū auspiciis nō a musis. sed ab usu:& longa amandi pitia accepisse. Voce aeriæ auis:garritu uolucrū:quē augures maxime obseruabant. Nec mihi sunt uisæ clio. Hesiodū dicing quū patris oues pasceret:iuxta heliconē a musis ad fontē hippocrenē ductus poeta euasit. Ascra aūt uicus est in thespiis iuxta heliconis ptē:quā Diuus & pimicides Hesiodi parētes incoluerūt relicta patria cuma. Clio aūt una ē ex musis sic appellata pp gloriā:q̄ ex poetarum laudibus orit:ut Diodo. scribit. Cliusq; sorores, reliq̄s musas itellige:q̄s hesiodus dicit iouē ex Mnemosine:hoc ē memoria genuisse cū q̄ nouē noctes cōcubuit in pierio mōte: Theodōtius Thespiā matrē fuisse dicit: a qua thespiades appellantur a poetis: Diodo. scri in Osiridis exercitu nouem adolescentulas fuisse & cantu & aliis disciplinis eruditas quas græci appellarūt Musas:q; homines bona utiliaq; doceāt & q̄ ab indoctis ignorantur:has apollinē docuisse dicūt:q̄ ex re music⁹ ē appellatus: Pauci ex poetis:in qbus est alcmeō:eas filias eē cœli & terræ aiūt:qd̄ i trestalii in qbus Homerus nouē fuisse pulchritudine eximia scribūt:plura de his Diodo. in. y. Clius aūt gtūs est græcus: nā latinus esset clionis:ut Fabius docet:cuius uerba hæc sunt. Nunc recētiores instituerunt græcis nominibus græcas potius declinationes dare quod tamen ipsum nō semp fieri potest. mihi autem placet latinam rōnem sequi:quousq; pati decor:neq; .n. iā Calypsonē dixerim:ut iunonē:q̄q̄ secutus antiquos Cæsar utitur hac rōne declinandi:sed auctoritatē cōsuetudo supauit:in cæteris:q̄ poterunt utroq; mō nō indecenter efferri: q græcā figurā seq mallet nō latinā qdē:sed citra reprehensionē loquet. Pris. quoq; ita scri. in o pductā desinētia græca sunt fœminina & græce declinant:ut Māto mantus:uel addita nis faciūt gtūm:ut dido didonis:calypso onis:io ionis Phocas uero grāmaticus ita scribit:O littera finita ppria sunt generis fœminini q translata in latinā linguā nihilominus græcā declinationē obtinēt:ut Dido. Manto. Erato. Calypio. Themisto: Declinant. n. hoc mō hæc Dido didois didoi didoē:ab hac didoe. Erant. n. q didonis aut Mātonis gtūm dicūt. & uocis asperitas & ueteꝝ auctoritas eiusmodi declinationē repudiāt: Apuleius tñ i primo met. dixit & Calypsones æternā sollicitudinē flebo. Vsus. o. m. h. usu & expientia doctus hæc canto: qdā legūt usus monet hoc:ut sic utilitatis cā hæc scribo;supior snia magis placet. Cœptis. m. a. ades:uenerē inuocat. Este pro. ui. te. reiicit. Vestales & matronas castissimas:q̄s tenui uitta & instita denotat. Sic alibi. Ec qd ab hac oēs rigida submouimus arte:Quas stola cōtigit sūptaq; uitta uetat:& Tibullus:Sit mō casta doce:quis nō uitta ligatos impediat crines:nec stola lōga pedes: Stola aūt:(ut Marcellus scribit) matronæ utebant ad imos pedes:quā instita assuta:hoc ē tenuissima fasciola ambibat:hāc nōnulli Libū appellāt. Vitta uero uestaliū peculiaris erat:qua capillos obligabāt. Iuuenalis:Cū quo nuper uittata iacebat sanguine adhuc uiuo terrā subitura sacerdos:& Lucāus: Vestalēq; choꝝ ducit uittata sacerdos. Magis tñ placet ut p uittas puellas uirgines & nondū nuptas itelligas:potius q̄ uestales uirgines ētnā uitta utebantur quā cōsuetudinē Ouidius designat in met. eo uersu:Vitta coercebat positos sine lege capillos:& in. iiii. fast. Rite deā latiæ colitis matresq; nurusq;:Et uos qs uittæ lōgaq; uestis abest: Nā ubicunq; Ouidi. Matronas noīat q̄s instita aut lōga ueste designat:uirgines quoq; puellas adiungit:quæ ad uirginitatē declarandā uittas gestabant:ut ēt uestales: Id siqs altius cōsiderarit:cōperiet profecto falsam eē eoꝝ sniam:q hoc in loco intelligūt p uittas reiici ab Ouidio Vestales. Venerē tutā:ignobiles fœminas ad quas est aditus tutus:quū e diuerso ad nobiles piculosus sit. Vnde dixit Hora. in sermonibus. Hic se pcipitē tecto dedit: ille flagellis Ad monē

cæsus:fugiẽs hicꝰ decidit aere. Prædonũ i turbã:dedit hic ꝑ corpe nũmos. Hũc ꝑmixerũt calones:q̄netiã illud acciditiut qdã testes caudãq; salacẽ demeterent ferro. ¶ Cõcessaq; furta:coitꝰ lege ꝑmissos:& aditu faciles. Intelligit aũt nõ mõ igenuas mulieres & ignobiles:sed ẽt libertinas:de qbꝰ ẽt Hora. ita scribit Tutior at q̄to merx ẽ i classe scda Libertina:sed furta aũt ꝑ coitu posuit. Sic maro. Vulcani ueneris q; dolos & dulcia furta. ¶ Pricipio qđ amare uelis. Tria sese docturũ eẽ amãtes ꝓpõit:ꝑrio iueniẽdã eẽ amicã. Deĩde blãditiis alliciẽda. Postrẽo diutiꝰ conseruãdã i amore ꝑcipit. ¶ Miles. amator & miles cupidis. Amore.n. Militiæ speciẽ appellat Oui. & amãtes milites amoris. ¶ In no. ar. in nouã militiã amoris tãq̄ tyro uel nouus i arma ꝑ figurã.

Inque meo nullum carmine crimen erit.
Principio qđ amare uelis reperire labora:
Qui noua nũc primũ miles in arma uenis.
Proximꝰ huic labor ẽ placidã exorare puellã:
Tertius:ut longo tempore duret amor.
Hic modus:hæc nr̄o signabitur area curru:
Hæc erit admissa meta terenda rota.
Dum licet & loris passim potes ire solutis:
Elige cui dicas:tu mihi sola places:
Hæc tibi nõ ueniet tenues delapsa per auras:
Quærenda est oculis aptapuella tuis.
Scit bene uenator:ceruis ubi retia tendat:
Scit bene qua frẽdens ualle moretur aper.
Aucupibus noti frutices:q̄ sustinet hamos:
Nouit quæ multo pisce natentur aquæ.
Tu quoq; materiã longo qui quæris amori:
Ante frequens quo sit disce puella loco.
Non ego quærẽtem uentis dare uela iubebo:
Nec tibi:ut inuenias:lõga terenda uia est.
Andromedẽ perseus nigris portauit ab indis:
Raptaq; sic phrygio graia puella uiro.
Tot tibi nãq; dabit formosas roma puellas:
Hæc hẽt ut dicas qcqd in orbe fuit. (mos
Gargara quot segetes:quot hẽt methina race
Aequora quot pisces:frõde tegunt aues.
Quot cœlũ stellas:tot hẽt tua roma puellas:

¶ Proximꝰ la. scds labor. Ci. Proxima erat Hortẽsii snia. ¶ Huic labori. s. iueniẽdæ puellæ:quã ames. ¶ Exorare:ꝑcibꝰ & blãditiis tibi morigerã reddere. ¶ Tertiꝰ ut lõ. ut amor diutiꝰ conseruet. ¶ Hic modus:hæc mẽsura. ¶ Nr̄o curru:nr̄is ꝑceptis. Est eni similitudo ab augurio sũpta. ¶ Signabit area: describetur spatium operis:sicut in area aurigæ currentes solent currendi spatia designare & eligere. Area aũt ẽ locus purgatus:cylĩdroq; cõsolidatus ubi frumẽtũ triturãt:cuiꝰ formã Varro describit:dicta ab ariditate:q̄ exaruerit & non possit qcq̄ gñare:ut scribit põpeiꝰ:Sed i urbibꝰ eas dicimꝰ q̄s græci platteas appellãt. Liui. Ea ẽ area aũ telluris ædẽ. ¶ Hæc erit admissa meta:currẽdũ erit ꝑ hoc spatiũ:i ꝑsistit adhuc i metaphora aurigæ. Metæ aũt formam Nestor apud Home. lib. xxiii. iliados ita describit. Extat lignũ aridũ ulnæ lõgitudie supra terrã siue quercus siue tilia (neq; enĩ ibre satiscũt) duo aũt utrinq; lapides albi & ob tritũ iter firmissimi:planus circũ: Hippodromus:id qdẽ alicuiꝰ iãpridẽ defũcti termĩnũ uel carceres a maioribꝰ istitutos arbitror:qd nũc huic mũeri Achilles destiauit:ut meta sit:hãc tu curribus ꝓpius actis petes:icũbe i sinistrã flectẽs. Dextrũ ãt equũ stimulo & uoce ꝑtereas:læuus metæ propiquet:& radẽs metã strigat:& tñ ad lapidẽ nõ offendanne forte & eq lædant & frangant currus. ¶ Admissa rota:admoto uel celeri curru. Oui. in met. Admisso. seqtur uestigia passu. & Vale. maxi. Nocte admisso equo theanã cõtẽdit. ¶ Dũ licet:dum nihil tibi obstat:uel dũ fas est ꝑ ætatẽ:nã senem nõ decet amare:ridet enĩ ab oĩbus. Tibullus. Hũc pueri hũc iuuenis turba circũterit arcta Despuit i molles & sibi qsq; sinus aut certe dũ nullo es alio amore irretitus. ¶ Loris solutis:amota oĩ alia cura. ¶ Elige cui dicas:elige puellã:quæ tibi placeat. ¶ Scit bene uenator:uenatoris exẽplo quærendã eẽ puellam docet. ¶ Aucupibus noti frutices:scit quoq; auceps aues in fruticibus uersari. Est aũt Frutex q ad iustã arboris magnitudinẽ nõ assurgit. De frutice legito Theophrastũ in primo. ¶ Qui cõtiet hamos:ꝑiphrasis ẽ piscatoris. ¶ Lõgo amori:diu duraturo. ¶ Dare uela:nõ ẽ iqt lõgius nauigãdũ:ut puellã iuenias quẽadmodũ fecit Paris:q (ut tradũt poetæ) suadẽte Venere:q ꝑ se iudiciũ tulisset i Ida. ut Apule. in met. oñdit i græciã nauigauit. Herodo. tñ aliã hꝰ nauigatiõis cãm fuisse oñdit. ¶ Longa terẽda uia ẽ:nõ ẽt pagrãda erit terra:ut fecit Perseus Qui a pydecte Magnetis fi. ad Gorgonas missus andromedẽ iuenit i littore ceto expositã crie m̃ris Cassiopes:q̄ ausa ẽ nereidibꝰ se pulchritudine ꝑferre:eãq; liberauit:ut i met. docuit Oui. Quare ab Andromede nõ miorẽ ai bẽiuolẽtiã ꝑ bñficio accepit. Nã neq; pr̄ Cepheꝰ æthiopũ rex:nec Cassiopea m̃r ab ea potuerũt ipetrare:q̄n parẽtes ac p̃riã relinq̄ns persea seq̄ret:ĩ Hygi. auctor. ¶ Nigris portauit ab idis. In ioppe:q̄ ẽ i palestina añ diluuiũ cõdita:ubi cepheꝰ regnauit:id scm̄ fuisse ꝑdicãt:uñ (ut Mella scribit) Incolæ beluæ mariæ ossa oñtãt imania uestigiũ fuai Andromedæ. Idẽ Strabo Iosephus & Ply. scribũt. Oui. uero id i æthiopia fuisse asserit:idẽ sẽtit. Hygi. nigris ãt:i hoc ẽ fuscis solis ardore. Sic. & Sappho:Placuit cepheia pseo. Andromedæ p̃riæ fusca colore suæ. Sũt.n. idi (auctore Herodoto) atri:ut ẽt Aethiopes:& eoꝶ quoq; gẽitura atra. Qualis corpoꝶ color:q̄d tñ Aristoteles falsũ eẽ oñdit in secũdo de gñatiõe aĩaliũ:& i tertio de eoꝶ natura. Indos ãt ꝑ Aethiopibꝰ posuit:q supra Aegyptũ sũt quos tñ Hero. i idia refert anumerãdos eẽ:ut Virg. Sola idia nigrũ fert hebenũ:ubi Ser. dicit idiã ꝑ oĩ plaga æthiopiæ accipiẽdã eẽ. De ethiopibꝰ legito Herodotũ i. iii. & vii. lib. & nos plura dixius i enarratiõibꝰ nr̄is in Plynũ de naturali historia. ¶ Quicqd i orbe fuit:romæ dices orbis puellas. ¶ Gargara quot segetes:gargara (ut scribit Macro.) sũt i missia:q̄ ẽ hellespõti puicia. Sed significatio nois & loci duplex ẽ. Nã & cacumẽ mõtis

Area
Metæ.
Forma.
Admissũ
Frutex
Perseus
Ioppe
Indi æthiopes
Gargara.

Idæ:& oppidũ sub eodẽ mõte hoc noĩe uocaſ:hic ãt ꝓ oppido accipiſ frugũ feracissicutĩ ẽ tota Misia ob hu
Methymna moré solũ Virg.ipa suas miraſ gargaia messes.⸿ Methymna racemosi Methymna(ut Stra. scribit) ẽ urbs Lesbiorũ:i q̃ uinũ optimũ nascit.Virgili.Quã methymnæo carpit de palmite lesbos.⸿ Mi & æneæ: Venus æneæ mĩ Romæ sedẽ hẽnex quo oñdit lasciuas eẽ romanas mulieres.⸿ Seu capens primis:hãc Hora.cõpatat ceruino filio ætate naturaq; pauido & q̃rẽti mẽem quã pdiderat.⸿ Siue petis iuuenẽ:maiorẽ natu puellã.⸿ Cogens uoti nesci⁹eẽ tui:ignorabis q̃uã ex tã multis pellis eligẽda sit ⸿ Sera & sapiẽtior ætas:eas intellige q annũ tricesimũ excedũt.⸿ Tu modo põpeia.

Mater & æneæ:constat in urbe sua.
Seu capis primis:& adhuc crescẽtibus annis:
Ante oculos ueniet uera puella tuos.
Siue petis iuuenẽ:iuuenes tibi mille placebunt
Cogeris uoti nescius esse tui.
Seu te forte iuuat sera:& sapientior ætas:
Hoc quoq;(crede mihi)crebi⁹agmẽ erit.
Tu modo põpeia lẽtus spatiare sub umbra:
Qum sol herculei terga leonis adit.
Aut ubi muneribus nati sua munera mater
Addidit externo marmore diues opus.
Nec tibi uitetur quæ priscis sparsa tabellis:
Porticus auctoris liuia nomen habet.
Quæq; parare necẽ miseris patruelibus ausę
Belides:& structo barbarus ense pater.
Nec te prætereat ueneri prolatus adonis.

Porticus Corinthia Portic⁹ oli Romæ erigebãſ ad iãbulatiões & umbras.Inter cæteras maxiæ fuit admiranõis portic⁹
porticus persei corithia ad circũ flãiniũ erecta a Cneo Octauio:ita appellata pp æs corithiũ:qd erat i colũnis.Eadẽ di
porticus pompeiana cebaſ portic⁹i cãpo martio igẽti sũptu edificata:& (ut scribit Ply.)clata pictura Antiphili pictoris:qui Cadmũ & Europẽ pixit.Mar.Inde petit cẽtũ pẽdẽtia tecta colũnis:Illic Põpeia dona nemusq; duplex
Sol i leo. Sane Põpei⁹:& diuus Cæsar:& Octauian⁹:& ei⁹filij & familiares:& uxor:& sorores urbẽ ædificiis ornarũtut Strabo docet.⸿ Quũ sol herculei:quũ sol est i leõe.Sol eni.xiii.kl'ẽdas augustas:ut in.xii.docet Colũella:i leonẽ trãsitũ facit.Designat ãt æstatem Sol eni ab ariete icipiẽs uer oñdit:& Tauꝝ & gẽinos trãsiẽs idẽ signat.Sed iã capitib⁹geminoꝝ circulũ æstiuũ tãgere ui.Et p cãcrũ & leonẽ trãsiẽs:& uirginẽ æstatẽ efficit.Et rursũ a uirgis extrema pte trãsire ad æqnoctialẽ circulũ pspicit.In libra ãt æqnoctiũ cõficit:& Autũnũ significare icipit: Ab hoc signo trãsiẽs ad Scorpiũ & Sagittariũ.Deide ꝓtin⁹ icurrit ad hiemalẽ circulũ:& a Capricorno:Aqrio:Piscib⁹:hiemalẽ trãsigit:auctor Hygini⁹.Leõis herculei.Nẽmæũ leonẽ dicitq; quẽ Hercules(ut Hyginius docet)iermis occidit:& iter sydera collocat⁹ ẽ.⸿ Aut ubi mũerib⁹.Sũt q itelligãt de templo cõcordiæ:qd ædificauit Liuia Germanici mrcuius mẽinit Oui.i fastis:Id postea a Tyberio dicatũ scripsit Sueto.Mi
porticus octauiæ hi magis placet itelligas de porticu octauiæ octauiã sororẽ Augusti filiũ Marcellũ amisisse:cui⁹ monumẽta fuere Theatrũ & porticus eius noĩ dicata.Plutar.ẽt docet octauiã Cæsaris sororẽ ex C.Marcello Marcellũ suscepisseq; dũ ædilis eẽt:paulo post Cæsaris filiã duxisset uxorẽ:morte spõsus obiit:i cui⁹ mẽoriã octauia mĩ bibliothecã cõstruxit.Cæsar uero theatrũ marcelli noie iscripsit Theatro marcelli filii ꝓxia.Nã (ut Sueto.scribit) August⁹q̃dã opa sub noie alieno nepotũ.s.& uxoris sororisq; fecit:ut porticũ Basilicãq; Lucii & Caii.Itẽ portic⁹Liuiæ & Octauiæ Theatrũ q̃ marcelli.Hæc clara erat picturis Antiphili q Hesionã nobilem pixit:& Alexãdrũ ac Philippũ cũ minerua:& Androbiũq pixit herculẽ ab oeta mõte exusta mortalitate cõsensu deoꝝ i cœlũ eũtẽ:Laomedõtis circa herculẽ & Neptunũ historiã i Liuii epitomate legimus.Octauiã sororẽ Augusti filiũ marcellũ amisisse:ei⁹ monumẽta fuere theatrũ & porticus eius noĩ dicata.Plu.ẽt docet octauiã cæsaris sororẽ ex.C.Marcello macellũ suscepisseq; dũ ædilis eẽt:paulopost Cæsaris filiam duxisset uxorẽ spõsus obiit:i cui⁹mẽoriã Octauia bibliothecã cõstruxit.Cæsar uero Theatrũ marcelli noie iscripsit.
Marmora pegrina Externo marmore:pegria marmora elacõia.Armẽia.Phrygia.Nũidia.Paro.Aegyptio atq; Caristo aduehebãſ:ut Ply.docet Iuue.Græcis lõgeq; petitis Marmorib⁹.Priscis tabellis:Antiquoꝝ pictoꝝ clarissimis picturis q̃ i porticib⁹locabãſ.Liuia nomẽ hẽt:portic⁹Liuiæ mẽinit Oui.i fa.eo carie Disce tñ uẽiẽs ætas ubi Li
porticus Liuia uia nũc ẽ portic⁹ imẽsæ tecta fuisse dom⁹.In area h⁹ dom⁹ fulmie ictæ Liuiã porticũ ædificatã scribit ẽt Sue.
porticus apollinis palatini Quæq; pate necẽ:porticũ apollis palatini itelligit:nã ut Trãqllus scribit.Augu.tẽplũ apollis i pte palatinæ dom⁹ excitauit:cui addidit portic⁹ cũ bibliotheca græca latiaq;:i ea erãt imagies Danaidũ qnq̃gita.Oui.i tristib⁹.Ducor ad itõsi cãdida tẽpla dei:Signa pegriis ubi sũt alterna colũnis Belides & stricto stat fer⁹ ense pri:& Prop.iter q̃s Danai fœia turba senis.Dana⁹ aũt qnq̃gita hũit filias:sic⁹ quũ fr ægypt⁹ totidẽ filios hẽret:peteretq; ab eo:ut filias illis i mrimoniũ daret:Dana⁹ q ab oraculo accepat fatũ sibi a gñro iminere:diu id recusauit:coact⁹ tãdẽ a fr:e:nuptias celebrat:puellæ acceptis a pr̃e gladiis ut iussũ erat pria nocte uiros occiderũt.Sola hypmestra linũ maritũ suauit:tũ eas torqri apd iferos fabulãſ poetæ:Oui.in Ibin.Quæq; gerunt
Danaus & ægypt⁹ hũeris pituras Belides undas.Exulis ægypti turba⁹cruẽta nurus:& Tibullus:& Danai pies ueneris q a numi
patrueles na læsit i caua lætheas dolia portat aq̃s.⸿ Miseris patruelib⁹:miseris maritus.Sũt.n.patrueles:q ex frib⁹ nascũſ.
Venus ⸿ Belides:Danaides:ẽ.n.patronymicũ ab auo deductũ:Belus eni pr̃ fuit Danai & ægypti.⸿ Stricto ense:nu
Assyria do gladio.⸿ Nec te ptereat:i tẽplis adulteria exerceri solita docet Iuue.quũ ait.Nã quo nõ ꝓstat fœmĩa tẽplo Intelligit ãt hic Oui.de tẽplo ueneris:q̃ ritu assyrio Romæ colebaſ cũ adõe maxia ueneratiõe pausanias lib.pri.scri.assyrios primũ ueneris cultũ istituisse:quos paphii i cypro imitati sũt ac phœnices q ascalonẽ i palestia tenẽt,a phœnicib⁹edocti citherii eadẽ sacra susceperũt q̃ æge⁹athenieñsib⁹tradidit.Ea aũt ap̃d assyrios siue phœnicas lugẽs iducitſ:c⁹rei cãm assignat Macro.Idẽ ẽt refert simulachrũ eiusdẽ deæ i mõte libano fingi cadite obnupto:specie tristi:faciẽ manu leua itra amictũ sustinẽs:lachrymasq; uisiõe cõspiciẽtiũ mana-

re credi. Stra. ēt refert ĩ cinere regia Byblo adonis tēpla fuisse:eāq; urbē tyrānò opp̄ssā fuisse a Pōpeio libera
tā. De uenere nullā facit mētionē. Iuue. quoq; ondit gētē ex orōte q fluit īter libanū & ānlibanū iāpridē ro
mā pueīsse quū ait. iāpridē ī tyberi. Syrus defluxit orōtes: Et līguā & mores & cū tibicine chordas Oblīq̄s adonis
nec nō gentilia tympana secū Vexit:& ad circū iussas pstare puellas. Fuit aūt adōis fili⁹ regis Cinyræ:& Myr
rhæ ci⁹ filiæ: quē ardētissime amauit Ven⁹: sed ab apro uulnerat⁹ īteriit nō sine deæ luctu maxīo: mis deide ifio
rē mutatus est: ut docet Oui. in metamor. Est sane adonis: ut docet Ser. numē cōiūctū ueneri: ut Virbius Di
anæ: mīri deū attis: Mineruæ Erichthoni⁹. ¶ Cultaq;

Cultaq; iudæo septima sacra uiro.
Neu fuge niliacæ memphitica sacra iuuencæ:
Multas illa facit: quod fuit ipsa ioui.
Et fora conueniunt: qs credere posset: amori:
Flammaq; in arguto sæpe reperta foro est.
Subdita q̄ ueneris facto de marmore templo:
Appias expressis aera pulsat aquis.
Illo sæpe loco capitur consultus amore:
Quiq; aliis cauit: non cauet ille sibi.
Illo sæpe loco desunt sua uerba diserto.
Resq; nouæ ueniunt: causaq; agenda sua ē.
Hunc uenus e templis quæ sunt cōfinia ridet
Qui modo patronus: iam cupit eē cliēs.
Sed tu præcipue curuis uenare theatris.

uideo. Cerimōias iudaicas accipe: ad q̄s cōfluebāt Cerimoniæ
romanæ puellæ. Sed eas Tibe. postmodū cōpescuit Iudaicæ
Vn̄ Sue. ita scri. Externas cerimōias ægyptios iuda
icosq; tir⁹ cōpescuit: coactis q supstiōe ea tenebant
religiosas uestes cū uesti mēto oī cōburere: Iudæo2
iuuētutē p speciē sacri ī puīcias grauioris cœli di-
stribuit. Reliquos gētis eiusdē uel similia sectantes
urbe sūmouit sub pœna ppetuæ s̄uitutis nisi obtē-
perassēt. Iuue. ēt p̄res arguit: q supstitiōib⁹ iudæorū
filios ībuebāt. ¶ Septia sacra. Cærimōiæ iudæo2 q̄
fiebāt septimo quoq; die: quē iudæi Sabbatū appel Sabbatū
lāt: Latini uero Saturni diē. Sabbatū eni: ut Ioseph⁹
scribit: requiē sigñat: q; septio die de⁹ qeuit mōdo
cōstructo: Appiō uero ita appellatū scri: qm̄ iudei la
bore fessi eo die dolore splenis correpti sūt: a sabbo
qd splenē sigñat: Alii scribūt Mosē iudeo2 ducem
mōte synai occupasse: ī quē uenerat p deſta arabie
magna famæ & siti: iuēto frumēto & aq̄ septio die
recreati sūt: un̄ Sabbatū. i. diē qetis dixerit: q ī oē æuū
ieiunio a Mose sācitus ē: auctor Trogus: hūc āt diē
adeo supstitiose s̄uabāt iudei: ut eo2 mūitiōes Pōpe. cœpit obs̄uato ieiunii die quo ab oī ope abstinent: au-
ctores Stra. & Iosephus. Nec fuge niliacæ. Tēplū Isidis dicit: qd fuit pximū ei cāpo: q erat cōiūct⁹ cāpo Mar-
tio. Iuue. Isidis ātiquo q̄ pxima surgit ouili: & Mar. Hic quoq; deceptus mēphinca sacra frequētat. Assidet & Templū
cathedris mœsta iuuēca tuis. Hui⁹ deæ sacra celebrabāt quotānis a mulierib⁹ decē cōtinuis dieb⁹: ut ondit p Memphis
ptius: ubi sæpe nūero scortatiōes: & lenocinia parabāt. Iuue. Aut apd Isiacæ potius sacraria lenæ: Mēphitica
sacra: ægyptia accipe: Mēphis. n. urbs ī angustiis ægypti sita fuit: cōditaq; a Mīne prio rege ægyptio2: ut do-
cet Hero. Diodo. tn̄ ita scri. Mēphis dcā ē a filia cōditoris. ogdoi regis cū q̄ Nilus sub imagie tauri dr̄ concu Mēphis
buisse ex q̄ Is postea natus ē: quē pp uirtutē. Incolæ ægyptū dixere a quo & regio oīs denoiata ē. Iuuēcæ ni-
liacæ: isidis quā Iuno mutauit ī uaccā ut Oui. docet: niliacā āt ægyptiā accipe a nilo flūine ægyptii: un̄ romā
eius sacra aduecta fuere: q̄ lōgo carie exectat Prop. cū ipsa dea. Alii legūt linigeræ: q; sacerdotes isidis lino te
cti sacra deæ celebrabāt: quo2 hitū & pōpā luculētissime describit Apul. ī met. Multas illa facit: multæ illic
subagitātur: un̄ ioseph⁹ lib. xviii antiqtatis iudaicæ scribit: iuuenē quēdā noie Mūdū miro cōmēto cōcubuisse
cū Paulina romana ī tēplo isidis. Qd fuit ipa ioui. nā Io. q̄ postea isis dcā fuit a ioue cōp̄ssa ē. Et fora cōueni-
unt. Romæ fo2 Caii Cæsaris fuit: qd ēt Ianū dicebat: Papi. Quæ sup iposito moles gēmata colosso Stat la- Eorum
tiū cōplexa fo2: & alibi: Latiæ q̄ cōtra tēpla diōes Cæsarei stat sede fori. De eo Appia. i. ii. de bellis ciuilibus triplex⁹
ita scri. Erexit & ueneri gēitrici tēplū ut prius ad pharsalū uouerat bellū initurus: Atriū quoq; tēplo circun-
duxit: qd romano2 fo2 eē uoluit: nō te2 qdē uenaliū: sed eo2 q ad iura cōuenirēt: queādmodū apd psas
aut q̄: ētib⁹ aut explicānb⁹ iura cernūt. Sue. quoq; scri. Cæsarē fo2 d māubiis icohasse: c⁹ Area sī sestertiū mi
les cōstitit. Alte2 dicebat romanū uel uet⁹: Mar. Romanū pprius diuitiusq; fo2 ē. Tertiū extruxit Augustus
cū æde martis ultoris. Sue. Fori extruēdi cā fuit hoīum & iudiciorū multitudo q̄ uidebat nō sufficiētib⁹ du
obus: ēt tertio īdigere. Foro arguto. fremēn litigātiū uocib⁹. Subdita q̄ ueneris. Appiā aquā dicit Nā Appi
us Claudius: ut liuius refert: in cēsura uiā muniuit: q̄ a porta latina: siue Capena: quā ēt Fontinalē Pōpeius
appellat: Brūdusiū usq;: ut docet Strabo. ducebat: Papinius: Est locus an̄ urbē: q̄ primā nascit ingēs Appia. Appia
q q̄ italo gemitus almone cybelle Ponit: Idē quoq; Aquā Appiā in urbē iduxit a quo ita appellata mox fu Aqua
it. De q̄ ita scribit Frōtinus: Cōcipit Appia in agro luculana uia pnestina inter miliariū. vi. & . viii. diuerticu Via
lo sinistrorsus passuū. dclxxx. ductus est. Habet longitudinē a capite usq; ad salinas: q locus ē ad portā Terge Appia
minā passuū. xi. miliū. cx. sursū. xi. miliū. cxxx. supra terrā s̄bstructo & arcuatā pxie ad portā capenā passuū. lx.
Facto de Marmore. Nā ī foro. C. Cæsaris erat ueneris Genitricis: q̄ fecit Archelaus: sed festinatōe dedican
di reliqt ip̄ ectā: erat p̄terea ppetuā sacrā tēpiū Veneris cloacinæ: & ī capitolio ædes ueneris caluæ: & apud
portā colinā tēplū ueneris Erycinæ: cui⁹ ī fastis meminit Ouid. Appias aq̄ ab appio cēsore eo ducta: ubi po- Aedes
stea forū Cæsar extruxit. Exp̄ssis: eiaculatis: emissis. Aera pulsat aq. n. e fōtib⁹ ī altū erūpēs aerē ferit cōsultus: i ueneris
iuris pitus. Aliis cauit. reos defendit. Desūt sua uerba. nescit iuris peritus uti apud amicam eloq̄ntia: q̄ qua Genitricis
in foro uti solet. Resq; nouæ. nouæ causæ nō iudiciales: sed amoris. Sed tu præcipue. Fœminæ ad spectan
dos ludos ex omni urbis parte in theatrum decurrebant: i Iuuenalis Cuneis an habent spectacula totis.
Quod securus ames: quodq; inde excerpere possis: & Propertius. Tu neq; Pompeia spatiabere cultus in um
bra: Nec quum lascivum sternet harena forum: Colla caue inflectas ad summum obliqua theatrum. Venate.

Hæc loca sunt uoro fertiliora tuo.
Illic inuenies quod ames:quod ludere possis:
Q uodq; semel tangas:quodq; tenere uelis.
Vt redit.itq; freques lōgū formica pagmen.
Granifero solitum dum uehit ore cibum.
Aut ut apes saltusq; suos & olentia nactæ
Pascua per flores:& tyma summa uolant
Sic ruit in celebres cultissima fœmina ludos:
Copia iudicium sæpe morata meum est.
Spectatum ueniunt.ueniūt spectent ut ipsæ.
Ille locus casti damna pudoris habet.
Primus solicitos fecisti romule ludos:
Q um iuuit uiduos rapta sabina uiros
Tunc neq; marmoreo pendebāt uela theatro:
Nec fuerant liquido pulpita rubra croco
Illic quas tulerant nemorosa palatia frondes
Simpliciter positæ:scæna sine arte fuit.
In gradibus sedit populus de cespite factis.
Q ualibet hirsutas fronde tegēte comas.
Respiciūt:oculisq; notat sibi quisq; puellam
Q uam uelit & tacito pectore multa mouet
Dūq; rudē præbente modū tibicine thusco
Lydius æquatam ter pede pulsat humanū.

Tanq̄ uenator amicā inqt.Curuis Theatris.Curuū Theatrū appellat pp formā hemicycliquā obtinebat
Thimū. ut Cassiodorus scribit. Voto fertiliora tuori Theatro uberior ē puellaꝝ copia:q̄ posses cupe.¶ Thyma sū-
ma:sūmas ptes thymi:ē.n.thymū herba apib⁹gratissima Virgi.Nerie galathea thymo mihi dulcior hyble.
Floret circa solstitiaiqū & apes decerpūt.& auguriū mellis ē:puērū.n.spetāt apiarii florēte eo.Pli.sollicitos
Cōsualia⁹ a romulo primū i Theatro cœpisse lasciuā licētiā oñdit.Ludos sollicitos iqetos & curaꝝ amoris plēos.Cō
Vela in theatris sualia designat qb⁹Sabiæ raptæ sūtnota ē historia a Liuio & Diony.& Plutar.celebrata quā ēt i.iii.fastorū
luculētissime describit Oui.Tunc neq; marmoreo.
Vela i theatris umbrā fecereiqđ prim⁹oium iuenit
Q.Catulusiqū capitoliū dedicaret:Carbasina dein
de uela prim⁹i theatro duxit lētulus Spīter Apollia
rib⁹ludis:Mox cæsar torū foꝝ romanū itexit:uiāq;
sacrā ab domo sua ad cliuū usq; i capitoliū. Auctor
Pli.Pēdebāt:sic & ppri⁹.Nec sinuosa cauo pendebāt
Marmorea. uela theatro.¶ Marmoreo theatro.¶ Theatra non
ex marmore structa erantiut postea theatrū Pōpeii
Theatra māsuꝝ.&.M.Scauri theatrū op⁹maximum oium q̄
unq̄ fuere hūana manu facta:scæna fuit ei triplex al
titudie.ccc.ix.colūnaꝝ.Ima ps scænæ e marmore
fuit:media:e uitro.sūma tabulis inauratis.Colūnæ
imæ duodeq̄dragenū pedū.Signa ærea iter colum
nas fuerūt tria milia nūero.Cauea ipa cœpit hoium
lxxx.milia.Auctor Pli.ueꝝ pri⁹subitariis gradib⁹&
scæna i tps structa ludos edi solitos:& si uetustiora
tpa repetam⁹ stātē populū spectauisse scribit Taci-
t⁹ li.xiiii.¶ Nec fuerāt liqdo.Croco trito & mero i
Vio spargebātur theatra. fuso uase uitreo.qd Mar.Nibū appellat:spargebāt
theatra populo nimia opuiētia luxuriāte ut testis ē
Pli.Oui.i fastis.Nec fuerāt rubri cognita fila croci.
Nimbū. & ppri⁹pulpita solēnes nō oluere crocos.illic q̄s tu
lerāt.Scæna pri⁹frōdib⁹e palatio mōte decerptis or
nabat.At postea Clau.Pulcher scænā uarietate co-
loꝝ adūbrauit uacuis añ picturā tabulis extētatā.q̄
totā argēto.P.Antoni.Auro petreius.Ebore.Q.u.
Claudi⁹ ptexuit.Versatilē fecerūt Luci⁹& Cīna locū
quē argētatis coragiis.P.lētulus Spīter adornauit:
Scæna auctor Vale.Max.Scæna āt(ut Fur⁹ docet)iumbra-
Theatrū tio iterptat:q̄ a rusticis primū inūbratiōis cā repta
fuit ad carmīa decātāda.sed postea theatri pars ita
appellari cœpta ē:theatrū.n.ut Cassiodorus tradit:
erat in hemicycli speciē.cui⁹eni⁹frōs q̄⁹uelut chor-
dā iter arc⁹ cornua paret scæna appellat Q ualibet hirsutas.coronā frōdeā gestabāt maiores i spectādis lu-
dis.postea tāta ioleuit luxuriaiut ēt rosacea cœperit uti.uñ Pli.scribit.L.Fuluiū argētariū bello punico secū
do qū corona rosacea iter diu e pgula sua i foꝝ pspexisset ex auctoritate senat⁹i carcerē adductū nō añ finē
Intōsi romani beili emissū eē.Comas hirsutas.qa romani ātea itōsi fuerūt.Hora.nō ita Romuli pscriptū & itōsi catōis au
spiciis ueterūq; norma.Et Varro i re rustica.Oli tōsores nō fuisse significāt āriquoꝝ statuæ.q̄ pleræq; hñt
capillū &barbā magnā.sed tōsores.Auctore Pli.i italiā ex Sicilia uenet post Romā cōditā āno.cccc.liiii.ad
ducēte.P.Ticinio mena.Respiciūt.lustrāt &inqrūt quā rapiāt.¶ Tacito pectore.tacēdo.n.cogitabāt.¶ Ru
dē modū:rudē modulationē.nā dū pcinūt rudes uidēt.uel fortasse rudib⁹adhuc hui⁹artis hetruscis:qa non
Tibicies dū tā iflexa aīa sono nec tā pluriformi mō.nec multiforatili tibia utebāt.¶ Tibicine thusco.qa ex hetturia
Tibicen. uenerāt tibiciæ.quoꝝ sacrificæ tybiæ ex buxo fiebāt.ludicræ uero ex ioto arbore.Deide ex ossibus asininis.
Tibiarū postea ex argēto.sane Tibicē penultimā pducit:q̄ sineresis fcā ē duoꝝ ii breuiū i lōgā qū i reliqs corripiat
musicam ut comicē & fidicē:auctor Priscia.Mar.Ebria nos madidis rūpit Tibicina buccis.Tibiaꝝ musicā Plutarchus
i apolinē refert Alcei testimōio.At Pli.obliquā tibiā midæ Phrigio Geminas tibias Marsiæ tribuit. Apule.
Magni Marsiæ prem dicit i canēdo man⁹ discapediasse.primū duas tibias uno spū aiasse:primū leuis ac dex
Ludi⁹seu Histrio tris forāinib⁹acuto tinitu & graui bōbo cōcētū musicū miscuisse.¶ Lydius æq̄tā:Ludius seu histrio ex Etru
ria accersitus.Ducūt.n.a.Lydiis originē hetrusci.Vale.Maxi.de histriōe ita scribit:eaq; tes luciū ex Hetru-
ria accersēdi cām pbuit:cuius decora pnicitas uetusto ex more curetū lydorūq;:a qbus hetrusci originē tra
xerūt:nouitate grata romāoꝝ oculos pmulsit.Et qa ludi⁹apd eos histrio appellabat:scænico nomē histriōi
inditū ē:lydia ēt musica a lydia puincia appellat:cuius auctor fuit Amphion:ut Ply.docet.Ea erat quærula.
Apu.Seu tu uelles Eoliō simplex.Seu Asiū uariū.Seu lydiū q̄rulū:seu phrygiū religiosū:Seu doriū.bellico-
sū.De ludiōib⁹hæc Li.lib.vii.ludiōes ex hetruria acciti ad tibicinis modos saltātes haud idecoros mot⁹mo-
re tusco dabāt:imitari deide eos iuētus simul cōditis iter se iocularia fūdētes uersib⁹ corpemec absoni a uo

ac mot⁹ erāt. Accepta itaq; res sæpiusq; usurpādo excitata uernaculis artificib⁹. qa hister tusco uerbo ludia uocabaf: nomē histrionibus īditū: q nō sicut ante fescenino uersu simile icōpositū temere ac rudē alter/nis iacebāt sed īpletas modis satyras descripto iā ad tibicinē cantu motuq; cōgruēti peragebāt. De ludiōi-bus hæc Liuius & plura ēt alia. ⁋ Ter pede pulsat humū: gesticulationē motu pedū edidit. ⁋ In medio pla-usu. in media populi plaudentis lætitia Rex populo pdæ. Romulus signum dedit rapiendi uirgines Sabi-nasq; ut docet Plu. eratq; q̄si assurgens ipseq; cū optimatibus purpura indutus sedebat: purpuram insinus **Romuli signum**

In medio plausu: plausus tunc arte carebat:
Rex populo prædæ signa petenda dedit.
Protinus exiliunt: animum clamore fatentes:
Virginibus cupidas iniiciuntq; manus.
Vt fugiunt aquilas timidissima turba colūbæ:
Vtq; fugit uisos agna nouella lupos.
Sic illæ timuere uiros sine lege ruentes.
Constitit in nulla: qui fuit ante color.
Nam timor unus erat: facies nō una timoris:
Pars laniat crines. pars sine mente sedet.
Altera mœsta sedet: frustra uocat altera mr̄em
Hæc q̄rit̄: stupet hæc: hęc fugit: illa manet.
Ducuntur raptæ genialis præda puellæ:
Et potuit multas ipse decere pudor.
Si qua repugnabat nimiū: comitēq; negabat
Sublatam cupido uir tulit ipse sinu.
Atq; ita: q̄d teneros lachris corrumpis ocellos:
Quod matri pater est: hoc tibi dixit: ero:
Romule militibus scisti dare commoda solus:
Hæc mihi si dederis cōmoda: miles ero.
Scilicet ex illo solemnia more theatra:
Nunc quoq; formosis insidiosa manent.
Nec te nobilium fugiat certamen equorum:
Multa capax populi cōmoda circus habet.
Nil opus est digitis p quos arcana loquaris:
Nec tibi per nutus accipienda nota est.
Proximus ad dominā nullo phibente sedeto.
Iunge tuum lateri: quam potes usq; latus
Et bene: te cogit: si nolit: linea: iungi:
Qua tibi tangenda est lege puella loci
Hic tibi quæratur socii sermonis origo.
Et moueant primos publica uerba sonos.

cōtraheret: ac rursus cōtractā explicaret. Protinus exiliū: q̄primū discurrūt ad rapiēdas uirgies. ⁋ Vt fugiūt aqias. Idē in met. Sic aqlā pēna fugiūt trepidante colūbæ. Sine lege. sine ordine. Nā timor un⁹ erat. oēs pariter timebāt. Raptæ aūt Sabīæ fuerūt numero triginta: ut nonnulli dn̄t: a qbus & curias nūcupatas uolunt. Valeri. Antias. cccc. xxvii. fuisse scri. Iubas aūt sexcētas. auctor Plu: ⁋ Facies nō una timoris qa aliæ aliā timoris faciē ostēdebant. q̄dam eni mortē: aliæ captiuitatē: & alia id genus supplicia timebāt. ⁋ Genialis pda. generandis liberis parata. Virg. Lucēt genialib⁹ altis Aurea fulcra thoris: Aliter uero ab eodē dr̄ inuitat genialis hiems. hoc ē uoluptuosa. ⁋ Atq; ita qd teneros: Liui. quoq; docet romanos pcibus: q̄ maxie ad muliebre ingeniū efficaces sunt. Sabīas raptas cōciliasse. ⁋ Solēnia theatra: in quibus solēnes ludi exhibent. ⁋ Insidiosa manēt. ex eo tpe quo raptæ sunt Sabinæ. sp in theatris paratæ sunt puellis ab amātibus isidiæ. ⁋ Nec te nobiliū: sunt qui hoc ad equiria tm̄ referēdum putēt: quæ fiebāt quinto idus apriles in circo Maximo inter Palatinū & Auentinū: de quib⁹ in fastis meminit Ouidius his uersibus. Circus erit pōpa celeber numeroq; deoꝝ Primaq; uentosis palma petetur equis hic cæteris ludi nō est opus indice causæ. Magis placet intelligas de ludis oībus. q fiebant in circo. Inter quos etiā. ⁋ Megalesiaciq in honorē magnæ matris celebrabāf magna hoium frequētia: Megalesia aūt (ut Varro docet) sūt appellata a tēplo magnæ mr̄is Megalesio: nā ex libris Sibyllinis romā fuit aduecta. De megalesiacis ita scribit Iuue. Interea Megalesiacæ spectacula mappæ Idæū solēne colit similisq; triūpho Prædo caballoꝝ prætor sedet: ac mihi pace Immēsæ nimiæq; licet si dicere plebis Totā hodie romā circ⁹ capit: & fragor aurē Percutit: eueītū uiridis quo colligo panni. Nā si deficeret mœstā attonitāq; uideres hāc urbē. Potes etiā ad ludos circēses referre. Nā tacitus scribit in ludis circēsibus pueros nobiles eqs ludicrū troiæ inire solitos. ⁋ Multa cōmoda qa eo confluūt puellæ Circus hēt. circus dictus ē. q circum metas pompa ferebaf: & eq currebant: ut auctor est Varro: Tres aūt circos romæ fuisse legimus. Maximū Flaminiū uel Apollinarē. & Nero. i uaticano. Cur aūt flāinius ita fuerit appellatus. docet Plutar. i problemat. Disponebatur autē Circus in formam spa

Sabinarum numerus

Geniale

Megalesia

Circus

cii oblōgi. & i sūmitate circi carceres erāt. a q̄ eq currib⁹ iūcti ad cursum mouebanf: & qum ad summū deuenissēt reuoluebāf. donec ad priorē metā deuenirēt: In circuitu uero spectacula ædificanf: qb⁹ pr̄es atq; eqtes spectabāt q̄ a Liuio fori appellāf. ⁋ Nil op⁹ ē digitis nō digitoꝝ signis: nō capitis nutu utēdū ē: sed libero sermone: solēt eni amātes digitis plærūq; aut alio signo amicæ significare qd uelint. ⁋ Nota: puellæ uolūtas. quæ nota significaf. Proximus ad dn̄m. Iuuenes in spectaculis ppe puellas sedebāt. Iuuenalis. Spectēt iuuenes quos clamor & audax spōsio. quos cultæ decet assedisse puellæ. ⁋ Et bn̄ te cogit: sedēdi ordo & locus iungit te puellæ etiā si id ipsa noliet: lineā aūt appellat iōgū sedēdi locū q̄si quādā lineā ueluti eā quæ i theatris disiūgebat pscænii pulpitū & orchestræ regionē: ut docet uitruuius in. v. Sic ēt noiat in amoribus eo uersu. Quid frustra refugis cogit nos linea iūgi. ⁋ Lege loci. qui est oībus cōis. ⁋ Tāgenda est iūgēdo te tātūmodo Et moueant primos primus sermo fit cū puella q̄nam sit futurus uictor in ludis ex oium snia. **fori** **linea**

Cuius equi ueniant.facito studiose requiras
Nec mora:quisquis erit:cui fauet illa faue.
At quũ põpa frequens certãtib9 ibit ephæbis.
Tu ueneri dominæ plaude fauente manu:
Vtq3 sit in gremium puluis si fortẽ puellæ
Deciderit digitis excutiendus erit.
Et si nullus erit puluis:tamen excute nullum
Q uælibet officio causa sit apta tuo.
Palia si terræ nimium demissa iacebunt.
Collige:& immunda sedulus effer humo.
Protinus officii precium patiente puella:
Contingent oculis crura uidenda tuis.
Respice præterea: post uos quicunq3 sedebit:
Ne premat opposito mollia terga genu.
Parua leues capiunt animos:fuit utile multis
Puluinar facili composuisse manu.
Profuit & tenui uentos mouisse flabello
Et caua sub tenerum scãna dedisse pedem.
Hos aditus circusq3 nouo præbebit amori.
Sparsaq3 sollicito tristis harena foro.
Illa sæpe puer ueneris pugnauit harena

¶ Cuius equi ueniant.Docet iuuenes studiis puellaȝ obsequi debere fauendo ei quem ipsa laudarit ex illis
quattuor factionibus circensium ludoȝ a pãni coloribus denominatis:ut Cassiodorus tradit.solebant enĩ
spectatores alii aliis currentibus hoibus fauere.quoȝ studium Plyn.ad caluisiũ his uerbis deridet:Nunc fa-
uent pãno:pãnum amant.& si in ipso cursu non mediocri certamine hic color illuc ille huc transferatur:stu
dium fauorq3 transibit & repente agitatores illos,quos ꝓcul noscitant:quoȝ clamitant noia relinquet non
Circensiũ Factiones nunq̃ spectatores facta sponsione annulos deponebant.Idem ẽt docet Sidonius Appollinaris his uersibus:
Micant colores Albus & uenetus uirẽs rubẽsq3 ue-
stra insignia cõtinent ministri Ora & lora manu iu
basq3 totas Cogũt flexilib9 latere nodis.Hortaturq3
obiter iuuãtq3 blãdis Vultus plausibus & uoluptuo
sum.Dictãt quadrupedantibus furorẽ.Impellũt.tre
pidãt trahunt repugnant.Ardescunt.saliunt.timẽt:
Pompa Megalesiaca. timentur.¶ At quũ põpa frequẽs.qualis sit hæc põ-
pa in ludis:Megalesiacis docet in fastis Ouidius his
uersibus.Ibunt semimares & inania tympana tũdẽt
Aeraq3 tinnitus ære repulsa dabunt:Ipse sedẽs mol
li comitum ceruice feretur.Vrbis per medias exulu
lata uias.Scæna sonat:ludiq3 uocãt:i spectate qrites.
Et fora marte suo litigiosa uacent.De pompa ẽt hu
ius deæ plura scribit Apuleius i ultimo met.Magis
tamen placet hic intelligas de pompa & turma pue
Troia Ludus rorũ qui troiam ludebant in circo maximo.Quod
ludicrum a iulio Cæsare olim exhibitum fuisse Sue
tonius docet . Idem factitatum scribit ab Augusto
& Caligula:ludi originem habes apud Virgilium
in quinto.¶ Certantibus ephæsis . uel pueris i ludo
troiano pugnantibus uel digladiantibus inter se cy
beles sacerdotibus:qui (ut Apuleius scribit)erãt se
miuiri effœminati cinedi:qui brachia renudata gla
diis securibusq3 sibimet desecabant:& morsib9 mu
sculos incursabant:& membra cædebant. flagro ta
lis ouiũ tesserato multinodis cõmulcabant ictibus.
Ephebeia. Ephebia autem(ut scribit Donatus (est prima ætas
adolescentiæ.Adolescentia extrema pueritia græ-
ci enim(ut auctor est Censorinus in libro de die na
tali) Adolescentuloȝ tres faciũt gradus παιδα uo-
cant annoȝ quatuordecim . Deĩde Ephebum usq3
ad decem & septem postea Exephebon.¶ Tu ueneri dñæ.In Põpa Megalesiaca nõ mõ ipsam Cybelẽ defe-
rebãt in circũ.sed alia quoq3 numina id quod ẽt in põpa Cereris fieri solitũ testat᷑.Ouid. in fastis & in amo
ribus:in his aũt prima uictoria ꝓcedebat spectatoresq3 alii aliis numinibus plaudebãt.Amãtes ãt ueneri po
tissimũ assurgebãt quã tẽ docet elegãtissimæ Oui.his uersibus Sed iã põpa uenit linguis aĩsq3 fauete.Tẽps
adest plausus:aurea põpa uenit.Pria loco fert᷑ sparsis uictoria pẽnis Huc ades:& mẽs hic fac dea uicat amor
Plaudite neptũno nimiũ q creditis undis.Nil mihi cũ pelago me mea terra tenet:& paulopost ita subseq᷑.
Nos tibi blãda uenus puerisq3 potẽtibus armis Plaudimus:incœptis annue diua meis.Iubet ergo poeta ama
Pallium torẽ plaudere debere.quũ in circũ uenus defert᷑:Pallia si terræ:Palliũ supra tunicã gestabat᷑ a uiris & mulie-
ribus ¶ Effer hũo.i.amoueas e loco imundo.¶ Præciũ officii.Appositio figura est:i ꝓciũ inqt officii tui er
ga puellã erit q uidebis eius crura.¶ Parua leues capiũt aĩos:paruis huiusmodi officiis cõcilian᷑ puellæ:qs
Puluinar. ideo dicit leues aĩos hẽre qm̃ sunt mutabiles Virg.uariũ & mutabile semp fœmina.¶ Puluinar facit:pului
nar uel puluinus est quasi lectulus quidam quo utimur in sedẽdo.Cicero. Afferri iussit puluinos & oẽs in
Puluinus. suis sedibus sederunt.Significat ẽt puluinus apud plinium & Columellam partem eminẽtiorem terræ sul
cum ex utroq3 latere sepientem:qui ẽt lira uocatur.¶ Composuisse.cõmode aptasse legitur & supposuisse.
Flabellũ: ¶ Ventos mouisse flabello.Flabellum est quo utimur aduentilandũ æstatis tpe:uel ad abigẽdas muscas.
Teren.Heus tu dore cape hoc flabellum.& uentulum huic facito.fiebant aũt Flabella ex pauonis pẽnis:i ut
Martialis docet.Propertius.Et modo pauonis caudæ Flabella superbæ.¶ Scãna dedisse:Scanna sunt quæ
Scanna: pedibus supponuntur a scandendo dicta.¶ Circusq3.& circus & harena ministrabit uiam conciliandæ ami
Ludi gla- cæ.¶ Sparsaq3 sollicito.ludos gladiatorios intelligit:de quibus multa iuuenalis.Exibebantur autẽ in foro
harena constrato.uñ harena pro loco accipitur:ubi munus gladiatorium exhibebatur:tristem autem hare
nam appellat pp gladiatorum uulnera:solebant aũt imperatores ad bellum ꝓficiscentes munus gladiatoriũ
& uenatus dare:ut scribit Iulius Capitolinus in pupieni balbini gestis his uerbis.Multi apud ueteres dicunt
hanc deuotionem factam contra hostes ut non sanguine litato ſpem pugnarum seueriores uim quandam
fortunæ facerent ituros autem ad bellum romanos debuisse pugnas uidere & uulnera:& ferrum:& nudas
inter se cohortes:ne in bello armatos hostes timerent aut uulnera & sanguinem horrerent.

¶ Vulnus hēt.uulnerat a cupidine.poſcitq; libellū.q p ſortes diuinabat.Sortilegia.n.& alia id gen⁹ diuina sortilegia
tiōis in circo fuiſſe docet Cice.in prio de diuinatiōe.Iuue. Si mediocris erit ſpaciū luſtrabit utrūq; metaꝝ: in circo
& ſortes ducet.¶ Poſito pignore.amātes auctore plinio ī ſpectaculis grādi ſpōſione facta annulos diſpone
bāt quū alii aliū uictorē fore affirmarēt.Martia.Sed quū ſpōſio fabulæq; laſſæ de ſcapo fuerit & icitari & iu
uenalis ſpectēt iuuenes quos clamor & audax ſpōſio:quos cultæ decet aſſediſſe puellæ.¶ Saucius īgemuit:
amator ſenſit ſe eſſe a cupidīe uulneratū. Quid mō quū belli.Auguſtus Cæſar(ut Trāqlus ſcri.)pter cæte
ros Indos:quoꝝ aſſiduitate:uarietate: & magnificē

Et qui ſpectabit uulnera:uulnus habet
Dū loquitur tāgitq; manu:poſcitq; libellum:
Et quærit poſito pignore uincat uter.
Saucius ingemuit:telumq; uolatile ſenſit:
Et pars ſpectati uulneris ipſe fuit.
Quid mō quū belli naualis imagine cæſar
Perſidas induxit:cecropiaſque rates.
Nēpe ab utroq; mari iuuenes ab utroq; puel
Venere atq; ingens orbis ī urbe fuit. (læ
Quis non inuenit turba quod amaret in illa:
Heu heu quā multos aduena torſit amor
Ecce parat cæſar:domito quod defuit orbi
Addere:nunc oriens ultime noſter eris.
Parthe dabis pœnas:craſſi gaudete ſepulti:
Signaq; barbaricas non bene paſſa man⁹.

tia oēs anteceſſit:Dedit ēt ꝑliū nauale circa Tyberī
cauaro ſoloī quo poſtea fuit cæſaꝝ nemus:qb⁹ die
b⁹ cuſtodes ī urbe diſpoſuit:ne raritate remanentiū
graſſatorib⁹ obnoxia eēt:huius Naumachiæ memi Naumachia Augusti
nit ēt Euſebius & Tacitus i.xii.libro.¶ Perſidas idu
xit.claſſem deſignat quā.M.Antonius:ut docet plu classis.m. An.
tarchus.ptim oriētalib⁹ copiis.ptim uiatorib⁹.Aga
ſonibus.Meſſoribus . Adoleſcētulis p totā græciā
a magiſtris captis collegerat.& contra Auguſtū du
xerat: q̄ deīde apud Actiū deuicta & romā adducta ī
naumachia cæſaris pulcherrimū ꝑbuit ſpectaculū.
pſidas ergo oriētales accipe.Eſt.n.pſis(ut ſcr.Ptolo
mæus)regio q̄ terminaſ a Septētrione Media: Ab
occaſu Suſiana:Ab ortu duabus Carmaniis:A meri
die pre pſici ſin⁹. Perſæ āt cognoīati ſunt a pſe filio
Perſei & Andromedes:uocabanſ a græcis prius Ce Persis Cephenes ar
phen⁹.A ſe uero ipſis atq; ab accolis Artei ut docet thei.
Herodot⁹ lib.vii.¶ Induxit.īuexit ī cauatū circa Ty
berim ſolū:ut pugnarēt.¶ Cecropias:Athenienſes:ī
hōc dicit:qa Athenæ Antonianas ptes ſecutæ ſunt.
¶ Ab utroq; mari: ab oriētali & occidentali plaga.
¶ Orbis ī urbe fuit: toti⁹ orbis hoīes uiſi ſunt fuiſſe Parthi
romæ.¶ Amor aduena.amor pegrīnæ mulieris.¶ Ecce parat cæ. Auguſtus finito hiſpano bello ī Syriā ad domiti
cōponendū oriētis ſtatū puenit metūq; phrahatti iniūxit:ne bellū pthiæ uellet īferre. Itaq; tota pthia capti ab Augu
ui ex Craſſiāo ſiue antōii exercitu recollecti:ſignaq; cū his militaria Auguſto remiſſa.Sed & filii: nepoteſq; sto
Phrahattis obſides Auguſto dati:pluſq; cæſar magnitudīe noīs ſui fecit:q̄ armis ali⁹ ipator facer potuiſſet:
Auctor Iuſti.ſcri.ēt Suetonius pthos & armenios uindicāt: Auguſto facile ceſſiſſe. & ſigna militaria q̄.M.
Craſſo & antonio ademerāt:repoſcēti reddidiſſe:obſideſq; optuliſſe.quos quodā muneris die miſſos p me
diā harenā ad ſpectaculū īduxit:Stra.ēt refert Phrahatē regē pthoꝝ tm̄ circa Cæſaris amicitiā ſtuduiſſe:ut
ēt illi trophæa remitteret:q pthi de romāis erexerāt:& uocato ī collogo Tito q p id tēps ſyriæ ꝑerat:qttuor
ei filios legitios obſides tradidit:ſaroſpadē.Ceroſpadē.Prahanē:& Boonē & duas eoꝝ uxores & filios q̄r
tuor ſeditionē metuēs & ne ſibi īſidiæ ſtruerenſ.Huius expeditiōis meīnit Proptius ea elegia:q̄ ita incipit.
Arma deus Cæſar dites meditaſ ad īdos.Hora.Præſens diu⁹ habebiſ Auguſtus adiectis britānis īpio gra
uibuſq; pſis. Hic āt ītelligendū ē de parthica expeditiōe:quā Tyberius auſpiciis Auguſti ſuſcepit:cui⁹ memi
nit Sueto.ī Tyberio his uerbis.Deide ad oriētē exercitu ducto:regnū armeniæ tigrani reſtituit: ac p tribu
nali diadema ipoſuit.Recepit & ſigna q̄.M.Craſſo ademerāt:pthi:potes hoc ēt qd magis placet referre ad
Caiū ex iulia nepoīē quē una cū lucio frē adoptauit domi p aſſem & librā emptos a pre agrippa teneroſq;
ad huc ad curā reipu.admouit:& cōſules deſignatos circū puīcias exercituſq; dimiſit: Sed ambos ī duode
uiginti mēſiū ſpacio amiſit.Caio ī lycia Lucio maſſiliæ defunctis:auctor Sue.de his ēt.L.Florus ita ſcri. Ad
oriētē plus negocii cū armeniis.Huc alteꝝ Cæſar ex nepotibus ſuis miſit ambo fato breues:ſed alter īglo
rius Maſſiliæ qppe Lucius morbo ſoluiſ.In lycia Caius ex uulnere:q̄n armeniā ad pthos ſe ſubtrahētē reci
pit.Armenios uicto rege Tigrane ī hoc unū ſuitutis gn̄s Pōpeius aſſueuerat. ut rectores a nobis acciperēt.
Intermiſſū ergo ius p hūc recuparū nō īcruēto nec iulto tn̄ certamie. Quippe dōnis quē rex Artaxaris ꝑfe
cerat:ſimulata pditiōe adortus uirū īrētū libelloſquē ut theſauroꝝ rōnē cōtinētē ipſe porrexerat:iſtrict⁹ ac
recrear⁹ ex uulnere ī tēps cæterū barbar⁹ undiq; īfeſto exercitu oppſſus gladio & pyra ī quā ſe pcuſſus īmiſit
ēt cæſari ſatiſfecit.poſt Caii āt & Lucii mortē eoꝝ frēm.M.Agrippā & Tiberiū adoptauit Auguſtus:ut Sue
to.ſcri Nūc oriēs ultīe.Idē ēt Proptius:Sera ſed auſoniis ueniet puīcia uirgis aſſueſcēt latio ptha trophæa
Ioui.Craſſi gaudete.M.Craſſum patrē & publiū filiū ſpectatæ uirtutis adoleſcētē deſignat: quos pthi truci Craſſi
darūt.Nā.M.Craſſus a pthis uictus ꝑlio ī quo ēt filiū amiſit:reliqas exercitus ī collē recepit.Euocatus deīde & publii
in colloqū ab hoſtibus:quorū dux erat Surēas uelut de pace acturis a Maxarthe occidiſ.Sed ſurenā poſtea Mors
Orodes parthorū rex eius gloriæ īuidēs īteremit:hiſtoriā hēs apud Plu.& Appianū.Parthe dabis pœnas.
Parthi ſcythæ fuerūt:ut docet Iuſtinus:& lingua ſcythica exules interprætantur quoniam parthorū regnum parthis
ſcytharū exules condidere.Sunt autem populi perſis finitimi:ut docet Strabo: Terminantur ab occaſu parte
Medorū:a ſeptētrione Hircania ab oriente aria:a meridie deſerta carmaniæ:auctor Ptolomæus . ¶ Signaq;
barbaricas: ſigna a parthis bis ſunt adempta romanis:primo Craſſo deuicto.Deinde etiam.M.Anto.

Vltor adest:primiſq; ducem ꝓfitetur in annis:
Bellaq; non puero tractat agenda puer.
Parcite natales timidi numerare deorum:
Cæſaribus uirtus contigit ante diem.
Ingenium cœleſte ſuis uelocius annis:
Surgit:& ignauæ fert mala damna moræ.
Paruus erat:manibuſq; ſuis tirynthius angues
Preſſit:& in cunis iam ioue dignus erat.
Nũc quoq;:qui puer es:tãtus tũ bacche fuiſti:
Q um timuit thyrſos india uicta tuos.
Auſpiciis animiſq; patris puer arma mouebis
Et uinces annis:auſpiciiſq; patris.
Tale rudimentum tanto ſub nomine debes:
Nunc iuuenũ priceps:deinde future ſenũ.
Q uum tibi ſint fratres:fratres ulciſcere læſos.
Q umq; pater tibi ſit:iura tuere patris.
Præbuit arma tibi genitor patriæq; tuuſq;:
Hoſtis ab inuito regna parente rapit.
Tu pia tela feres:ſceleratas illa ſagittas:
Stabit pro ſignis iuſque piumq; tuis.

¶ Vltor ades. Tiberiũ dicit uel Caiũ. ¶ Primiſq; ducẽ. Caius enim puer admodũ in orientem duxit exer-
citum ¶ Bellaq; nõ puero:bellũ ſumit difficillimũ:qd cõſumatiſſimũ exigit imperatorẽ. ¶ Parcite natales:
puerilis ætatis imaturã uirtutẽ diuinitati Cæſaꝝ aſcribit. ¶ Timidi:pauidi & timentes:ne qd aduerſi acci-
dat Caio contra parthos eunti pp ætatẽ. ¶ Parcite numerate:ne numeretis. ¶ Natales deoꝝ:dies quib' na
Natales — ti ſunt diiſeu partus deoꝝ. Ply. Diuerſaꝝ quidem gentiũ natales concordi figura repiri. Natales ẽt pro cõ
ditione ſanguinis ac ſamiliæ accipi inuenies apud auctores. Cornelius Taci. Aderat Cornelius ſuſcus in-
gens ætate claris natalibus. Plyn. in epiſtolis nata-
les accipe uidetur pro generis ignobilitate: quam
inquit. Nonnunq̃ cãdidatus aut natales competi
toris aut annos aut ẽt mores arguebat. Cæſaribus:
imperatorib' & eoꝝ liberis. ¶ Et ignauæ fert ma-
la dãna moræ:auſert inquit ingeniũ cœleſte quic
quid dãni mora annoꝝ accidit. ¶ Paruus erat.exẽ
Hercules puer' — plo herculis probat in pueroːſed deo eſſe uirtutẽ.
Alcmena poſt partum iunonem uerita puerũ in
loco expoſuit:quẽ ab eo herculeũ campũ dixere.
Quo tpe mineru: una cum iunone ꝓfecta: qum
infantis naturam admiraretur. Iunoni ſuaſit ut illi
mãmã pberet. Qua præter ætatẽ uiolentius ſum-
pta. Iuno dolore mota puerũ abiecit. Minerua illũ
matri detulit nutriẽdum: Iuno deinceps duos dra
cones ad perdendum miſit pueꝝ: quos ille utraq;
manu faucibus apprehẽſos ſtrangulauit: unde illũ
argiui:qm̃ iunonis opa gloriam eſſet adept':qum
antea alcæ' uocaret Iraclẽũ dixere:auctor Diodo.
plura legito apud Plautum. Virg. uti prima nouer
cæ monſtra manu geminoſq; premens eliſerit an
Tirynthi' — gues. ¶ Tiryn. hercules: a tiryntha oppido haud
lõge a mycænis appellatus: ex quo pulſus Amphi
trion eius pater putatiuus thebas cõceſſit ut docet
Diodorus. Seruius ẽt ſcribit ideo herculem appel
latum tirynthium:qm̃ puer tirynthæ educatus ſit.
Bacchus — Nunc quoq; qui puer es. Bacchus boetias thebas
Dionyſi. — patriã habuit:ut Ply. docet. Diony. appellatꝰ a ioue
& Nyſa ãtro:ubi a nymphis nutrit' eſt. Bacchũ ap
pellarũt a mulieribus:quæ bacchãtes illum ſeque
bantur:lenæum præterea. Bromium. pigenium. Triumphatorem aliiſq; cognominibus uocarunt puer
orbem peragrauit. Multas domuit nationes:in indiam cum exercitu tranſcendẽs triẽnio poſt multis cum
ſpoliis in Boetiã rediit primus oĩum triumphauit uectus indico elephãto: emere ac uendere primus inſti-
tuit:ut Ply. docet in exercitu mulierum copiam circumduxit armatam haſtis thyrſo inuolutis:in his & mu
ſæ uirgines erant. & Silenus pedagogus ac nutritor optimorumq; inſtitutor ſtudiorum diadema regum
pugnare — inſigne primus inuenit:quis Mitra pro diademate uteretur. Vnde mitriphoros dictus eſt:ut ſcribit Dio-
Auſpiciis alienis — do. ¶ Auſpiciis animiſq; patris:auſpiciis & annis auguſti patris per adoptionẽ:quaſi dicat Multum tibi pue
ro conferent auſpicia & anni auguſti: Tiberius ſiue Caius dicitur arma mouere auſpiciis Auguſti: quoni
Auſpiciũ duplex — am ei Cæſar bellum gerendum mandabat:quod ſuis auſpiciis ſuſceperat. Romæ enim cõſuetudo erat:ut
nihil domi foriſque gereretur niſi captatis auſpiciis:captabantur autem auſpicia duobus modis: aut uola-
Oſcines ꝓpetes — tu aut garritu auium:quarum quædam oſcines:quædam præpetes dicebantur. ¶ Et uinces annis: quia an
ni auguſti afferent tibi multum auctoritatis apud hoſtes ſeu quia auguſtus puer adhuc cœpit pugnare:qui
Caius & Lucius — dã legunt animis. Magis placet annis legas: quibus moderandum eſſe puerile ingenium uelit poeta: aut
in puerili ætate ſperandum eſſe uictoriam: ¶ Tale rudimentum:tale initium: ſub tanto nomine: Cæſaris
auguſti patris. ¶ Quum tibi ſint fratres:uel. M. Agrippam & Luciũ innuit:quos læſos dicit propter ius ac-
cipiendi rectores a parthis itermiſſum:uel ſi ad Tiberium referas:Caium & Lucium intelligit: quos ex iu
lia nepotes Auguſtus adoptauit:quibus intra triennium defunctis adoptatur ab Auguſto Tyberius ſimul
cum fratre eorum. M. agrippa:quos læſos dicit poeta propter Caium a parthis interemptum. ¶ Iura tuere
patris. nam (ut Florus etiam ſcribit) armenios uicto rege Tigrane in hoc unum ſeruitutis genus aſſueue-
rat Pompeius. ut rectores a romanis acciperent. Intermiſſum ergo ius Auguſtus primo per Caium:dein-
de per Tiberium recuperare uoluit. ¶ Genitor patriæq; tuuſq;. Auguſto Senatus po. q; ro. per Valerium
Auguſtus pr̃ patriæ — meſſallam patris patriæ cognomen detulerunt:cui lachrymans reſpondit Auguſtus his uerbis: Compos
factus uotorũ meorum. P. C. quid habeo aliud deos immortales præcari:q̃ ut hunc conſenſum ueſtrum
ad ultimum uitæ finem mihi perferre liceat: auctor Sueton. ¶ Hoſtis. parthus. ¶ Rapit regna. armeniam
dicit:quæ ad parthos defecerat. ¶ Ab inuito parente:ab auguſto id moleſte ferente. ¶ Pia tela:quia cau-
ſa tua eſt honeſta. ¶ Sceleratas ille ſagittas:quia parthorum cauſa iniqua eſt. ¶ Stabit pro ſignis:romanæ

militiæ consuetudinem notat: Solebant enim in exercitu numen aliquod imperatores perferre: ut C. Cæsar uictricem uenerem pompeius Herculem inuictum in auxilium uocabat: & in hiberia pompeii filius insigne pietatis. Cæsar uero insigne ueneris anteponebat quē morem etiam Vergilius tangit eo uersu. Vadimus immisti danais haud numine nostro. ¶ Eoas opes: parthicas gentes. ¶ Dux meus: Tiberius uel Gaius. ¶ Marsq; pater: mars pater romanæ urbis p Romulū. ¶ Est deus e uerbis alter: Cæsarem augustum dicit: qui uiuus diuinos meruit honores: & mortuus: ut Sue. scribit in deorum numerum relatus est. Nec enim de-

Numina in exercitu præferebantur

Vincunt parthi causa: uincant & armis.
Eoas latio dux meus addat opes.
Marsq; pater: cæsarq; pater date numen eunti:
Est deus uobis alter: & alter erit.
Auguror: en uinces uotiuaq; carmina reddam:
Et magno nobis ore sonandus eris.
Consistes: aciemque meis hortabere uerbis:
O desint animis ne mea uerba tuis.
Tergaq; parthorum: romanaq; pectora dicam:
Telaque: ab auerso quæ iacit hostis equo.
Quid fugis ut uicas: quid uictos parthe relinquis.
Parthe malū iā nūc mars tuus omen habet.
Ergo erit illa dies: qua tu pulcherrime rerum.
Quattuor in niueis aureus ibis equis.
Ibunt ante duces onerati colla cathenis.
Ne possint tuti: qua prius: esse fuga.
Spectabunt iuuenes læti: mixteq; puellæ.
Diffundetq; animos omnibus illa dies.
Atq; aliqua ex illis: dum regum noīa quæret.
Quæ loca: q mōtes: quæue ferantur aquæ.
Omnia responde: nec tantum si qua rogabit.
Et quæ nescieris: ut bene nota refer.
Hic est euphrates p̄cinctus arūdine frōtem.
Cui coma dependet cærula: tigris erit.

fuit uir pretorius: qui se effigiem cremati eūtem in cœlum uidisse iuraret: Morem referendi romanos principes inter diuos elegantissime docet Herodianus lib. quarto. ¶ Et alter erit. Tiberiū designat: uel caiū de quo potius intellexerim: q̄ de tyberio: q̄m Seneca scribit. C. Cæsarē diui Augusti nepotem circa primos iuuentæ suæ annos Lucium fratrem charissimum sibi principem iuuentutis ipsum principem eiusdē iuuentutis amisisse in apparatu parthici belli: & grauiore multo animi uulnere q̄ postea corporis ictum esse: quod utrunq; & piissime & fortissime tulisse augustum refert. ¶ Votiuaq; carmina: quæ diis uouisti parthos uiceris. ¶ Cōsistes: in concione stabis. ¶ Meis uerbis: meo carmine. Solēt enim scriptores concionantem imperatorem introducere. ¶ O desint animis ne mea uerba tuis: utinā nostra carmina respondeant: & paria sint tuis animis ingenibus nec deficiant mihi uerba quum scribam gesta tua & parthos a te debellatos. ¶ Terga parthorum: fugam parthorum. ¶ Romanaq; pectora: romanas uires & uictoriam. ¶ Telaq; ab auerso: Plutar. Scribit parthos in fuga etiam sagittas emittere consueuisse: idq; post scitas omnium optime facere noscet unde fugientes non minori hostes afficiunt calamitate: q̄ stantes. Vergi. Fidentēq; fuga parthum uersisq; sagittis & parthorum prœlia Lucanus fugitiua appellat. ¶ Quid fugis: ut uincas: apostrophe ad parthos est: quorum pugnandi morē deridet. ¶ Quattuor in niueis aureus: hic locus exposcit: ut quæ fuerint triumphi forma ostendamus: Idq; Appiani auctoritate: qui Scipionis triumphū ita describit. Serti redimiti omnes precinentibus tubis currus spoliis refertos deducebant. Ferebantur & ligneæ turres captarum urbium simulachra preferentes: scripturæ deinde & imagines earū quas gessissent. Aurum deinceps & argentum partī rudibus massis: partim notis: aut huiusmodi impressum figuris. Coronæ pterea quas uirtutis gratia urbes aut socii aut exercitus urbis. Parentes militibus dedissent. Candidi subinde boues & elephanti illos sequebantur: post hos Carthaginensium ac numidarum principes bello capti. Imperatorem lictores prelbant purpureis amicti uestibus. Tum citharedorum ac tibiarum turba ad hetruscæ similitudinem pompæ. Hi succincti coronisq; aureis redimiti suo quisq; ordine canentes psallentesq; prodibant. Hos lydos appellant: ut facile crediderim hetruscos a lydiis sumpsisse originem. Horum in medio quispiam talari ueste fimbriis & armillis auro splendentibus amictus gestus uarios edebat hostibusq; deuictis insultaas risus undiq; ciebat. Post thuris & odorum copia imperatorem circūsteterat: quem currū deaurato multifariāq; notis refulgenti candidi uehebant equi: auream capite gestantē coronam lapillis ornatam gēmisq;. Hic uestem succinctus purpurea patrio more aureis intextam syderibus. Altera manu eburneum scœptrū. Altera laurum pferebat: quā romani uictoriæ insigne pferent. Vehebantur & cum eo pueri uirginesq;: & habenas hinc inde cognati iuuenes. Demū qui exercitum secuti fuerant scriptores: ministri scutiferiue, postremo exercitus in turmas aciesq; diuisis currum sequebatur. Milites quoq; lauro redimitis laurum manu ferentes quibus meritorum insignia adiuncta aderant: q̄ primores hos quidem laudibus ferent: hos salibus insectarent: nōnullos infamia notarent. Simplex deniq; triūphi forma: & quā unusquisq; sermone facile explicare queat: quum in capitolium uentum esset: Scipio deposito apparatu epulum amicis (ut mos erat) in exemplo pbuit. ¶ Ne possint tuti: causam assignat: cur catenati uincti sint captiui. ¶ Diffundetq; aīos: exhilarabit mentes. ¶ Quæ loca: mā homines & loca imaginibus scriptisq; in triumphum deferebant: ut docet Appia. in triumphis Caii Cæsaris. Propet. Inq; sinu chare nixus spectare puellæ incipiam: & titulis oppida capta legam: idem etiam docet Oui. tristium lib. iiii. ¶ Nec tantum si qua rogabit: nō modo quecūq; illa petierit dices: sed alia plura. Hic est euphrates: qui serta arundinea capite gestabit: illū euphratē

Augustus in deum parthorum fuga

Triūphi forma

Lydi

Euphrates:

Hos fac armenios: hæc est danaia persis:
Vrbs in achemeniis uallibus ista fuit.
Ille: uel ille duces: & erũt quæ nomina dicas:
Si poteris: uere: si minus: apta tamen.
Dant etiam positis aditum conuiuia mẽsis:
Est aliquid præter uina quod inde petas:
Sæpe illic positus teneris adducta lacertis:
Purpureus bacchi cornua pressit amor.
Vinaq; cum bibulas sparsere cupidinis alas:
Permanet: & capto stat grauis ille loco.
Ille quidem pennas uelociter excutit udas:
Sed tamen aspergi pectus amore nocet.
Vina parant aios faciuntq; caloribus aptos:
Cura fugit multo diluiturq; mero.
Tunc ueniunt risus: tũc paup cornua sumit:
Tunc dolor & curæ: rugaq; frontis abit.
Tunc aperit mentes æuo rarissima nostro:
Simplicitas: artes excutiente deo.
Illæ sæpe animos iuuenum rapuere puellæ:
Et uenus in uenis: ignis in igne fuit.
Hic tu fallaci nimium ne crede lucernæ:
Iudicio formæ noxq;: merumq; nocet.
Luce deos: cœloq; paris spectauit aperto:
Qum dixit ueneri: uincis utranq; uenus.
Nocte latent mẽdæ: uitioq; ignoscit omni:
Horaq; formosam quamlibet ista facit.
Consule de gemmis: de tincta murice lana.
Consule de facie, corporibusq; diem.

esse dicito. Coronæ enim ex arundine a poetis fluminum diis dantur. Vergilius in octauo. Et crines umbrosa tegebat arundo. Est euphrates fluuius qui oritur: ut Pli. tradit in præfectura maioris Armeniæ cranitide in monte aga: uel ut Mutianus uoluit sub radicibus montis: quem capotem appellant: cuius etiam Lucanus meminit li. iii. & Solinus. ¶ Cui coma dependet cærula: qui capillos habet cæruleos. **Tigris** ¶ Tigris erit. Tigris fluuius ẽ: qui ex armeniis fluit: auctore Herodoto: a celeritate dictus ut Pli. tradit. Medi enim Tigrum sagittam appellant: De tigri plura legito apud Plinium & Solinum. ¶ Hos fac armenios: finge illos esse armenios quos deuicit Augustus per Tiberium ut docet Suetoni. **persis** ¶ Hæc est danaia persis: Persis ut Strabo scribit regio est orientalis post carmaniam a perseo ut antea docuimus cognominata Saue Persæ ex omnibus barbaris clarissimi fuere: q nulli græcis imperitarunt: qui asiam tenuere præter eos: cœlum Iouem putant: colunt solem quem mithram uocant lunam, Venerem: ignem: tellurem: uentos: & aquam: in flumen non micturiunt: horum pueri ante quartum annum ante patris conspectum non ueniunt: Ducunt uxores quam plures: & multas pellices alunt propagandæ sobolis causa. Regi qui non paruerit capite & brachio amputato proiicitur. Auctor Strabo. In achemeniis uallibus: hoc est persicis Nam tres erant persarum tribus, preatiscores, Achemenidæ: & Magi. Propertius. Non tot achemeniis armantur susa sagittis. ¶ Et erunt quæ nomina di. casi: finges nomine aliquo illum appellari. ¶ Dant etiam positis: inter epulas quoq; poteris tibi amicam conciliare. ¶ Adducta cornua: uiolentiam & lasciuiam ad se inclinatam poetæ enim Bacchum cum cornibus describunt: quoniam liber pater proteruitatem & contumaciam addere solet: quæ per cornua designatur: & ebrii dicuntur cornua sumere. **Cornua Bacchi** ¶ Hora. Addis cornua pauperi. Diodo. cornua ascribit baccho: quoniam is primus dicitur boues cornutos ad iugũ iunxisse. ¶ Purpu amor: formosus cupido qui inter epulas uersatur. ¶ Pressit: demulsit. ¶ Bibulas alas: uinum bibentes. ¶ Vdas: ex quo ostendit duo numina inter epulas uersa in bacchum scilicet & cupidinem: esseq; utrumq; uenens conciliatorem. ¶ Pectus: mentem amantis. ¶ Cura fugit: idem etiam Hora. Dissipat euchius curas edaces. ¶ Tunc pauper cornua sumit: fit proteruus. ¶ Tunc aperit mentes: tunc hominum mentes ostendit: & prodit secreta: Hora. Non ego te candide Bassareu inuitum quatiam: nec uariis obsita frondibus sub dio rapiam. ¶ Aeuo rarissima nostro simplicitas. ¶ Simplicitas illa: quæ nostra tempestate in nullo extat: nisi post uinum ¶ Artes: fraudes & calliditatem. ¶ Excutiente deo: eiiciente baccho. **Vini Natura** ¶ Illic sæpe animos: in conuiuiis sæpenumero iuuenes capti sunt amore. ¶ Ignis: in igne amoris calor additur calori uini: est enim amor ignis occultus. Vergil. Vulnus alit uenis & cæco carpitur igni: uino autem exhausto natura est accendendi calore uiscera intus: foris infuso refrigerandi: ut docet Plinius. Hic tu fallaci: docet non eligendam esse amicam nocte. ¶ Luce deas. qum in pelio monte thetydis nuptiæ celebrarentur a diis omnibus. **Paridis iudicium** Indignata discordia: q & ipsi non licuisset adesse: pomum in quo scriptum erat: pulchriori detur: iniecit: sed qum Iuno. Minerua & Venus inter se certarent de pulchritudine: placuit Ioui ut de ea re Paris in ida monte phrygiæ sententiam ferret: qui a uenere corruptus: secundum eam sententiam dedit: qum prius unamquamq; nudam uidisset: ut docet Apule. in meta. Ouidi. in epistolis: Qua Venus & Iuno sumptisq; decentior armis uenit in arbitrium nuda Minerua tuum: & Proper. Credite etiam diuæ quas pastor uiderat olim. Idæis tunicam ponere uerticibus. **Murex** ¶ De tincta murice lana. Murex genus conchæ est: a purpura haud dissimilis: sed pro purpura accipitur a poetis: quæ florem illum tingendis uestibus in mediis: ut docet Plyni. Faucibus habent. Vergil. ipse sed in pratis aries iam suaue rubenti murice. ¶ Quid tibi fœmineos: docet amantes quoq; posse insidiis puellas conciliare: presertim si uenatione delectantur: quem morem impudicum taxat Iuuena. eo uersu. **Baiæ** Mæuia tuscum figat aprum: & nuda teneat uenabula mãma. ¶ Quid referam baias. Baiæ ut Strab. scri.

Boia Vlyxis focio nomen traxete: fuerat autem oppidum campaniæ amœnissimum: in cuius regione. C. Marius. Cn. Pompeius: & Cæsar uillas extruxerunt: ad quem locum sub æstiuum tempus salubritatis causa nauigabant Matronæ cimbis uariis coloribus pictis: ubi nocturna canentium conuitia & symphoniæ audiebantur: ut tradit in epistolis Seneca: qui baias diuersorium uitiorum haberi cœptum esse scribit: & Propertius. Tu modo quamprimum corruptas desere baias multis ista dabunt littora dissidium Littora quæ fuerant castis inimica puellis: Ah pereant baiæ crimen amoris aquæ. Martialis etiam scribit Matronam

Q uid tibi fœmineos cetus uenatibus aptos.
Enumerem. numero cædet harena meo.
Q uid referā baias. p̄textaque littora uelis.
Et que de calido sulphure fumat aquā.
Hic aliquis uulnus referēs in pectore dixit.
Non hæc ut fama est. unda salubris erat.
Ecce suburbanæ templum nemorale dianæ.
Partiq; per gladios regna nocēte manu.
Illa quod est uirgo. qđ tela cupidinis odit.
Multa dedit populo uulnera. multa dabit.
Hacten9 uñ legas: qđ ames ubi rætia pomas
Præcipit imparibus uecta thalia modis.
Nūc tibi quæ placuit: q̄s sit capienda p̄ artes.
Dicere præcipue molior artis opus.
Q uisquis ubiq; uiri faciles aduertite mentes
Pollicitisq; fauens uulgus adesto meis.
Prima tuæ mēti ueniat fiducia cunctas
Posse capi: capies: tu modo tende plagas.
Vere prius uolucres taceant æstate cicadæ.
Menalius lepori det sua terga canis.
Fœmina quā iuueni blāde tentata repugnet
Hæc quoq; q̄ poteris credere nolle: uolet.
Vtq; uiro furtiua uenus: sic grata puellæ.
Vir male dissimulat. tectus illa cupit.
Cōueniat maribus. ne quā nos ante rogem9
Fœmina iam partes uicta rogantis aget.

Baianæ Aquæ

castissimam factam esse impudicam. Dum aquis baianis fouetur. ⸿ Prætextaque littora uelis: uelis operta & uelata: littus enim baiarum undique uelis operiebatur. ⸿ Et quæ de calido. Baiæ: ut Strabo docet: habebant aquas calidas & ad uoluptatē & sanandos morbos accommodatissimas. Scribit etiam Plynius aquas nusquam largius esse: quā in baiano sinu: nec pluribus auxiliandi generibus. Aliæ sulphuris. Aliæ alumnis. Aliæ salis. Aliæ nitri. Aliæ bituminis: nonnulla etiam acida salsaue mistura: uapore quoq; aliquæ p̄sunt Tantaq; est uis ut balneas calefaciant ac frigidam etiam in solis feruore cogant: quæ in balneis possideanæ uocantur nomine accepto Claudii Cæsaris liberto: obsonia quoq; percoquunt. ⸿ Vulnus referēs: baiis enim a cupidine uulneratus discedit. ⸿ Ecce suburbanæ lucum describit ubi erat. ⸿ Dianæ templum: de quo in fastis ita scribit Oui. Vallis aricinæ silua præcinctus opaca. Est locus antiqua religione sacer: & Luca. Parua mycenææ quantum sacrata dianæ. Distat ab excelsa nemoralis aricia roma. De eo quoq; ita scribit Strabo. Est & dianæ lucus idest Artemisium: sic enim uocant: e sinistra uiæ regione ex aricia ad aricinam uiam conscendentibus quod templum nominant ædificium tauricæ ad quod templum ex urbe fœminæ coronatæ assecutæ quod uotis optauerant. Idibus augusti facibus accensis ueniebant. Ouidius in fastis Sæpe potens uoti frontem redimita coronis: Fœmina lucentes portat ab urbe faces: & Propertius. Qum uidet accensis deuotam currere tedis In nemus & triuiæ lumina ferre deæ. Hoc autem certamen ab atheniēsibus sumptum arbitror. Siquidem pausanias scribit. In academia fuisse promethei aram: a qua ad urbem cum accensis facibus currebant certamen autem in eo positum erat in cursu tedam seruare accensam: quæ si primo extingueb at: uictoria ad secūdum trāsferebatur. Sin secundo quoq; extinguebatur: tertius erat uictor. Sin uero omnibus nulli uictori relinquebatur: unde Varro de re rustica dixit non cursu lampada tibi trado: quod significat non tibi uictoriam trado: meminit etiam Herodotus lib. viii. Vnde Persius dixit. Qui prior es: cur me in decursu lampada poscis in quo uersu enarrando multi multa dicunt: bene autem pauci. ⸿ Partiq; per gladios: barbaricus quidam & scytharum mos erat: ut Strabo. meminit: circa templum Dianæ: ut qui prius uictimam mactasset sacerdos institueretur: qui uiribus corporis & pedum celeritate potens gladium tenens & insultus semper circumspectans: de honore certabat: & ad se iutandum strenue contra pugnantem aduersum se paratus erat singulisq; annis ei qui tenuerat sacerdotium erat: qum illi uictor succedebat: apellabatur autem sacerdos rex nemoralis ab artemisio nemore: & Diana nemorensis uel nemoralis. Papinius. Iamq; dies aderat profugis quum regibus aptum fumat aricinum Triuiæ nemus: & face multa conscius Hippolyti splendet lacus. Ouidius in fastis. Regna tenent fortes manibus pedibusq; fugaces. Et perit exemplo post modo quisq; suo. Suburbanæ Dianæ: templum enim non longe distabat ab aricia. ⸿ Nocente manu: quia pugnabatur. ⸿ Illa q̄ ex uirgo. Diana enim a poetis uirginitatis dea appellatur. ⸿ Multa uulnera: quia illic multi amore capiuntur. ⸿ Hactenus unde legas: docuit ubinam quærenda esset amica: nunc quemadmodum concilianda sit præcipit. ⸿ Vnde legas: unde eligas. ⸿ Imparibus modis: inæquali modulatione: nam elegiacus uersus impar appellatur a poetis: propterea q̄ alter uersus ex sex dimensionibus. Alter uero ex quinq; constat: unde exametri & pentametri nomina indita sunt. ⸿ Molior: accingor. ⸿ Prima si. prima spes. ⸿ Tende plagas. tende rætia. ⸿ Vere pri/

Possideanæ

Dianæ Lucus

Artemisium

Rex nēoralis

Diana nemoralis

usiuere enim aues concentibus aere mulcent. ¶ Menallus canis: canis arcadicus uenaticus: qui in menalo moure feras insequ tur. ¶ Furtiua uenus: furtim rapta. ¶ Male dissimulat. nescit amorem celare. ¶ Ille cu pit cautius: cautior est in tegendo amore. ¶ Conueniat maribus. si sint mares concordes. ¶ Aget partes ro gantis: petet coitum ab homine. Agimus. n. partes rogantis: qum munera alicuius aliquid peteris obimus ¶ Mollibus in pratis: brutorum animalium exemplo probat fœminam esse quod dixit: si fas esset. ¶ Cor nipedi equo. sic & Virg. Et cornipedum cursum simularat equorum. ¶ Adhinnit. hinnire propne de equis dicimus: unde hinnitus. Virgil. Et alto peliō hinnitu fugiens impleuit acuto. ¶ Legitimum finem: certum modum. ¶ Flamma uirilis. amor hominum. ¶ Bibli da quid referam. exemplis agit amori esse magis ob noxias fœminas: quam uiros. byblis ex filia Mæādri nata Caunum fratrē turpiter amauit qui sororis sce lesto amore cognito ex patria profugit. Ista dum eū quæritat in cariam peruenit: ubi longo itinere & pol luto amore fatigata petiit. Sed legeidum miseratione in fontem sui nominis mutata est. Fabulam Ply. nar rat Ouidius in met. ¶ Arsit: capta est amore. ¶ Et est laqueo: hic laqueo eam dicit uitam finiuisse: in meta. uero aliter eius exitum describit. ¶ Myrrha patrē. no ta est fabula: quemadmodum Myrrha cōcubuit cum Cinyra patre cypriorum rege: quem diu uexisse scri. Ply. Id autem fuit dum mater ceteris sacris operatur: quod qum pater cognouisset: stricto gladio eam inse cutus est: illa noctis beneficio in terram Sabæam e a sit: ubi in arborem sui nominis mutata est. ut in meta: narrat Oui. ¶ Sed nō ut debuit: qa nephādo p̄risamo re capta erat. ¶ Obducto cortice: circunducto cortice: nā in arborē Myrrhā mutata est. ¶ Illius lachrymis: Myrrhæ guttis: ex arbore stillātibꝰ: hæc. n. melior ha bebatur. & stacte idest gutta dicebatur. Collumella. Et melior stactis ponatur achaica myrrha. ¶ Vngimur: antea enim myrrha uel aliis odoribus ungebantur. Sappho. Non arabo noster rore capillus olet: & Ho ratius. Dic & argutæ propter Neeræ myrrheum no do cohibere crinem: & alibi. Sæpe diem mero fregi coronatus nittentes Malobrato syrio capillos. ¶ Val libus idæ: ida mōs fuit nō modo troicus sed & creten sis ut Stra. scri. cuius uerba hæc sunt. Mōs idæus sur git cretensium cunctorum celsissimus: quaq; uersum circuitum habens stad. sexcentorum præstantissimis ille sane oppidis instar coronæ incolitur. Traditur eti am Ply. Cretam montes hubuisse Cadiscum. Idæum. Dictinæū. Crocū. Vir. Mōs idæus ubi & gēris cuna bula nostræ. Oui. in fa. & creta nobilis ida. ¶ Candi dus taurus. Taurum describit cuius amore capta fuit Pasiphae tradunt fabulæ Pasiphaen Minois uxorem qum Taurum adamaret: signum boui simile a Dedalo factū. eoq; modo tauro suppositā desiderio potitā esse. Ante hoc tempus Minoem quotannis ferūt speciosissimum oium taurum neptuno solitū de more sacrificare: qum ei taurus eēt cæteris præstātior: alium sacrificauit deteriorē. Qua ex re iratus minori neptū nus eius tauri amorē Pasiphae iniecit: cui arte Dædali supposita decātarū fabulis genuit Minotaurū natura duplici: ut qui usq; ad humeros taurus: cætera homo esset: auctor Diodo. ¶ Tenui nigro: macula nigra sed parua. ¶ Vna fuit labes: hāc solū habuit maculam nigrā ¶ Gnosiadesq;: cretēses a gnoso cretæ urbe: quam cōdidit Minos in ea insulæ parte: quæ asiam spectat ut docet Diodo. ¶ Cydoniadesq; a cydone eiusdē cre tæ oppido condito ab eodē minoe in his locis. qui peloponesso oppositi ad occidērē uergūt auctore Dio do. Herodotus scribit Cydoniā in creta condidisse Samios: male autē in plerisq; exēplaribus Sidoniades legitur. ¶ Centū quæ sustinet urbes. ¶ Creta. n. a creta nympha Hesperidis filia cognominata cētū fuit ur biū clara fama. ut Ply. docet. & Stra. scri. eā hecatōpolim appellarā eē. Terminat aūt ab occasu mari adria tico. a septētriōe pelago cretēsi. a meridie punico: ab oriēte carpatio auctore Ptolemæo. Quāuis sit mēdax Cretēses. n. mēdaces appellant: quā rē docet diuus Hierony. ad magnū oratorē ita scribens. Sed & Paulus apost. Epimenidis poete abusus uersiculo ē scribēs ad Titū κρητες αἰὶ ψευσ ται κακὰ θήρια γαστέρες ἀργοὶ Cretēses se p mendaces. malæ bestiæ: uentres pigri. Cuius heroici hemistichium postea callima chus usurpauit. ¶ Nouas frondes: uel recentes: uel paulo ante natas. ¶ Et prata tenerrima: cōtinēs pro cō.

Byblidis fabula

Myrrha
Guttæ
Stacte

Ida

Pasiphaes fabula
Gnosos
Cidon

Creta

Cretēses mēdaces

Mollibus in pratis admugit fœmina tauro:
Fœmina cornipedi semper adhinit equo.
Fortior in nobis: nec tam furiosa libido est.
Legitimum finem flamma uirilis habet.
Byblida qd referā: uetito quæ fratris amore
Arsit. & est laqueo fortiter ulta nephas.
Myrrha patrē: sed nō: ut filia, debet: amauit.
Et nunc obducto cortice pressa latet.
Illius lachrymis: quas arbor fundit odora
Vngimur: & dominæ noīa gutta tenet
Forte sub umbrosis nemorosæ uallibus idæ
Candidus armenti gloria taurus erat.
Signatus tenui media inter cornua nigro:
Vna fuit labes: cætera lactis erant.
Illum gnosiadesq; cydoniadesq; iuuencæ.
Optarunt tergo sustinuisse suo.
Pasiphae fieri gaudebat adultera tauri:
Inuida formosas oderat illa boues.
Nota cano: nō hoc: q̄ centū sustinet urbes
Q uāuis sit mēdax: creta negare potest.
Ipsa nouas frōdes: & prata tenerrima tauro
Fertur inassueta subsecuisse manu.
It comes armentis: nec ituræ cura moratur
Coniuges: & minos a boue uictus erat.
Q uid tibi pasiphae pciosas sumere uestes.
Ille tuus nullas sentit adulter opes.

tento. Prata.n.p herbis posuit.ut solēt poetæ. Subsecuisse:ut pabulū tafferret. Iturā.pasiphaē taurū
secuturā. Cura cōiugis:amor erga maritū. Minoa:uel quia parum curabat quod de ea re sentiret Mi-
nos. A boue uictus erat:quia illa pluris faciebat taurūq̄ maritū. Quid tibi pasi Apostrophe ē: ubi no- Pasiphae
tandumq̧ pasiphae sine dipthōgo in fine:ut fit quadrisillabū nomen profertur queadmodum Danae: & Danae
Phaetō. Virū sal.maritū minoia decipere. Falle uiro i.amies hominum nō taurum. Cōcita bac.sacer- Phaetori
dos bacchi furore nūinis impulsa. Aonio deo:baccho:qui in boetia colitur ubi erat thebe natale solum

Quid tibi cū speculo mōtana armēta petēti
Quid toties positas fingis inepta comas.
Crede tū speculo:quod te negat esse iuuēcā:
Quam cuperes fronti cornua nata tuæ.
Siue placet minos:nullus quærat adulter:
Siue uirum mauis fallere:falle uiro.
In nemus & saltus thalamo regina relicto
Fertur:ut aonio concita baccha deo.
A quoties uultu uaccam spectauit iniquo:
Et dixit:domino cur placet ista meo.
Aspice ut ante ipsum teneris exultat ī herbis
Nec dubito quin se stulta decere putet.
Dixit & ingenti iam dudum de grege duci
Iussit:& immeritā sub iuga curua trahi.
Aut eadē ante aras:cōmentaq̧ sacra coegit
Et tenuit læta pellicis exta manu.
Pellicibus quotiens placauit numina cæsis
Atq̧ ait exta tenens:ite placete meo.
Et mō se fieri europam: modo postulat io.
Altera quod bos est:altera uecta boue.
Hāc tamen impleuit uacca deceptus acerna
Dux gregis & partu ꝓditus auctor erat.
Cressa thyesteo si se abstinuisset amore.
Ah quantum est uni posse placere uiro.
Non medium rapuisset iter.curruq̧ retorto.
Auroram uersis phæbus adisset equis.
Filia purpureos niso furata capillos.
Puppe cadens celsa facta refertur auis.
Altera scylla maris mōstꝝ medicamie circes
Pube premit rabidos.inguinibusq̧ canes
Qui martē terra.neptunnū effugit in undis
Coniugis atrides uictima dira fuit.
Cui non defleta est ephyreæ flāma creusæ.
Et nece natorum sanguinolenta parens.
Fleuit amynthorides p inania lumia phœnix
Hippolytū rapidi diripuistis equi.

liberi patris:& herculis:& citherō fabulis carmibusq̧
celebratissimus:ut Ply.docet. Vaccam:q̄ amabat
Taurus:Meo domino tauro. Duci de grege:de gre-
ge abstrahi.Sub iuga curua ut aratro supponeret:aut
plaustrum traheret. Commētaq̧ sacra: finxit uelle
se eam dijs sacrificare.Exta pellicis:exta uaccæ:q̄ sacri
ficauit. Pellibus cæsis occisis uacis:ite placete meo.
stomachose dicit placete nunc tauro. Fieri europē
quæ amata fuit a Ioue in taurum mutato: a quo etiā
in crætam delata est:ut docuit Oui.ex qua natū Mio
ia & radamantum scribit.Diodorus. Modo postu- Europæ
lat io.optabat posse in uacam mutari:ut Io a ioue mu- Agenori
tata est:nota est Fabula. Altera q̧ bos est.io fa-
cta est uaca. Impleuit grauidam fecit pasiphaem.
Deceptus:delusus. Vacca acerna:uacca lignea:
quam fecerat dædalus. Dux gregis taurus. Au-
ctor taurus. Erat proditus partu:q̧a minotaurum pe-
perit. Cressa thyesteo.Europē cretensem atrei uxo-
rē cū thyeste concubuisse scribit Seneca:quod ægre
ferens Atreus liberos ei epulandos apposuit que sol
ne pollueretur effugit.quod iō fingitur.quoniā Atre- Aeropæ
us apd Mycenæos primus eclypsim solis inuenit.cui Cretēsi
inuidens frater ex urbe discessit tempore quo eius ꝓ
bata sunt dicta.ut Seruius docet.Oui.in secundo tri-
stium.Si non ærropem frater sceleratus amasset.Auer
sos solis non legeremus equos Amore thyesteo:ne
phando thyestis cōcubitu. Ah quantum est hoc p
parentesim dictum est. Non medium rapuisset iter.
non in medio itinere sol cursum auertisset ne scelus
conspiceret. Curruq̧ retorto.curru reflexo & ad
orientem.unde discesserat redeunti. Filia purpure- Scylla ni-
os. Scylla nisi Megarensium regis filia capta amore si
Minois qui eius patriam obsidebat: purpuream co-
mam patris in qua fata urbis constabant illi attulit:
sed a Minoe spreta in auem cyri a neptūno mutata ēt
ut in met.narrauit Ouidius.& nos diximus in primo
de remedio amoris. Puppe celsa.cui hæserat dum
minos discederet. Altera scylla:hæc phorci filia fu- Scylla
it ex cretaria nympha:cuius fontem in quo puella la- Phorci
uari consueuerat.circe ueneficiis infecit:q̧ ea amare-
tur a glauco a quo ipsa spreta fuerat.Qum igitur scyl
la in fontem descendisset & inguina latratibus cani-
num detineri conspexisset:exterrita in mare sese præci
pitauit.Virg.Quid loquar aut scyllam nisi:quam fa-
ma secuta est candida succinctam latrantibus ingui-
na monstris. Qui matrē terra.Agamēnon post ex- Agamē-
cidium troianæ urbis per annū errauit.ut Home.scri- nonis
bit.Deinde in patriam uenit.Sed sceleratæ coniugis Mors
clytemnestræ dolis ab ægistho adultero incautus in
cōuiuio obtruncaf.Vir.Ipse Mycenæus magnorꝫ du
ctor achiuū Cōiugis infandæ pria intra limia dextra

Oppetit:deuicta asia subsedit adulter.Seneca uero scri.in Agamēnone Clytemnestrā graui dolore agi-
tatā q̧ ille Cassandram secum traheret.& ea die qua in patriam intrauit domū parato cōuiuio & ipse Aga- Iason cre
mēnō dū picta ueste sublimis iaceret priami supbas corpore exuuias gerēs ei detraher cultus hostiles uxor usam du
iubet.& induere potius cōiugis fide manu textos amictus:uerū induta uestis exitū manibus negat: caputq̧ xit uxorē
laxi & inuii claudūt sinus:& tūc aurit tremēti semiuit dextra latus agamēnonis: eūq̧ interfecit ueste inuia

Inuolutum .Idem quoq; narrat Euripides in oreste. Matrem terra ex prælio enim troiano in columis eua-
Iason cre fit. ⁋ Neptunnum effugit. euasit maris procellas. ⁋ Cui non defleta est. Iason (ut Lactantius tradit) rapto
usã duxit aureo uellere: id creonti corinthiorum regi detulit. cuius filiam creusam (ut scribit Seneca) uel Glaucem
uxorem. (ut maluit Diodorus) uxorem duxit repudiata Medea. quæ irata regiam cum coniuge Creusa incendit. la-
niauitq; filios duos quos ex Iasone susceperat. eam postea ægeus uxorem duxit ex qua Medum filium su-
scepit . Deinde cum eo theseum uerita in asiam peruenit ut iustinus docet atq; ibi urbem condidit de suo
nomine appellatam a qua totam regionem Medi-
am denominauit. de Iasone plura legito apud Dio-
Naphta dorum in. v. Flamma quæ Medea creusam assum-
Ephyra psit Scribit enim plynius. Naptham magnam habe-
Corinth' ri cognationem ignium transilireq; protinus in eam
undecumq; uisam & ita. Medea pellicem crematam.
nam, dum sacrificatur ad aras accessit. coronaq; igne
rapta est. De Naphtha plura scribit Strabo. ⁋ Creu-
sæ , ephyreæ . idest Creusæ Corinthiacæ. Corinthus
enim urbs Achaiæ quæ prius dicebatur Ephyta ut
docet Plynius. ⁋ Parens. Medea mater. ⁋ Nec nato-
rum . duos enim filios ex iasone interemit . dicente
Ouidio. Sed postquam colchis arsit noua nupta ue-
nenis Flagrantemq; domum regis male uidit utroq;
Sanguine natorum perfunditur impius ensis. Vltaq;
se mater male Iasonis effugit arma. ⁋ Fleuit amyn-
thorides. Phœnix filius fuit amynthoris filii cerca-
Phœnix phisquem phocidem. Alii Ormenium genuisse uo-
Occæca- lunt i hic cum amica patris rem habebat . Sed post
us. multas eius imprecationes helade discessit dicente
ipso adud Homerum libro nono . patet uero ubi cũ
puella me sua concubuisse resciuit (resciuit autem
protinus) etiam atq; etiam me execratus est. inuoca-
tisq; Erynnibus est imprecatus filio filiorũ orbitatem.
Is igitur ad Peleum fugit a quem filio achilli comi-
tem præceporemq; dedit . Hinc Homerus non
scribit cæcum fuisse. Nonnulli tamen Lycophronis
interpraetis testimonio dicunt eum in patria reuer-
sum oculis caruisse. ⁋ Hippolytum rapidi. Phædræ
etiam exemplo maiorem esse in fœminis : quã in ui-
ris amorem ostendit nota est Fabula Ouidii carmi-
ne. quam etiam Maro in septimo describit . ⁋ Quid
fodis immeritis. Phineus rex fuit Arcadiæ. qui repu-
Phinei diat a Cleopatra uxorem: filiis harpalicem scythicam
Fabula superinduxit cuius instinctu filios occæcauit : sed in
huius rei uindictam mox illum dii oculis priuarunt:
& harpyas aues immiserunt quæ dapes diripiebant.
atq; uentris profluuio fœdabant : ut Seruius docet.
Diodorus tamen in quinto aliter fabulam describit.
⁋ Libidine fœminea: amore muliebri. ⁋ Nostra: uiri
li. ⁋ Acrior est. est uehementior in fœmina. ⁋ Quæ
neget: quæ coitum recuset. ⁋ Quæq; negant. fœmi-
næ quæ tibi assentiuntur . uel coitum negant. ⁋ Vt
iam fallaris: quãuis negauerit mulier. ⁋ Tuta repul-
sa: quia nihil mali ex ea consequeris. ⁋ Noua uolu-
ptas. noui amantes. ⁋ Et capiant animos. quia aliena
magis q̃ nostra appetimus. ⁋ Grandius uber. ubera
lactis pleniora. ⁋ Sed prius ancillam. Aliud præceptũ
affert ⁋ Captatæ puellæ. amicæ Blanditiis concilia
tæ. ⁋ Molliet. molles & faciles reddet. ⁋ Tuos acces-
sus tuos aditus ad amicam. ⁋ Sit parum fida. parum
soleat fidẽ seruare. ⁋ Tacitis locis. occultus lusibus. ⁋ Lætissima rerũ: amica illaris. ⁋ Tunc cũ tristis erat. qũ
erat mœsta pp belliũ. ⁋ Læta recepit. troiani rati grecos abiisse: soluti longo luctu. equũ troianũ in urbẽ tra
xere: ut est apud Virg. ⁋ Tẽtanda. sollicitanda est amica ab ancilla. ⁋ Quũ pellice læsa: quũ querit maritũ
se deserta ad alias fœminas accedere. ⁋ Ne sit multa. ut ulciscat maritũ uel amãtẽ illius. ⁋ Hãc matutinos:

Quid fodis imeritis phineu sua lũina natis:
Pœna reuersura est in caput ista tuum.
Omnia fœminea sunt ista libidine mota:
Acrior est nostra: plusq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cũctas superare puellas.
Vix erit in multis quæ neget una tibi.
Quæ dãt q̃q; negãt gaudent tñ esse rogatæ:
Vt iam fallaris. tuta repulsa tua est.
Sed cur fallaris. qũ sit noua grata uoluptas.
Et capiant animos plus aliena suis.
Fertilior seges est alienis semper in agris.
Vicinũq; pecus grandius uber habet.
Sed prius ancillam captatæ nosse puellæ
Cura sit. accessus molliet ista tuos.
Proxima consiliis dominæ sit ut illa uideto.
Neue parũ tacitis conscia fida iocis.
Hãc tu polliciris. hãc tu corrumpe rogãdo.
Quod petis. ex facili. si uolet illa. feres
Illa legit tp̃s. medici quoq; tempora seruãt.
Quo facilis dominæ mẽs sit. & apta capi.
Mens erit apta capi tunc. qũ lætissima rerũ.
Vt seges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dũ gaudent. nec sũt astricta dolore
Ipsa patent blanda tum subit arte uenus.
Tunc cũ tristis erat defensa est ilios armis.
Militibus grauidum læta recepit equum.
Tũ quoq; tẽtãda ẽ. qũ pellice læsa dolebit
Tunc facies. opera ne sit inulta tua.
Hãc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet. & uelo remigis addat opem.
Et secum tenui suspirãs murmure dicat.
Vt puto. non poteris ipsa referre uicem.
Tunc de te narret. tunc persuadentia uerba
Addat. & insano iuret amore mori.
Sed propera. ne uela cadãt. iræq; residãt.
Vt fragilis glacies. interit ira mora.

solēt.n.ancille comas dominaꝝ pectere.uñ Iuue.morosam dñam taxat.⁋ Opē remigis:auxiliū remigādi:
hoc est uerbare illi cōciliātia.est aūt a nauigantibus sumpta similitudo.⁋ Referre uicē.referre grām amāti.
⁋ Propera narrādo ei iniuriā mariti.uel(qd magis placet)sollicitādo amicā.⁋ Ne uela.cadāt.ue irā ponat.
⁋ Quæris an hāc ipsam. Aliud ꝓceptū affert.⁋ Talibus admissis·uiolata ancilla.⁋ Alea grādis.magna du
bitatio.Ply.⁋ Vluc & illa.M.Cato extra oēm ingenii aleā positus.⁋ Hæc fit sedula Aliqua ancilla sedula ē
ad coeūdū.Aliqua tardior.hæc q̄ est tardior parat fideliter amantē dñæ:illa uero sedula parat eū sibi.⁋ Ca

Q uæris,an hāc ipsam ꝓsit uiolare ministrā
Talibus admissis alea grādis inest.
Hæc ad concubitum fit sedula.tradior illa.
Hæc dominæ munus comparat.illa sibi.
Casus in euentu est.licet hic indulgeat ausis
Consilium tamen est abstinuisse meum.
Nō ego ꝑ præceps.& acuta cacumina uadā
Nec iuuenum quisq̄ me duce captus erit
Si tamen illa tibi dum dat.recipitq; tabellas,
Corpore non tātum.sedulitate placet.
Fac domina potiare prius.comas illa sequet
Non tibi ab ancilla est incipienda uenus
Hoc unū moneo si quid modo creditur artí
Nec mea dicta rapax ꝑ mare uētus agat.
Aut nunq̄ tentes.aut ꝑfice.tollitur index
Cum semel in partem criminis illa uenit
Non auis utiliter uiscatis effugit alis
Non bene de laxis cassibus exit aper.
Saucius arrepto piscis retinetur ab hamo,
Opprime tentatā.nec nisi uictor.abi:
Tunc neq; te prodet cōi noxia culpæ
Factaq; erunt dominæ dictaq; nota tibi.
Sed bene cæletur.bene si cælabitur index.
Noticiæ suberit semper amica tuæ.
Tempora qui solis operosa colentibus arua
Fallitur.& nautis aspicienda putat.

sus ineuentu est:succesus rei pender e fortuna.⁋ Licet
hic q̄uis aliquis .Indulgeat ausis:utatur audacia co-
eundo cū ancilla.Abstinuisse ab ancillæ coitu.⁋ Ca-
ptus erit,decipiet.Sedulitate assiduitate uel diligētia
in rebus oībus.Comes illa sequet ancillā ēt post do-
minā subagitabis.⁋ Aut nūq̄ tentes.nunq̄ ancillam
aggrediatis.⁋ Aut ꝑfice:aut subagites.⁋ Tollit idex
qa nūq̄ te accusabit dñæ ꝙ eā uolueris subagitaē aut
certe dicit nūq̄ accusabit te amica si ea ui potitus fue-
ris qd facies si te effugerit.⁋ Nō auis utiliter.auis exē
plo docet ancillā nō iuto in tactā relinq.qū semel tē
taē:Viscato a lis uisco capris.⁋ Lassis cassibus.nō bñ
tēnis retibus.⁋ Opprime tētatā:euice ancillā qua ag
gressus es.⁋ Noxia.nocēs ancilla uel cōscia & obno-
xia.⁋ Cōi culpæ.cōi coitui amatoris uel certe dñæ &
ipsi⁹ ancillæ.⁋ Sed bñ celet qcqd tibi ancilla dixerit
de amica.⁋ Bñ si celabit idex.si celabit ancilla.⁋ Ar-
ua operosa:multi laboris.⁋ Et nautis aspiciēda putat
⁋ Tpa nō mō ab agricola & nauta eē sed ēt ab aman
te obseruāda eē dicit.⁋ Nec semp nō oī tpe seminā-
dū ē frumētū.⁋ Viridi aq̄.⁋ Mari glauco.nā austris
spirātibus mare fit glaucum & cæruleū aqlonibus ob
scuri⁹ atriusuerit docet gelius cuius rei cām assignat
Aristo.in ꝓblematibus.⁋ Fiet idē captabitur puella. Calendæ
⁋ Dies natalis amicæ q apud priscos hēbaē i magna Martiæ
ueneratōe.Vir.Phyllida mitte mihi meus est natalis
iolla.⁋ Siue calēdæ Oui.in fastis docet multis rōni-
bus:cur matronæ romanæ calēdis Martiis iunoni sa Mattona
crificarētpōpeius hanc rōnē affert.ꝙ ea die Iunonis lia
edes celebrari cœpta sit.& ea sacra matrōalia dicebāē
Mittebāē aūt mūera ad amicas calēdis martiis.Mar-
tialis.Scis certe puto uestra iā uenire Saturnalia mar
tias calēdas Tū redda tibi galla qd dedisti:& Tibul-
lus ut uaga nūc certa discurrūt undiq; pōpa.Perq; ui
as urbis mūeta pq; domos.Quis ueneré Marti.hoc
dicit qa calēdæ Martiæ ēt ueneri seruiebāt qm̄ cole-
bāē a mulierib⁹ Martia.At tu diu a paphi remitte no
stris illæsū iuuenē rēitte uotis.Sic martis tibi fuiāt calēdæ.uel qa martiæ calēdæ aprilē ueneri dicatū ꝓce-
debāt.Sigillis puis statutis qb⁹ ēt theatra ornabāē:ut ēt dixim⁹ in.iii.de arte amādi sup eo uersu.Aurea q̄ pē
dēt ornato signa theatro.Scri.ēt pli.lib.vii.capite.iii.pōpeū magnū iomamētis theatri mirabiles fama po-
suisse effigies iter q̄s erat eutice a.xx.liberis rogo illata uallis enixa.xxx.pt⁹.Vitru.lib.v.scri.tria fuisse icæ-
narū gña. Tragicū.comicū.& satyricū.hoꝝ āt ornatus iter se erāt dissimili rōne.Tragicæ.desormabāē co
lūnis & fastigiis ceterisq; regalib⁹reb⁹:comicæ āt ædificioꝝ priuatoꝝ & menianoꝝ: hñt spēm iꝑspectusq;
fenestros dispositos imitatōe coium ædificioꝝ rōnib⁹.Satyricæ uero ornāē arborib⁹ speluncis montib⁹ reli-
q̄sq; agrestib⁹reb⁹:hic qdē de tragica scæna itelligēdū puto.ordo āt ē siue nō erit ornat⁹ circus sigillis ut fu
it aū:qa prio ille solū puis statuis ornabaē deidē regalib⁹rebus ornari cœpit.ut dicit Oui.nō captādas esse
puellas ipe quo tragœdia aliq̄ recitatē:qa tūc puellæ sūt tristes pp flebilē tragœdiæ materiā & pluuiæ ipē-
dēt.Sed tegū positas.obeliscos dicit q in medio circo locabāē:est āt obeliscus(ut Marcelinus scri.)lapis i fi
gurā metæ cuiusdā sēsim a ꝓceritate i excelsū cōsurgēs:& ut radiū i mitet paulati gracilescēs spē q̄drata i
uerticē ꝓductus angustū:mau leuigat⁹artificis.Obeliscos āt antiq reges ægypti bello dōitis gētib⁹aut ꝓspi Obelisc⁹
tatib⁹rerū elati mōtiū uēis uel apd extrēos orbis incolas ꝓscutātes excisos rectosq; diis supis dicarūt.Scri.
idē Marcel.aug.cæ.duos obeliscos admirandos ex urbe ægypti heliophi ro.transtulisse quoꝝ.alterum in
cāpo martio alterū in circo maxio Locauit.quē Ply.scri.excisū a rege Sēnesertoiquo regnāte Pythagoras Circēses
in ægypto fuit.cxxv.pedū fuit & dodrātis.præter basin eiusdē lapidis.Is uero q est cāpo martio.viiii pedū udi
minor est:a Setotide inscriptam ambo rerū naturæ interpretationē.ægyptiorum opere & phiæ continēt

Iason creusā duxit uxorem.

Naphta Ephyra Corinth'

Phœnix Occæcatus.

Phinei Fabula

Inuolutum. Idem quoq; narrat Euripides in oreste. Martem terra ex prælio enim troiano in columis euasit. ¶ Neptunnum effugit. euasit maris procellas. ¶ Cui non defleta est. Iason (ut Lactantius tradit) rapto aureo uellere: id creonti corinthiorum regi detulit. cuius filiam creusam (ut scribit Seneca') uel Glaucem (ut maluit Diodorus) uxorem duxit repudiata Medea. quæ irata regiam cum coniuge Creusa incendit. laniauitq; filios duos quos ex Iasone susceperat. eam postea ægeus uxorem duxit ex qua Medum filium suscepit. Deinde cum eo theseum uerita in asiam peruenit ut iustinus docet atq; ibi urbem condidit de suo nomine appellatam a qua totam regionem Mediam denominauit. de Iasone plura legito apud Diodorum in. y. Flamma quæ Medea creusam assumpsit Scribit enim plynius. Naptham magnam haberi cognationem ignium transilireq; protinus in eam undecumq; uisam & ita. Medea pellicem crematam. nam, dum sacrificatur ad aras accessit. coronaq; igne rapta est. De Naphtha plura scribit Strabo. ¶ Creusæ. ephyreæ. idest Creusæ Corinthiacæ. Corinthus enim urbs Achaiæ quæ prius dicebatur Ephyta: ut docet Plynius. ¶ Parens. Medea mater ¶ Nec natorum. duos enim filios ex iasone interemit. dicente Ouidio. Sed postquam colchis arsit noua nupta uenenis Flagrantemq; domum regis male uidit utroq; Sanguine natorum perfunditur impius ensis. Vltaq; se mater male Iasonis effugit arma. ¶ Fleuit amynthorides. Phœnix filius fuit amynthoris filii cercaphi: quem phocidem. Alii Ormenium genuisse uolunt: hic cum amica patris rem habebat. Sed post multas eius imprecationes helade discessit dicente ipso adud Homerum libro nono. pater uero ubi cū puella me sua concubuisse resciuit (resciuit autem protinus) etiam atq; etiam me execratus est. inuocatisq; Erynnibus est imprecatus filio filiorū orbitatem. Is igitur ad Peleum fugit: a quem filio achilli comitem præceporemq; dedit. Hinc Homerus non scribit cæcum fuisse. Nonnulli tamen Lycophronis interpretis testimonio dicunt eum in patria reuersum oculis caruisse. ¶ Hippolytum rapidi. Phædræ etiam exemplo maiorem esse in fœminis: qua in uiris amorem ostendit nota est Fabula Ouidii carmine. quam etiam Maro in septimo describit. ¶ Quid fodis immeritis. Phineus rex fuit Arcadiæ. qui repudiata: Cleopatra uxorem: filius harpalicem scythicam superinduxit cuius instinctu filios occæcauit: sed in huius rei uindictam mox illum dii oculis priuarunt & harpyas aues immiserunt quæ dapes diripiebant. atq; uentris profluuio fœdabant: ut Seruius docet. Diodorus tamen in quinto aliter fabulam describit. ¶ Libidine fœminea: amore muliebri. ¶ Nostra: uirili. ¶ Acrior est. est uehementior in fœmina. ¶ Quæ neget: quæ coitum recuset. ¶ Quæq; negant. fœminæ quæ tibi assentiuntur. uel coitum negant. ¶ Vt iam fallaris: quāuis negauerit mulier. ¶ Tuta repulsa: quia nihil mali ex ea consequeris. ¶ Noua uoluptas. noui amantes. ¶ Et capiant animos. quia aliena magis q̄ nostra appetimus. ¶ Grandius uber. ubera lactis pleniora. ¶ Sed prius ancillam. Aliud præceptū affert ¶ Captatæ puellæ. amicæ Blanditiis conciliatæ. ¶ Molliet. molles & faciles reddet. ¶ Tuos accessus tuos aditus ad amicam. ¶ Sit parum fida. parum soleat fidē seruare. ¶ Tacitis locis. occultus lusibus. ¶ Lætissima rerū: amica illaris. ¶ Tunc cū tristis erat. qū erat mœsta pp belliū. ¶ Læta recepit. troiani rati grecos abiisse: soluti longo luctu. equū troianū in urbē traxere: ut est apud Virg. ¶ Tētanda. sollicitanda est amica ab ancilla. ¶ Quū pellice læsa: quū querit maritū se deserta ad alias fœminas accedere. ¶ Ne sit multa. ut ulciscat maritū uel amāt̄ē illius. ¶ Hāc matutinos:

Quid fodis imeritis phineu sua lūīna natis:
Pœna reuersura est in caput ista tuum.
Omnia fœminea sunt ista libidine mota:
Acrior est nostra: plusq; furoris habet.
Ergo age ne dubita cūctas superare puellas.
Vix erit in multis quæ neget una tibi.
Quæ dāt q̄q; negāt gaudent tñ esse rogatæ
Vt iam fallaris. tuta repulsa tua est.
Sed cur fallaris. qū sit noua grata uoluptas.
Et capiant animos plus aliena suis.
Fertilior seges est alienis semper in agris.
Vicinūq; pecus grandius uber habet.
Sed prius ancillam captatæ nosse puellæ
Cura sit. accessus molliet ista tuos.
Proxima consiliis dominæ sit utilla uideto.
Neue parū tacitis conscia fida iocis.
Hāc tu pollicitis. hāc tu corrumpe rogādo.
Quod petis. ex facili. si uolet illa. feres
Illa leget tp̄s. medici quoq; tempora seruāt.
Quo facilis dominæ mēs sit. & apta capi.
Mens erit apta capi tunc. qū lætissima rerū.
Vt seges in pingui luxuriabit humo.
Pectora dū gaudent. nec sūt astricta dolore
Ipsa patent blanda tum subit arte uenus.
Tunc cū tristis erat defensa est ilios armis.
Militibus grauidum læta recepit equum.
Tū quoq; tētāda ē. qū pellice læsa dolebit
Tunc facies. opera ne sit inulta tua.
Hāc matutinos pectens ancilla capillos
Incitet. & uello remigis addat opem.
Et secum tenui suspirās murmure dicat.
Vt puto. non poteris ipsa referre uicem.
Tunc de te narret. tunc psuadentia uerba
Addat. & insano iuret amore mori.
Sed propera. ne uela cadāt. iræq; residāt.
Vt fragilis glacies. interit ira mora.

solēt.n.ancille comas dominaꝶ pectere.uñ Iuue.morosam dñam taxat. Opē remigis:auxiliū remigādi: hoc est uerbate illi cōciliātia.est aūt a nauigantibus sumpta similitudo. Referre uice.referre grām amāti. Propera narrādo et iniuriā mariti.uel(qd magis placet)sollicitādo amicā. Ne uela.cadāt.ue irā ponat. Quæris an hāc ipsam.Aliud pceptū affert. Talibus admissis uiolata ancilla. Alea grādis.magna du bitatio.Ply. Viuit & illa.M.Cato extra oēm ingenii aleā positus. Hæc fit sedula. Aliqua ancilla sedula ē ad coeūdū.Aliqua tardior.hæc q̄ est tardior parat fideliter amantē dñæulla uero sedula parat eū sibi. Casus ineuentu est:succesus rei pendet e fortuna. Licet hic quis aliquis. Indulgeat ausis:utatur audacia coeundo cū ancilla. Abstinuisse ab ancillæ coitu. Captus erit.decipief.Sedulitate assiduitate uel diligētia in rebus oibus.Comes illa sequef ancillā ēr post dominā subagitabis. Aut nūq̄ tentes.nunq̄ ancillam aggrediatis. Aut pfice:aut subagites. Tollif idex qa nūq̄ te accusabit dñæ cp eā uolueris subagitaī aut certe dicit nūq̄ accusabit te amica si ea ui potitus fueris qd facies si te effugent. Nō auis uulner.auis exēplo docet ancillā nō tuto tn tactā relinq.qū semel tētaf. Viscato a lis uisco captis. Lassis cassibus.nō bñ tētis retibus. Opprime tētatā:euice ancillā qua ag gressus es. Noxia.nocēs ancilla uel cōscia & obnoxia. Cōi culpæ.cōi coitui amatoris uel certe dñæ & ipsi ancillæ. Sed bñ celef qcqd tibi ancilla dixerit de amica. Bñ si celabif idex.si celabif ancilla. Arua operosa:multi laboris. Et nautis aspicienda putat Tpa nō mō ab agricola & nauta eē sed ēt ab amante obseruāda eē dicit. Nec semp nō oi tpe seminādū ē frumētū. Virdi aq. Mari glauco.nā austris spirātibus mare fit glaucum & cæruleū aqlonibus ob scurū atriusuerit docet gelius cuius rei cām assignat Aristo.in pblematibus. Fiet idē captabitur puella. Dies natalis amicæ q apud priscos hēbaf i magna ueneratiōe.Vir.Phyllida mitte mihi meus est natalis iolla. Siue calēdæ Oui.in fastis docet multis rōnibus:cur matronæ romanæ calēdis Martiis iunoni sacrificarētpōpeius hanc rōnē affert.cp ea die Iunonis edes celebrari cœpta sit.& ea lacta matrōalia dicebāf Mittebāf aūt mūeta ad amicas calēdis martiis.Martialis.Scis certe puto uestra iā uenire Saturnalia mar tias calēdas Tū redda tibi galla qd dedistı:& Tibullus ut uaga nūc certa discurrūt undiq̄ pōpa.Perq̄ ui as urbis mūeta pq̄ domos.Quas uenerē Marti.hoc dicit qa calēdæ Martiæ ēt ueneri feruiebāt qm colebāf a mulierib⁹ Martia. At iu diu a paphi remitte no

Calendæ Martiæ

Matrona lia

Quæris,an hāc ipsam,psit uiolare ministrā
Talibus admissis alea grādis inest.
Hæc ad concubitum fit sedula.tradior illa.
Hæc dominæ munus comparat.illa sibi.
Casus in euentu est.licet hic indulgeat ausis
Consilium tamen est abstinuisse meum.
Nō ego p præceps.& acuta cacumina uadā
Nec iuuenum quisq̄ me duce captus erit
Si tamen illa tibi dum dat.recipitq̄ tabellas.
Corpore non tātum.sedulitate placet.
Fac domina potiare prius.comas illa sequef
Non tibi abancilla est inspienda uenus
Hoc unū moneo si quid modo creditur arti
Nec mea dicta rapax p mare uētus agat.
Aut nunq̄ tentes.aut pfice.tollitur index
Cum semel in partem criminis illa uenit
Non auis utiliter uiscatis effugit alis
Non bene de laxis cassibus exit aper.
Saucius arrepto piscis retinetur ab hamo.
Opprime tentatā,nec nisi uictor.abi:
Tunc neq̄ te prodet cōi noxia culpæ
Factaq̄ eruut dominæ dictaq̄ nota tibi.
Sed bene cæletur.bene si cælabitur index.
Noticiæ suberit semper amica tuæ.
Tempora qui solis opetosa colentibus arua
Fallitur.& nautis aspicienda putat.

stris illæsū iuuenē rēitte uotis.Sic martis tibi fuiāt calēdæ.uel qa martiæ calēdæ aprilē ueneri dicatū pcedebāt.Sigillis puis statutis qb⁹ēt theatra ornabāf:ut ēt dixim⁹ iā.de arte amādi sup eo uersu.Aurea q̄ pēdēt ornato signa theatro.Scri.ēt pli.lib.yii.capite.iii.pōpeū magnū iomamētis theatri mirabiles fama posuisse effigies iter q̄s erat eutice a.xx.liberis rogo illata trallis enixa.xxx.pt⁹.Vitru.lib.y.scri.tria fuisse scænarū gūa. Tragicū.comicū.& satyricū.hoꝝ āt ornatus iter se erāt dissimili rōne.Tragicæ.desormabāf co lūnis & fastigiis ceterisq̄ regalib⁹reb⁹:comicæ āt ædificioꝝ priuatoꝝ & menianoꝝ hñt spēm:pspectusq̄ fenestros dispositos imitatōe coium ædificioꝝ rōnib⁹.Satyricæ uero ornāf arborib⁹ speluncis:mōtib⁹ reliqsq̄ agrestib⁹reb⁹:hic qdē de tragica scæna itelligēdū puto.ordo āt ē siue nō erit ornat⁹ circus sigillis ut su it aīqa prio ille solū puis statuis ornabaf dēide regalib⁹rebus ornari cœpit.ut dicit Oui.nō captādas esse puellas ipe quo tragœdia aliq recitaf:qa tūc puellæ sūt tristes pp flebilē tragœdiæ materiā & pluuiæ ipēdēt.Sed regū positas.obeliscos dicit q in medio circo locabāf:ēt āt obeliscus(ut Marcelinus scri.)lapis i figurā metæ cuiusdā lēsim a pceritate i excelsū cōsurgēs:& ut radiū i mitef paulati gracilescēs spē q̄drata i uerticē pductus angustū:māu leuigat⁹artificis.Obeliscos āt antiq reges ægypti bello dōitis gēnb⁹autpspi tatib⁹rerū elati mōtiū ueis uel apd extrēos orbis incolas pscutātes excisos rectosq̄ diis supis dicarūt.Scri. idē Marcel.aug.cæ.duos obeliscos admirandos ex urbe ægypti heliophi to.transtulisse quoꝝ alterum in cāpo martio alterū in circo maxio Locauit.quē Ply.scri.excisū a rege Sēneserioquo regnāte Pythagoras in ægypto fuit.cxxy.pedū fuit & dodrātis.præter basin eiusdē lapidis.Is uero q est cāpo martio.yiiii pedū minor est:a Setotide inscriptam ambo rerū naturæ interpretationē.ægyptiorum opere & philæ continēt

Obelisc⁹

Circēses ludi

Commmis c p.

Denotat aũt ludos circẽſes:q Romani ſiue magni ſcænici & theattales uarie appellati ſũt.fiebãt aũt in ho/
norẽ Iouis:Iunonis:& Mineruæ:ut in uerrẽ docet Cicero & ex Valerio maximo ẽt pcipi põt.Ludicrũ erat
Pleiades equi pugileſq ex hetruria accitiz:ut Liuius docet.Circẽſes aũt ideo ſũt appellari:q circũ enſes prius fiebant
uel Ver/ ut ſcri.Seruius ſuper.viii.æneidos.⁋ Differ,opus.captãdæ.ſ.puellæ ⁋ Tũc pleiades inſtãt.Pleiadũ iminet
giliæ occaſus.Oriunt.n.quarto nonas apriles.Oui.in faſtis Pleiades incipient humeros releuare paternos.Quæ
ſeptẽ dici.ſex tñ eſſe ſolẽt.Columella ſcri.vi.idus octobris Vergilias exoriri ueſpere:fauonio ſpirãte:& in/
terdũ africo cũ pluuia.Verũ:xiii.&.xii.calẽdas nouẽ
bris ſolis exortu occidere & tẽpeſtatẽ ſignificare:Idẽ
alibi ẽt ſcribit Vergillas.xi.calẽdas maias cũ ſole ori/
ri.viii.uero idus apriles ueſpere celari.Interdũq hie/
mare.Ply.ẽt docet Vergiliarũ exortu æſtatẽ incipe/
re occaſu hyemẽ.Pleiades aũt dicũt.qm̃ ex pleiõe oc
ceani & Athlãte ſint natæ.Virgiliæ a nr̃is appellãt q
in uere oriunt.Cur aũt ſex tm̃mõ dicãt qũ ſeptẽ fue/
rit.& qũo inter ſydera collocatæ ſint a Ioue higinius
& Oui.in fa.docẽt Hædus aqua:Auriga ædos hume
ris geſtat:qui a poetis Olenium pecus appellantur &
capram oleniam appellat.Ouid.in met.& Strabo ſcri
Hædi bit egas duas fuiſſe unam i Euboea:Alterã in Achaia
Olenia quo in loco iuppiter a capra lacte nutritus dicitur:&
Capella prope ẽt olenem.unde oleniam cappellam dixere po
etæ uel ab oleno uulcani filio:cuius meminit higini/
us.Oriuntur autẽ Hædi.(ut docet columella).v.calẽ
das octobres:fauonio flãte nonnunq̃ Auſtro cũ plu/
uia .Idẽ alibi etiam ſcribit hædos oriri pridie nonas
octobres ueſpere.in ortu aũt & occaſu tẽpeſtatẽ Plu/
uiamq faciunt Manilius.Hũc ſubeunt hædi clauden
tes ſydere pontum Nubibus & mũdi nutrito rege ca
pella Vergil.Præterea tam ſunt arcturi ſydera nobis Hædorumq dies ſeruandi.Ouid.in faſtis Nais amal/
thea cretea nobilis Ida Dicitur in ſiluis occuluiſſe iouẽ Huic fuit hædorum mater formoſa duorum Inter
Alia flu/ dicteos conſpiciẽda greges.⁋ Tũc bene deſinitur Ceſſatur a captanda puella.⁋ Qua flebilis alia:Alia (ut
uius liuius ſcribit) fluuius eſt.xi.millibus paſſuum ab urbe diſtans cruſtuminis defluens montibus.apud quem
deletæ ſunt gallis copiæ romanæ.ad.xv.calẽdas ſextiles:quẽ diẽ atrum uelut infauſta appellatione dãna/
runt.Nam anno ab urbe cõdita.ccclxiii.a Trib.Militum uirgulo Manlio Eolio poſthumo:collegiſq eorũ
tractatum eſt in ſenatu quid eſſet q toties intra paucos annos male eſſet afflicta reſp.Et ex præcepto patrũ
Laquineum auriſpicẽ in ſenatum uenire iuſſum religionum requirẽdarum gratia dixiſſe Quintum Sulpi
cium Trib.militum ad Aliam aduerſum gallos pugnaturũ rẽ diuinam dimicandi gratia feciſſe poſtridie
idus quintilis.itẽ apud Cremerã Multiſq aliis tpibus & locis poſt ſacrificium die poſtero celebratũ male
ceſſiſſe cõflictum.Tunc patres iuſſiſſe ut ad collegiũ pontificũ de his religionibus referrent Põtificeſq ſta
tuiſſe poſtero die omnes calẽdas nonas idus.Atros dies haberi ut hi dies neq præliares.neq puri neq co/
Atri dies mitiales eſſent:hiq Alienſes poſtriduani.Atri. Varie ſunt appellati.hæc Macrobius.Plutarchus Atros hos
Aliẽſis dies iõ appellatos arbitratur.quoniam inferis ſint dicati:q dies præcedens calendas.nonas.uel idus ſuperis
Poſtri/ eſſet dicatus.his nec iouem.nec ianum.nec alium deorum præfari fas erat.Liuius quoq ita ſcribit.Tum de
duani diebus religioſis agitari cœptum.diemq ad.xv.calendas ſextiles duplici clade inſignem quo die ad Cre/
meram Fabii cæſi.quo deinde ad alia cum exitio urbis fœde pugnatum poſteriore clade Alienſem appel/
larunt:inſignemq rei nullius publice priuatimq agendæ fecerunt.Sane Alia ſimplici.l.ſcribitur Lucanus
Quas aliæ clades.Vergilius.autem duplici.ll.protulit propter metrum ut alibi quoq dixit Eiectum pro/
ſenna iubent accipere.⁋ Quaq die redeunt.Saturnalia intelligit.i.idem ſaturno feſtum:qui erat (ut ſcri/
Saturna/ bit Macrobius) ad decimumquartum calẽdas ianuarias.Sed poſt quã.C.Cæſar huic menſi duos addidit
lia dies ſextodecimo calẽdas celebrari cœpta ſunt.Saturnalia.Sed qum ea re uulgus ignoraret certum ſatur/
naliorum diẽ:nonnulliq.C.Cæſare inſerto die id eſt decimoſexto calẽdas.Aliiq ueteri more decimoquar
to calẽdas ianuarii celebrarent.pluribus diebus Saturnalia celebrari cœpta ſunt:licet & apud ueteres ſep/
Sabbatũ tem diebus peragerentur. Auguſtus in legibus iudiciariis triduo ferias ſeruari iuſſit. Erant autem hi di/
ſaturni di es leticiæ & iocorum pleni:quibus bellum ſumere & pœnas a nocente exigere. Piaculum erat. ⁋ Paleſti
es no uiro. ⁋ Viro iudico.nam iudei diem quem latini Saturnum dicunt Sabbatum appellant:& obſeruãt
mira ſuperſtitione:ut antea docuimus . Scribit etiam Tacitus in libro.xxi. Septimo die iudæis ocium
Sabbatũ placuiſſe . quod is finem laborum tulerit Dein blandiente inertia : ſeptimum quoq annum ignauiæ da/
Saturni tum : & honorem eum ſaturno habitum. Seu principia religionis tradentibus iudæis quos cum Sa/
dies turno pulſos & conditores gentis accepit ſeu q de ſeptem ſyderibus quis mortales reguntur altiſſimo
orbe , & præcipua potentia ſtella Saturni feratur:ac pleriſq cœleſtium uim ſuam & curſum ſeptimos per
numeros commeare. Paleſtina autem regio Syriæ iuncta eſt:dicta (ut ſcribit Plynius.) a paleſti urbe Me/
ropoli. Eſt etiam Paleſtina propter pheaciam.Lucanus Laxa paleſtinas nudis confixit arenis. ⁋ Septima

Nec ſemper credenda ceres fallacibus aruis
Nec ſemper uiridi concaua puppis aquæ
Nec teneras tutum eſt ſemp captare puellas
Sæpe dato melius tempore fiet idem.
Siue dies ſuberit natalis ſiue calendæ.
Quas uenerem marti continuaſſe domi
Siue erit ornatus non ut fuit ante ſigillis.
Sed regum poſitas circus habebit opes.
Differ op9.tũc triſtis hyems.tũc pleiades in
Tũc & i æquorea mergit hæd9 aq̃. (ſtãt
Tunc bene diſinitur:tunc ſi quis credit alto
Vix tenui laceræ naufraga membra ratis
Tunc licet incipias:qua flebilis allia luce
Vulneribus latiis ſanguinolenta fuit.

feſta: Saturnalia intellige. ¶ Magna ſuperſtitio magnus & ſuperfluus timor. Superſtitio autem ut Cicero eſt auctor dicitur a ſuperſtes nomine. illi enim ſuperſtitioſi ſuntqui totos dies præcantur: ut ſibi ſui liberi ſuperſtites ſint. Alii ſuperſtitionem dictam uolunt ꝙ ſint ſuperſtantium rerum ideſt cœleſtium: & diuinarum. quæ ſuper nos ſtant inanis & ſuperfluus mor. Lactantius uero libro diuinarum inſtitutionum quarto Superſtitioſos eos uocari ſcribit. non qui filios ſuperſtites optant: omnes enim optamus ſed aut eos. qui ſuperſtitem memoriam ipſorum defunctorum colunt aut qui parentibus ſuis ſuperſtitibus colebant

Superſtitio

Quaq; die redeūt rebus minꝰ apta gerēdis.
Culta palæſtino ſeptima feſta uiro.
Magna ſuperſtitio tibi ſit natalis amicæ.
Quaq; aliquid dādū eſt. illa ſit atra dies
Cum bene uitaris tñ aufert. inuenit artem.
Fœmina qua cupidi carpat amantis opes.
Inſtitor ad dñam ueniet diſcinctus emacem
Expediet merces teque ſedente ſuas
Quas illa iſpicias ſapere ut uideare rogabit
Oſcula deinde dabit. deinde rogabit emas
Hoc fore contentā multos iurabit in annos
Nunc opus eſſe ſibi. nunc bene dicet emi.
Si nō eſſe domi. quos des cauſabere nūmos.
Littera poſcetur. nec didiciſſe iuuat.
Quid quaſi natali qum poſcit munera libo
Et quotiens opus eſt. naſcitur illa ſibi.
Quid qū mēdaci dāno mœſtiſſima plorat.
Elapſuſq; caua fingitur aure lapis.
Multa rogāt utēda dari. data reddere nolūt
Perdis. & in dāno gratia nulla tuo eſt.
Nō mihi ſacrilegas meretricū ut pſeq̄r artes.
Qum totidem linguis ſint ſatis ora decē
Cæra uadum tentet raſis infuſa tabellis.
Cæra tuæ primum conſcia mentis erit.
Blāditias ferat illa tuas. imitataq; amātum.
Verba. nec exiguas quiſqs es adde preces
Hectora dōauit priamo pce motus achilles
Flectitur iratus uoce rogante deus.

imagines eorum domi tāquam deos penates. Nam qui nouos ſibi ritus aſſumebant. ut in deorum uicem mortuos honorarent. quos ex hominibus in cœlum receptos putabant: hos uocabant ſuperſtitioſos. Eos uero qui publicos & antiquos deos colerent: religioſos nominabant. Vnde Vergil. uana ſuperſtitio ueterumq; ignara deorum. ſuperſtitioſi ergo quam multos ac falſos deos colunt. ¶ Sit atra: ſit in fauſta. ¶ Cū bene uitaris. qum effugeris: ne quid tibi illa auferat. ¶ Inſtitor ad dominam: Inſtitor eſt qui tabernæ locoue ad emendum uendendumue præponitur. quiq; ſine loco ad eundem actum præponitur: ſic dictus ꝙ negocio gerendo inſtat: ut docet Vulpianus. ¶ Diſcinctus. demiſſis tunicis. Propertius Et ibo Mundus demiſſis inſtitor in tunicis. ¶ Alias diſſolutus. perſius non pudet ad amorem diſcincti uiuere nactæ. ¶ Sapere ut uideare tanquam optime noris: quanti conſtet merces. ¶ Cauſabere. in excuſationem adduces. Eſt enim cauſari cauſam rei geſtæ afferre. Quintilianus. Hæc cauſanti pupillo ſic tutor iraſcatur: & Vergilius cauſando noſtros in longum ducis amores. Cauſari etiam ſignificat cauſam dicere uel defendere: ut Marcello placet. ¶ Littera poſcetur. petet a te ſingraphum pro comparatis mercibus quo inſtitori cautum ſit. ¶ Nec didiciſſe iuuat. qum petit a te ſingraphum: non confert te literas didiciſſe. ¶ Natali libro: placenta natali: ſic etiam in amoribus. Qum tibi deficient poſcendi munera cane. Natalem libo teſtificare tuum: Eſt autem libum (ut uoluit Seruius) Placenta de farre & melle ſacrificiis aptum. Virgilius & Adorea liba per herbam Subiiciunt epulis. Scribit Cato die natali ſolita liba apponi diſcumbentibus & guſtare neminem prius debere. quam is qui ſuum natalē celebrat omneſq; qum libū guſtaſſent bñ precari oportebat. Oui. Libaq; dē pro te geniale notantia tēpus. Accipiáq; bonas ore fauēte preces. ¶ Naſcit̃ illa ſibi Fingit natalē ſuū adeſſe. ut mittas ei munera. ¶ Lapis. Margarita. ¶ Caua aute. nā uniōes (ut tradit Ply.) digitis ſuſpēdere & binos ac ternos auribus geſtare feminarū gloria erat: & Cleopatrā legimus duos illos maxſos uniōes ſingulare naturæ opus auribus geſtare, ſolitā quoq; alterū in cæna magnæ taxatiōis aceto liqueſactū abſorbuit. ¶ Elapſuſq; caua: fingit ex aure unionē deciddiſſe. ¶ Reddēda dari. Pollicent̃ ſe reddituras tibi qcqd a te mutuo petūt. legit̃ ēt utēda dari. ¶ Perdis amittis qđ mutuo dediſti. ¶ Nulla grana. nulla gratitudo. ¶ Nō mihi ſacri legas. Ordo ē decē ora cū totidē linguis nō ſūt ſatis mihi ut pſequar &c. ¶ Cæra uadum tenet. Sollicitādā eē l̃ris amicā dicit. ¶ Cæra: l̃ræ ſcriptæ in tabulis ceratis Tētet uadū ſollicitet & explat̃ aium puellæ uel ſecuritatē adeūdi amicā. nā ut in profūdo maris piculū eſt ita in uado ſecuritas uñ qū tē ſecurā ſignificamus: eā in uado eē dicimus eodē uerbo utit̃ Ouid. in tertio. Verba uadū tenēt abiegnis ſcripta tabelli. Raſis tabellis qa in talibus cæra oblitis ſcribebāt. añ. n. nō fuiſſe chartarū uſū ſcri. Ply. Sed palmarū folis prio ſcripti tatū. Deinde quarundū arborū libris. Poſtea publica monumēta plūbeis uoluminibus. Mox & priuata linteis cōfici cœpta. ut cæris. ¶ Erit cōſcia tuæ mētis. declarabit amicæ mētē & amorē tuū. ¶ Blāditias tuas. Blāda & amatoria uerba: q in amore plurimū pñt. ¶ Quiſqs es: ac ſi diceret: licet eā dignitate pſtes. Hectora donauit Achilles (ut Homerus ſcribit) occiſi hectoris cadauer per dies. xii. in ſepulcrum ſeruauit. donec nocte redempturus miſerabilis pater priamus ueniret. Verum iuſſu Iouis ab appolline cadauer in ſigne ne corrumperetur ante funus ſacris liquoribus perlitum eſt. & cum corpus nollet parenti Priamo reddere. Priamus duce

Inſtitor

Diſtin ctꝰ Cauſari

Libum

Vnionū Vſus

Res eſt in Vado

Priamus Hectorē rede.mit

Mercurio castra hostium nocte ingressus est. ubi apprehensis achillis genibus: ac per patrem & bene comitam matrem & filium precatus, datis etiam muneribus. cæsum filii corpus obtinuit. Munera autem fuerunt hæc. Duodecim pulchri Pepli. Duodecim simplices uestes: Totidem Tapeta: Totidem pallia. Totidem Tunicæ. Decem Auri Talenta. Duo fulgentes Tripodes: lebetes quattuor. Pulchrum & præciosum poculum. ┌ Semel est si credita: si fides adhibetur ei: quod pollicemur. ┌ Sed tamen apta dea est.
Spes — Spes tamen hominibus commoda. nam nisi ea esset: mortales plenumque miserrimam uitam agerent: unde longa solet esse inter doctos disputatio utrum mali plus an boni spes afferat hominibus. ┌ Poteris ratione relinqui: quia qum ea acceperit quod uolet te relinquet. ┌ Præteritum tulerit: quod dedisti iam habebit: at ea nihil perdes: quia non dedit coitum: uel hoc dicit. Præteritum tempus nihil tibi auferat aut perdat. ┌ Sic dominũ sterilis. Sic dominum sperantẽ ager plerũque fallit: ut tu amicam.
acontii & Cydipes fabula — Sic sperando. Lusor aleator. Littera cydippẽ. Acontius ex Cæa insula Delum nauigauit ad sacra dianæ quæ a uirginibus celebrabantur: ubi in amorem cydippes exarsit: & qum aperte non auderet eam uxorem petere. ipse dolo & fraude pomum ante puellam iecit, in quo hæc carmina scripta erãt, iuro tibi sanæ per mystica sacra dianæ. Me tibi uenturam comitem: sponsamque futuram puella pomo accepto doli ignara carmen legit uisaque est sese uxorem polliceri Acõtio. Erat enim lex ut quæ in templo Dianæ deliæ dicerentur. rata fierent. ┌ Bonas artes. ingenuas disciplinas eloquentiæ studia. ┌ Non tantum trepidos. Non tantum ut in foro iudiciali sis eloquens sed etiam apud amicam.
Tria genera cãrũ dissimulãdã eẽ eloquẽtiam — ┌ Quam populus. Per populum genus demonstratiuum per iudicem genus iudiciale. Per Senatum deliberatiuum genus designat. in quibus generibus omnis facultas oratoria uersatur ut Aristoteles arbitratus est: & eum secutus Cicero. ┌ Tam dabit eloquio. tantum puellæ mouentur eloquentia: quantum populus iudex. & Senatus. ┌ Sed lateant uires. dissimulandam esse eloquentiam dicit. id quod etiam præcipit Fabius his uerbis. Veteribus quidem etiam dissimulare eloquentiam fuit moris: idque Marcus Antonius præcipit: quo plus dicentibus fidei. minusque suspectæ aduocatorum insidiæ forent. ┌ In fronte disertus. in aperto eloquens. ┌ Verba molestam minus amicam delectantia. ┌ Declamat: Declamare (ut
Declamare. — Caluus dixit) est non mediocriter dicere: nam rectores per declamationes adolescentes exercebant in scholis & foro præparabant. ┌ Littera causa fuit. Epistolam dicit nimis disertam: & indeclamationis modum compositam. ┌ Littera ualens: epistola dicendi efficax. ┌ Scriptum: litteras missas. ┌ Penelopen. castissimam fœminam. ┌ Perstes: modo insistas. Per numeros ueniunt ista: primo enim legat: deinde rescribat necesse est. Littera tristis seuera epistola amicæ: & quæ ostendat se abhorere a te uenerea. ┌ Quæque roget: declarat cur tristis. ┌ Quod rogat: ne eam sollicites. ┌ Quod non rogat: quæ non respondet cupit sollicitari. ┌ Dissimulanter: tanquam nescias quæ sit in lectica. ┌ Abde: absconde ne intelligaris. ┌ Notis ambiguis: dubio sermone. ┌ Spatiosa porticus: ampla porticus: de porticibus abunde dictum est superius. ┌ Aliquot transire columnas: partẽ porticus: q̃ colũnis fulta erat. ┌ Quod spectes. caput & uultũ amicæ denotat. uel gẽmas. qbus erit ornata.

Promittas facito. quid. n. promittere lædit.
Pollicitis diues quilibet esse potest.
Spes tenet in tp̃s: semel est si credita longum
Illa quidem fallax: sed tamen apta dea est.
Si dederis quicquam: poteris ratione relinq:
Præteritum tulerit: perdideritque nihil.
Et: quod non dederis: semp̃ uideare daturus
Sic dominum sterilis sæpe fefellit ager.
Sic ne perdiderit non cessat perdere lusor.
Et reuocat cupidas alæa sæpe manus.
Hic op9. hic labor ẽ primũ sine munere iũgi
Si dederit gratis: quæ dedit usque dabit:
Ergo eat: & blandis peraretur littera uerbis:
Exploretque animos. primaque tenet iter.
Littera cydippen pomo perlata fefellit:
Inscia quæ est uerbis capta puella suis.
Disce bonas artes: moneo: romana iuuentus
Non tantum trepidos ut tueare reos.
Quã popul9: iudexque grauis: lectusque senat9
Tam dabit eloquio uicta puella manus.
Sed lateant uires: nec sis in fronte disertus.
Effugiant uoces uerba molesta tuę.
Quis nisi mẽtis iops teneræ d̃clamat amicæ.
Sæpe ualens odii littera causa fuit.
Sit tibi credibilis sermo: consuetaque uerba.
Blanda tamen: præsens ut uideare loqui.
Si non accipiet scriptum: illectumque remittet.
Lecturam spera: propositumque tene.
Tempore difficiles ueniunt ad aratra iuuẽci:
Tempore lenta pati frena docentur equi
Ferreus assiduo consumitur annulus usu:
Interit assidua uomer aduncus humo.
Quid magis est durũ saxo. qd mollius unda
Dura tamen molli saxa cauantur aqua.
Penelopen ipsam. perstes mõ tẽpore uinces.
Capta uides sero pergama. capta tamen.

¶ Supercilio:oculis. ¶ Notis:aliis signis. ¶ Aliquo mimo saltante:histrione se in theatro agiliter mouente. ¶ Quisquis agatur amans:quicunq; amans repręsentetur ab aliquo mimo saltante fabulam:in qua introducantur amantes. ¶ Torquere:crispare. Martialis: Crinibus in nodũ tortis uenere sicambri. Ferro calamistro. ¶ Mordaci pumice: Pumices (ut Pli. scribit) sunt in usu corporum leuigandorum fœminis iam quidem & uiris:atq; (ut ait Catullus) liberis: Laudatissimi sũt in melo. Scyro. Aeoliis insulis. probatio in candore & in minimo põdere:& ut q̃maxie spõgiosi aridiq; sint acteri faciles:nec arenosi in fricando. ¶ Quo-

Pumices

Legerit & nolit rescribere:cogere noli.
Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas:
Quæ uoluit legisse:uolet rescribere lectis.
Per numeros ueniunt ista:gradusq; suos.
Forsitan & primo ueniet tibi littera tristis:
Quæq; roget:ne se solicitare uelis.
Quod rogat illa:tiet:qđ nõ rogat optat:ut instes
Insequere:& uoti postmodo compos eris.
Interea siue illa toto resupina feratur:
Lecticam dominę dissimulanter adi.
Neue aliquis uerbis odiosas afferat aures.
Quã potes ambiguis callidus abde notis.
Seu pedibus uacuis illa spatiosa teretur
Porticus.hic socias tu quoq; iũge moras.
Et modo pcedas facito.mõ terga sequaris.
Et modo festines.& modo lentus eas.
Nec tibi de mediis aliquot transire colũnas.
Sit pudor.& lateri continuasse latus.
Nec sine te curuo sedeat speciosa theatro.
Quod spectes.humeris afferet illa suis.
Iam si respicias illam mirere licebit.
Multa supercilio.multa loquare notis.
Et plaudas aliquo mimo saltante.puellæ.
Et faueat illi.quisquis agatur amans.
Quum surget surges.donec sedet illa sedebis.
Arbitrio dominæ tempora perde tuæ.
Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos.
Nec tua mordaci pumice crura teras
Ista iube faciant:quorum cybeleia mater
Concinitur phrygiis exululata modis.
Forma uiros neglecta decet.minoida theseus.
Abstulit a nulla tempora comptus acu.
Hippolitum phędra.nec erat bene comptus.
Cura deę siluis aptus adõis erat.
Munditiæ placeant.fuscent corpora campo.
Sit bene conueniens.& sine labe toga.
Linguaq; nec rigeat.careant rubigine dẽtes.
Nec uagus in laxa pes tibi pelle natet.
Nec male deformet rigidos tonsura capillos.
Sit coma.sit docta barba resecta manu.
Et nihil emineãt.& sit sine sordibus ungues.

rũ cybeleia mater:semiuiros & molles magnæ matris sacerdotes designat:qui singulo quoq; die totũ corpus eradebant:ne quid eis inter deorũ cultũ aut pediculi:aut alterius sordis crearet. Pluris enim faciebant se mundos esse:q̃ decoros. unde etiam uirilia circuncidebãt:auctor Hero. Scribit etiam Lactãtius Isidis sacerdotes deglabrato corpe pectora tundere. Isidem autem eandem & Cybelen esse docet Apuleius in. xi. met. a Cybele mõte phrygiæ cognominata. scribit enim Stra. Matrem deum berecynthiam a natione & uestam:& deam phrygiam. Magnam:a locis. Idem Dindymenam:& Phyllenam & Pissinuntiam:& Cybelen appellatam. Plura huius deæ nomina ponit Apuleius in met. ¶ Exululata:ululatu celebrata. Apuleius. Et ab ingressu primo statim absonis ululatibus constrepẽtes fanatice peruolant. ¶ Phrygiis modis:phrygia modulatione. Scribit.n. Pli. Midam in phrygia obliquam Tibiam:Gẽminas tibias Marsias Celeneũ in eadẽ gẽte inuenisse. De Tibiæ modulatione hæc Apuleius. Brachiisq; suis humero tenus renudatis attollentes immanes gladios ac secures euantes exiliunt:incitãtes. Tybiæ cãtu lymphaticũ tripudium:& Catullus Vbi cymbalũ sonat uox: Vbi tympana reboãt: Tubicen ubi canit Phrix ubi curuo graue calamo:ubi capita Menades ui iaciũt hederigeræ:ubi sacrosancta acutis ululatibus agitant ubi sueuit illa duce uolitare cohors uaga. ¶ Forma uiros neglecta decet: Cultus negligentia in uiro laudatur:unde Mollius ornatos a se reiicit Phædra apud Ouidiũ in epistolis qum ait, Sit procul a nobis iuuenes ut fœmina compti. Fine coli modico forma uirilis amat. Minoida:phædram. nota est fabula. ¶ A nulla acu:a nullo calamistro:quo calefacto crispantur capilli. ¶ Nec erat bene comptus:Idem ita etiã scribit Oui. in epistolis. Te tuus iste rigor positiq; sine arte capilli:Et leuis ægregio puluis ĩ ore decet. ¶ Aptus adonis:Adonis nõ in luxu aliquo ornatus in siluis amatus est a uenere. Fabulam habes apud Oui. in metamor. ¶ Fuscentur:sole nigrescant. ¶ Corpora campo:campum martium intellige:ubi iuuenes romani uariis certaminibus corpora exercebant. Idemq; (ut Stra. docet) curules pariter cursus:& alia equestria certamina expedita suppeditat. Nec minus tã multis pilam. Trochum: Palæstram exercitatione tractantibus. Horatius: Cur apricum oderit campũ patiens pulueris atq; solis. ¶ Sit bene conueniens. Togam corpori sic applicato: ut rugas non forte: sed industria locatas artifex nodus astringat: uel præcipit togam ipsam rotundam esse: & apte cæsam:aliter enim multis modis fiet enormis. ¶ Sit sine labe toga. Sine macula & sorde. ¶ In laxa pelle: in calceo maiori:sic & Tibulus Ansaq; compressos alligat arcta pedes. ¶ Deformet: capillos:deformes faciat capillos:sectos in gradus. ¶ Nec lædat nares: alæ siue Axillæ partes sunt sub brachiis per quas natura expellis sordidiores humores:quos a deputato

Galli totũ corpus eradebãt.

Cybelle & eius nomina

Gallorũ ululatus Phrygii Modi

Campi martii Certamia

Alæ uel Axillæ

gloriam rẽsq; bellicas profuit.Oui.in fa.Venerat & fenior pando fillenus afello.Sane filleni appellanf fa-
tyri feniores:qui in exterion occeano infulas multas defertas incolunt.Sũt autem homines agreftes cor-
pore hirto caudas in uno dorfo habẽtes nõ multo equinis minores:infulæ eoꝝ a nautis fatyrides appellã
tur:auctor Paufanias.⸿ Pando.curuo.⸿ Vix fedetnã qui equitant dicunf federe.⸿ Et præffas cõtinet arte
iubas:prænimia ebrietate titubat:& uix tenet afelli iubas.⸿ Præffas arte.arte quadam difpofitas uel breues
⸿ Fugiuntq; petuntq;.nunc fugiunt.nunc accedunt ad fillenum.⸿ Dum urget quadrupedem:dum cogit

In caput aurito cecidit delapfus afello.
Clamarunt fatyri.furge age.furge pater.
Iam deus in curru.quẽ fũmũ texerat uuis.
Tigribus adiunctis aurea lora dabat.
Et color.& thefeus & uox abiere puellæ.
Terq; fugam petiit.terq; retenta metu.
Horruit.ut fteriles.agitat quas uẽtus.ariftæ
Vt leuis in madida canna palude tremit.
Cui deus.en adfum tibi cura fidelior inquit.
Pone metum.bacchi gnofias uxor eris.
Munus habe cœlũ.cœli fpectabere fidus.
Sæpe reges dubiam creffa puella ratem.
Dixit & e curru ne tygres illa timeret,
Defilit.impofito ceffit harena pede.
Implicitãq; finu.neq; enim pugnare ualebat
Abftulit.ut facile eft omnia poffe deo
Pars hymenæa canũt . ps euchiõ euchio cla-
Sic coeũt facro nupta deufq; toro (mat
Ergo.ubi contigerit pofiti tibi mũera bacchi
Atq; erit in focii fœmina parte tori.
Nyctileũq; patrẽ.nocturnaq; facra precare.
Ne iubeant capiti uina nocere tuo.
Hic tibi multa licet fermone latentia recto:
Dicere.quæ dici fentiat illa fibi:
Blãditiafq; leues tenui præfcribere uino.

morantẽ afellum bacchas infectari.⸿ Ferula.Ferule Ferulæ.
(ut Ply.docet)afinis gratiffimæ funt in pabulo:cæte
ris uero præfentaneo ueneno:qua d caufa id animal
libero patri affignatur:cui & ferula. Sacrificabaf aũt
Priapo Afinus:cui⁹ rei caufam iocofam tefert Oui.
in primo fa. ⸿ Aurito afello.magnas aures habenti.
Virg.Auritofq; fequi lepores.⸿ Iam deus:bacchus.
⸿ Quẽ fummũ.quã fummã partẽ.quam tympanum
appellari diximus.⸿ Texerat uuis:penfi:ibus:aut cet Currus
te pictis.⸿ Tigribus adiunctis:curru.n.uehitur:quem Bacchi
tigres & Linces ducũt.Stati⁹.Promouet effrenæ dex- Tigris
tra leuaq; fequuntur linces:& uda mero lambunt re
tinacula tigres. Tigris autẽ ut docet plinius: hircani
& indi ferũt animal uelocitatis tremẽdæ & maxime
cognitæ.dum capitur.Iccirco aũt dicũf currũ bacchi
trahere fimul cũ lincibus:q; ut tradit Soli.utrũq; ani Linx
mal uua depafcitur:& uino.Linx uero i docente Ply.
animal eft peregrinum:quod clariffime oĩum qua- Lincei
drupedum cernit.a quo qui bene cernunt dicunf ha- oculi
bere oculos linceos:unde nomen Linceo uni ex ar-
gonautis inditum puto.de quo Flaccus ita fcribit.So Linceus
lus trãfibit lũina lince⁹.Ply.quoq; docet paucis mor unus ex
talium contigiffe lunã nouiffimam.primãq; eodem Argo-
die.uel nocte:nullo alio in figno q̃ ariete confpici:& nautis
inde fabulam ortam effe cemẽdi linceo.Apuleius in
fecundo.perfpicatiorẽ ipfo linceo.uel argo.& ocule-
us totus.Nazarius in panægyrico Cõftantini.Nõ hic
tecum lynceus ille certaret.⸿ Quiaut poetæ ferũt.pa-
rietum fæpta & arborum truncos uifu facile trahiicie
bat.⸿ Aurea lora dabat:Aureas habenas.⸿ Et thefe-
us & uox abiere puellæ:uox Thefeum uociferans.
⸿ Canna palude tremit:uentis agitata mouetur.Cœ
li fpectabere fidus.mutaberis in fidus.Oui.enim fcri-
bit.Liberũ patrẽ poft indiã deuictã fecũ duxiffe idoꝗ;
filiã pulcherrimã:quã re Ariadna mœrẽs in affiduo Ariadna
luctu uerfabaf.Quã quũ bacchus cõfolari nõ poffet: in fidus
in cœlũ tulit:qd antea fe ille ei facturũ recepat. Vnde ipfe in faftis ita loquif.Illa ego fum.cui tu folitus pro
mittere cœlum.Hei mihi pro cœlo qualia dona fero.⸿ Sæpe reges dubiã.Nautæ folẽt dirigere curfus ad
fiderũ rõnẽ:nec feptẽtriões tantũ:fed ẽt illis uicinas ftellas intuenf:ut Booten.Oriona & coronã Ariadne: Arctophi
quã humero finiftro(ut Higynius fcribit)prope cõtingit Arctophylax.q.& bootes a bobus nomen acce- lax uel bo
pit.agitare.n.plauftrũ uidef. Ouid.in met.Nec te fpectare boorẽ.aut helicẽ iubeo:ftrictũq; orionis enfem. otes
⸿ Dubiã ratẽ:nauẽ uiæ ignarã.⸿ Ceffit harena:fe amouit:quafi numen fenferit:uel eũtis impetũ exprimit.
⸿ Hymenæa canunt.de more nubentium inuocabant hymenæa:quem Catullus mufæ uraniæ filium ap-
pellat . Martianus in mercurii nuptiis eum dicit ueneris & Bacchi filium fuiffe . Donatus fcribit eum Hymenæus
certas nuptias inftituiffe.Iccirco per laudem cantari uirginalibus nuptiis ob huiufmodi meritum.Serui-
us uero Hymenæum dicit quendam apud Athenas inter bella fæuiffima uirgines liberaffe.quam ob cau-
fam nubentes eius inuocant nomen:quafi liberatoris uirginitatis.⸿ Pars euchion: Euhius nomen eft bac Euchius
chi.Euchios enim bonus filius interpretatur:quo nomen eum iuppiter pater appellauit:plura eius nomi-
na legito apud Ouidium in metamorpho.& Diodorum. ⸿ Coeunt toro i Bacchus & Ariadna eunt cu-
bitum.⸿ Nocturnaq; facra i Bacchi facra Orgia:Bacchanalia.& Trieterica appellata nocte fiebant. Vir- Bacchi fa
gilius. Thyas:ubi audito ftimulant trieterica baccho Orgia:nocturnufq; uocat clamare cithæron. Idem cra nocte
etiam Liuius docet:fcribens in bacchanalibus omne genus corruptellæ fieri folitum q; uinũ animos:noxi fiebant
& mixtæ uiris fœminæ ætatis teneræ omnẽ extinxiffent pudorẽ:& Catullus. Pars obfcura cauis celebra-
bant orgia ciftis.nyctileus aũt nocturnus interpretatur.⸿ Hic tibi:in cõuiuio inter uinũ & epulas.⸿ Blãdi
tiafq; leues.mollia & placida uerba:fic & in amoribus.Verba fuperciliis fine uoce loquẽtia dicã: Verba le-

ges digitis:uerba notata mero. ¶ Vt dominā in mē-
sa:scribe nomen puellæ:& se esse tibi dominam le-
gat declarat autem hic quod dixerat Blanditiasq; le-
ues. ¶ Fatentibus ignem.amorē significātibus:hinc
Tibullus amātis oculos loquaces appellat. ¶ Vultus
habet sæpe ex uultu deprehendimus quicquid uer-
bis cognoscimus. Sic & ad corinnā. ¶ Me specta: nu-
tusq; meos:uultūq; loquacē. ¶ Sint etiam tua uota:
maritū quoque puellæ conciliandū esse dicit. ¶ Vti-
lior uotis:ad optinēdam amicam. Huic:marito puel-
Corona-rū usus in cōuiuiis. læ. ¶ Missa corona tuo:i potu atq; hilaritate coronis
utebantur:ut scribit plynius:unde Cleopatram legi-
mus in apparatu Acciaci belli gratificationem ipsius
reginæ timente. M. Antonio:nec nisi prægustatos ci
bos sumente:ab eius ore lusisse extremis coronæ flo-
ribus ueneno illit.s.ipsaq; capiti imposita: Mox pce-
dente Hilaritate inuitasse Antonium ut coronas bi-
berent. Iones autē primi unguenti:coronarūq; in con
uiuio dandarū:& secundæ mensæ ponendæ consue-
tudinē:haud parua luxuriæ irritamēta reperisse scri-
bit Vale.maxi.lib.secundo. Verba secunda.non ad-
uersantia. Per amici fallere nomen:ostendendo te es-
se illi amicum:uxorem subagitare. ¶ Crimen habet:
fraudem continet. ¶ Tuta:quia non times maritum
Propinare ¶ Frequēsq;:qa id uulgo fieri solet. ¶ Inde ppinator:
ppinare est pgustato leuiter uino:Poculū alteri offer
re Iuuena. Quādo propinat uiro tibi. ¶ Est etiam:ut
hoc in loco:potum cū amico sumere uoluptatis gra
tia:quod coronati amantes faciebant. ¶ Propinabāt
etiam cum amico absente nominato in eius memo-
riam bibebant:unde Socrates apud Platonem inqt.
¶ Hoc poculum Critiæ propino. ¶ Plura mandatis:
plura pocula sumat amator:quā tibi mandatum fue-
rit ¶ Bibenda putet:uidenda in omnibus codicibus
legi:sed bibenda emendare scribendum fuit. ¶ Offi-
cium præstent:cauendam esse ebrietatem dicit:quæ
Eurytus hominess amantes reddit & titubare facit. ¶ Occidit
Cētaurus eurytion:eurytus cētaurus in nuptiis Pirithoi mero
incaluit:& quum Hippodamē rapuisset:a Theseo ua-
sto cratere prostratus animam uinumq; euomuit:ut
in.xii.metamor. Ouidius cecinit. Propertius. Tu quo
q; o Eurytion uino centaure peristi. ¶ Ebrietas ut ue-
ra. docet quandoq; simulandam esse ebrietatem. sic
alibi. Quinetiam ut possem uerbis petulantius uti.
Non semel ebrietas est simulata mihi. ¶ Subdola
lingua:ficta. ¶ Titubet:hæsitet. ¶ Bleso:balbutienti.
¶ Protertius: petulantius. ¶ Benedic:bene precare.
Vellicare ¶ Velle latus:uellica latus puellæ. Est autem uelli-
care summis digitis corpus uellere:& infestare.
Quintilianus: ex pedagogo se uellicari respondit. a
Gelio tamen ponitur pro criminari & aliquē carpere
id quod inuidi faciunt. ¶ Colloquii iam tēpus adest.
Aliud pceptum affert:quo abigit timidos:& uerecū-
dos amantes. ¶ Audacē fors:sic & Tibullus. Auden
dum est:fortes adiuuat ipsa uenus. ¶ Sub nostras le-
ges:mō docebo te uti eloquētia apud amicam. ¶ Cu
pias:scire & eleganter loqui exoptes. ¶ Est & agen-
dus amans:ostendas quoq; te illam impatientius de-
perire. ¶ Imitandaq; uulnera:uulnera appellat amo-
ris ictus. Virgilius. Vulnus alit uenis. ¶ Pessima
sit:si sit turpissima. ¶ Imitātibus:simulātib9 se amare

Vt dominam in mensa se legat illa tuam.
Atq; oculos oculis spectare fatentibus ignē.
Sæpe tacens uocem uerbaq; uult9 habet.
Fac primus rapias illius tacta labellis
Pocula. quaq; bibit parte puella bibas.
Et quæcūq; cibum digitis libauerit. illa
Tu pete. dūq; petes. sit tibi tacta manus.
Sint etiam tua uota uiro placuisse puellæ.
Vtilior uotis factus amicus erit.
Huic si forte bibes. sortem cōcede priorem.
Huic detur capiti missa corona tuo.
Siue sit inferior. seu par. prior omnia sumat.
Ne dubites illi uerba secunda loqui.
Tuta freqnsq; uia est p amici fallere nomen
Tuta freqnsq; licet sit uia. crimen habet.
* Inde propinator nimirum multa propinet.
Et sibi mandatis plura bibenda putet.
Certa sibi a nobis dabitur mensura bibendi.
Officium pstent mensq; pedesq; suum.
Iurgia præcipue uino stimulata caueto.
Et nimium faciles ad fera bella manus.
Occidit eurytion stulte data uino bibendo.
Aptior est dulci mensa. merumq; ioco.
Si uox est. canta. si mollia bracchia. salta.
Et quacunq; potes dote placere. place.
Ebrietas ut uera nocet. sic ficta iuuabit.
Fac titubet blæso subdola lingue sono.
Et quicquid dices. faciesq; pteruius æquo.
Credatur nimium causa fuisse merum.
Et bene dic dominæ. bn̄ cū quo dormiet illa
Sed male sic tacita mente precare uiro.
At quum discedet mensa conuiua relicta.
Ipsa tibi accessus turba locumq; dabit.
Insere te turbæ. leuiterq; admotus eunti.
Velle latus digitis. & pede tange pedem.
Colloquii iā tempus adest. fuge rustice lōge.
Hinc pudor. audacē forsq; uenusq; iuuāt
Non tua sub nostras. ueniat facundia leges.
Fac tantum cupias. sponte disertus eris.
Est & agēd9 amās. imitādaq; uulnera uerbis
Hic tibi quæratur qualibet arte fides.
Nō credi labor est. sibi quæq; uidet amāda.
Pessima sit. nulli non sua forma placet.
Sæpe tamen uere. cœpit simulator amare.
Sæpe quod incipiens finxerat esse fuit.

¶ Animum:amantis puellæ mentem.¶ Facié.Facies enim uenusta in primis laudatur in fœmina:& aman res allicit.Oui.in amori.O facies oculos nata mouere meos.Et alibi.Candida candoreq̧ roseo suffusa rubore.Ante fuit niueo lucet in ore rubor.¶ Laudare capillos:flauos: scilicet & longos:quales fuere Apollinis: Bacchi:Diones & Auroræ.Scribit etiam Apuleius sibi unicam curam fuisse caput capillumq̧ sedulo & publice:prius intueri.Proper.Fulua coma é:lõgæq̧ manus:& maxia toto.Corpore.Et Oui.In amorib⁹.Q uã longos habuit nondum periuta capillos.¶ Exiguumq̧ pedem.Pes exiguus in fœmina maxime laudatur. Capillorū laus

Q uo magis o faciles imitantibus este puellæ.
Fiet amor uerus:qui modo fictus erat.
Blanditiis animũ furtim deprendere fas est.
Vt pendens liquida ripa subitur aqua.
Nec faciem:nec te pigeat laudare capillos.
Et teretes digitos:exiguumq̧ pedem.
Delectant etiam castas præconia formæ.
Virginibus curæ grataq̧ forma sua est.
Nam cur in phrygiis iunonẽ & pallada siluis
Nunc quoq̧ iudicium nõ tenuisse pudet.
Laudatas ostendit auis iunonia pennas.
Si tacitus spectes:illa recondet opes.
Q uadrupedes iter rapidi certamina cursus.
Depexæq̧ iubæ:plausaq̧ colla iuuant.
Nec timide ꝓmitte:trahũt promissa puellas.
Pollicitis testes quoslibet adde deos.
Iuppiter ex alto periuria ridet amantum.
Et iubet æolios irrita ferre notos.
Per styga iunoni falso iurare solebat
Iuppiter:exemplo nunc fauet ille suo.
Expedit esse deos:& ut expedit eẽ putemus.
Dẽtur in antiquos thura merumq̧ focos.
Nec secura quies illos similisq̧ sopori
Detinet:innocui uiuite numen adest.
Reddite depositum:pietas sua fœdera seruet.
Fraus absit:uacuas cædis habere manus.
Ludite si sapitis solas impune puellas.
Hac minus est una fraude pudenda fides.
Fallite fallentes:ex magna parte prophanum
Sũt gen⁹:in laqueos quos posuere cadãt.
Dicit̃ ægyptus caruisse iuuantibus arua

Ouidius in amoribus.Pes erat exiguus:pedis est aptissima forma.¶ Delectãt etiam castas.Castarũ exẽplis probat etiam reliquas gaudere pulchritudinis laude.¶ Nam cur i phrygiis.Cur Iuno & Pallas descenderunt in iudicium Paridis:quo ille malum aureum uelut uictoriæ calculum Veneri dandum censuit:m empe quia ambæ se Veneri præferendas formæ elegãtia crediderent:huius iudicii meminit Apuleius ¶ Non tenuisse:non optinuisse. ¶ Auis iunonia.Pauonem designat:cuius caudæ Argi oculos a Mercurio interfecti Iunoneq̧ apposuisse narrat Ouidius in Metamorpho.¶ Pennas laudatas.Pauo (ut scribit Plinius)laudatus in trimatu expandit colores aduerso maxime sole:quia sic fulgenti radiat: is ab auctoribus non gloriosum tantum animal traditur:sed etiam maliuolum.Ouidius in metamor. Laudato pauone superbior.Scribit Aristoteles auiũ alias esse uerecundas & cautas:ut anseres: alias inuidas & politulas:& ornatus studiosas:ut pauões.Pauonem cibi gratia primus occidit Romæ orator Hortẽsius Adipali cœna sacerdotii.M. Aufidius lurco saginare primus istituit:ex eo quæstu habuit redditus sestertium sexagena milia.¶ Recondet opes: aureas pennas uersicoloresq̧ abscondet.¶ Quadrupedes.Sonipedes inter currendum ornati gestiunt & gaudent.¶ Depexæ:ornatæ.¶ Plausaq̧ colla:colla quib⁹ plaudimus.Virg. Et plausæ sonitũ ceruicis amaræ.¶ Adde deos testes:per deos iura.¶ Notos æolios: uẽtos qui sunt sub imperio Aeoli.¶ Per stygã:per paludem stygem.Virgilius.Dii cuius iurare timent & fallere numen.Nunc fauet iurantibus falso per stygem.¶ Expedit:utile est amantibus:quia his credunt puellæ:quũ per deos iurant.¶ Esse putemus:credamus deos mortalium curã habere.¶ Thura merumq̧:thure & uino deos colamus.¶ Nec secura quies. Secũdum stoicos dicit deos curare mortalia:& nocentes punire:quã rem nec Maro dissimulauit eo uersu.Nec curare deũ credis mortalia quẽq̧. ¶ Detinet:morat̃ quin animaduertant innocentes. ¶ Innocui:innocẽtes.Martia.Innocuos cẽsura solet permittere lusus.Virg.passiue posuit.Sedere carinæ Oẽs inocuæ.¶ Numẽ adest:de⁹ punit hoĩuq̧ scelera. ¶ Reddite depositũ.Deponere ẽ apd aliquẽ pign⁹ assignare.Virg.Ego hanc uitulam ne forte recuses. Depono.Deponẽ ẽt ẽ(ut Vlpia.tradit) alicui aliqd custodiẽ dũ dare:unde fit depositũ:in q̃ significatiõe nũc accipit̃.¶ Pietas sua fœ.ser. seruet̃ iustitia.¶ Ludite si sapitis:puellas solas decipite:in aliis fidẽ seruate.¶ Fides:uiolata.¶ Minus ẽ pudenda:nõ ẽ pudori.¶ Hac una fraude:in hoc solo iureiurãdo:quo fallitis puellas.¶ Fallẽtes:decipiẽtes amãtes.¶ Prophanũ sũt gen⁹:fœminæ sũt irreligiosæ.Prophanũ eni(ut Põpe.scribit)significat quod nõ est sanctũ:sed porro a Phano & religiõe tenet̃.Hora.Odi pphanũ uulgus & arceo.Significat ẽt qd ex religioso:uel sacro in hominũ usum cõuersum ẽ.Virg.Quos cõtra æneadæ bello fecere pphanos.¶ In laqueos:i insidias.¶ Quos posuere: q̃s molitæ sunt amãtib⁹.¶ Dicit̃ ægypt⁹.Exẽplis arguit meretricias fraudes: fraude ꝓpulsandas eẽ. Busiris rex ægypti:Neptũni & libyes filius fuit:sub quo quũ nouẽ annis nimia siccitate magna eẽt sterilitas: Thrasius docuit Busirim hũana hospitũ nece posse aq̃s elici:sed prim⁹ mox suo inuẽto imolatus ẽ. Inde quũ cæteri quoq̧ hospites simili mõ mactarent̃:ab Hercule Busiris eadẽ pœna affectus interiit. Oui.in Ibin. Vt qui

Pauo

Innocuũ

Depõere depositũ

Prophanum

Busiris

post annos sacri monstrator iniqui. Elicuit pluuias uictima cæsus aquas. Strabo negat Busirim unquam regem aut tyrannum fuisse in Aegypto: sed id fictum esse: propterea q huius loci barbari hospites pellant. Iuuantibus arua. Imbribus: pluuiis æstiuis augentib⁹ Nili incremẽta: ut docet Stabo: quibus Aegyptus irrigatur: & fœcunda fit. Virgilius. Et uiridem ægyptum nigra fœcundat harena. Scribit quoq Strabo in partibus australissimis æstate: & nõ hieme imbres cadere: in Thebaide uero & circa Syenem minime. Aut certe intelligit per imbres Nili irrigationem annis nouem defuisse. Nam scribit Seneca Nilum biennio continuo regnante Cleopatra etiã non descendisse decimo regni anno: & undecimo.

Nili irrigatio

Nilus antea ægyptus uocabatur

Nilus autem (quem Homerus celestem amnem appellat) a rege Nileo nomẽ accepit: quum antea Aegyptus uocaretur: q is pluribus fossis atq locis oportunis Niliũ utilem incolis reddidit: auctor Diodorus. Nilo autem Aegyptum irrigari docet Strabo: & latius Plinius scribẽs

Nili iustũ incremẽtum

iustum eius incrementum esse cubitorũ. xvi. in. xii. cubitis famem sentire: in. xiii. etiã num esurire. xiiii. cubita hilaritatem afferre. xv. securitatẽ. xvi. delitias: plura legito apd Herodotum: Diodorum: & Senecam lib. iiii. naturalium quæstionũ de Nilo ac eius

Perilai cruciatus

fontibus. ¶ Et phalaris Perylaus: quem etiam Perillum dicimus: ad Agrigẽtinũ tyrannum phalaridẽ taurum æreum attulit: docuitq eo includi posse noxios: & imposito circũquaq igni: uocem bouis mugientis audiri. Tyrãnus opus laudauit: ut ipse i epistolis scripsit: sed artificem primum cruciatum experiri uoluit. Ouidius in ibin. Aere perilleo ueros immittere iuuencos. Ad formam tauri conueniẽte sono. Vtq ferox phalaris lingua prius ense resecta. More bouis paphio clausus in ære gemas. De Perillao ita Plinius scribit. Perillum nemo laudat sæuiorem phalaride tyrãno: qui taurum fecit mugitus hominibus pollicitus igne subdito: & primo eum expertus est cruciatũ iustiore sæuitia. Plura legito apd Paulũ orosium de Phalaride & Perillo. ¶ Infœlix auctor Perilaus. ¶ Imbuit opus: impleuit æreũ taurum. ¶ Adamanta mouebis: fœminã durissimam.

Adamas

Est enim Adamas durissimus lapis duarum: uiolentissimæ naturæ rerũ: ferri ignisq contemptor: hircino rũpitur sanguine: ac ne aliter q recenti calidoq maceratus: & sic quoq multis ictibus: tũc etiã pterq eximias incudes malleosq ferreos frangens: nõ patitur Adamas a Magnete ferrũ attrahi. Plura de eo legito apud Pliniũ. ¶ Male raptas oscula ita rustice arreptas: ut faciem puellæ lædas: uel dẽte: uel capite. Inuitæ uolũt persæpe puellæ. Vi subigi. ¶ Subita rapina. celeri raptu coitus. ¶ Vim passa est Phœbe.

Phœbes & Ilairæ fabula

Phebem & Ilariam formæ ellegãtia excellentes Leucippus pater despondit Idæ & Lynceo fratribus: qs quum rapuissent Castor & Pollux inter eos pugnatum est: añ Spartanã urbem: ut Higynius docet: in quo plio Castor a Lynceo est interfectus: ipse uero a Polluce: at quũ Idas in Pollucẽ irrueret: ut fratrem ulcisceref: fulmine ictus est: ipe uero Pollux in cœlũ raptus partitus est cũ fratre diuinitatẽ: ut elegantissime narrauit Oui. in fastis. ¶ Est passa uim: rapta est enĩ a Castore: & Polluce. ¶ Sorori. Ilairæ. ¶ Vterq raptor: Castor & Pollux. ¶ Fabula no. q. Vi puellis

Deidamiæ fabula

gratã eẽ docet exẽplo Deidamiæ Lycomedis regis filiæ: apd quẽ Thetys Achillẽ sub mulieri habitu celauit: qm a Proteo acceperat illũ periturum eẽ i bello Troiano: dicente Statio. Vi potitur uotis: toto pectore ueros. Admouet amplex⁹. ¶ Scyrias æmonio.

Imbribus: atq annos sicca fuisse nouem.
Quũ trhasius busirim adit: mõstratq piari.
Hospitis effuso sanguine posse iouem.
Illi busiris fies iouis hostia primus.
Inquit: & ægypto tu dabis hospes aquam.
Et phalaris tauro uiolenti membra perilli
Torruit: infœlix imbuit auctor opus.
Iustus uterq fuit: neq enĩ lex iustior ulla est.
Quam necis artifices arte perire sua.
Ergo ut periuras merito periuria fallant.
Exemplo doleat fœmina læsa suo.
Et lachrymæ psũt: lachrymis adamãta moue
Fac madidas uideat si potes illa genas (bis
Si lachrymæ: neq enĩ ueniũt in tpe semper.
Deficient: uda lumina tange manu.
Quis sapiẽs blãdis nõ misceat oscula uerbis.
Illa licet non det: non data sume tamen.
Pugnabit primo forrassis: & improbe dicet.
Pugnando uinci: se tamen illa uolet.
Tantũ ne noceãt teneris male rapta labellis.
Neue queri possit: dura fuisse caue.
Oscula qui sumpsit: si non & cætera sumpsit.
Hæc quoq: q data sunt: pdere dign⁹ erat.
Quantum defuerat pleno post oscula uoto.
Hei mihi rusticitas: non pudor illa fuit.
Vim licet appelles: grata est uis ista puellis.
Quod iuuat inuitæ sæpe dedisse uolunt.
Quæcũq est ueneris subita uiolata rapinã.
Gaudet: & iprobitas muneris istar habet.
At: quæ quũ posset cogi: non tacta recessit:
Quum simulet uultu gaudia: tristis erit.
Vim passa est phœbe: uis est illata sorori.
Et gratus raptis raptor uterq fuit.
Fabula nota quidem: sed non indigna referri.
Scyrias æmonio uicta puella uiro.
Iã dea laudatæ dederat mala premia formæ.
Colle sub idæo uincere digna uenus.
Iam nurus ad priamũ diuerso uenerat orbe.
Grataq in iliacis mœnibus uxor erat.
Iurabant omnes in læsi uerba mariti

puella scytias:hoc est Deidamia filia Lycomedis regis Scyri insulæ:quæ cōtra Magnesios incumbit:clarissima propter Lycomedis cum Achille affinitatem:& Achillis filiū Neoptolemū ibi pcreatū & enutritū posterioribus annis:ut est auctor Strabo. IAM dea:tu uenus. MALa pmia Helenā:quā Venus Paridi pmiserat: unde Paris apud Oui. ita inqt. Pollicita est thalamo te citherea meo. LAV datæ formæ: prelata .n. fuerat a Paride Venus Iunoni & Palladi:ut antea dictū est. Iurabāt oēs:tāgit tertiū genus militiæ:qd sacramentū appellatū fuisse Ser. docet. Iurarunt aūt Græci in Aulide:dicēte Vergilio. Nō ego cum danais troianā excindere gentem. Aulide iuraui. Dolor unius: Menelai mariti Helenæ dolor. Publica cā:quia ea iniuria uisa est ad omnes Græcos ptinere. Turpe:ordo est:achilles dissimulat' uiꝝ & reliqua erat turpe ubi notandum: ꝙ dissimulatus uirum dictum ē p figurā sinecdochen:qua sæpe utuntur poetæ. Erat turpe:erat res turpitudinis plena: Veste longa:nā Tethys fœmineo habitu Achillē īduit: dicente Statio. Aspicit ambiguum genitrix cogitq; nolentem. Innectitq; graues sinꝰ:tunc colla rigētia mollit. Submittitq; graues humeros:& fortia laxat. Brachia:& impexos certo domat ordine crines. Ac sua dilecta ceruice monilia transfert. Et picturato cohibet uestigia limbo. Incessumq; motūq; docet fandiq; pudorem. Titulos:gloriā. Alia arte Palladis:qm tractabis arma & p̄lia: quorū Pallas fuit inuentrix: & princeps:ut Cice. de natura deoꝝ tradidit. Diod. tñ non Pallada:sed Martē fuisse scribit. Fusos succinctos plenos & quasi alligatos. Operoso staminei filo tenui. Stamen autem:ut Varro scribit: a stando dicitur:ꝙ eo stat omne uelamentū in tela: quid aūt sit stamen & quid subtegmen ex eo Ouidii met. uersu percipi potest. Tela iugo iuncta est: stamen secernit arundo. Inseritur medium radiis subtegmē acutuꝫ. Pelias hasta:hasta Achillis: a Pelio Thessaliæ monte:ea erat ex fraxino:ut Strabo: & Plynius docent:tantæ autem fuit magnitudinis:ut quū Patroclus arma sumpsisset ab Achille:hastā reliquerit:tanquam intractabilem. Virgo regalis. Deidamia regis filia. Comperit:nā antea crediderat fuisse puellam Achillem. Stupro. Stuprū ,pprie coitus est in uirgine & uidua. Properaret:eam subagitare & uincere. Fortia arma:mentul ā designat:sic & Propertius. Osculaq; admoto sumere & arma mānu. Cœpisse priorem:priorem fœminā coitū petere. Sic gratum est pati:sic delectat coitus: Alio incipiente alio uim afferēte. Illa roget:amātem pcetumut secum coeat. Ad ueteres heroidas:ad Iopem unam ex. xii. Asopi filiabꝰ:ad Europem: Danaem: Semelē Io:& alias heroinas. A precibus: interpcandum Tumidos fastus:fastidia & iactantiam:fastus .n. q̄rtæ declinationis superbiam significat:unde fit uerbū fastidio: fasti uero secūdæ:libri sunt festa cōtinētes quāuis etiam quartæ declinationis reperiatur. Incœpto pcede:desiste precari. Quod refugit eum:qui a precibus desistit. Nec spes est ueneris. Ineūdam esse plerūq; cum puellis gratiam docet sub amicitiæ nō coitus nomine. Tetricæ puellæ grauis:seueræ. Candidus in nauta. Exemplis docet: amantes pallorē decere. Aequoris unda:æstu & fluctibus marinis. A radiis sydetis: a solis feruore. Turpis & agricolæ:candor quoq; minime decet agricolam. Sub ioue sub dio. Hora. Manet sub ioue frigido uenator. Coronæ palladiæ:coronæ oleaginæ. Est eniꝫ olea arbor sacra Palladis:qua uictores in olym-

Scytos insula. Stamen Subtegmen Achillis hasta Fastus

Nam dolor unius publica causa fuit.
Turpe:nisi hoc mrīs pcibꝰ tribuisset achilles
Veste uirū longa dissimulatus erat.
Quid facis æacide:nō sunt tua munera lanæ.
Ah titulos alia palladis arte petes.
Quid tibi cū calathis:clipeo manus apta ferē
Pēsa qd ī dextra:q̄ cadet hector hēs. (do.
Reiice succinctos operoso stamine fusos
Quassanda est ista pelias hasta manu.
Forte erat in thalamo uirgo regalis eodem.
Hæc illū stupro cōperit esse uirum.
Viribus illa qdē uicta est:ita credere oportet.
Sed uoluit uinci uiribus illa tamen.
Sæpe mane dixit:quū iam pperaret achilles.
Fortia iam posita sumpserat arma colo.
Vis ubi nūc illa est:qd blāda uoce moraris.
Auctorem stupri deidamia tui.
Scilicet ut pudor ē:quōdam cœpisse priorē.
Sic alio gratum est incipiente pati.
Ah nimia est propriæ iuueni fiducia formæ.
Expectet si quis dum prior illa roget.
Vir prior accedat:uir uerba precantia dicat.
Excipiat blandas molliter illa preces.
Vt potiare roga:tantum cupit illa rogari.
Da causam uoti principiumq; tui.
Iuppiter ad ueteres supplex heroidas ibat.
Corripuit magnū nulla puella iouem.
Si tamen a precibus tumidos accedere fastus
Senseris:incepto parce:referq; pedem.
Qđ refugit multæ cupiunt:odere quod istat:
Lenius instando tedia tolle tui.
Nec spes est ueneris semp pfitenda roganti.
Intret amicitiæ nomine tectus amor.
Hoc aditu uidi tetricæ data uerba puellæ.
Qui fuerat cultor:factus amator erat.
Cādidus in nauta turpis color:æquoris unda.
Debet:& a radiis syderis esse niger.
Turpis & agricolæ:qui uomere semp adunco
Et grauibus rastris sub ioue uersat humū.
Et tu palladiæ petitur cui fama coronæ.

Quatuor ludorum genera i græcia & eo℞ præmia

pico'certamine coronabanturunde Herodotus in octauo scribit. Arcades perfugas interroganti Xerxi: Quodnam premium esset propositum uictoribus in olympico certamine:respondisse:oleaginam coronã esse qua donarentur. Erant etiam olim in Græcia quattuor ludorum genera pceteris celebratissima. Fuere ludi olympici:qui celebrabantur.v.quoq; anno magna hominum frequentia in honorem Iouis olympici:idq; tempus olympiada appellarunt:uictores donabantur oleagina corona. Erant Pithii Apollini sacri: in quibus uictor poma referebat. Isthmii uero ludi erant Palemoni dicati. Victori corona ex Apio dabat Nemeæi in memoriã Archenori sunt instituti:ui-

Candida si fuerint corpora turpis eris.
Palleat ois amans:color est hic aptus amanti.
Hoc decet:hoc multi non ualuisse putant.
Pallidus in lyncem siluis errabat orion
Pallidus in lenta naide daphnis erat.
Arguat & macies uultum:nec turpe putaris.
Pileolum nitidis imposuisse comis.
Attenuant iuuenũ uigilatæ corpora noctes.
Curaq;:& immenso qui fit amore dolor.
Vt uoto potiare tuo:miserabilis esto.
Vt:qui te uideat:dicere possit amas.
Cõquerar an moneã mixtũ fas esse nephasq;.
Nomen amicitiæ:nomen inane fides.
Hei mihi non tutũ ẽ: qd ames laudare sodali.
Quũ tibi laudãti credidit:ille subit.
At non actorides lectũ temerauit achillis.
Quãtũ ad pyrithoũ phedra pudica fuit.
Hermionẽ pylades quo pallada phœb9 ama-
(uit.

Olympia

ctores pinea corona ornari discedebant. De his Vitruuius libro nono ita scribit. Nobilibus athletis q Olympia:Phitia:Isthmia uicissent. Græcorum maiores ita magnos honores constituerunt:uti nõ mõ in conuentu stantes cum palma & corona ferãt laudes:sed etiam quum reuertantur in suas ciuitates cũ uictoria triumphantes quadrigis inuehantur: e req; publica perpetua uita constitutis uectigalibus fruantur. Plura etiam legito apud Statium thebaidos li. sex. Scri. Lactantius eos:qui Olympia uicissent:oleastro:qui Pithia lauro: qui isthmia pinu:qui Nemæa apio coronari solitos. Turpis eris:uam currentes in olympico certamine sole feruenti & puluere reddebantur fusci.

Orionis fabula

¶ Pallidus in lynce Oriõ filius fuit Neptuni & Euriales: ut uoluit Hesiodus. Aristõicus patrem Erithrea appellat. Ouidius uero i fastis Hireũ: cuius Fabulam in quinto elegantissime describit. Plura de eo etiam Higynius. Hic comes fuit Dianæ & ab ea adeo dilectus:ut ei nupsisse existimaretur. Chium uenit:& Oenopionis filiam Meropem compressit:pro quo facto ab Oenopione excæcatus est. Hũc etiam scribit Higynius in Boetia Pleiadibus uoluisse uim inferre:& eas fugientes secutum fuisse annis.xii. Diodorus refert Orionem: quum magnitudine:tum corporis robore heroas excedentẽ uenatorem fuisse: sed quum in Sicilia multa fecisset laude digna:ad Euboeam diuertit: & propter famã inter astra annumeratus:immortale nomen adeptus ẽ.

Orionis amicæ

Sane Orionis amicas duas fuisse legimus:alteram Auroram:cuius meminit Homerus in odyssea:alteram Dianam:ut iam diximus:non autem Lyrmẽ aut Lyricem:ut nonnulli putant. Ouidius enim præcipit amatores pallescere debere Orionis exemplo:qui lynces in sequendo amoris ardorem sedare studebat. Hora. Nec curat Orion leones. Aut timidas agitare lyncas.

Lynx

Est autem lynx fœ. generet:animal peregrinũ acutissimi uisus:uarietate macularum distinctũ:longe diuersum a ceruariis: cuius urinam cõgelari i gẽmas carbũculis similes:& lyncurium appellari Plinius scribit.

Lyncuriũ

Lyncus autem rex scythiæ mutatus fuit in hanc feram: ut in quinto met. docet Ouid.

Daphnis

¶ Pallidus in lenta. Ex Mercurio & nympha Daphnidem natum in Sicilia fert Diodorus: & a laurorũ multitudine:in qua diuertebantur nymphæ ita appellatum. Educatus a nymphis boum permulta possedit armenta:a quorum cura uaculos est dictus. Quũ esset ingenio acri:studiũq; plurimũ gubernandis bobus impẽderet:carmen bucolicũ:quod postea a Siculis in pcio habitũ fuit inuenit:in Dianæ gratiam uenatui operã dedit:eãq; phistula & cantu bucolico delectauit:huius amore capta nympha illi pdixit:nisi cui alteri iungeret:se illũ uisu priuaturã:postmodũ quadã regis filia a se ebrio stupratar oculis(ut pdictũ fuerat)captus est. Hunc scripsit Theocritus Naiadẽ nymphã amasse: & uxorẽ duxisse: tandẽ amore defunctũ eẽ:quẽ inter moriendum longo carmine irridet Venus.

Carmis bucolici inuentũ

¶ Lenta: dura & tarda ad amandũ Daphnidẽ. ¶ Pileolũ. paruũ galerũ. ¶ Conquerar:in amore:ne aĩco quidẽ fidendũ eẽ dicit. ¶ Esse mixtũ:esse confusum. ¶ Fasq; nephasq;:qa sub aĩci noĩe latet:q tibi insidias struit. ¶ At nõ Actorides. Per paucos aĩcis fidos fuisse,cõmemorat:sed nullos tales reperiri amplius posse oñdit. Actorides aũt patronymicũ ẽ ab auo deductũ. Actor.n. fuit pr̃ Menœtii pr̃is Patrocli. Patrocl'ãt educat' i O pũte cædẽ ñ uolũtariã patrauit:puer.n. Coæuũ Amphidamãtis filiũ Clysonomũ irat' iterfecit:q ob hanc rẽ pr̃ia exul Phthiã uenit:ubi p affinitatẽq; intercedebat cũ Peleo & Achille moratus:aĩcitiãq; iter se fuãtes excellẽtẽ:simul ad bellũ troianũ psecti st̃.

Actor patroclus

¶ Lectũ achillis. Hippodamiã Brisei filiã. ¶ Ad Piritho. Initiũ aĩcitiæ iter Theseũ & Pirithoũ:& qtũ se mutuo dilexerĩt:docet Plutar. i Theseo. ¶ Phædra pu. su. Pirithous nõ uiolauit Phædrã uxorẽ Thesei. ¶ Hermionẽ py. Hermiõe filia Helenæ & Menelai:quis alii ex Theseo natã uelit: a Tyndaro Oresti Agamẽnõis filio:& patrueli suo nupsit:cui Pylades Strophii Phocẽsis fili'q cũ ãteatũ maxĩe eo tpe:quo post occisã mr̃ẽ Clytẽnestrã in isaniã uersus ẽ:comes fidelissim' & aic' extitit. Ouid. de põto. Nõ ita uixerũt Strophio atq; Agamẽnone nati. Quo Pallada Pheb' ut amauit pio & frño amore. Phœb' sororẽ Pallada. sic Hermionẽ Pylades. Sunt q nõ quo:sed q̃ legãt:ut sit q̃ tõne & cã Phœbus amauit Pal-

Hermione Pylades

lada. Sic Oui. lib. ix. met. Nō soror ut frem: nec q̄ debebat amauit. Et alibi. Nec nisi q̄ fas ē germāæ fr amet. ⸿ Geminus Castor: Castor gemellus. Vergilius. Geminos huic ubera circum. Ludere pēdētes pueros. Sūt autem gemini siue gemelli qui uno die eodem utero editi fuerint etiā si plures duobus sint unde apud Liuiū Horatius. Tergeminos fuisse legimus: & apud Strabonem ægyptias mulieres interdum quater geminos peperisse: & quandam septemgeminos. Castor igitur & Pollux ideo gemini appellantur: q̄ eodem ptu sūt editi. De his multa Higinius. ⸿ Tyndarito Helena Tyndari filia. Læda enim Tyndari uxor genuit Castorē & Polluecem. Helenāq̄ & Clytēnestrā: poetæ tamen fabulantur Iouem in cygnum mutatum concubuisse cum Læda: quæ duo oua peperit: ex quibus nati sunt Pollux Helena: Castor & Clytemnestra. Hora. Nec gemino bellum troianum orditur ab ouo. Higynius tamen scribit. Nemesin cum Ioue uerso i cygnum compressam fuisse: quæ actis mensibus ouū procreauit: qd' Mercu. auferens: detulit Spartā & Lædæ sedenti proiecit in gremium: ex quo nata est Helena cæteris specie præstans: quā Læda suam filiam nominauit. Alii autem cum Læda Iouem eōcubuisse in Olorem conuerso: de quo in medio relinquī m⁹. Hæc Higynius. De his Ausonii tale extat epigrāma. Istos tergemino nasci quos cernis ab ouo. Patribus ambiguis & matribus asseueratos. Hos genuit nemesis: sed læda puerpera fouit. Tyndareus pater his: & Iuppiter: hic putat: hic scit. ⸿ Myricas. Myricas ut Seruius docet: est gen⁹ uirgulti humilis: quod & Genestam appellamus. Vergi. Humilesq̄. Myricæ. Myricem Plinius scribit ab aliis Tamaricem appellari: & in Italia nasci. ⸿ Laturas poma: quod ē impossibile. ⸿ Nil nisi turpe iuuat. Homines ut uoluptati indulgeant nullam habēt amicorum & honestatis ratione. ⸿ Hæc quoq̄ ab alterius: eo magis gaudemus: quo maiore alios dolore afficim⁹. ⸿ Mille modis: mille ratiōibus. ⸿ Nec eadem fie. Vergi. Nec terræ ferre omnes omnia possunt. ⸿ Proteus leuis. Proteus filius fuit oceāi & tethyos. Palenem urbem Macedoniæ patriam habuit. Vergi. Hic nunc emathiæ portus patriamq̄ reuisit. Palenem. Lycophrō tamē scribit Pallenem fuisse ciuitatem Thraciæ nō macedoniæ: quā habitauit Proteus antequam in Aegyptum transiret. Est autem Pallene appellata a Pallene filia Sithonis: ut docet Eusta. Carpatum īsulam iter Aegyptum & Rhodum positam tenuit. Fingiē a poetis Neptuni armenta pascere. De Proteo ita scri. Diodo. Quū Aegyptus rege careret: ex dignioribus quidam in regem assumptus est iliaci belli tēpore: quem Aegyptii Cetem: Græci Proteum appellant. Hunc artium peritum: & in uarias se formas solitum uertere tradiderunt: ut nunc animal: quādoq̄ arbor: aut ignis: aut quid aliud uideretur. Consuetudo autem regib⁹ tradita: Græcis causam huiusmodi trāsmutationis fingendi præbuit. Nam Aegyptiis regibus mos erat: aut Leōis: aut Tauri: aut Draconis priorē partem in capite ferre insignia principatus. Quandoq̄ uero arborem ignem: & redolentia supra caput unguenta. Hæc tum ad decorem: tum ad ornatum spectabantur: tum stuporem ac superstitionem quādam aspicientibus iniciebant. Huius regis meminit etiam Herodotus. At poetæ fingūt eū uatem fuisse: nec nisi coactum futura prædicere solitum: captus enim in uaria monstra se conuertēs homines eludebatur in ultimo Georgico. ostendit Maro. hinc Horatius in sermo. fallacem debitorem Proteum appellat. Hic iaculo fusci na. ⸿ Modus unus: unus ordo. ⸿ Ad cunctos annos: ad unamquamq̄ ætatem. ⸿ Doctus: callidus: rudi puellæ indoctæ. ⸿ Diffidet sibi nullam in se spē habebit posse tuas insidias effugere. ⸿ Honesto uiro: bonos mores præseferenti. Inde ex eo q̄ doctus appeas rudi. ⸿ Vilis: uel ipsa uilis: quæ relicto maioris dignitatis amatore: ad inferiorem eat: uel ad uilis amplexus ad uilem amantis amorem. ⸿ Pars supat restat: puellam enim diutius conseruandam docebit. ⸿ Exhausta: finita: docuit enim quo pacto amica inuenienda & exorāda sit. ⸿ Hic teneat nostras: nautæ exemplo quiescendum esse dicit.

Quodq̄ tibi geminus tyndari castor erat.
Siquis idem sperat: laturas poma myricas:
Speret: & e medio flumine mella petat.
Nil nisi turpe iuuat: curæ ē sua cuiq̄ uoluptas
Hæc quoq̄ ab alterius grata dolore uenit.
Heu facinus: non ē hostis metuēdus amanti.
Quos credis fidos: effuge: tutus eris.
Cognatum: fratremq̄ caue: fidumq̄ sodalem.
Præbebit ueros hæc tibi turba metus.
Finitus eram: sed sunt diuersa puellis.
Pectora: mille animos excipe mille modis.
Nec tellus eadem parit omnia: uitibus illa.
Conuenit: hæc oleis: hic bene farra uirent.
Pectorib⁹ mores tot sunt: quot ī orbe figuræ.
Qui sapit: innumeris moribus aptus erit.
Vtq̄ leuis proteus mō se tenuabat in undas:
Nūc leo. nūc arbor: nūc erat hirtus aper.
Hic iaculo pisces: illic capiuntur ab hamis.
Hos caua contento retia fune trahunt.
Nec tibi cōueniet cūctos mod⁹ un⁹ ad annos,
Longius insidias curua uidebit anus.
Si doctus uideare rudi: petulansue pudenti:
Diffidet miseræ protinus illa sibi.
Inde fit: ut quę se timuit cōmittere honesto.
Vilis ad amplexus inferioris eat.
Pars superat cœpti: pars est exhausta laboris.
Hic teneat nostras anchora iacta rates.

Gemini. Gemelli. Tergemini. Quater gemini. Septem gemini. Iuppiter ī cignum mutatus concubuit cum læda. Myrica uel genesta. Tamarix. Proteus.

⸿ Explicit Liber primus. Incipit secundus.

¶BARTOLAMEI MERVLAE. Enarratiões i scdm uolumē Oui. de arte amandi.
Icite io pæá. Ex tribus ptibus:quas ppofuerat Oui. duas absoluit:tertia supest:quā nūc exeq
tur:docet.n. in hoc scdo lib. quēadmodum ab amatore conseruandus diu sit amicæ amor:
quā assiduo labore sibi morigeram reddidit. ¶ Dicite io pæá. Triūphādū eē dicit de amica
subacta:& Apollinem inuocandum:ut in triumphis fieri solebat. Oui. i met. Lætos morite
triūphos. Et pæana uoca nitidaq; icingere lauro. Et in tristib⁹. Tpa phœbea lauro cingent:
ioq;. Miles io magna uoce triūphe
canet. Stra. i xvili. scri. Pyrhōe sagittis ab Apollie de-
bellato Parnasio: Iter adhortādū Io pæā clamitasset:
inde cōsuetudinē traditam:ut q cōsecuturi sūt aciē
Io pæan — sic Pæanis celebrationem clamitent. Pæan aūt non
Pæan — modo Apollinem significat:sed ipsi⁹ & cæterorum
deoꝝ laudem. Vergi. Lætumq; choro pæana cauen
tes. Et Statius. Herculeū pæana canunt. Io uero uox
est clamátis. Vergi. Io mřes audite ubicunq; latinæ.
¶ In meos cas. in mea rætia. ¶ Præda petita:puella q̄
sita. ¶ Viridi palma:qm̄ docui amantem uictoriam
Palma — cōsequi de amica. Palma aūt ideo daſ uictoribus:ꝙ
ea arbor semp uiret:uel ut Gelius scri. ꝙ nullo pōde
re degrauari potest:qn surgat:& se eleuet:resrigit.n.
uel extollit quicquid super imponiſ ¶ Præferor as-
cræo: præponor Hesiodo ab Ascra Boetiæ uico ap
Ascra — pellato ¶ Mæonioq; seni. Homero a Mæone pře eo
Homerus — demq; patruo:ut Plutarchus scri. uel:ut maluit Ari-
Melisige — stoteles in lib. de poetica:a Mæone Lydorum rege:
nes Ho- — q eum p filio educauit:& Melisigenem pri⁹ dictum
merus — scribit a Melete fluuio:iuxta quem eum mř pepit.
Postea factus cæcus Homeri nomē accepit. Cumæi
nāq; & Iones oculis captos Homeros dicūt. Multæ
ciuitates eius ortū sibi uendicāt:ut docet Gelius eo
disticho. Septē urbes certant de stirpe insignis Ho-
meri:Smirna. Rhodos:Colophon:Salamin:Ius:Ar
gos:Athēæ. ¶ Talis ab armiferis. Ex similitudinum
aggeratiōe amātis lætitiā exprimit. ¶ Ab Amyclis ar
miferis:a bellicosis Amiclis. Amyclæ āt fuit ciuitas
Laconiæ pťia Helenæ. ¶ Priamei⁹ hospes. Paris quē
Helenæ — Menelaus suscepit hospitio. Is.n. cum Aenea cum ali
fuga — quot nauibus in Laconiam Spartam ad Menelaum
nauigauit:ab eoq; susceptus hospitio:cōmendatur
uxori Helenæ:quum ipse eo tpe in Cretam nauiga-
ret ad diuidendas Atrei opes. Helena absente mari-
to:capta Paridis pulchritudine:cum eo ad Troiā ua
ulgauit. Herodotus tamen scri. eam in Aegyptum
Hippoda- — tempestate delatam peruenisse:Proteūq; regem eam
miæ:& Pe — marito Menelao reddidisse. ¶ Talis erat qui te cur-
lopis fabu — ru. Oenomaus rex Pisæ & Elidis in Pelopōneso fili⁹
la — Martis & Aeginæ quū accepisset ex oraculo se moriturū:quū primū filia nupsisset:eā i ppetua uirginitate as
seruandā curauit. Itaq; qcūq; filiā peteret cū ea cursu certabat:habebat.n. duos uelocissimos equos psillā &
harpinam:equoꝝ cursum īstituit a Pisa ad arā Neptuni:quæ est apud Isthmū Corynthi. Cursus erat eiusmo
di. Oenomaus arietem Ioui sacrificabat:qui uirginē postulabat:q̄ttuor equoꝝ ferebaſ curru:Oenomaus fa
ctis pactis:cursu sequebaſ pcedentē auriga Myrtilo:assecutū hasta:quam gestabat manu iterficiebat. Prim⁹
Marmacas periit:multiq; etiam post illum. Tādem Pelops Tantali filius:ex Pelopōneso ueniens corrupto.
Myrtilo uictor euasit. Oenomaus existimās aduenisse rnsi tps sibi mortē cōsciuit. Pelops sumpta uxore Hip
podamia Pisæ regnū tenuit:auctor Diodo. ¶ Peregrinis rotis:curru pegrini Pelopis:e Phrygia.n. in Pelo-
pōnesū uenerat. ¶ Tua pin⁹:tua nauis ex piu arbore. i. tu⁹ amoris cursus:ē.n.a nauigātib⁹ sumpta translatio.
¶ Et lōge mā plura adhuc instāt dicēda. ¶ Nec mior ē uirt⁹. Snīa loco cōgruēs. Puer & Cytherea:Cupidinē
& Venerē iuocat. ¶ Si qn̄ fauistis. s. Erato:Erato una ē ex nouē musis:dicta ab eros eratos:ꝙ amorē significat:
ꝙ docti hoīes ab oīb⁹ amenſ:ut Diodo. asserit. ¶ Remanere:durare. ¶ Puer puag⁹:qa amicæ sæpenūero ab
amante ad aliū deficiūt:qđ Proprius q̄riſ ea elegia:q̄ sic incipit. iste qđ ego sæpe fui:sed fors & in hora. Hoc
ipso eiecto charior alter erit. ¶ Et habet geminas quibus euolet alas:quare cupidini alæ attributæ sint:ita eti
am docet. Propertius:Scilicet alterna quoniam iactamur in unda. Nostraq; non ullis permanet aura locis.

¶ P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER SECVNDVS.

Icite io pæá & io bis
dicite pæan.
Decidit i casses pda
petita meos.
Lætus amās donet
uiridi mea carmi-
na palma.
Præferor ascræo:
mæonioq; seni.
Talis ab armiferis priameius hosp es amyclis.
Candida qum rapta coniuge uela dabat.
Talis erat:quí te curru uictore ferebat.
Vecta peregrinis hippodamia rotis.
Quid ppas iuuenis:mediis tua pinus in undis
Nauigat:& longe quem peto port⁹ abest:
Non satis inuenisse tibi est me uate puellam.
Arte mea capta est:arte tenenda mea est.
Nec minor est uirtus:q̄ quærere parta tueri.
Casus inest illic:hic erit artis opus.
Nunc mihi:si quādo:puer & cytherea fauete.
Nūc erato:nam tu nomen amoris habes.
Magna paro: q̄s possit amor remāere partes.
Dicere:tam uasto peruagus orbe puer.
Et leuis ē:& hēt geminas:quibus euolet alas.
Difficile est illis imposuisse modum.

Hoſpitiis effugio præcluſerat omnia minos.
Audacem pennis repperit ille uiam.
Dædalus ut clauſit conceptum crimie matris
Semibouemq; uirum:ſemiuirūq; bouem.
Sit modus exilio dixit iuſtiſſime minos.
Accipiat cineres terra paterna meos.
Et quoniam in patria fatis agitatus iniquis
Viuere non potui:da mihi poſſe mori.
Da reditum puero:ſenis eſt ſi gratia uilis.
Si non uis puero parcere:parce ſeni.
Dixerat hæc:ſed & hæc:& multo plura licebat
Dicere:& egreſſus non dabat ille uiro.
Quod ſimulac ſenſit nūc nūc o dædale dixit:
Materiam:qua ſis ingenioſus:habes.
Poſſidet & terras:& poſſidet æquora minos.
Nec tellus noſtræ:nec patet unda fugæ.
Reſtat iter cœli:cœlo tentabimus ire.
Da ueniam cœpto iuppiter alme meo.
Nō ego ſidereas affecto tangere ſedes.
Qua fugiā dominum nulla niſi iſta uia ē.
Per ſtyga detē iter:ſtygias trāſibimus undas.
Sunt mihi naturæ iura nouanda meæ.
Ingeniū mala ſæpe mouēt:qs crederet unquā
Aereas hominem carpere poſſe uias.
Remigiū uolucrum diſponit in ordie pēnas.
Et leue per lini uincula nectit opus.
Imaq; pars cæris aſtringitur igne ſolutis.
Finituſq; noue iam labor artis erat.
Tractabat cæramq; puer pēnaſq; renidens.
Neſcius hæc humeris arma parata ſuis.
Cui pater his inquit patria eſt adeūda carinis.
Hac nobis minos effugiendus ope.
Aera non potuit minos:alia omnia clauſit.
Qua licet inuentis aera rumpe meis.
Sed ubi non uirgo tægeæa:comeſq; bootes.
Enſifer orion aſpiciendus erit.
Me pennis ſectare datis:ego præuius ibo.
Sit tibi cura ſequi:me duce tutus eris.
Nam ſiue æthereas uicino ſole per auras
Ibimus:impatiens cæra caloris erit.
Seu humiles propiore freto iactātibus alās:
Mobilis æquoreis penna madeſcet aquis.
Inter utrunq; uola:uentos quoq; nate caueto.

¶ Hoſpitiis effugio. Exemplis docet: cupidinem:i. fœmineum amorem non poſſe teneri:quin quo ue lit euolet. ¶ Effugio hoſpitiiſ. Dædalus genere athe nienſis:natus ex Mitiono Eupalmi præclarus archi tectus fuit:hic interfecto Talō ſororis filio per inui diam: q ſerram:rotam figuli:& tornum reppiſſet: ab Ariopagitis damnatus in Cretam profugit:quē quum Mios compeiſſet bouem ligneam Paſiphæ fabricaſſe:in Labyrintho eum cum filio Icaro inclu di iuſſit:autut refert Diodoru :Paſiphæ eum abſcō didit. Ille uero deſperato nauis tranſitu:q Minos lo ca omnia præcluſerat:& pecūias promiſerat:ſi quis Dædalum inueniſſet:alas cæra compactas ſibi & fi lio applicuit:euolauitq; in Siciliam. Icarus quoniã altius euaſerat in mare decidit:quod ab eo Icarium cognominatū uoluit Oui. Fabulā plenī⁹ refert Dio do. & Oui. i meta. ¶ Præcluſerat oia:terras & maria clauſerat. ¶ Crimine mīis. Paſiphæs ifando cōcubi tu. ¶ Vt clauſit:poſteaq̄ labyrinthū ædificauit. ¶ Sit mod⁹ exilio. Verba ſūt Dædali ꝑcātis Mīoa. ¶ Ter ra pēna:urbs Athenienſiſ. ¶ Senis:pris Dædali. ¶ Pue ro:filio Icaro. ¶ Et poſſidet æquora Mios. Creteſes namq;ut Strabo docet:nauigandi olim principatū tenuerūt:unde prouerbium erat. Si quis quæ nouit ſe ignorare diſſimulet:Cretes neſcit pelagus. ¶ Per ſty ga detur iter:inuitum ſe di. ir aerem tentare. ¶ Stygi as undas:ne Iouem offendam. ¶ Iura nouāda:natu ræ iura Dædalus dicitur innouare:quum aereni uo lucribus conceſſum tentat relicta terra. ¶ Ingenium mala ſæpe mouēt. Pericula reddūt hoiēȝ igenioſū. ¶ Aereas uias Hora. Expertus uacuū Dædalus aera pē nis non hoī datis. ¶ Remigiū uolucꝝ. Remigiū eſt ipſe ordo remoꝝ:uñ ēt p metaphorā de auibus dici mus. Virg. Remigio alarū. ¶ Virgo tegeæa:Caliſto arcadia:ab urbe Tegeæa:a qua Vergilius etiam Pa na Tegeæum appellauit. Caliſto autem Lycaōis Ar cadiæ regis filia a Ioue compreſſa:mutata fuit a Iu none in urſam:quam Iuppiter cum filio inter ſyde ra collocauit:eaq; Arctō:quod latine urſam ſignifi cat:filium Arctophylaca nominauit. Fabulam nar rat Ouidius i & plenius Higynius. Hæc nōnunquā Helice appellatur:ut nonnulli uolūt ab Arcadiæ op pido. Higynius ſcribit Helicē:& Cynoſuram nym phas fuiſſe Iouis nutrices:& pro beneficio in mun do collocatas:& utraſq; Arctos appellatas:quas no ſtri Septentriones dixerunt:cuius nominis ſignifi cationem docet Gelius. Helicen autem Græci. Cy noſuram uero Phœnices aſpicientes continue naui gant. Ouidius. Eſſe duas arctos:quarum Cynoſura uocatur. Sidonis Helicen graia carina nota. Co meſq; bootes. Arcton plauſtrum nominarunt:i qui ſydera præuiderūt:nam ex ſeptem ſtellis: duas quæ pariles uidentur:pro bobus habuerunt. Reliquæ ue ro quinq; figuram plauſtri ſimularunt. Proximam illi ſtellam Bootem dixerunt a bobus:quos uiden tur agitare:hūc & Arctophylax.i. urſæ cuſtodē appel lari dixim⁹. ¶ Enſifer orion. Orionis ſydus obſerua ri a nautis docet etiā Virg. quū ait. Armatumq; au ro circūſpicit oriōa:enſifer aūt appellat:qm̄ tres ſtel læ ſunt:qb⁹ gladi⁹ in eius dextra deformatur Higy. docet. ¶ Me pēnis ſectare:ne aſpicias ulla ſydera:ſed me tm̄ uolatu ſubſeq̄re. ¶ Inter utrūq; uola:mediū tene:

Dædali Fabula

Nauigandi principatus

Caliſto in Vrſam

Arcton

Helice

Septētriones.

Helicis & cynoſuræ obſuatio

Plauſtrū

Bootes

Arctophylax

Orionis Sydus

Monte minor collis. Collem Cretæ describit. Vnde Dædalus cum filio euolauit. Iam samos a leua: Samos insula Samos : ut Apuleius scribit: modica insula est in mari Icario ex aduersum Miletos ad occidentem eius sitatin ea phanum fuit Iunonis antiquitus famigeratum : cuius deæ donarium in lancibus:speculis: poculis plurimo auro & argento erat perquamopulentum : erant quoque multæ æris effigies : & ante aram Batylli statua a Polycrate tyranno dicata. Plura legito apud Apuleium in secundo floridorum. Huius insulæ meminit etiam Ouidius in metamorphoseos dicens. Et iam Iunonia leua. Parte samos fuerat. Naxos Naxos: Naxos una est ex Cycladibus: de qua Virgilius. Bacchatamque iugis Naxon. Paros Et paros. Paros quoq; inter Cyclades ponitur : marmore nobilis. Primo Platea. Postea Minoida uocata. Delos Et clario delos: Delos Cycladum est longe clarissima natali:& templo Apollinis:& mercatu celebrata. Clarius deus Clario d'o: Apollini dicto: ut arbitratur Ser. uel a Clario oppido in cõfinio Colophoniorum: uel a claro Cycladum una ubi colebatur. Sed in primo tristium de hoc plura diximus. Lebynthos Dextra lebynthos erat. Lebynthos quoq; una est ex Cycladibus. Calydne Vmbrosa calydne. Calydne insula a Strabone ponitur inter Sporades: quamuis scribat plærosq; asserere duas esse Calydnos: Leram scilicet atq; Calymnam: in ea idem scribit mel nasci: quod reliquum antecellit. Ouidius in metamorphoseos. Fœcundaq; melle calymnos. Astyphalæa Cinctaq; piscosis astyphalæa. Astyphalea insula est Sporadum unam tantum habẽs ciuitatem: hæc ad Cnidiam oram protenditur longa: sublimis: angusta: circuitum ad quadragena & centena complectens stadia: cui & statio nauium adest: auctor Strabo. Vadis piscosis: piscibus plenis: sic alibi Ouidius. Cnidon illi uicinam piscosam appellauit. Deseritq; patrem. Viam: quam tenebat pater reliquit. Deo propiore: sole uicino. Non iam pater: qui la erat sine filio. Aequora nomẽ habẽt: ab Icaro enim Icarium mare Icarium mare appellatum fuit: quamuis Plinius ab Icaro insula nomen datum uelit. Deum uolucrẽ: cupidinem alatum. Magica uanitas Fallitur æmonia. Magicam uanitatem in perside a Zoroastre ortam scribit Plinius : tum deinde transisse ad thessalas urbes: quarum cognomen diu optinuit in nostro orbe alienæ gentis. Vnde Mænander quoque thessalam cognominauit fabulam complexam ambages fœminarum lunam detrahentium. Docet etiam Apuleius in metamorphoseos : eam artem in Thessalia præpotentem fuisse. Ad æmonias artes: ad artes magicas : quæ amori nihil conferunt. Aemonia Aemonia enim Thessalia cognominata est ab Aemone Deucalionis filio. A teneri fronte reuellit equi. Caruncülam intelligit: quæ nascitur in fronte pulli: de qua Plinius hæc. Et sane equis innasci amoris ueneficium hippomanes Hippomanes appellatum in fronte: caricæ magnitudine: colore nigro: quod statim ædito partu deuorat fœta: aut partum ad ubera non admittit: si quis præreptum habeat: olfatu in rabiem id genus agit. Aristoteles etiam in sexto ita scribit. Quum equa peperit: statim secundas deuorat : atque etiam quod pulli nascentis fronti adhæret Hippomanes dictum: magnitudine pignus: carica paruæ: specie laminusculum: orbiculatum: nigrum: hoc si quis prætepro odore moueat: equa excitatur: furitq; agnito eo odore: quapropter id a ueneficis petitur:& præcipitur mulierculis. Medeides herbæ: ueneficæ herbæ: quibus utebatur Medea: has etiam hecateides ab hecate appellauit Ouidius in metamorphoseos. Vt uiuat amor: ut diutius duret.

Quaq; ferent auræ: uela secunda dato.
Dũ mõet: aptat op9 puero: mõstratq; moueri.
Erudit: infirmas ut sua mater aues.
Inde sibi factas humeris accommodat alas.
Perq; nouum timide corpora librat iter.
Iamq; uolaturus paruo dedit oscula nato.
Nec patriæ lachrymas continuere genæ.
Monte minor collis campis erat altior æquis.
Hinc data sunt miseræ corpora bina fugæ
Et mouet ipse suas:& nati respicit alas
Dædalus:& cursus sustinet usq; suos.
Iamq; nouum delectat iter: positoq; timore.
Icarus audaci fortius arte uolat.
Hos aliquis tremula dũ captat arũdine pisces
Vidit:& inceptum dextra reliquit opus.
Iam samos a leua fuerat: naxosq; relictæ.
Et paros:& clario delos amata deo.
Dextra lebithos erat: siluisq; ũbrosa calydne
Cinctaq; piscosis astyphalæa uadis.
Quũ puer incautis: nimium temerarius annis.
Altius ægit iter: deseruitq; patrem.
Vincla labãt:& cæra deo propiore liquescit.
Nec tenues uenti brachia mota tenent.
Territus a summo despexit in æquora cœlo.
Nox oculis pauido uenit aborta metu.
Tabuerãt cæræ: nudos quatit ille lacertos.
Et trepidat: nec quo sustineatur habet.
Decidit: atq; cadens pater o pater auferor iqt.
Clauserunt uirides ora loquentis aquæ.
At pater infœlix: non iam pater: icare clamat.
Icare clamat ubi es: quoue sub axe uolas.
Icare clamabat: pennas aspexit in undis.
Ossa tegit tellus: æquora nomen habent.
Non potuit mĩos hominis cõpescere pennas.
Ipse deũm uolucrem detinuisse paro.
Fallitur: æmonias si quis decurrit ad artes.
Datq; quod a teneri fronte reuellit equi.

borta.

Non facient ut uiuat amor medeides herbę:
Mistaq; cū magicis marsa uenena sonis.
Phasias æsonidem.circe tenuisset Vlyssem.
Si modo seruari carmine posset amor.
Nec data profuerint palēria phyltra puellis.
Phyltra nocent animis:uimq; furoris hñt.
Sit pcul oē nephas:ut ameris:amabilis esto.
Quod tibi non facies solaue forma dabit.
Sit licet antiquo nireus adamatus homero.
Naiadumq; tener crimine raptus hylas.
Vt dominam teneas:nec te mirere relictum
Ingenii dotes corporis adde bonis.
Forma bonū fragile ē.q̄tūq; accedit ad ānos
Et minor.& spatio carpitur illa suo.
Nec semper uiolæ.nec semper lilia florent.
Et riget amissa spina relicta rosa.
Et tibi iam ueniet cani formose capilli.
Iam ueniet ruge.quæ tibi corpus arent
Iam mollire animū q duret.& astrue formā.
Solus ad extremos permanet ille rogos.
Nec leuis ingenuas pectus coluisse partes.
Cura sit.& linguas edidicisse duas.
Nō formosus erat.sed erat facundus ulysses

¶ Marsa uenena:herbarū succos dicit:aut carmina:quibus Marsi utebant̄.Oui.de medicamine faciei.si mō
liber est Oui.Nec mediæ marsis findantur cantibus angues:aut certe serpētes dicit a Marsis domitos:quo- Marsis
rū mēbrana in ueneficiis miscebat̄.Oui.in meta.nec defuit illi Squamea cyniphei tenuis mēbrana chely-
dri:Marsi aūt populi fuere in Italia albæ finitimi ppe Fucinū lacū ut docet Stra.dicti a Circes filio Marso.
ut Ply.scri.uel a marsia phrygio:ut Silius uoluit.Hii erant terrori serpētibus:tactu ipso leuāt percussos suctu
ue medico Gellius ēt scri.Marsorū gēti datū eē.ut serpētiū uirulētorū domitores sint & incātationibus her
barūq; succis faciāt miracula medelarū de marsis Sili
us i.yiii.ita scri.At marsia pubes & bellare māu & che
lydris cātare soporem.Viperēūq; herbis hebetare &
carmie dentē.Actæ p ē angitiā mala gramia primā.
mōstrauisse ferūt tactuq; domare uenena.Et lunā ex-
cussisse polo.stridorib⁹ amnē.Frenāiē ac Siluis mō-
tē nudiisse uocatis.Sed populis nomē posuit metuē-
tior hospes.Quū fugerēt phrygios arās æquora Mar
sia crenos. Mygdoniā phœbi superatus pectine lotō.
¶ Cū magicis sonis.cū carminibus magicis.¶ Phasi Phasias
as æsonidē.exēplis ait nō posse magicis carminibus Phasis
amorē conciliari.Phasias aūt Medea appellat̄ a phasi
colchorū fluuio.Luca.Colchorū q rura secat ditissi-
ma phasis.Aesonidē.Iasonem Aesonis filiū.Is.n.Me
deæ opa æetæ regis filiæ rapto aureo uellere: & ea in
uxorē ducta in thessaliā rediit.Mox cū ea ad Creōtē
corinthiorū regē diuertit:cuius filiā Creusā quā Dio
do.Glaucē appellat.duxit uxorē repudiata Medea:ut Circe
in.y.Diod.elegātissime docet.¶ Circe tenuisset Vlys Hecate
sem:solum Diod.refert:duos pcreauit pueros Aeetē
& Persem:e Perse nata ē Hecate:q prima aconitū in-
uenit:prem ueneno sustulit:nupsit primū æetæ piuo
genuitq; liberos tres.Circē.Medeā & Aegialeū.De-
inde sarmatarū regi quē ueneno absūpsit:& quū sub
ditos uexerat:expulsa in Italiā uenit.inq; eo pmōto-
rio:qd ab ea circeū dcm̄ ē:resedit Poetæ tñ dicūt Cir
cē ex sole & persa Oceani filia ortā.q̄:ut Ouid.scri.in
met.quū ad se uenisset Vlysses solus a Mercurio do-
ctus euasit.In obscœno carmine legimus Circem ab
Vlysse abstinuisse ob mentulæ crassitudinē:q̄ dele-
ctabat̄.is eā postea uxorē duxit:& in eius grām:soci-
os oēs reformauit:& annuo spacio cū ea moratus di
scessit:non sine magno circes dolore.¶ Carmine:in-
cantatione.Virgili.Carminibus circe socios mutauit
Vlyssis. ¶ Phyltra pallantia.q̄ reddunt hoies pallidos.Phyltra enim pocula & uenena sunt.quæ amorem
ingerunt.Apuleius in magna Phyltra omnia undiq; eruunt:& Iuuena. Hic thessala uendit. Phyltra:qui-
bus ualeat mentem uexare mariti.¶ Quod tibi:ut amens. Sit licet antiquo.¶ Nireus:nireus Caropei filius Phyltra
& Aglees ex Sime insula tribus nauibus ad bellum troianum profectus omnium pulcherrimus fuisse scri Nireus
bitur ab Homerus in secundo iliados:præter Achillem:de eo Diodorus quoq; ita scribit.In Sime postmo
dum regnauit addita cnidiæ parte Nereus charopi atq; Aglaiæ filius speciosus admodum:qui cum Aga-
memnone ad troiam profectus est.Proper.¶ Nirea non facies:quāuis sit candida cœpit:& Horatius. Qualis
aut nireus fuit aut aquosa captus ab ida.Antiquo Homero.ueteri.nam (ut ex Plutarcho dicitur) quidam
eum dicunt fuisse belli troiani tempore:eiusdemq; spectatorem.ut non immerito ab eo amari potuerit Ni
reus:Gellius tamen scribit Homerum uixisse annis plus.c.atq;.lx.post bellum troianum. ¶ Hylas tener.
Quum hercules per Dryopas iter faceret:a Thiodamante:quem arantem inuenerat:cibum petiit. Sed ille
hoc negaret. Hercules bouem ab aratro deductum mactauit:inter eos pugna orta. Thiodamas periit. Hylas
Tum Hylam eius filium hercules abduxit:qui & a patre Thiodamanteus dicitur a propertio.Sed quum
argonautæ in bithyniam uenissent.hylas ab hercule aquarum missus a nymphis ob eius pulchritudinem
raptus dicitur Iuuenalis.Et multum quesitus hylas urnamq; secutus.Flaccus tamen in argonauticis scribit
hylam dum ceruum a Iunone immissum insequitur ad fontem peruenisse. in quo dum se abluit a nym-
pha Dryope raptus fuit. ¶ Crimine naiadum: nympharum amore uel certe insidiis nympharum a qui- ingenuæ
bus captus est. ¶ Corpus arent: quasi sulcos ducant in corpore. ¶ Per artes ingenuas.i.per artes libe- artes:libe
rales; sunt autem ingenuę artes disciplinę: quæ ingenuis hominibus ingenueque educatis dignæ sunt: rauit ca-
sit enim & in oratore Cicero eas appellat. Hæ quoque liberales dicuntur:quia homine libero dignæ sunt: lypso
ut docet Seneca.¶ Duas linguas: græcā & latinam quod etiam Fabius præcipit.¶ Tot sit amor cruciauit.

¶ Aequoreas deas: calypso ut Hesiodus scribit. Nympha fuit oceani & thethios filia. Homerus tamen eã Athlantis filiã fuisse scribit. Sic etiam ex nostris Tibullus. Non amor & foecunda athlãtidos ora calypsus: & in obscoeno carmine. Hic legimus circẽ. Athlãnadẽq; calipso. Ea habitauit I mari aphrico. Iuxta ionium uersus titus calipson insulam quã homerus ogigiam appellat, ad quam naufragus Vlysses sociis tẽpestate amissis: relicta circe peruenit eãq; illius amore captam: sibi ita arcte conciliauit: ut immortalitatem pollicereturs si uellet secum permanere. Sed post septimum annũ discessit Iouis imperio non sine multis lachrymis ipsius nymphæ: dicente Properio. at nõ sic ithaci digressu mota calipso desertis olim fleuerat æquoribus. Multos illa dies incomptis mœsta capillis. Sederat iniusto multa locuta salo. ¶ Ducis odrisii. Rhesi regis Thraciæ. odrisium autem eum appellat ab Odri atum gente: quam in thracia fuisse Plynius docet. Martialis. Quatenus odriosios iam nox romana triumphos. Rhesus autem rex thraciæ Fronei filius fuit: qui cum candidissimis & pernitiossissimis equis & curru: auro argentoque ornatissimo in auxilium troianorum uenerat: sed noctu a Diomede: & Vlysse interfectus est: & equi abducti fueret ut Homerus in decimo iliados ostendit. Virgilius. Nec procul hinc rhesi niueis tentoria uelis agnoscit lachrymãs. Primo quæ prodita somno Tideus multa uastabat cede cruentus Ardentesq; auertit equos in castra: priusquã pabula, ustassent troiæ xantũq; bibissent. ¶ Simois. Simois fluuius est iuxta troiam ex ida decurrens. Facit genitiuũ simoentis. Virgilius Xanthũ simoentaq; testor. ¶ Cede dolonis. Dolon (ut in decimo iliados scribit Homerus) Heumedis filius: a Troianis missus speculator ad grecorũ castra pactus pro remuneratione Achillis equos in diomedẽ & Vlyssem incidit: q speculatũ quoq; ierãt ad troianos. Illi promissa ei impunitate, Troianorũ cõsilia ab eo didicere. inter cætera facti certiores de aduentu rhesi: dolonẽ interficiũt thracũ castra aggrediunt: eq inde abducti sũt. ¶ Aemonios equos: equos achillis ex phia urbe thessaliæ. Oui. in. ii. instiũ. Nõ foret Eumenides orbus si filius eius Stultus Achilleos nõ adamasset equos. Sithonii: threiciũ: nã (ut Gellius scri.) thracia sithon prius dicebat, Herod. in. vii. Olynthũ regionẽ postea Sithoniã appellatã fuisse asserit. ¶ Subitus fluctus: subito & statim ortus. ¶ Abstulit pgã: maiuastauit pgama in littore designata. ¶ Tũ dea calypso. ¶ Timide: cõfide: timidius spẽ pones ĩ pulchritudine tua. ¶ Indulgẽtia dextera obsequiosa: & ppitia. ¶ Capit mentes: allicit puellas. ¶ Asperitas: ea est indulgentiæ cõtraria. ¶ In armis in præliis & raptu. In pauidũ pecus: in oues & agnos. ¶ Turres colũbariæ pensteriones. ¶ Chaonis ales: colũba epirotica: spẽcies p genere. Chaonia ps est epiri a chaõe troiãõ appellata: ut noluit Maro: erat illic tẽplũ Iouis Dodõei qd (ut Stra. scri.) mõti Tomato subiectũ pelasgi cõdidere ubi colũbæ hũana uoce dabãt rñsa. ¶ Quas collat: ppter ei⁹ mãsuetudinẽ. ¶ Amaræ linguæ: aspere & cõtumeliosæ. ¶ Lite fugãt: uxores de dote cum maritis cõtẽdãt: nõ amãtes. ¶ Inter quos hæc inimicitiarũ causa minime intercedit. ¶ Rẽ sibi semp agi. Signate uerbis usus ẽ: qbus in diuortiis utebãt. ¶ Di

Calipsos insula

Odrysiæ Gens

Rhesus rex thraciæ

Simois

Dolon

Chaonia Iuppiter dodone⁹

Et tamen æquoreas torsit amore deas.
Ah quoties illum doluit properasse calypso.
Remigioq; aptas esse negauit aquas
Hæc troiæ casus iterũq; iterumq; rogabat.
Ille referre aliter sæpe solebat idem.
Littore cõstiterãt: illic quoq; pulchra calipso.
Exigit & odrisii facta cruenta ducis.
Ille leui uirga (uirgam nam forte tenebat)
Quod rogat: in ipsiso littore pingit opus.
Hic inquit troia est: muros in littore fecit.
Hic ubi sit simois: hæc mea castra puta.
Cãpus erat (campũ fecit) quẽ cæde dolonis
Sparsimus: æmonios dũ uigil optat equos
Illic ithonii fuerãt tentoria rhesi.
Hac ego sum captis nocte reuectus eqs.
Pluraq; pingebat: subitus qũ pgama fluctus
Abstulit. & rhesi qum duce castra suo.
Tum dea quas inquit fidas tibi credis ituro.
Perdiderint undæ nomina quanta uides?
Ergo age fallaci timidæ confide figuræ.
Quisqs es: atq; aliquid corpe pluris habe
Dextra pcipue capit indulgentia mentes
Asperitas odium: sæuaq; bella mouet.
Odimus accipitrẽ: quia uiuit semp in armis.
Et pauidum solitos in pecus ire lupos.
At caret insidiis hoium quia mitis hirũdo est
Quasq; collat turres chaonis ales habet.
Este procul lites: & amaræ prælia linguæ.
Dulcibus est uerbis mollis alendus amor:
Lite fugãt nuptæq; uiros: nuptasq; mariti.
Inque uicem credunt rem sibi semper agi
Hoc docet uxores: dos est uxoria lites.
Audiat optatos semper amica sonos:
Non legis iussu lectum uenistis in unum.
Fungit in uobis munere legis amor.
Blãditias molles. auresq; iuuãtia uerba
Affer. ut aduentu læta sit ipsa tuo.
Non ego diuitibus uenio pceptor amandi.
Nil opus est illi. qui dabit arte mea.
Secũ hẽt ingeniũ. quĩ qũ libet accipe dicit.
Cedimus. inuentis plus ualet iste meis.
Paupibus uates ego sum. quia paup amaui.
Qũ dare nõ possem munera uerba dabãr
Paup amet caute. timeat maledicere pauper.
Multaque diuitibus non patienda ferat.

cebant enim tuas tes tibi habeto:tuas res agito unde:apud Apuleium Cupido ita Psychen alloquitur. Confestim thoro meo diuorte:ubiq; res tuas habeto. Aliter uero dixit. Martia. Crispulum agere res uxoris. ⸿ So nos optatos:placida uerba. ⸿ Non legis iussu:non iugali lege. ⸿ Quam multos dies:quia exclusit me amica. ⸿ Et causas quicquid amoris habet:ordo est:quicquid amoris habet causas.s.ioci subaudi sit. ⸿ Domat cicures facit. ⸿ Tumidosq; Leones:superbos gerunt enim spiritus maxime generosos adeo:ut uenātum & canum ui urgente contéptim cedant in campis:& ubi uideri possunt:sed ubi uirgulta siluasq; penetrauerint:

Me memini iratum dominæ turbasse capillos.
Hei mihi quam multos abstulit ira dies.
Nec puto nec sensi tunicā laniasse:sed illa
Dixerat:& pretio est ipsa redempta meo.
At uos:si sapitis:uestri peccata magistri
Effugite:& culpæ damna timete meæ.
Prælia cum parthis:cum culta pax sit amica.
Et iocus:& causas quicquid amoris habet.
Si nec blanda satis:nec erit tibi comis amica.
Perfer:& obdura:post modo mitis erit.
Flectit͛:obsequio curuatus ab arbore ramus.
Franges:si uires experiere tuas.
Obsequio tranant͛ aquæ:nec uincere possis
Flumina:si cōtra quam rapit unda uades.
Obsequium tigresq; domat:tumidosq; leones.
Rustica paulatim taurus aratra subit
Quid fuit asperius nonacrina atalanta.
Succubuit meritis trux tamen illa uiri.
Sæpe suos casus:nec mitia facta puellæ
Flesse sub arboribus mimaliona ferunt.
Sæpe tulit iusso fallentia rætia collo.
Sæpe fera toruos cuspide fixit apros.
Sensit & hylei contentum saucius arcum
Sed tamen hoc arcu notior alter erat.
Non te mænalias armatum scandere siluas.
Nec iubeo collo rætia ferre tuo.
Corpora nec missis iubeo præbere sagittis.
Artis erunt cautæ mollia iussa meæ.
Cæde repugnanti:cędendo uictor abibis.
Fac modo quas partes illa iubebit:agas.
Arguet:arguito:quicquid probat illa:pbato
Quod dicit:dicas:quod negat illa:neges.
Riserit:arride:si flerit:flere memento.
Imponat leges uultibus illa tuis.
Seu ludet:numerosq; mãu iactabit eburnos
Tu male iactato:tu bene iacta dato.
Seu iacies talos:uictam ne pœna sequatur.
Damnosi facito stent tibi sæpe canes.
Siue latrocinii sub imagine calculus ibit.

accerrimo cursu ferunt:uelut deputantes absconsionem turpitudinem. Primus autem Hanno e clarissimis Pœnorum leonem mansuefacere ausus est:dãnatusq; illo argumento:quoniam uiro tam artificis ingenii non tuto libertas crederetur:cui cessisset etiam feritas. ⸿ Quid fuit asperius. Idem etiam inquit Propertius. Mimalion nullos fugiēdo tulle labores. Sæuitiam duræ contudit Iasidos. ⸿ Nonacria atalāta:Atalāta archadica a Nonacri urbe appellata. Duas autem atalantas fuisse legimus:altera nobilis cui fuit:altera uero arcadica:de qua nunc Ouidius intelligit:ex qua natus est Partenopæus:hanc amauit Hyleus:& Mimalionia obsequiis tādem puellæ potiꝰ est:ut docet Prop. ⸿ Notior alter erat:arcus cupidis. ⸿ Numeros ebur:thesseras:quæ alio nomine quadrātalia:græce uero cubos appellamꝰ. ⸿ Tu male iacta totum te uincat amica. ⸿ Tu bene iactato dato:concedite illi puncta meliora. ⸿ Seu iacies talos. Talus rectus est in articulo pedis:uentre eminēs:in uertebra ligatus:ut Pli. docet:quo ueteres in ludendo usi sūt:hunc Græci Astragalum appellant:& astragalizontes dicuntur a Pli. talis ludentes. Talorum autem inuentorem Plato in phedro Theuth priscorum quēdam deorum Aegyptiorum fuisse scribit his uerbis. Demoni autem ipsi nomen Theuth:hunc primum numerum:& computationem inuenisse numerorum geometriamq; & astronomiam:Talorū rursus:alearumq; ludos:& lr̄as audiui. Herodotus uero in primo docet:Lydos primos nummum aureum:argẽteumq; ad utēdum percussisse:ac etiam primos caupones:institoresq; extitisse:eosdēq; excogitasse aleæ:thessetarumq; ludum & pilæ:& cætera genera lusoria:præterquā talaria. ⸿ Ne pœna sequatur:ne doleat amica se esse a te superatam. ⸿ Damnosi facito:in tali iaꝰ: quod unitatem significat canis siue canicula dicebatur:& semper iacturam afferebat. Persius: Scire erat in uoto damnosa canicula quantum. Raderet. Erat præterea in talis uenꝰ:siue cous:& numerum septenarium cōtinebat:Alia duo latera chius:& senio dicebantur:ternarium ille:hic quaternarium numerum complectebatur:hic ludus nūc in desuetudinem abiit. ⸿ Siue latrocinii sub imagine calculus. ⸿ Calculus is ē : qui etiam latro:siue per diminutionem latrunculus appellatur: uulgo schacum dicimus. Martia. Hic mihi bisseno numeratur thessera pūcto. Calculus hic gemino discolor hoste perit. ⸿ Sub imagine latrocinii:sub forma rapiendi & occidendi militis tui:nam qui ludunt calculis:insidiantur semper collusoribus:& is ludus est:quasi pugnæ cuiusdam simulachrum.

Verba quibus in diuortiis utebātur
Leones
nonacriæ
Atlantæ duæ
Thesseræ quadrantalia
Cubi
Talus
Astragalus
Astragalizontes
Talorum inuentor
Lydorū inuenta
Canis
Venus uel cous
Chius
Senio
Calculus seu latro

Vmbraculum seu umbella

¶ Tuus miles:tuus calculus:q in eo certamine militis ptes agit. Calculi.n.duas in ptes diuisi sunt:& alii milites:alii hostes dñr. ¶ Fac peat:capiaf:tūc.n.dr pire. ¶ Ab hoste uitreo:ab hostili calculo:q ex uitro constabat. ¶ Vmbracula:umbraculū:uel umbella ab umbra deducif:est aūt capitis tegmētum aduersus solē. Martia. Accipe quæ nimios uincūt umbracula soles. Sit licet & uentus te tua uela tegēt. ¶ Distincta:diuisa. Alii legūr distēta.i.lata. ¶ Suis uirgis:uel calamis:uel pēnis:ex qbus fiūt umbracula:aut certe uelū ab amāte uirgis latius sustētādū esse admonet:ut ēt in.v.fast.i festo. An næ pēnæ. Pars ibi:p rigidis calamos statueř columnis.

Fac pereat uitreo miles ab hoste tuus.
Ipse tene distincta tuis umbracula uirgis.
Ipse fac in turba:qua uenit illa locum.
Nec dubita tereti scamnum producere lecto.
Et tenero soleam deme:uel adde pedi.
Sæpe etiam dominæ quis horrebis & ipse.
Algentis manus est calfacienda sinu.
Nec tibi turpe puta quāuis sit turpe. placebit
Ingenua speculum sustinuisse manu.
Ille fatigatæ perdendo monstra nouercæ.
Qui meruit cœlum:quod prior:ipse tulit.
Ionicas inter calathum tenuisse puellas
Creditur:& lanas excoluisse rudes.
Paruit imperio dominæ tirynthius heros.
I nunc & dubita ferre:quod ipse tulit.
Iussus adesse foro:iussa maturius hora.
Fac semper uenias:nec nisi serus abi.
Occurras aliquo tibi dixerit:omnia differ.
Curre:nec inceptum turba moretur iter.
Nocte domū repetēs epulis pfuncta redibit:
Tunc quoq pro seruo si uocat:illa ueni.
Rure erit:& dicet uenias:amor odit inertes.
Si rota defuerit:tu pede carpe uiam
Nec graue te tēpus:sitiensue canicula tardet.
Nec uia per iactas candida facta niues.
Militiæ species amor est:discedite segnes.
Non sunt hæc timidis signa tuenda uiris.
Nox & hyems:longæq uiæ:sæuiq labores
Mollibus his castris & dolor omnis adest.
Sæpe feres imbrem cœlesti nube solutum.
Frigidus in nuda sæpe iacebis humo.

Soleæ seu crepidulæ

Hercules uenditus seruiuit

Desup extētas imposuere togas. ¶ Deme soleā:s oia qbus plātæ calces tm̄ in fine tegunf:cætera,ppe nuda ac teretib hēnis iuncta sunt soleas appellari scri. Gelli.crepidas uero uoce græca. ¶ Ille fatigatæ:ordo est. ¶ Ille:q meruit cœlum &c. ¶ Credif tenuisse calathū. Designat aūt Herculē:q ut Dio scri. quum Iphitū ex turri tirynthia pcipitasset:& purgari mox uellet:uēdiq oporteret ex oraculo Apollinis:ut eo ptio Iphiti liberis satisfaceret:Omphalæ reginæ Lydorū uēditus:regionē latronib purgauit:demū seruitio liberatus:ex Omphalæ Lamū filiū sustulit:cui ita īdulsit:ut oia faceret:quæ illa impasset. Vñ Terē. in eunu.ait. Qui minus huic:q Hercules seruiuit Omphalæ. ¶ Fatigatæ nouercæ:Iunonis iā defessæ ipe/rando tā multa. Virg. Vt duros mille labores. Rege sub Eurysteo fatis Iunonis iniquæ. Pertulerit. ¶ Meruit cœlū:& pp uirtutē:& qa erat filius Iouis. Virgi. Aut ardēs euexit ad æthera uirt. Diis geniti potuere:qd prior ipse tulit. Hercules cœlum ab Athlāte susceptū sustinuit:qd iō fingif:ut. Ser. scri. qm Atlas ei tradidit cœli sciam:cōstat.n. Herculem fuisse phim:uñ nō īmerito tot monstra df uicisse. Diodo. scri. latrones quosdā Atlātis filias rapuisse:eosq ab Hercule fuisse iterfectos:puellas uero Herculē Atlāti pristituisse:quo beneficio Atlas nō soluū dignis facto muneribus donauit Herculē:sed astrologiā īsup docuit:in qua:qum opam curāq impēdisset pcipuā:ob spam astrorū a se iuentā:orbē suis ferre humeris existimatus est. Hercules quoq qum sphærā ad Græcos trāstulisset:magna est g'oria potitus existimātib eū oibus Atlantico orbi successisse. ¶ Inter Ionicas puellas:inter puellas Meonias. Ionia pars est minoris Asiæ:Meōia:Lydia:Ionia:ita iūgunf:ut uix assignari possint limites:auctore Strabōe:unde poetæ hæc noia sæpe cōfūdūt. ¶ Tenuisse calathū:nā apd Omphalē,p ancilla fuit:ut:& clauā leōis pellē:arcū:sagittasq cōcessit Omphalæ:ipse uero monilia:gemmas:mitrā:zonā:cæteraq mulierū gestamina sumpsit:nentq etiam interdum. ¶ Tirynthius:Hercules a Tyrynthio oppido appellatus:ex quo postea Eurystheus illum ueluti sibi īsidiantem eiecit cum matre Alcmena. ¶ Adesse foro:ut eius causam tuearis in iudicio. ¶ Omnia differ:peculiaria negocia:i allud tempus permitte. ¶ Nec inceptum:uide ne occursu alicuius impediaf officium tuū erga amicam. ¶ Epulis perfuncta:cœnata. ¶ Si rota:si currus. ¶ Graue tempus:grauis cœli temperies:designat autem frigus. ¶ Sitiensue canicula. Icarus:ut Higynius tradit:canem habuit nomine Mæram:qui post casum Erigones eius filiæ a Ioue inter sydera collocatus sua appellatione:& spē:canis:siue canicula est appellatus:a Græcis Procyon dicitur:q ante maiorem canem oriatur:apparet autem canicula:ut docet Columella.vii.calendas Augu. Idem scri. Idibus Iuliis Procyona exoriri mane:& tēpestatem significare. Oui.in.v.fast.canem oriri scri.nocte:quæ præcedit diem.xii.calendarū iuniarum:oriens aūt cum Leone:æstu oia urit. Huius syderis effectus amplissimi in terra sentiunf:nam(ut Pli.docet)feruent maria:fluctuāt in cellis uina:mouent stagna:canes in rabiē agunf. Oui.in fast. Est canis Icariū dicūt:quo sydere moto. Tota sitit tellus:pripiturq seges. Scri.ēt Pli.in.xviii. Procyona apud Romanos nomē nō hēret nisi caniculam:hoc est minorē canē uelimus itelligi. ¶ Mollibus his castris:in qb mollis appetif uoluptas.

Hercules cœlum sustinuit

Ionia Meonia Lydia

Mæra Canicula græce Procyon

Caniculæ effectus

¶ Cynthi' adme. Apollis exẽplo amatorẽ quoq; dicit debeſ oĩa pferre:ut aĩca potiaſ. Apollo:ut Ser. ſcri. ob occiſos Cyclopas ſpoliat' diuinitate Admeti regis Theſſaliæ. ix. ãnis pauit armẽta:qd ió fingiſ:qm:ut Macr. ſcr'. ſol paſcit oĩa:q̃ terra pgñat. Vñ nõ uni' gñis:ſ; oĩum pecoꝝ paſtor caniſ:paſtor át Apollo amauit Iſſen Macarei filiá. Oui. i me. Vt paſtor machareida luſerit Iſſẽ:amauit quoq; Oenonẽ nymphã dicẽte ipſa apud Oui. Ipſe repſor opis uaccas pauiſſe pheræas. Fertur & e nſo ſauci' igne fuit:amauit ẽt:ut alii uolũt Alceſtẽ peliæ filiã:& uxorẽ Admeti regis:quã rẽ hic Oui. ſignificaſ uſ. ¶ Pheræas:theſſalas:Pheræ. n oppidũ ẽ Theſ ſaliæ pelaſgicoꝝ cãpoꝝ teriuſ:ut Stra. docet. ¶ Exue fa. pone ſupbiã. ¶ Tecto. d. ap. iuenias uiã p tegulas. ¶ Alta. f. p feneſtrã ẽt igredere. ¶ V. t. c. t. ſ. ſ. e. p. qũ ac cepit ſe ei' cã piculũ adiiſſe. ¶ Sæpe. t. p. Læãdꝝ ſæpe nũero adiſſe mortis piculũ ↄſtat:quo ſe fidũ amicæ oñderet:qũ ea potuiſſet carere:nota eſt fabula. ¶ De meruiſſe:bñficio aliquo conciliaſſe. Sed tñ & ſeruor ſuis aĩcæ aliqd ẽt dãdũ eẽ dicit. ¶ Porrige & ãcil. or do eſt Porrige &. m. a. q̃ gallica luſa maritali ueſte luce pepẽdit pœnas. ¶ Porrige &. n. a. dona ẽt aliqd ãcillæ. Aliter uero ſcãdẽti manũ dicimur porrigeſ. ¶ Quæ. g. q̃ ãcilla ex gẽte galliæ. ¶ Luſa. ma. u. dece pta ueſte mariti:credẽs. n. ãcilla adulteꝝ introducere nocte ad dñam:iſciẽs maritũ alia ueſte idutũ:ut fidẽ uxoris expireſ tẽtæpinid qd ẽt cepha'ũ feciſſe ſcri. Ser. hliũ. n. mercatoris accepit:Oui. ẽt i met. aurorã ei' figurã imutaſſe ſcri. ¶ Luce pe. pœas:q̃a qũ marit' dephẽdiſſet eã eẽ uxoris lenã:mãe illã pulſauit. Sũt q ita legãt. ¶ Porrige &. a. q̃. p. l. p. ut ſit ordo. porrige & an. e. l. q̃. m. g. l. ma. u. pepẽ pe. hoc ẽ dona ẽt ãcil lã aliquo mũere nõis Iuliis quẽ dĩe romæ ãcillæ ma gnifice ornatæ circũeũdo iocandoq; cũ occurrẽtib' ſcõmatib' agũt:ſerũt. n. latios ſiue ut occaſionẽ belli q̃rerẽt:ſiue ut ſic plãe nellẽt rurſuſ ſãguinẽ Romãuꝫ ſuo admiſceri a ro. uirgĩes mulieꝭs petiiſſe:dubitãti b' ro. qd agẽdũ eẽt:modũ horridũ bellum inierunt: nec iã uires recupaſſent bello galli afflictas:tiẽrẽtq; ne latini dũ Rõana cõnubia peterẽt:obſides p iſidi as q̃rerẽt:ãcilla noĩe titula:uel ut qdã dñt philotida priceps mõuit:ut ãcillas i morẽ nobilis ſpõſæ orna tas cũ ea mitterẽt:reliq̃ uero ſe curaturã. Pricipes p ſuaſi hito electu ãcillaꝝ illas & auro & ueſte ornataſ Latis:q ñ pcul urbe ↄſedebãt miſerũt noctu. cæteræ ãcillæ gladios hoſtib' ſubduxerũt:Titula uero capri ficũ excellũ aſcẽdẽs poſt terga ueſte reiecta Ro. uer ſus:queadmodũ cũ pricipib' cõuenerat:flãmã eleua uit. Quare poſtq̃ pricipes feſtinãdo milites exhortã tes cõuocare:magno cũ tumultu illi ad pugnã egre diunſ:quũ ad uallũ uẽiſſẽt hoſtiũq ſõno ſeſe dede rãt hoc min' expectãt'es caſtra occupãt:et pluriſ ſet

Cynthius admeti uaccas pauiſſe pheræas
Fertur:& in parua delituiſſe caſa.
Q ḋ phœbũ decuit:quẽ nõ decet:exue faſtus
Curam manſuri quiſquis amoris habes.
Si tibi per tutum:placitumq; negabitur ire.
Atq; erit oppoſita ianua fulta ſera.
At tu per præceps tecto delabere aperto.
Det quoq; furtiuas alta feneſtra uias.
Læta erit:ut cauſam tibi ſe ſciet eſſe pericli.
Hoc dominæ certi pignus amoris erit.
Sæpe tua poteras Læandre carere puella.
Tranabas animum noſſet ut illa tuum.
Nec pudor ancillas:ut quæq; erit ordine pria
Nec tibi ſit ſeruos demeruiſſe pudor.
Nomine quenq; ſuo:nulla eſt iactura:ſaluta.
Iunge tuas humiles ambitioſe preces.
Sed tamẽ & ſeruo:leuis eſt impenſa:roganti.
Porrige fortunæ:munera parua tuæ.
Porrige & ancillæ quę pœnas luce pependit.
Luſa maritali gallica ueſte manus.
Fac plebem (mihi crede) tuam ſit ſemp in illa
Ianitor:& thalami qui iacet ante fores.
Nec dominam iubeo pcioſo munere dones:
Parua ſed e paruis callidus apta dato.
Dum bene diues ager:dũ rami põdere nutãt.
Afferat in calatho ruſtica dona puer.
Rure ſuburbano poteris tibi dicere miſſa.
Illa uel in ſacra ſint licet empta uia.

Apollo ſeruiuit

Pheræ

ro trucidãt. Hæc nũc Iulli:tũc q̃ntilis nonis geſta ſunt:& ſolẽne illud certamẽ cognomẽ illi' rei ſctm̃ eſt:pri mũ. n. p urbẽ cõgregari ãbulãtes:multoꝝ noia & pria & cõia magna uoce appellãt:ut Macr. ut C. ut Luci. & his ſimilia:imitãtes eã appellationẽ:q tũc mutuo cõpellãdo ex iduſtria utebanſ:deide ãcillæ magnifice or natæ circũeũdo iocãdoq; cũ occurrẽtib' ſcõmatib' agũt:certãtq; iter ſe imagĩes ei' certamis:qd cũ Latis ha buerãt effingere. Qũ uero cõuiuanſ:umbra fici teguntſ:& diẽ illũ Caprotias nõas appellãt:ut putãt pp ficũ illã:quã ãcilla aſcẽdit:ac flãmã extulit:nã ſilueſtrẽ ficũ caprificũ uocãt auctor Plu. i uita Camilli. Hiſtoriã ẽt refert Macr. li. ſatur. I. ¶ Porrige & ãcil. dõa ẽt ãcillã dñæ tuæ aliquo mũere. ¶ Ea luce:eo die. Vĩ ãt alludere ad flãmã:quã Titula e caprifico eleuauit. ¶ Quæ man' galli. q̃ dĩe latin' exercit' ſedato tumultu gallico:eo dẽ aĩo:quo Galli Romãos adort' ẽ:q qd niſi ita expõas:uĩ poeta itelligere eos Gallos fuiſſe nõ Latios:cõtra Plutar. & Macro. ſniam. ¶ Luſa:decepta:maritali ueſte:cõiugali ueſte:q̃ ãcillæ idutæ ad eos acceſſerũt. Mari talis. n. ueſtis nõ a marito uẽiſ:ſed a Marita noĩe. Oui. Et ſas oẽ facit ſre marita ſoror. ¶ Pependit poe. q̃a eos Ro. dormiẽtea trucidaſt i caſtris. ¶ Iãitor:iãitot ẽ:q iãuæ pficiſ. Tibul. Et ſedeo duras iãitor añ fores. ¶ Qũ bñ diues ager:nõ gẽmas:nec auꝝ:ſ; dõa ruſtica mittẽda eẽ dicit. ¶ Põdei nutãdũ rami p nimia pomoꝝ copia curuanſ. ¶ Rure ſuburbão:ex pdiolo tuo i ſuburbiis. ¶ In ſacra uia:ubi poma uẽdebanſ. Var. i li. de re Sacra uia
ruſtica. Huiuſce inq̃ pomarii ſũma ſacra uia:ubi poma ueneunt:& Prop. q̃q; nitẽt ſacra uilia dona uia. Et in

Afferat aut uuas:aut q̃s amaryllis amabat.
Et nunc castaneas:nunc amat illa nuces.
Q uin etiam turdoq; licet:missaq; corona.
Te memorem dominæ testificere tuæ.
Turpiē his emiē spes mortis & orba senect9
Ah peant p quos munera crimen habent.
Q uid tibi pcipiā teneros quoq; mitere uersus
Hei mihi non multū carmen honoris hēt
Carmina laudanē:sed mūera magna petunē
Dum modo sit diues barbarus ille placet.
Aurea sunt uere nūc sæcula:plurimus auro.
Venit honos:auro conciliatur amor
Ipse licet uenias musis comitatus homere.
Si nihil attuleris:ibis homere foras.
Sunt tñ & doctæ rarissima turba puellæ.
Altera non doctæ turba:sed esse uolunt.
Vtraq; laudeē per carmina:carmina lector.
Commendet dulci qualiacunq; sono.
His ergo:aut illis uigilatum carmē in ipsas
Forsitan exigui muneris instar erit.
At:quod eris per te facturus:& utile credis.
Id tua te facito semper amica roget.
Libertas alicui fuerit promissa tuorum.
Hanc tamen a domina fac petat ille tua.
Si pœnam seruo:si uincula sæua remittis.
Q uod facturus eras:debeat illa tibi.
Vtilitas tua sit titulus donetur amicæ.
Perde nihil partes illa petentis agat.
Sed te:cuicunq; est retinendæ cura puellæ.
Attonitum forma fac putet esse sua.
Siue erit in tyriis tyrios laudabis amictus.
Siue erit in cois:coa decere puta.
Aurata est:ipso tibi sit preciosior auro.
Gausapa si sumit:gausapa sumpta proba.
Astiterit tunicata:moues incendia clama.
Sed timida caueat frigora uoce roga.
Compositū discrimen erit:discrimina lauda
Torserit igne comā:torte capille places.
Brachia saltantis:uocem mirare canentis.
Et cum desierit:uerba querentis habe.
Ipsos concubitus:ipsum uenerere licebit.
Q uod iuuat:& quædā gaudia uoce notes.
Si fuerit torua uiolentior ipsa medusa.

obscœo cariæ. Hæc q̃cūq; tibi posui uernacula pōa. De sacra nulli dixeris eē ula. Sacra āt uia iō appellaē q̄ i ea fœdus ictū fir iter Ro. & Tatiū. ⁋ Aut qs a.a. Castāeas dicit:qs Macr. Heracleoticas appellari scri. **Castaneæ heracleoticæ inglādes** Sūptū āt ē ĥ ex eo Ma. carine. Castāeasq; nuces mea qs ama. ama. Nūc amat illa nuces inglādes dicitq; i ter nuces primū locū optinent. Sūt āt nucesq; duro tegūē cortice:q̄ꝝ spēs plures pōir Mac. i sa. ⁋ Quī ēt **Nuces Turdi** tur. li. Turdi:ut Pli. scri. ꝑmonē hūanū imitāē. Agrip pia claudii turdū hūit ꝑmōes oium imitārē: hi i ger māia hyeme maxie cernūē. Inter aues priæ sūt celes bratōis. Mar. Inter aues turdus siqs me iudice certet. **Corona** Inter q̄drupedes gloria pria lep⁹. Mittebāē āt i coro na pēdentes. Mar. Texta rosis fortasse tibi uel diuite nardo. At mihi de turdis fcā corōa placet. ⁋ Missaq; corōa:turdis corōa alligatis:uel reuera corōaq̄ i cō uiuiis utebāē:ut dixim⁹:uel lucāicā irreligeq̄ pultes corōatæ mēsis appōebāē. Mar. Filia picēæ uēio luca nica porcæ. Pultib⁹hic niueis grata corōa daē. ⁋ Tur piter his emiē. Capratores hērditatū execraē:q uiuēti b⁹mūera mittebāt:ut iscriberenē hēdes. Iuue. Sūē il lic. Q.d caprator emat lænas aurelia uēdat. ⁋ Orba sene. senect⁹sine liberis. ⁋ Hūt cri. fraudē cōtinētq̄ a nō amoē aliqd tribuūt:sʒ ut maiora assēqnē. ⁋ Vtra q; laudeē:& docta:& idocta ɔmēdeē car. De aīca car mīa ɔposita irer legēdū facito:ut uocis suauitate ele gātiora uideāē. ⁋ Carmē uigi. elegās carmē:& mul ta uigilia polirū. ⁋ In ipsas:i laudē ipsaꝝ. ⁋ Erit istar mu. erit fortasse gratū pīde ac mun⁹. ⁋ Alicui tuoꝝ: quē ex suo libeꝝ factur⁹es. ⁋ Vtilitas. t. s. qa ñ. amit **Tyros oli insula Cos siue cæa insula** tis suū. ⁋ Siue. e. i ty. i ueste purpurea:dcā a Tyro oli īsula:postea Alexādri magni op⁹b⁹fcā ɔrinēti:no bilis ɔchilio:atq; purpura: ut Pli. docet. ⁋ Siue. e. i. c. Cos isula ē i Aegeo ex aduerso Atticæ ab Helene. v. mil paē. distāsq̄ a Latis Cæa appellaē : ut Pli. docet **cæa uestis Bōbices** uū & cous:& cæ⁹deduci pt. Cæa āt uestis bōbycina e tar ad luxū fœiaꝝ īuēta:adeo rēuisī ut eas enudarē. Bōbyces. n. telas araneoꝝ: mō texūtquos retorqūt: rursusq; texet iuenit i eo mulier Pāphile Platis filia: auctor Var. Pli. Soli. & añ hos Arist. li. d'aiali. v. ⁋ Au rata ē. si ē aurea ueste amicta ⁋ Gausapa si su. Gausa **Gausape** pe uestis erat uillosaq̄ hyēali & æstiuo tpe gestabaē Mar. Is mihi cādor iest:uilloꝝ gra tāta ē. Vt me uel med' a sūere messe uelis. ⁋ Astiterit tu. Tunica uestis **Tunica** erat:quæ lōgiores usq; ad digitos mācas habebat: fluebat usq; ad talos:dicta a tuendo: ut scribit Var. ⁋ Moues icē. cla. dic cōtēta uoce tūicā cōsectura illā **Calamistrum** calore. ⁋ Discrimē:diuisio criniū i capite. ⁋ Torserit ig. c. si calamistro:si ē acu ferreo calefacto crispos se cerit capillos:ut diu⁹Hiero. ad Nepotianu:ita scri. Nec calamistro crispēt comas:sʒ pudicitiā hitu pol liceanē ⁋ Saltātis:tripudiātis:hic fit saltatio. ⁋ Ver ba q̃rētisq; rā cito desierit. ⁋ Voce no. qd fieri solet **Torua medusa** i coitu. ⁋ Violentior:a piondifficilior ad amandū. ⁋ Torua me. q̄ se ītuētes mutabat i saxum:aut torua pp aspectū:& ei⁹crines i ꝑpētes mutatos a Mineruai cui⁹rei cāꝫ docet Oui. i. iiii. met. uñ poetæ fingūt Mi neruā caput Medusæ hēre i pectore. Ver. i. viii. Aegi daq; horrificā turbatæ palladis arma. Certatī squam mis ꝑpētū auroq; polibāt. Cōnexosq; angues:ipsāq; in pectore diuæ. Gorgona desecto uertentem lumina collo. Scribit etiam Home. in. viii. Iliados: Hectorem

Fiet amatori lenis & æqua suo.
Tantum ne pateas uerbis simulator in illis.
Effice:nec uultu destrue uerba tuo.
Si latet ars prodest:affert depresa pudorem.
Atq; adimit merito tempus i omne fidem.
Sæpe sub autumno : cũ formosissimus ãnus.
Plenaq; purpureo subrubet uua mero.
Q ũ mõ frigorib9 p̃mimur:mõ soluimur æstu
Aere non certo corpora languor habet.
Illa quidem ualeat:sed si male firma cubabit
Et uitium cœli senserit ægra sui.
Tunc amor & pietas tua sit manifesta puellæ.
Tunc fere:q̃ plena postmodo falce metas.
Nec tibi morosi ueniant fastidia morbi.
Perq; tuas fiant:quæ finit illa manus.
Et uideat flentem:nec tędeat oscula ferre.
Et sicco lachrymas combibat ore tuas.
Multa uoue:sed cuncta palã quotiesq; licebit.
Q uæ referas illi somnia læta uide.
Et ueniat quæ lustret anus lectumq; locumq;
Præferat & tremula sulphur & oua mãu.
Omnibus his inerunt gratæ uestigia curæ.
In thalamos multis hæc uia fecit iter.
Nec tamen officiis odium quæratur ab ægra.
Sit tuus in blanda sedulitate modus.
Neue cibos præbe:nec amari pocula succi
Porrige:riualis misceat illa tuus.
Sed non quo dederas a littore carbasa uento.
V tendum:medio qum potiare freto.
Dum nouus erat amor:uires sibi colligit usu.
Si bene nutrieris:tempore firmus erit.
Q uẽ tauq; metuis:uitulum mulcere solebas.
Sub qua nunc recubas arbore:uirga fuit
Nascitur exiguus:sed opes acq̃rit eundo.
Q uaq; uenit:multas accipit amnis aquas.
Fac tibi consuescat:nil assuetudine maius.
Q uam tu dum capias:tędia nulla fuge.
Te semper uideat:tibi semper præbeat aures.
Exhibeat uultus noxq; diesq; tuos.
Q um tibi maior erit fiducia posse requiri:
Tunc procul absenti cura futurus eris.
Da requiem requietus ager bñ credita reddit.
Terraq; cœlestes arida sorbet aquas.
Phyllida demophoõ p̃sens moderanti9 ussit.
Exarsit uelis acrius illa datis:
Penelopen absens solers torquebat ulysses

Græcos insequentem oculis:aut gorgoneæ Medusæ:aut sanguinario Marti similibus omnia collustrasse. Idem libro quinto scribit: Iouem ægida humeris accommodasse: trilicem horrendam & undique terrore redimitam:in ea robur:in ea contentio:in ea mixa uociferatio:& atrox clamor: in ea deniq; inerat Gorgonis caput dirum:terribile: & quo nullum ulterius nouit Iuppiter monstrum atq; portentum. ¶ Aequa:quia mutuo eum amabit. ¶ Nec uultum:uidendum est:ne uultu uidearis aliter sentire:q̃ loquaris. ¶ Quum modo frigoribus premimur:hæc est causa cur in metamorphoseos appellat Ouidius. Autumnos inæquales. ¶ Morosi: qui nimis exacte omnia fieri cupit. ¶ Et ueniat quæ lustret anus. ¶ Sacrum pro amicæ salute faciendum esse dicit:cuius meminit Apuleius in ultimo met. quo dicit summum sacerdotem Isidis tæda lucida:& ouo: & sulphure:sollemnissimisq; precibus usum fuisse: & Iuuenalis. Metusq; iuuet septembris:& austri. Aduẽtum:nisi se centum lustrauerit ouis: & Propertius in quarto. Terq; meum tetigit sulphuris igne caput Tibullus. Ipseq; ter circum lustraui sulphure puro. ¶ Tremula manu:manu trementi propter ætatem. ¶ Nec amari pocula succi:potionem aliquam amaram ad pellẽdum morbum efficacem. ¶ Riualis misceat illa tuus: qui amat eandem amicam: quasi ad eũdem confluat riuum:riualis appellatur. ¶ Sed nõ quod dederas. Affert nunc aliud præceptum Ouidius:& aliam uiam tenendum esse dicit. ¶ Quẽ taurum metuis. Exemplis ait amorẽ uires usu colligere ac tempore. ¶ Fac tibi consuescat:fac tecum discat uiuere. ¶ Posse requiri:posse te ab ea peti. ¶ Tunc procul:tunc ab ea te aliquandiu amouebis. ¶ Da requiem:da amicæ sine te respirandi spacium. ¶ Requietus ager:Nouale dicit:quod:ut Plinius docet:alternis annis seritur. ¶ Credita:commissa semina. ¶ Terra arida: terra:quæ iam diu humore caruit. ¶ Phillida demophoon. Absentes magis desiderari probat exemplis:Nam quemadmodum Phyllis impatientius Demophoontis absentiam tulerit:Penelope Vlyssis: Laodomia Prothesilai: satis patet Ouidii epistolis. ¶ Solers Vlysses:industrius:& peritus Vlysses. ¶ Torquebat Penelopen:absentia sua cruciabat Penelopen. ¶ Tuus phylacides: tuus Protesilaus. Est enim patronymicum pro deriuatiuo: Philacæ:ut Strabo docet: est urbs Phthioticæ regionis Thessaliæ:cuius meminit Lucanus in sexto: in qua Protesilaus regnauit:unde ipse Philacides cognominatus est:& eius uxor Laodomia phylaceia: Ouidius de ponto. Vt uiuat fama coniunx phylaceia:cuius. Iliacam celeri uir pede pressit humum. Hic ad bellum Troianum profectus: quũ i Aulide tempestate moraretur: ab uxore Laodomia Acasti filia epistolam accepit:quæ quantum ob eius absentiam anxia fuerit:facile ostendit.

Sacrũ Isidis teda lucida: ouo & sulphure faciendum

Nouale

Phylacæ

Phylacides

philaceia

Phylacides aberat laodomia tuus.
Sit mora tuta breuis:lentescũt tempore curæ.
Vanescitq; absens:& nouus intrat amor
Dum menelaus abest:helenæ ne sola iaceret
Hospitis est tepido nocte recæpta sinu.
Quis stupor hic menelae fuit:tu solus abibas.
Iisdem sub tectis hospes & uxor erant.
Accipitri timidas credis furiose columbas.
Plenum montano credis ouile lupo.
Nil helenæ peccat:nil hic committit adulter
Quod tu:quod faceret quilibet:ille facit.
Cogis adulterium dando tempusq; locumq;
Quo nisi consilio est usa puella tuo.
Quid faciat?uir abest:& adest non rustic9 ho spes
Et timet in uacuo sola cubare toro.
Viderit atrides helenen:ego crimine soluo.
Vsa est humani commoditate uiri.
Sed neq; fuluus aper media tã sæuus i ira est.
Fulmineo rabidos dum rotat ore canes.
Nec lea:quũ catulis lactentibus ubera pbet:
Nec breuis ignaro uipera læsa pede.
Fœmina quã socii deprensa pellice lecti.
Ardet:& in uultu pignora mentis habet.
In ferrum:flammasq; ruit:positoq; decore
Fertur:ut aonii cornibus icta dei.
Coniugis admissum:uiolataq; iura mariti
Barbara per natos phasias ulta suos.
Altera dira parẽs hæc est:quã cernis: hirundo
Aspice:signatum sanguine pectus habet
Hæc bñ cõpositos:hæc firmos rũpet amores.
Crimina sunt cautis ista timenda uiris.
Nec mea uos uni donat censura puellæ.
Dii melius:uix hoc nupta tenere potest.
Ludite sed furto celetur culpa modesto.
Gloria peccati nulla petenda tui est
Nec dederis mun9:cognosce qđ altera possit
Nec sint nequitiæ tempora certa tuæ.
Et ne te capiat latebris sibi fœmina notis.
Non uno est omnis conuenienda loco.
Et quoties scribis:totas prius ipse tabellas.
Inspice:plus multę:quã sibi missa legunt.
Læsa uenus iusta arma mouet:telũq; remittit.
Et modo quod questa ẽ:ipse querare facit.
Dum fuit atrides una contentus:& illa
Casta fuit:uitio est improba facta uiri.

¶ Sit mo.tu.bre.nõ diuti9 abstinẽdũ eẽ dicit ab alcæ cõspectu. ¶ Lẽtescũt tpe minuunt iteruallo tpis. Aliter a Verg.i geor.dr. Terra ad digitos lẽtescit hũdo: & a Tacito. Succinũ igni admotũ ut i picez resináq; lẽtescet. ¶ Dũ me.ab. Menelai exẽplo absẽtiá amátũ nõ eẽ tutá docet. Ná quũ ille i Cretá ad diuidẽdas Atrei opes pfect9 eẽt:& Paridẽ domi reliqsset: Helẽa capta ei9 amore: mariti absẽtis imemor: cũ Paride in Asiá nauigauit. ¶ Credis o.l.cõmitis ouile lupo: Sic & Terẽ. Ouẽ lupo cõmisisti misa. ¶ Viderit atri. Menela9 ipe iudicet. ¶ Sed neq; ful.ap. Diligẽti9 uidẽdũ eẽ docet: ne aica itelligat te aliá amaẽ. ¶ Ore ful.ore ex quo fulmẽ uẽit. Spũs.n.& uia apri a poetis fulmẽ appellaẽ. Oui.i met. Spuma fluit: dẽtes æqnt dẽtib9 Idis. Fulm̃ ab ore uẽit: frõdes afflatib9 ardẽt: & Apu. li.viii.met.de apro ita scri. Impetu sæuo fremitis oris tor9 fulmie9. ¶ Dũ.r.dũ circũagit. ¶ Nec l.q.c. Leæna quo tpe in amorẽ ferẽ catulo4 obliuiscit: & eo tpe plurimũ sæuit. Verg. Tpe ñ alio catulo4 oblita leæna. Sæuior errauit cãpis: nec fũera uulgo. Tã multa iformes ursi stragẽq; dedeẽ. Per siluas: tũc sæu9 aper: tũc pessia Tygris. ¶ Nec bre.ig.ui: quũ calcaẽ maxie irascit. Verg. Improuisũ asprẽs ueluti qui sẽtib9 ãguẽ. Pressit hũi nitẽs: trepidusq; repẽte refugit. Attolẽtẽ iras & cærula colla tumentẽ. ¶ Pignora mẽ. testimoniá mẽtis ¶ Cornib9 icta: furorẽ stimulata. ¶ Dei ao. Bacchi q Thebas pñá hũit in Boetia: quá primũ Aones barbari tenuerunt: ut docet Stra. a qb9 Aonia Boetia cognoiata ẽ. ¶ Cõingis ad. Iasonẽ scri. Diodo. ánis .x.cũ Medea Corithi apud Creõtẽ regẽ uixisset: cui9 filia: quá Glaucá appellat: uxore sũpta Medeá expulit: illa quum dies spaciũ a creõte petiisset: noctu regiá igressa: imutata facie: medicam̃tis domũ icẽdit: q cõflagrãte: Iasonẽ exiluisse tradũt: Glaucá: Creõtemq; igne absũptos. Quidá tradũt Medeæ filios dõa attulisse uenẽis illita: ac corpi glaucæ & creõtis hæsisset: e uestigioq; ãbos expirasse: Medea postea q̃ Iasonẽ euasisse cognouit: i ultionẽ pñs filios iugulauit oẽs: quos ex eo susceperat: pter unũ: q ausugit: eorũq; corpa sepeliuit i iunõis tẽplo: ea deide ex Coritho fugiens: Thebas ad Herculẽ uẽit: Iasõ filiis uxoreq; priuatus: quũ doloris ui ferẽ ñ posset: sibi mortẽ cõsciuit. ¶ Violataq; iu. Iasõ.n. mõli9 a Medea de pñs cæde i hospites accepit illá adiutricẽ ad rapiẽdũ aureũ uellus & iureiurãdo data fide: uxorẽ sibi illá quoad uiueret: futurá spopõdit: qđ postea nõ fuauit. ¶ Phasias: Medea a poetis Phasias dñ a phasi fluuio: q colchõ illabiẽ: oriẽ át ex Armẽia: ut scri. Str. Glaucũ i se ẽcipit atq; Hippũ e uicis mõtib9 cadẽtes. ¶ Altera di.pa. Altera mr ẽt ulta ẽ p natũ iura mariti uiolata: Prognẽ át Terei regis Daulidis uxorẽ itelligit: q filiũ occidit & pñi apposuit pp uiolatá sororẽ Philomená: nota ẽ fabu. Oui. carie i.vi.met. ¶ Signatũ ság.pe.h. idẽ ẽt i met. Neq; adhuc de pectorẽ cædis. Excussere notæ: signataq; sãguie plũa ẽ. ¶ Mea.c. meũ iudiciũ. ¶ Vni pu. ut cũ una puella tñ tẽ hẽas. ¶ Nec de.mu. si quo munerẽ aicá dõaueris: uide ne alia id cognoscat ab alte datũ. ¶ Nec.s.n.t.tpa qb9 aicá frequẽtas: mime certa & õstituta dicẽ eẽ dẽre. Neqtia át: ut Dona. uoluit: ẽ libidiosa ientia: dcá: q; nihil q̃at: nullisq; rei apta sit: uñ & nugæ: q; nihil agát: Neqtiá uir.ñ eẽ õtrariũ frugalitati scri. Ci.i tuscu. ab eo q; neqcq̃ ẽ: de ñ noie plura Gel.li.vii. ¶ Oistaica.s. ¶ Inspice: ne qd scripseris: qđ aicá lædat. ¶ Pl9 le. plura itẽrptanẽ i lñis: q̃ scripseris.

Lẽtescere

Fulmen apri

Leænæ sæuitia

Aonia

Medeæ Ira i Iasonem

Iasonis mors

Phasias phasis fl.

Prognes sæuitia in filium

Nequitia

Nugæ

Læsa.n.aica offē sa. Dū.s.a.clytēnestræ exēplo,pbat læsas feias ulcisci iiurias. Cōtēt⁹u.sola clytēnestra uxoī ɔtēt⁹. Audierat.l.Cā; affign ituq̄re scā sit uxor Agamēnōis ipudica uitio mariti. Vittasq;:s.chryses (ut Hōe.scri.) Apollis sacerdoī ex Chrysa isula:unicā filiā Chryseida hūitq;quā Græci:quū Thebas euerterēt captā:uel dono:uel i suā portionē Agamēnōi optulerūt:ad quē pr̄ Chryses uēit cū igētib⁹ dōis redimēdæ filiæ grā:pferēs manu aureū sceptrū coronis Phœbi:uittisq; redimitū:quo e cōspectu abire iussoi Apollo ptecib⁹ sacerdotis sollicitat⁹:p.ix.dies totidēq; noctes sagittas emittēs:primū iumēta:canesq; pcussit:deinde & hoies:adeo ut caternati i rogis dīuctoꝝ corpa cremarent. Tū demū ab Achille coact⁹ Agamēnōi filiā pr̄i remisit:ipse ueto Achilli abstulit Briseida. Quaſ ille irat⁹ a plio abstinuit. Audierat. Clytēnestra ēt senserat. Lyme. Hippoda.fuit.n. ex Lymeso oppido i ora Troiæ ɔtra Lesbō. Priame.ui.ip.Cassādra.n.Priami filiā:quā Veneri similē fuisse scri. Home. euerso Ilio agamēnō Mycēas duxitq; ea illi cessiss; in sortē cū pda plurima. Præda.p.p.s.Agamēnonē dicit fuisse Cassādræ pdā:qm̄ ei⁹ amoī capt⁹ tenebaſ. Thyestiadē.Aegisthū dicit Thyestis filiū:qui (ut scri.Lactā.) a mr̄e ob dedec⁹ piectus:q; filia eū ex pr̄e suscepisset:a capris nutric⁹ Aegisthi nomē assūpsit: Vlta ui.qa rē hēbat cū Aegisto:uel qa eū occidit i cōuiuio:ut i prio li.docuim⁹.Iuue. Quippe ille diis auctorib⁹ ultor pr̄is erat cæsi media iter pocula:

Chrysis filia

Lymesos

Aegisthus

Audierat laurumq; manu:uittasq; ferentem.
Pro nata chrysen non ualuisse sua.
Audierat lymesi tuos abducta dolores.
Bellaq; per turpes longius isse moras.
Nec tantum audierat:priameida uiderat ipsa.
Victor erat prædæ præda pudenda suæ.
Inde thyestiadem animo thalamoq; recepit.
Et male peccantem tyndaris ulta uirum ē.
Quæ bene celaris:si qua tamē acta patebūt.
Illa licet pateant:tu tamē usq; nega.
Tu neq; subiectus:solito neq; blandior esto
Hæc animi multū signa nocentis habēt.
Sed lateri nec parce tuo:pax omnis in illo est.
Concubitu prior est inficianda uenus.
Sunt qui præcipiant herbas saturea nocētes:
Sumere:iudiciis ista uenena meis.
Aut piper urticæ mordacis semine miscent.
Tritaq; in annoso flaua pyretra mero.
Sed dea nec patitur:sic ad sua gaudia cogi.
Colle sub umbroso quā tenet altus eryx.
Candidus alcathoe qui mittitur urbe pelasga.
Bulb⁹:& ex horto:quæ uenit herba salax.
Ouaq; sumanſ:sumantur hymetia mella.

Quæ be.ce.q̄ cū alia aica gesseris. Sed la.n.p.t.sibi imodico coitu exhauriūſ:& debilitanſ lateratū i obscœno carmie ita loqſ pria. Qui quōdā rubet & ualēs solebā. Fures cædē q̄lib; ualētes. Latus deficit:& Iuuena. Nec q̄riſ q & lateri parcas:nec q̄tū iussit anheles:& Catullus. Cur n̄ tā latera exfututa pādas:pcipit ergo Oui.fortiter pliādū eē i coitu:ad priorē coitū dissimulādū. Ven⁹ pri.prior coitus cū alia aica. Cōcubituq;a si i coitu te debiliorē dephēderit:arbitrabiſ te aliā sbagitasse. Saturea. Saturea herba ē:quā Tymbrā Pli.noiat.colūella.Et satureia thymi referēs Tymbræq; saporē. Dicta ē a satyris:ut qdā putāt:q; q ea utūtur salaces fiāt ut satyri. Alii a saturitate:eius uis ē calidissimæ nāæ:incitat Venerem. Plura legito apd Diascoridē. Martia. Sed nihil erucæ faciūt:bulbiq; salaces. Improba nec pſūt iā satureia tibi. Herbas no. Appositio est nota figura. Aut pi.ur. pip calidū ē & siccū: stomachū & epar calefacit. Scribit Pli.urticæ semē cū semie lini lateri mederi:si addaſ hysopum:& pipis aliquid. Flaua pyr. pyretꝝ herba ē ab ignea ui appellata:calida ē & sicca:iō reb⁹ uenereis apta:folia hēt silia Dauco agresti:aut Maratro:ut docet Dias. In an. me.in ueteri uio. Quā te.a.e. Venerē dicit. Nā(ut Diodo.ait) Eryx Veneris & Butæ regis fili⁹ sup locū excelsum ciuitatē cōdidit i Sicilia:i cui⁹ arce mr̄i tēp lū dicauit:quā ciuitatem Ven⁹ plurimū dilexit:unī ipsa Ericina dicta ē. Virgi. Ericino i uertice sedes. Fundaſ ueneri Idaliæ. Pluraēt legito apd Stra. Cādid⁹ al. Quū Pādiōis regis:ut docet Stra.q̄tuor eēnt filii:Aege⁹:Lic⁹:Pallas:& Nis⁹: & Attica regio q̄tuor eēt i ptes diuisa:Niso Megara sorte obuenerūt:q Niseā cōdiditq; alterā arcē hūit:ut pleni⁹ dixim⁹ I secūdo de remedio amoris ex auctoritate Pausaniæ:quā Oui. Alcathoē appellauit eo carmine. Prætētatq; sui uires mauortis in urbe. Alcathoe quā nisus hēt:& alibi. Tutus ad alcathoē lelegia mœnia limes. Cōposito scitone patet. Hic āt Oui.'Bulbos megarici soli⁹ designat:quos maxie pbat Cato. Verū ut Pli.docet nobilissima ē Scilla:Tertiū gen⁹ ab eo dr̄ Epimēidū:optimi saporis:qd i Aphrica optie nasci docet Iuue.eo uersu. Et ueteres afroꝝ Epimēida bulbi. Eoꝝ gnā differt colori:magnitudie:& suauitate. Megarici ipṁis:& Aphricāi libidinē accedūt:sſ.n.calidissimæ nāe. De bulbis ita scri. Dias. Oēs Bulbi calidi:& uiscidi sſ:comesti erigūt uenerē:ligūā:& fauces exaspant:succū corpi addūt:stōachū iflāt. Colūella. Spgiteq̄q; uiros acuūt: armātq; puellas. Iā megaris uēiāt gēitalia semia bulbi. Et q̄ Scilla legit getulis obruta glebis. Mar. Quū sit an⁹ ɔiūx:& sint tibi mortua mēbra. Nil alid bulbis q̄ saſ eē potes. De bulbis Mar. Vat.ita pcipit. Aq̄ decoq̄nt bulbos:q ueneris usū q̄rūt. Apiti⁹ addit nucleos pineos:erucæ succū:& pip. Vrbe pe. urbe:quā pmisti Pelasgi hitaſt. Pelasgi oriūdi ab Arcadib⁹(ut doc; Stra.)p uniuersā Græciā excellnē:& in regiōe Atheniēsiū pmisti hitaſt:ut scri.Hero. Athēiēsiū āt oli portionē fuisse Megaricā orā ex Strabōe colligim⁹. Herba sa.libidinē icitās:aliter ab Oui.niphæ salaces dnt:a salax āt salacitas d̄ducit:uū Pli.scri.passeri mimū uitæ:s; parē eē salacitatē. Ouaq;.s.Oua galliæ:& pdicis:ut Almāsor doc;:ipsa ualde augm̄tāt atq; coitū stimulādo icitāt:ide oū Pli.h.Null⁹ ē ali⁹ cib⁹:q i ægritudie alat neq; onētsimulq; uini usū:& cibi hēat. Hora.i.ii.smonū pponit oua oblōga orbiculatis:sic eni inqt. Longa qb⁹ facies ouis erit illa memēto:

Latera coitu debilitantur

Saturea

Piper

Pyretrū

Eryx

Venus ericina

Nisea alcathoe

Megara

Bulbi

Megarici

scilla

Epimenidum

Pelasgi

Salax

Oua

Quasq; tulit folio pinus acuta nuces.
  Docta qd ad magicas erato diuerteris artes.
Interior curru meta tenenda meo est.
  Qui modo celabas monitu tua crimina nr̃o
Flecte iter:& monitu detege furta meo.
  Nec leuitas culpanda mea est:nec semp eodẽ
Impositos uento panda carina uehit.
  Nam modo threicio borea mõ currim⁹euro.
Sæpe tument zephyro lyntea:sæpe noto.
  Aspice ut in curru mõ det fluitãtia rector
Lora:modo admissos arte retentet equos.
  Sunt quibus ingrate timida indulgẽtia seruit.
Et si nulla subest æmula:languet amor.
  Luxuriant animi rebus plerunq; secundis.
Nec facile est æqua cõmoda mente pati.
  Vt leuis assumptis paulatim uiribus ignis
Ipse latet:summo candet in igne cinis.
  Sed tñ extinctas admoto sulphure flammas.
Inuenit:& lumen quod fuit ante redit.
  Sic:ubi pigra situ:securaq; pectora torpent.
Acribus est stimulis eliciendus amor.
  Fac timeat de te:tepidam recalface mentem.
Palleat indicio criminis illa tui.
  O q̃tũ & quoties nũero cõphendere nõ est
Fœlicem de quo læsa puella dolet.
  Quæ simul inuitas crimẽ peruenit ad aures.
Excidit:& miseræ uoxq; colorq; fugit.
  Ille ego sim cuius laniet furiosa capillos.
Ille ego sim:teneras cui petat ungue genas
  Quẽ uideat lachrymãs:quem toruis spectet (ocellis
Quo sine ñ possit uiuẽ posse uelit.
  Si spaciũ q̃ras:breue sit:quo læsa queratur.
Ne uires lenta colligat ira mora.
  Candida iam dudum cingant̃ colla lacertis.
Inq; tuo flens est accipienda sinu.
  Oscula da flenti:ueneris da gaudia flenti.
Pax erit: hoc uno soluitur ira modo.
  Quũ bñ sæuierit:quũ certa uidebit̃ hostis.
Tunc pete concubitus fœdera : mitis erit.
  Illic depositis:habitat concordia telis.
Illo:crede mihi: gratia nata loco est.
  Quæ mõ pugnarũt:iũgũt sua rostra colũbæ
Quarum blãditias uerbaq; murmur hẽt.
  Prima fuit rey̨ cõfusa sine ordine moles.
Vnaq; erat facies:sidera;terra: fretum.

ut succi melioris:& ut magis alba rotũdis. Ponere i
náq; marẽ cohibẽt callosa uitellũ. Sumantur hyme
Hymetus tia mella. Hymetus mõs ẽ Atticæ regiõis: q floribꝰ
semp uestit̃:hic ut Strabo scri. mel gignit optimũ:
Mel optimum qd' cũcta bonitate supat. Scri. ẽt Pli. mellis attici in
toto orbe sũmã laudẽ existimari. Sane mel atticũ
seu hymetiũ: siculũ uel hyblæũ: & calymniũ a scri-
Mellis usus ptoribꝰ maxĩe celebrat̃. Mellis aũt usũ Aristæo ascri
bit Diod. ¶ Quasq; tulit folio:nucleos pineos dicit:
quos i usũ Veneris adhiberi sollitos docuimus ex
Nuclei pinei snĩa Apitii:& Pli. docet. Nucleos nucis pineæ infir-
mitatẽ uirilium robore renibꝰ & uesicæ utiles esse. De
nucibus pineis ita scri. Martia. Poma sumꝰ Cybeles:
procul hinc discede uiator. Ne cadat in miserũ nr̃a
Pinus acuta ruina caput. ¶ Pinus acuta. Pinus iõ acuta appellat̃:
quia ea foliũ hẽt capillamẽti mõ ꝑtenue lõgũq; &
mucrone aculeatũ:ut Pli. docet. ¶ Ad ma. ar. ad her
bariã potẽtiã & medicamẽta:qbus magorum artes
gloriant̃. De magia aũt multa legito apd' Apuleiũ.
¶ Diuerteris:moraris narrando. ¶ Qui mo. cela. ad
amãtẽ redit. ¶ Celabas aĩcã. ¶ Tua cri. coitũ cũ alia
aĩca. ¶ Nec le. cul. q' detegẽda nũc eẽ furta suadeã.
¶ Threcio bo. q spirat p Thraciã: & septẽtriõalem
plagã. De uẽtis lege Pli. Geliũ: Vitruuiũ: Senecam
in natu. quæstio. & Vegetiũ de re militari libro. iiii.
¶ Fluitãtia lo. laxas: & solutas habenas. ¶ Admissos
equos:admotos q̃drigis:uel celeres. ¶ Sũt q. ingra.
eas designat: qbꝰ uult furta detegi. ¶ Si nulla subest
æmula: si nullã hẽt:q̃ eundẽ amet. ¶ Rebus se. nul-
la aduersante puella. ¶ Nec fa. est: nec facile amantẽ
patit̃. ¶ Pigra situ: tarda amãdi desuetudine. ¶ Cri
men pue. ad au. intelligit te aliã amare. ¶ Ille ego
sim optat Oui. ut eiꝰ cã pp furta detecta doleat aĩca.
¶ Veneris da gau. flen. coitũ itelligit. ¶ Iũgũt s. ro.
Colũbaꝝ oscula colũ. Designat poeta elegãtissime colũbaꝝ oscula:
sic ẽt Cn. Martius quũ ait. Sinuq; aĩcã recipe frigidã
caldo:colũbatim labra cõsetẽs labris. Colũbis ãt (ut
Pli. docet) ignota sũt adulteria: cõiugii fidẽ nõ uio-
lãt:cõemq; seruãt domũ:nisi cælibes:aut uiduæ do-
mũ nõ relinquũt. ¶ Prima fuit re. hoĩes p uenerẽ pri
mũ cõciliatos dicit:ut doceat aĩcã iratã posse quoq;
per coitũ recõciliari. ¶ Vnaq; erat facies. Quidã (ut
Diodo. meminit) dixere mũdũ ĩgenitũ: & ĩcorrupti
De mũdi & hominum origine bilẽ extitisse:& genꝰ hoĩum nũq̃ hũisse ortꝰ pricipiũ
Quidã uero quos hic:& ĩ met. Oui. seq̃t genitũ cor-
ruptibilẽq; arbitrati sũt: & hoĩes dixerũt gñationis
initiũ tpe eẽ sortitos. Nã a reꝝ primordio: & cœlũ
& terrã unicã hũisse ideã:ĩmista eoꝝ natura: exinde
distinctis inuicẽ corpibꝰ cœpisse hũc ordinẽ: quẽ ui
demꝰ:aerẽ qdẽ motũ hũc cõtinuũ sortitũ: & igneã
partẽ eius supiora loca pp leuitatẽ: aiunt appetisse:
eadẽ cã solẽ & astra cursus suos sortita qd' uero hu-
mori mistũ eodẽ stetisse ĩ loco pp grauitatẽ: q̃ quũ
mista eẽnt:ex humidis mare qdẽ effectũ:ex duriori
bus uero terrã lutosam euasisse:& oĩno mollẽ. Hæc
primũ quũ solis ardore dẽsior euasisset: eiꝰ postmo-
dũ supficie ui caloris tumefacta: multis in locis hũo
res quosdã esse cõcretos: in qbꝰ putredines tenui cõ-
tectæ pellicula fiunt excitatæ: quẽadmodũ ĩ paludibꝰ
& stagnis ægyptiis uidemus accidere: quũ frigida
terrã subito æstꝰ aeris calefacit: quũ uero ĩ humidis
calore adhibito generatio fiat: & nocte qdẽ circũfu-
sus aer hũorẽ ꝑstetuq die solis uirtute consolideretur: tandem putredies illæ ad sũmũ pductæ: aduẽiẽte ueluti

Partus tempore texustis confractisq; pelliculis omnis generis eduxit animantium formas: quarum ea: qui maiorem calorem sortita sunt: in superiorem regionem uolatilia effecta abierunt: quae uero plus terrae cōtinebant: serpentia aliaq; terrestria euaserunt animantia. Natura tam aquosam nacta in sui generis elementum delata sunt: & appellati pisces. Terra deinceps: tum solis ardore: tum uentis in diem magis arefacta: a gignendis maioribus animalibus desiit: sed quae generata erant: mutua commistione alios animantes procrearunt. Hoc & Euripides Anaxagorae phūci discipulus sentire uidetur: quum in Menalippo coelum & terram mista olim fuisse tradat: separata postmodum generasse singula: arbores: uolatilia: se rasac omne mortalium genus.

Mox coelū īpositū ē terris: hum⁹ aequore cin-
  Inq; suas ptes cessit inane chaos (cta est.
Silua feras: aer uolucres accepit habendas.
  In liquida pisces delituistis aqua.
Tum genus humanū solis errabat in agris.
  Idq; merae uires: & rude corpus erat.
Silua domus fuerat: cib⁹ herba: cubilia frōdes
  Iamq; diu nulli cognitus alter erat.
Blanda truces aīos fertur mollisse uoluptas.
  Constiterant uno foemina uirq; toro.
Quid facerent ipsi: nullo didicere magistro.
  Arte uenus nulla dulce peregit opus.
Ales hēt qd' amet: cū quo sua gaudia iungat.
  Inuenit in media foemina piscis aqua.
Cerua parem sequitur: serpens serpēte tenet̃
  Haec adulterio cum cane nexa canis
Laeta salitur ouis: tauro quoq; laeta iuuenca ē.
  Sustinet immundū sima capella marem.
In furias agitantur equae: spatioq; remotae
  Per loca diuiduos amne sequunt̃ equos
Ergo age: & iratae medicamina fortia pbe.
  Illa feri requiem sola doloris habent.
Illa machaonios superāt medicamina succos
  His ubi peccatis: restituendus eris.
Haec ego qum canerē: subito māifest⁹ apollo
  Mouit inauratae pollice fila lyrae.
In manibus laurus: sacris induta capillis
  Laurus erat: uates ille uidendus adit.

Mox coelum impositum terris: per coeluz ignem: & aerem denotat. De quattuor autem elemētis Plinius multa: & Apuleius in dogmate Platonis: scribit enim Platonē arbitrari tria esse rerum initia. Deum scilicet & materiam: rerumq; formas: quas Ideas idem uocat: inabsolutas: informes: nulla specie uel qualitatis significatione distinctas: ex quibus prima elementa sunt progenita ignis: aqua: terra: & aer.

Rerum initia
Elemētorū origo
Chaos

Inane chaos: Chaos: ut Hesiodus uoluit: fuit quaedam ab initio unitas hians: patensq; in profundum: quam principium fuisse dicunt productionis omnium rerum. Ouidius in metamorpho. Ante mare & terras: & quod tegit omnia: coelum. Vnus erat toto naturae uultus in orbe. Quem dixere chaos. Tum genus humanum solis errabat in agris. Cicero quoq; idez refert his uerbis. Nam fuit quoddam tempus: quū in agris homines passim bestiarum more uagabantur: & sibi uictu ferino uitam propagabāt: nec rōne animi quicquam: sed pleraq; uiribus corporis administrabant. Blanda truces animos. Coitus inquit reddidit homines mansuetos: & placidos: sic & in fastis. Pria feros aīos hoī detraxit: ab illa. Venerūt cultus mūdaq; cura solo. Vr̄ aūt hoc sūptū ex Platone: q in cōuiuio scribit. Amorē pacē largiri hoīb⁹: mari tranquillitatem: uentis requiem: cubile uiuētibus: omniumq; securum: hūc rusticitatem a nobis amouere: hunc nos familiaritate conciliare: coetus huiusmodi omnes congregare: mansuetudinem porrigere: exterminare feritatem: & alia multa efficere.

Quid coitus pstat

Ales habet quod amet: non hominez modo: sed bruta etiam animalia per uenerem conciliari docet sic & in fastis. Iuraq; dat coelo terrae & natalibus undis. Perq; suos coitus cōtinet oē genus. Cerua pa. seq. Sic & in .ix. met. Seq̃ sua foemina ceruū: parem aūttaur eiusdē gn̄is: aut piter copulatū accipe. Oui. In fastis. Et docuit iūgi cū pare quēq; sua. Ceruorū aūt foemias scri. Ply. ingredi in cōceptuq; nō tollerēt nī īpositeos ēt dicit uicissim ad alias trāsire: & ad priores reuerti. Scri. ēt i Aphrica: nec apros: nec ceruos nec capreas: nec ursos eē. Idē de ceruis & apris refert Hero. Vn̄ miror Maronē i. i. aene. scripsisse Aeneā i ea septem occidisse ceruos.

Ceruorū foeminae in conceptu ingrediuntur

Serpēs ser. te. Vipae coeūt cōplexu adeo circūuolutae sibi: ut una existimari biceps possit: auctor Pli. Cū ca. ne. ca. Idē quoq; Pli. refert: cui⁹ uerba haec sūt. Auertūtur & canes: phocae: lupi i medioq; coitu iuiti ēt cohaerēt. Salit: ab ariete saliēdo ībagitaf: quo uerbo utit̃ ēt Var. sic scribēs. Nec pati opz miores q̄ binas saliri. Immūdū maritū: hircū male olētē. Sima ca. sim⁹ (ut Ser. docet) uocaf: q pssis est narib⁹. Scri. Pli. auib⁹: serpētibus: piscib⁹: foramīa tm̄ ad olfatus sine narib⁹ eēt & hic cognomia Simonum Silonū. Idē scri. Delphini rostrū simū eē: q̄ de cā nomē Simōis miro mō agnoscūt: maluūtq; ita appellari. Maro capellas ēt simas appellat. In fu. agi. eq. eq̄ in amorē furiosū ferunt. Vir. Scilicet añ oēs furor ē insignis eq̄ae. Spatioq; re. disiūctae locoz īteruallo. Virg. Illas ducit amor trās Gargara: trāsq; sonātē. Ascaniū: supant mōtes: & flumīa tranāt. Equos di. am. equos fluuio sepatos. Diuiduū. n. dr̄ nō mō sepabile: s; ēt separatum. Medicamina fortia: ualidum coitum. Feri doloris: quē accepit de furtis tuis. Succos machaonios: medicinales: herbarios a Machaōe medico: cuius in secūdo Iliados meminit Homerus. Scribit etiam Diodorus Aesculapium filios reliqsse Machaonem & Podalirium: qui cum Agamemnone ad Troiam nauigarunt: & plurimum curandis uulneribus profuisse: unde eis immunitas regiorum ē cōcessa.

Vipae coitus
Canū coitus
Simus
Silones
Simonis nomen
Diuiduū
Machaon

Is mihi lasciui dixit præceptor amoris.
Duc age discipulos ad mea templa tuos
Est ibi diuersum fama celebrata per orbem
Littera:cognosci quæ sibi quæq; iubet.
Qui sibi notus erit:solus sapienter amabit.
Atq; opus ad uires exiget omne suas.
Cui faciem natura dedit:spectetur ab illa.
Cui color est humero sæpe patente cubet
Qui sermone placet:taciturna silentia uitet.
Qui canit:arte canat:qui bibit:arte bibat.
Sed neq; declament medio sermone diserti.
Nec sua uesanus scripta poeta legat.
Sic monuit phœbus:phœbo parete moneti.
Certa dei sacro est huius in ore fides
Ad propiora uocot:quisquis sapiēter amabit
Vincet:& e nostra quod petet arte feret.
Credita non semper sulci cū fœnore reddūt.
Nec semper dubias adiuuat aura rates:
Quod iuuat exiguū ē:plus ē qđ lædit amātes
Proponāt animo multa ferenda suo.
Quot lepores i atho:quot apes pascūt i hy(bla
Cerula quot bacchas palladis arbor hēt
Littore quot cōchæ:tot sunt i amore dolores
Quæ patimur multo spicula felle madēt.
Dicta erit isse foras:quā tu fortasse uidebis
Isse foras:& tu falsa uidere puta.
Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte.
Perfer:& immunda ponito corpus humo
Forsitan & uultu mendax ancilla superbo
Dicet:quid nostras possidet iste fores.
Postibus & diræ pcibus blandire puellæ.
Et capiti demptas in fore pone rosas.
Qum uolet accedes:qum te uitabit abibis.
Dedecet ingenuos tedia ferre sui.
Effuge:dehinc nō est:quare tibi possit amica
Dicere:non omni tempore sensus obest.
Nec male dicta puta:nec uerbera ferē puellæ

¶ Discipulos tuos:quibus tradis præcepta amandi. ¶ Ad mea templa. Aedē Apollinis delphici intelligit: de qua multa Iustinus libro uigesimoquarto. ¶ Est ibi diuersum:sapientissimum dictum Chilonis lacedæmonii designat:quo iubet unumquenq; se agnoscere. Chiloni enim (ut Plinius docet) mortales oraculorum

Tria pcepta chilonis

societatē dedere tria præcepta eius Delphis cōsecrādo aureis litteris:quæ sunt hæc. Noscere se quēq;. Iuuenal. E cœlo descendit γνωσισεάυτον. Et nihil nimium cupere. Comitēq; æris alieni ac litis eē miseriā. ¶ Sed neq; declamet:ridendū esse docet:ne amatos loquendo declamare uideatur. ¶ Certa est fides:quia responsa Apollinis nūq̃ fallunt. ¶ Ad propiora uo. uocos ad ea:quæ magis conducunt amātib̄ q̄ quæ diximus: & quæ sunt magis propria:& eorum iuris: sic & in fastis. Ad propiora uocor populum digessit ab armis. Romulus. Reddit aūt auditorem attentū ¶ Credita non semp:non semp inquit habebis amicā tibi morigetā:sicut nec terra semper reddit credita fœmina cū fœnore:ex quo colligit nō esse desperādū: sed instandū acrius:& sapiētius. ¶ Dubias rates:nauitas incertos quid sit futurū:aut agendū cessantibus uentis. ¶ Quod iuuat exiguū ē: plus est qđ cruciat: q̄ uoluptas:quæ ex aīca pcipit. ¶ Proponān in animum inducant:dolor enī leuior fiet. ¶ Quot lepores in Atho. Athon:ut Pli. scri. mons est Macedo-

Athon mons

niæ:quē Xerxes rex Persarum continēti abscidit in lōgitudine pass. mille qngentorum:adeo sublimis:ut altior æstimet:q̄ unde ībres cadūt:qđ ideo creditur: qm̄ in aris: quas in cacumine sustinet:nunq̃ cineres eluuntur:in summo oppidū Acrotō fuit: in quo dimidio longior ē in aliis terris incolentiū ætas ppa-

Macrobii Mons sanctus

gatur:ideo inde hoīes Macrobios Græci:nostri appellauerūt lōgæuos:auctor Solinus. Athona qdam nunc mōtem sanctum appellari putant:huius montis meminit ēt Herodo. in vii. Statius. Ingenti tellurē pximus umbra. Vestit Athō:memorūq; obscurat imagie pontū. Lepus aūt a pedū leuitate: q̄si leuipes

Lepus Dasypus Lepores fœcundi

dictus est:ut uoluit Fabi?. Idē a qbusdā græce dasypus appellat:q hēat hirsutos pedes. Pli. tñ dasypodē a lepore distīguit. Leporum plura sūt gñā:iter q̄ sūt cuniculi. In alpib? cādidi nascūtur. Vtrāq; uī singula hñt:& sine mare æque gignūt:iō Terētianus ille inqt. Tute lepus es & pulpamētū q̄ris:qd dictū Liuii Andrōici poetæ fuisse Vopisc? scri. lep? ēt solus superfœtat:aliď educās:aliď i utero pilis uestitū:aliud inplume:aliď incohatū gerēs priē: uñ in sermōibus

Hybla seu megara

Hora. Fœcundū leporē appellauit. ¶ Pascunt i hy. Hybla fuit urbs Siciliæ:ab Hyblōe rege dicta:ut uoluit Tucidides: hæc postea Megara appellata fuit: uñ Maro apes hyblæas appellat:q̄ i Sicilia mel optimū cōficiebāt. Martia. Quū dederis siculos mediis de collib? hyblæ. Cecropios dicas tu licet eē fauos.

Conchæ Spiculum

¶ Littore. q. e. testæ duriores:qb? ostrea & alia hmōi tegūtur:cōchæ appellātur. ¶ Spicula:tela cupidinis. Spiculū. n. nō mō iaculū:sed ēt ferrū:& aculeū sagittarum significat. Qu. Curti?. Inter pmptissimos dimicans Alexā. sagitta ictus ē:q̃ i medio crure fixa reliq̃rat spiculū:& Pli. lib. xvi. ita scri. Calamis spicula addūt irreuocabili hamo noxia:& Prop. Nō tot achemēiis armāť susa sagittis. Spicula. ¶ Multo fel. multo dolore. ¶ Tedia ferre sui:pati se esse cuiq̃ molestū. ¶ Effuge. de hic nō est q̄re tibi possit aīca dicere sensus ē. Amoueas te ab aīca: quū te uitabit:qđ si secetis nulla erit cām ea possit te icrepare his uerbis: qb? utimur i molestos & iportūos: uerba āt sūt hæc:sensus ñ obest oī tpe:hoc ē itelligētia illa:quā ipiti discretionē appellāt:semp decet unūquēq;. Sic ēt Fabius:sensum cōem accipit p quādā omniū intelligētia.

Turpe:nec ad teneros oscula ferre pedes.
Quid moror i paruis:anim9 maiorib9 instat.
Magna canam:toto pectore uulgus ades.
Ardua mollimur sed nulla nisi ardua uincunt
Difficilis nostra poscitur arte labor.
Riualem patienter habe:uictoria tecum
Stabit:eris magni uictor in arce iouis.
Hæc tibi nō hominē:sed qrc9 crede pelasgas
Dicere:nil istis ars mea maius habet.
Innuet illa:feras: scribet:ne tange tabellas.
Vnde uolet ueniat:quaq; libebit eat.
Hæc in legitima præstant uxore mariti.
Qum tener ad ptes tu quoq; somne uenis
Hac ego confiteor non sum perfectus i arte.
Quid faciā:monitis sum minor ipe meis.
Me ne palam nostræ det quisq̄ signa puellæ.
Et patiar:ne me quolibet ira ferat.
Oscula uir dederat memini suus:oscula q̄st9
Sunt data barbaricæ:noster abūdat amor
Nō semel hoc uitiū nocuit mihi: doctior ille ē
Quo ueniunt alii conciliante uiri.
Sed melius nescisse fuit:sine furta tegantur.
Nec fugiat uicto falsus ab ore pudor.
Quo magis o iuuenes dependere pcite uras
Peccent: peccantes uerba dedisse putent.
Crescit amor p̄nsis ubi par fortuna duoꝝ est
In causam damni perstat uterq; sui.
Fabula narratur toto notissima cœlo.
Mulciberi capti marsq; uenusq; dolis.
Mars pater insano ueneris turbatus amore
De duce terribili factus amator erat.
Nec uenus oranti:nec enim dea mollior ulla ē
Rustica gradiuo:difficilisq; fuit.
Ah quoties lasciua pedes risisse mariti
Dicitur:& duras igne uel arte manus.
Marte palā simul ē uulcanū imitata decebat.
Multaq; cum forma gratia mista fuit.
Sed bene concubitus primo celare solebat.
Plena uerecundi culpa pudoris erat.
Indicio solis(quis solem fallere posset)
Cognita uulcano coniugis acta suæ.
Quā mala sol exēpla mouet: pete munus ab (ipsa.
Et tibi si taceas:qd dare possit:hēt
Mulciber obscuros lectum circaq; superq;
Disponit laqueos:lumina fallit opus.

Difficilis labor:ut patienti animo riualem ferast quod perq̄ difficile esse ostendit Propertius dicens. Riualem possum nō ego ferre Iouē. Eris magni uictor in arce Iouis. Triumphabis de amica:ut impe ratores qui triumphātes ad ædem Iouis capitolini uehebantur triumphali curru. Quercus pelasgas: Pelasgi(ut docet Strabo)Dodoneū Iouis templum construxerunt subiectum monti Tomaro centum fontibus circa radices celebrato. In eo loco Probus grammaticus scribit: colūbas: & quercus humana uoce responsa dedisse. Virgi. At p habitæ grais ora cula quercus. Statius lib.iii. Certius aut frondes lu cisquas fama molossis. Chaonias sonuisse tibi: ubi Lactantius scribit in Epiroticis quercubus sedētes columbas futura pdixisse sciscitantibus. Scribit et Herodotus libro.ii. Dodonæum oraculu3 omniū: quæ apud Græcos sunt oraculorum uetustissimum fuisse: & colūbas duas ex Aegypto:alteram i Aphri cam:alteram Dodonem euolasse:utranq; nigram. Dodoneorum illa fago insidens humana uoce elo cuta est:eo loci Iouis oraculum condi debere:& se interpretem esse:quod ipsis annunciaretur diuini tus fieri. Quæ uero ad Aphros abiit:Iouis Amonis oraculum condi iussit. Mulieres aūt eas fuisse con stat:& eas a Dodonæis columbas appellari ut lati9 prosequtur Herodo. Maius istis:ut riualē feras pa tiēter. Innuet:illa nutu signabit riuali. Feras:pa tiare. Scribet:ad riualē. Ne tange tabellas:ne re signa litteras. Hæc perstant:ut eant: quo uelint. Qum uenis ad partes: qum dormit maritus. Dat signa:innuit. Doctior ille: qui sibi conciliat puellam:patiendo ad eam alios quoq; amores acce dere. Nec fugiat uicto:peccādi pudor semel ab ea læsus: & proditus: si fugerit ex eius ore:reddet illā minus uerecundam in peccando:qd exemplo Mar tis & Veneris ita esse ostendit. Nec pudor falsus: nec uerecundia peccanduquam falso pse tulit. Fu giat ab ore uictor abeat ab ea depræhēsa in crimine cum alio amante. Verba dedisse:te decepisse. Te rentius. Cui uerba dare difficile est. Crescit amor prensis:depræhēsi in amore mutuo se magis amāt. Vbi par fortuna duo2: & quū eadē est fortuna riualis:& amicæ. Perstat in causam sui dānis pma net contra causam:ex qua damnū & ignominia na scitur. Fabula narratur. Hāc fabulā in quarto met. elegātissime etiam describit Oui. Mulciberi: Vul cani:qui a mulcendo mulciber appellat:qm̄ ut scri bit Macro. Ignis sit:& oīa mulcet. Scribit Diodor9 Vulcanum ferri:æris:auri:argenti:omniumq;: quæ arte fabricātur artem inuenisse: cæterosq; docuisse: quapropter harum rerum opifices omnes:uota: sa craque huic deo maxime facientes: Ignem in æter nam memoriam suscepti beneficii Vulcanum uo canere. De duce terribili:de bellicoso ductore. Pedes mariti: est enim claudus Vulcanus: quod ideo fingitur: quoniam ut Seruius scribit: flamma nūquam recta incedit. Marte palam: corā Marte. Liuius libro sexto. Inde rem creditori palam popu lo soluit. Simul est Vulcanū immitata:postq̄ Vul canum claudicātem expressit. Disponit laqueos apte collocat rhætia tenuissima.

Dodoneū Iouis templum

Columbæ

Mulciber

Vulcanus claudus

Fingit iter lēnon:ueniūt ad fœdus amantes:
Impliciti laqueis nudus uterq; iacent.
Conuocat ille deos:præbēt spectacula capti.
Vix lachrymas uenerem cōtinuisse putāt
Non uultus texisse suos:non deniq; possunt.
Partibus obscœnis opposuisse manus.
Hic aliquis ridens in me fortissime mauors.
Si tibi sunt oneri uincula transfer ait.
Vix precibus neptūne tuis captiua resoluit
Corpora:mars creten:occupat illa paphō.
Hoc tibi profecit uulcane:quod ante tegebāt
Liberius faciunt:& pudor omnis abest.
Sæpe tamen demens stulte fecisse fateris.
Teq; ferunt iræ penituisse tuæ.
Hoc uetui:uos ecce uetat deprensa dione
Insidias illas:quas tulit ipsa:dare.
Nec uos riuali laqueos disponite:nec uos
Excipite arcana uerba notata manu.
Ista uiri captent:si iam captanda probabunt.
Quos faciet iustos ignis & unda uiros
En iterum testor:nihil hic:nisi lege remissum
Luditur:in nostris instita nulla iocis.
Quis cereris ritus audet uulgare prophanus

Lēnos insula
Fingit iter lemnon:Lemnos insula est in Aegæo mari ante montem Atona:ut Plinius scri. Oppida habuit Ephestiā & Myrinā:in cuius forum solsticio Athon eiaculabatur umbrā. In eā īsulam:ut Valerius Flaccus lib.ii.docet:Iuppiter Vulcanum e cœlo deiecit.Nā quum ille iratus cœlestes e cœlo expulisset:&
Vulcanus in lēnon pcipitat⁹
Iunonem uinculis alligasset in olympo:Vulcanus uoluit matrem liberare.Vnde ipse apud Homerū ī primo Iliados ita alloquitur matrem Iunonem.Fer mater patienter:& licet cām dolēdi habeas:æquanimiter tolera imperium Iouis:ut ne forte cogar cum mœstitia tantaq; adesse testis plagarū:quas ille tibi imponet:nec dulcissimæ matri opitulari queam aduersus hunc deorum multo acerrimū:id quod expertus sum:& quidem malo meo:& nunc tibi timeo. Siqdem quū te aliquādo ab illius uerberantis manibus eripere conarer:ipse abstei auxiliantem uersus p pedem me prehēdit:rotatumq; e cœlo deiecit in terram.Erat aūt tunc solis ortus:a q̄ ora per totum illū diem usq; ad tenebras per Inane aeris labēs in Lēno insula allisus sum:ibi me pene exanimem indigenæ protinus accurrentes susceperunt ac focillarūt:hinc a poetis Lemnius & Tardipes appellatur. Catullus.
Tardipes
Scripta Tardipedi deo daturū.In Lēno aūt:ut Solinus scri. Vulcan⁹ colebat. Ouid.in fastis.Vulcanū tellus Hysiphilæa colit. Amātes:matrem:& Venerem. Hic aliquis:ad hoc spectaculum a Vulcano introductus. Vix precib⁹ neptūne tuis. Venus eni dicitur nata ex spuma maris:ideo pro ea ille Vulcanum exorauit:ut uincula solueret. Mars cretē occupat:in Cretam insulā cōcessit:ubi creatus dicitur hic primo fabricatis armis armauit milites:pugnandi morem induxit:eos qui diis aduersi essent interficiens:ut docet Diodorus. Illa Paphon: Venus Paphō abiit.Est enim urbs Cypri duplex. Paphos.s. &
Paphon Palepaphos
Palepaphos:idest antiqua Paphos:utraq; Veneri sacra:unde Venerem Paphiā & Palepaphiā appellamus. Hoc tibi profecit Vulcane: quid profuerit Vulcano Martis:& Veneris furta detexisse ostēdit.
Dione
Deprensa Dione:dephensus coitus.Dione autem nympha fuit Oceani:& Tethios filia:ex q̄ Iuppiter Venerem sustulit.Sed ponitur plerūq; pro coitu:& uenere:ut hoc in loco:& in fastis.Hyppolyte infœlis uelles coluisse Dionem. Arcana uerba:litteras: amicæ ad riualem missas arcana continētes. Ista uiri captent:intercipiant alienas litteras:qui uolunt
Pœna apientis līas alienas
puniri exilio:nam:ut scribit Bartolus ad legē cornellā de fal:)Qui apuit alienas līas:ut aduersario mittentis oñdat:Incidit in pœnā falsi:eius legis pœna est in seruos ultimū suppliciū: in liberos uero deportatio .i. exilium perpetuū:exilio aūt dānatis aq̄ & ignis interdici solet.Oui.in fast.An q; in his uitæ cā est:hic pdidit exul.Quos faciet iustos:quos faciet iusticiā seruare:& nō resignare alienas litteras. En iterū testator.
Lex fal. Deportatio
in primo enī reiecerat matronas ab hoc opere. Lege remissum:cōcessum lege. Nulla instita:nulla matrona:quid sit instita:abunde dictū est in prio. Ludit:ridet:uiolat:iam ascribit:quod faciunt poetæ. Virg. Ludere quæ uelleē calāo permisit agresti. Quis cereris ritus:scribit Diodo.Cererē Proserpinā quærentē
Ceteris facta
facibus in Aetna accensis:uarias partes pagrasse:hoiesq;:q eā grate susceperant frumenti usum docuisse.Primi fuerūt Siculi:deinde Athenienses:q hanc deā publice p cæteris coluere:quū sacrificiis amplissimis:tum Eleusinæ mysteriis:q̄ antiqtate castimoniaq; apud hoies sūt uulgata:idē ēt scri.i.vi.Cererē:& Isidē eē deā: & in eodē de Cerere loquēs hæc ait.Quæ de hmōi cerimōiis singulatim tradūtur in arcanis seruātur solis
Thesmophoria
initiatis nota.Herodo.quoq; in.ii.ita scri.de Ceteris quoq; initiatiōe:quā græci Thesmophoria uocāt:hoc est.legūlatiōes:absit ut eloquar:nisi q̄tenus sanctū est de illa dicere.Apuleius ī ultimo met.Dicerē si dicere liceret:cognosceres:si liceret audire:sed parē noxā cōtraherēt aures & linguæ illæ temerariæ curiositatis: & Iustinus.Mysteria cereris atticæ nulla magis re:& q̄ silētio sacrata sunt.Vñ Macro.scri. Mumemiū inter philosophos occultoq; curiosum offensam numinū exptūq; Eleusina sacra interp̄tādo uulgauerit. Ma-
Ceremoniæ samothracum
gnaq; threi.sa.rep.sa.Sacra Cereris:& q̄ fiebāt in Samothracia secreta fuisse docet Diodo. in.vi.his uerbis. Nā cerimoniæ:qs Athenienses oium celeberrimas in Eleusina faciūt quoq; ī Samothracia:atq; in Thracia. Vñ eas Orphe⁹ sūpsisse tradit.Fiūt ī Gnoso apd Cretā prisca lege statutoq; celebrantī quo palā ēī eiusmōi cerimōias ab eis ad alias gētes fuisse traductas.Quæq; apd cæteros secrete tradūt:eas palā oīb⁹ noscēdi facultatem apud Cretēses esse:qui aūt fuerint dii Samothracum multis uerbis.Diony.& Macrobius docent.

celebratis uersibus laudatã:fecit & Canem:& Discobolon:& Persea:& Cristas:& Satyrum admirãtem tibi. as:& Mineruam:Delphicos:Pentathos:Pancratiastas:Herculem:q est apud circum maximum in æde Pompeii magni:ut antea docuimus:fecit & Cicadæ monumentum & Locustæ:& Apollinem:quem a triumuiro Antonio sublatum restituit Ephesiis Diuus Augustus in quiete monitus. ¶ Pondus iners:æs sine forma. ¶ Colliditur aurum:malleo cuditur:uel liquescit. ¶ Nuda uenus:potes itelligere de ea Venere:quæ ut Pli. scri. erat intra Octauiæ porticus in æde Iouis:quã Heliodorus:quod est alter in terris symplega nobile la

Venus nuda

Annulus ut fiat:primo colliditur aurum.
Quas geritis uestes:sordida lana fuit.
Quũ fieret lapis asperat nũc nobile signum.
Nuda uen⁹ madidas exprimit ibre comas
Tu quoq; dũ coleris:dũ te dormire putemus,
Aptius a summa conspiciere manu.
Cur mihi nota tui causa est splẽdoris in ore.
Claude fores thalami:q̃ rude cogis opus.
Multa uiros nescire decet:ps maxima rerum.
Offendet:si non interiora tegas.
Aurea quæ pendent ornato signa theatro.
Inspice q̃ tenuis brachtea ligna tegat.
Sed neq; ad illa licet populo:nisi facta uenire.
Nec nisi summotis forma paranda uiris.
At nõ pectendos corã præbere capillos.
Vt iaceant fusi per tua colla ueto.
Illo præcipue ne sis morosa caueto.
Tempore:nec nexas sæpe resolue comas.
Tuta sit ornatrix:odi:quæ sauciat ora.
Vnguibus:& rapta brachia fixit acu.
Deuouet & tangit dñæ caput illa:simulq;
Plorat ad inuisas sanguinolẽta comas.
Quæ male crinita ẽ:custodẽ i limine ponat.
Ornetur bonæ semper in æde deæ.
Dictus eram subito cuidam uenisse puellæ.
Turbida peruersas induit illa comas.
Hostibus eueniat tam fœdi causa pudoris.
Inque nurus parthas dedecus illud eat.
Turpe pec⁹ mutilũ:turpis sine gramie cãpus
Et sine fronde frutex:& sine crine caput.
Non mihi uenistis semele:lædeq; docendæ.
Perq; fretum falso sidoni uecta boue.
Aut helenæ quã nõ stulte menelae reposcis.

uantem sese fecerat:ut non immerito poeta dixerit: eam madidas comas exprimere:magis placet loquatur de Venere praxitelica nuda illa gnidiam antecedente:& quæcunq; alium locum nobilitãt:quæ fuit in templo Bruti Callaici apud Circum flamineum:cuius meminit Pli. ¶ Exprimit imbre comas:tanq̃ exiens e mari:ex quo nata fert:talem.n.eam fecerat: qualem etiam Apelles pinxerat. ¶ Aptius a summa: aptius inquit aspiciere ab amãte:quum extremã manum imposueris tuo cultui. ¶ Aurea signa:quæ iter colũnas locabant:unde i.M.Scauri theatro legim⁹ signa ærea iter columnas fuisse numero tria millia. ¶ Tenuis brachtea:tenuis lamia. Vergi. Sic leni crepitabat brachtea uẽto. ¶ Morosa:difficilis:querula. ¶ Tuta sit ornatrix:sit secura:ne eã pulses. ¶ In æde: in loco minime uiris peruio. ¶ Bonæ deæ:ad quam uiris non est accessus. Propertius. Sacra bonæ marib⁹ nõ adeũda deæ. Bona aũt dea:quã Græci Gineciaȝ nominant Romæ colebat:eã Phryges Midæ nepotes regis parẽtem asserunt. Romani Driada puellã Fauni uxorem existimabãt:nõnulli Græcorum illã ex liberi nutricib⁹ esse:quã ne fari liceat:unde & mulieres:quum festos ei dies peragũt:tabernacula in uitigineis intexunt ramis:sacrum præterea draconem deæ secũdum fabellam erigunt:dumq; ei sacra celebrant:neq; eo uirum accedere:neq; domi adesse fas est:in eis sacrificiis ipsæ iter se mulieres multa orphicis consentanea facere tradunt. Quum igitur ea instant solẽnia:uir ipse:seu præturam:seu cõsulare gerat imperium:cũctiq; mares una cõmigrãt:uxor domum ornatissime extruit:ibi maxima sacroꝶ ps noctu per agit:ꝑmiscua sonis & cantibus loca:longas exercẽt uigilias:auctor Plutarchus. Cicero etiam in oratione pro haruspicum rñsis hæc inqt. Quodq; dem sacrificium nemo nisi P. Clodius omni memoria uiolauit:nemo unquam adiit:nemo neglexit:nemo uir aspicere non horruit:quod fit p uirgines uestales:fit p populum Romanũ:fit in ea domo:quæ est in imperio:fit incredibili cerimõia:fit ei deæ:cuius ne nomen quidem uiros scire fas est. ¶ Peruersas comas:capillos confusos:& disturbatos. ¶ Tam fœdi pudoris:ut deprehẽdatur puella:dum ornat caput. ¶ In nurus Parthas:in uxores Parthorũ:hostes Romani nois. ¶ Pecus mutilum:comminutum:& sine cornib⁹:unde Pli. scribit:mutilis capris esse lactis maiorem hubertatem. ¶ Et sine fronde frutex:nam frutex uirgultum ẽ:quod ad iustam arboris magnitudinem nõ excrescit:& statura similis est multis herbis. ¶ Et sine crine caput. Docet ẽt Apuleius:mulierẽ sine capillis mime placere:cui⁹ uerba:quoniam lepidissima sunt:apposui. Ita enim scribit. Si cuilibet eximiæ pulcherrimæq; fœminæ caput capillo spoliaueris:& faciem natiua specie nudaueris:licet illa cœlo deiecta:mari ædita:fluctib⁹ educata:licet inquam Venus ipsa fuerit:licet omni gratiarum choro stipata:& tota cupidinum populo comitata:& balteo suo cincta:placere nõ poterit:ne Vulcano suo. ¶ Nõ mihi uenistis Semele: nõ hæc scribunt pulcherrimis:ut fuit Semele Cadmi Thebaꝶ regis filia:aut Læda Helenæ mater. ¶ Sydoni uecta boue. Europem itelligit:quam ex Phœnicia raptam Iuppiter i taurum deformatus i Cretam detulit:ex qua genuit tres liberos. Minoem:Rhadamãtum:& Sarpedonem:eam postmodum Asterius prole ca

Bona dea
Ginetia

Mutilum

Frutex

Mulier sine capillis

Europes fabula

rena duxit uxorem:& Iouis filiis adoptatis:eos re/gni ſucceſſores reliquit:ut auctor eſt Diodo. Sidõis autem Europa dicitur a Sidone urbe:quam a Phœnicibus condita a piſcium ubertate:quos Sidones uocant:appellatam ſcribit Iuſti. ⁋ Troice raptor. Paris troiane. ⁋ Deteriora:minus bona. ⁋ Sunt plura:nam ex centum puellis plures turpes reperies:q̃ formoſas:uel hoc dicit:quamuis ſint aliquæ formoſæ:tamen & ipſæ arte noſtra indigent:ut pulchriores ſiant:quoniam plura ſunt minus bona q̃ par ſit. ⁋ Cõpoſitum eſt:eſt tranquillum. ⁋ Ceſſat:ab arte ſua:& nauigãdi peritia:ſicut formoſa mulier præceptis noſtris minus utitur. ⁋ Pleno filo:pãnus enim quo plenior eſt lanæ:eo magis ueſtem efficit latiorẽ. ⁋ Velamina:ueſtes. ⁋ Laxus:min⁹ anguſtus:fluxus. ⁋ Purpureis uirgis. Sunt qui uirgam purpuream eam accipiant:quam Plinius ſanguineam appellat:pleriq; Sandycem intelligunt:cuius meminit Maro:quam tamen Plinius inter fictitios colores numerat. Alii purpuriſſũ:ſinopidẽ:& alios huiuſmodi fictitios colores in tenues uirgas redactos intelligũt:quod nõ placet. ⁋ Virgas purpureas:uacinia intelligo:nam Plinius ſcribit uacinia frutices eſſe in Gallia purpureos:idoneos ad tingendum:cuius uerba hæc ſunt. Non niſi in aquoſis proueniunt ſalices alni:populi:ſiler:liguſtra teſſeris utiliſſima:item uacinia in aucupiis ſata:Galliæ uero etiam purpura tingendi cauſa ad ſeruorum ueſtes. De uaciniis plura diximus in commentariis triſtium Ouidii:quæ propediem edemus. ⁋ Ad pharii confuge piſcis opem:ad medici/

Crocodilea:& eorum uſus

nam crocodili:qui naſcitur in Aegypto:cuius inteſtina crocodilea appellantur:ea illita ex aqua uernal tollit morbos omnes:quorum natura ſerpit in facie:nitoremq; reddit:auctor. Plinius. Potes etiam de ſtercore crocodilli intelligere:quo puellæ utebantur ad cutis nitorem. Horatius. Iam manet humida creta color. Stercore fucatus crocodilli. ⁋ Pes malus:turpis pes. ⁋ Alutha:calceo. ⁋ Arida crura:macie tenuata. ⁋ Analectides. Analectides ſunt modici puluini:qui ueſtibus aptari ſolent:ne humeri altiores uideatur:analigo enim colligo & aſſumo ſignificat. ⁋ Faſcia:quæ dicebatᷣ pectoralis. ⁋ Scaber unguis:rubiginoſus:aſper:immundus. ⁋ Rictus:rictus eſt oris patefactio:tam feræ:q̃ hominis:a ringo uerbo declinatur. ⁋ Peruerſo cachinno:turpi riſu:eſt n. cachinnus ſolutior riſus. Cicero de claris oratorib⁹. In utroque cachinno irridentium commouebat. ⁋ Diſcunt poſſe minus:diſcunt bleſa uerba pronunciare:quod negauit illis natura.

Sidon
Sidones
Analectides
Rictus
Cachinnus

Tu quoq; non ſtulte troice raptor habes.
Turba docẽda uenit:turpes pulchræq; puellæ.
Pluraq; ſunt ſemper deteriora bonis.
Formoſæ minus artis opem: ꝑceptaq; q̈runt.
Eſt illis ſua dos forma ſine arte potens.
Q ũ mare cõpoſitum eſt:ſecur9 nauita ceſſat.
Q uum tumet auxiliis aſſidet ille ſuis.
Rara tñ menda facies caret:occule mendas.
Q uaq; potes uitium corporis abde tui.
Si breuis es ſedeas:ne ſtans uideare ſedere.
Inq; tuo iaceas quantulacunq; toro.
Hic quoq; ne poſſit fieri mẽſura cubantis.
Iniecta lateant fac tibi ueſte pedes.
Q uæ nimis eſt gracilis pleno uelamina filo.
Sumat:& ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tĩgat ſua corpora uirgis.
Nigrior ad pharii confuge piſcis opem.
Pes malus in niuea ſemper celetur alutha.
Arida nec uinclis crura reſolue tuis.
Conueniũt tenues ſcapulis analectides altis
Anguſtum circa faſcia pectus eat.
Exiguo ſignet geſtu:quodcũq; loquatᷣ.
Cui digiti pingues:& ſcaber unguis erit.
Cui grauis oris odor:nunquam ieiuna loquatᷣ
Et ſemper ſpatio diſtet ab ore uiri.
Si niger:aut ingens:aut non erit ordine natus.
Dens tibi:ridendo maxima damna feres.
Q uis credat:diſcũt etiam ridere puellæ.
Q uæritur atq; illis hac quoq; parte decor.
Sint modici rict9:paruæq; utrinq; lacunæ.
Et ſummos dentes ima labella tegant.
Nec ſua perpetuo contendant ilia riſu.
Sed leue neſcio quid:fœmineumq; ſonet.
Eſt:quæ peruerſo diſtorqueat ora cachinno.
Q um riſit:læta eſt altera:flere putes.
Illa ſonat raucũ quiddam atq; inamabile ridet.
Vt rudit a ſcabra turpis aſella mola.
Q uo ñ ars penetrat:diſcũt lachriare:decẽter
Q uoq; uolunt plorãt tempore:quoq; mõ.
Q uid qũ legitima fraudatᷣ littera uoce.
Bleſaq; fit iuſſo lingua coacta ſono.
In uitio decor eſt q̈dam male reddere uerba.
Diſcunt poſſe minus q̃ potuere loqui.
Omnib9 his:quoniã proſunt: impẽdite curã.
Diſcite fœmineo corpora ferre gradu.

¶ Hæc mouet arte latus:alia in incessu mouet se mollius:cum par sit. ¶ Extensos pedes:quasi digitis pedum
insistat. ¶ Illa uelut coniunx:alia uelocius incedit:ut uideatur rustica:aut uaricosa. ¶ Coniunx rubicūda:for
tis uxor:nec mollis. ¶ Vmbri mariti. Vmbri populi Italiæ fortissimi fuere:quos eorum fœminæ in incessu Vmbri
imitabantur. ¶ Ingentes gradus:ampliores gressus. ¶ Varicat quasi uarica. Vari seu uarici dicuntur:qui ob- Vari
tortis introrsum cruribus:aut pedibus separatis:& distortis ambulant. Persius. Non fallit pede regula Var/ Varici
ro. Plinius etiam scribit Varos:Varras:Varrienos:Vatinios a cruribus appellatos. ¶ Rusticus alter:ingentes
gradus designat. ¶ Alter erit mollior:eam denotat:

Est & in incessu pars non temnenda decoris.
Alligat ignotos illa fugatq; uiros.
Hæc mouet arte lat9:tunicisq; fluētib9 auras.
Excipit:extensos fertq; superba pedes.
Illa uelut coniunx umbri rubicunda mariti.
Ambulat:ingentes uarica fertq; gradus.
Sed sit ut in multis mod9 hic quoq; rustic9 alter
Motus in incessu:mollior alter erit.
Pars humeris tamē ima tui:ps summa lacerti.
Nuda sit a leua conspicienda manu
Hoc uos præcipue niueæ decet:hoc ubi uidi.
Oscula ferre humero qua patet usq; libet.
Monstra maris sirenes erāt.quę uoce canora.
Quaslibet admissas detinuere rates.
His sua sisyphides auditis pœne resoluit.
Corpora.nam sociis illita cæra fuit.
Res est blanda canor.discant cantare puellæ.
Pro facie multis uox sua lena fuit.
Et modo marmoreis referant audita theatris.
Et modo niliacis carmina lusa modis.
Nec plectrū dextra:citharā tenuisse sinistra
Nesciat arbitrio fœmina docta meo.
Saxa ferasq; lyra mouit rhodopei9 orpheus.
Tartareosq; lacus.tergeminumq; canem
Saxa tuo cantu uindex iustissime matris.
Fecerunt muros officiosa nouos.

quā dixit mouere arte lat9. ¶ Hoc uos pcipue niueæ
decet. Ordo est:o niueæ hoc pcipue decet uos ¶ O
niueæ:o puellæ cādidæ. ¶ Monstra ma.sire.erāt. Pu-
ellas admonent:ut cantare discant. Sirenes autē fue- Sirenes
rūt Acheloi & musæ Calliopes:uel ut alii malūt Ter
psicores filiæ:numero tres Parthenope:Leucosia &
Ligia:quarum una uoce:alia cithara:tertia tibiis uti
tur:hñt uultus uirgineos:& uocē humanā:reliquū
corpus in uolucrem desinit:ut Oui. In.vi.meta.scri.
Has aiunt cantus dulcedine naues detinere solitas:
& sopitos hoīes mergere:quare quū Vlyxes añ eorū
littora nauigaret:sociorū aures cæra obturauit:& il/
læsus euasit. Mar. Sirenes hilarē nauigātiū pœnam:
Blādasq; mortes:gaudiūq; crudele. Quas nēo quon
dam deserebat auditas. Fallax Vlyxes dr̄ reliquisse.
Eas scri Euse. meretrices fuisse solitas nauigantes de
cipere. Habitauerūt aūt Sirenes ī tractu pelorio. Alii
eas ad Sirenusas insulas ponunt:quæ plusq̄ duo mi
lia absunt stadiorū. Scopulus quidam longus est &
angustus cubitus a noīe deductus:ad capreas fret ū
locis extendi:ſ altero ex montis latere Sirenū sacel-
lum habēs:ex altero ad Possidoniatē sinū:pu æ tres
adiacēt īsulæ desertæ:petrosæ:q̄s Sirenusas uocant:
auctor Stra. P lī. scri. Surrentum cum promontorio
Mineruæ Sirenū quondā sedem fuisse. Idem et Pa/
pinius ita cecinit. Est iter notos sirenū noīe muros.
Saxaq; tyrrhenæ templis onerata mineruæ:& Oui.
in.xiiii.met. Terrasq; calēti. Sulphure fumātes:ache
loidumq; reliquit. Sirenum scopulos. ¶ Sisyphides: Sisyphus
Vlyxes Sisyphi filius:q Auticliam Laertæ despōsa-
tam uiolauit:ex eoq; Vlyxē pepit:unde apud Oui.
Aiax ita loquitur. Quid sanguine cretus. Sisyphio fur
tisq;:& fraude simillim9 illi. Inferis æacide alienæ no
mina gētis ¶ Pœne resol.cor.erat.n.malo nauis al-
ligatus. ¶ Illita cæ Circes consilio:ne cantus suaui/
tate cogeretur exilire. ¶ Referant au.cantēt quæ didi-
cere. Carmina lusa:carmina composita. ¶ Modis ni.
canticis Aegyptiis. Cātilenæ nāq; ægyptiæ:& gaditanæ ob lasciuiam maxime placebāt. Mar. Cantica q ni- Cantile
liaq gaditana susurrat:& alibi. Edere lasciuos & betica crusmata gestus. Et gaditanis ludere docta modis. næ ægy-
¶ Nec ple. Plectrū ē instrm̄ citharœdi:quo cordæ plectūt.i. percutiunt:ut scri. Dona. Mar. Exomēt doctē gar- priæ &
rula plectra lyram. ¶ Rhodopeius orpheus:threicius: fuit.n. Thrax gñe:ut Diodo.scri.filius Oeagri:& Cal- gaditāæ
liopes:doctrina:melodiaq; adeo excelluit:ut nō immerito feras:arboresq; ad se audiendū alliceret:nauiga- Plectium
uit cum Argonautis:atq; ob amorem uxoris ad inferos descēdēs:a Proserpina suauitate cantus impetrauit Orpheus
ut defunctam uxorem ab inferis excitaret:ut in.iiii.georgi.elegantissime cecinit Maro. Hora. Siluestres ho-
mines sacer interpresq; deorū. Cædibus:& uictu fœdo deterruit orpheus. Dictus ob hoc lenire tigres:rapi-
dosq; leones. ¶ Saxa tuo cā. Iuppiter in satyri formā:ut Oui. scri. Antiopā Nictei filiā:uel Asopi fm Homerū antiopes
cōpressit:quæ irā patrnam uerita ad Epopeū regē Sycionum se cōtulit:ubi Zethum & Amphionē peperit: fabula
quos pastor educauit: Nicteo deinde mortuo ob dolorē amissæ filiæ:ei9 fr̄ Lycus ducto exercitu Epopeū oc Zeth9 &
cidit. Antiopēq; abduxit:quā dircæ uxori custodiēdā tradidit. Ea quū fugisset:filios ad ulciscēdā Dircē ipu amphion
lit:hi eā reuinctā taurorū siluestrium caudis laniarunt ad eū locū:q fontis dircæi ab ea nomē accepit.unde nō Dircæus
īmerito Oui. Amphiona mr̄is uīdicē appellauit. Euse. scri. Amphiōe Thebis regnasse.& cantu citharæ saxa fons
mouisse.qm̄ auditores erāt duro corde. Scri. ēt Soli.eū thebas cōdidisse.nō q lyra saxa duxerit.sz q affatus
suauitate hoīes rupiū icolas.& ī cult9 monib9 rudes ad obsequi ciuilis disciplinā pellexisset. ¶ Fecerūt mu.the Muri
banos.n.muros lyra struxisse dr̄ Amphion. Hora. dictus & Amphion thebanæ cōditor arcis. Saxa mouere thebani

Arion ſono teſtudinis:& prece blanda.Ducere quo uellet.⸿Quamuis mutus erat.Ariō uetus & nobilis cantator fidibus fuit.Nota eſt Fabula Herodoti:Plinii:Higinii:Solini:& Gelii monumētis:& Oui.carmine in .ii.faſt. Stra.ib.xiii.ſcri.Arionē a ꝑdonib⁹ in mari obrutū fuiſſe.⸿Diſce ēt duplici genialia nablia palma: Vertere.
nablium ſiue naūli um Pſal- terium Nabliū ſiue nauliū inſtrūm eſt muſicū:qđ barbaꝝ optinet uocabulū:ut in.x.docet Stra.Suidas ēt ſcri.pſalteri um organū eē muſicū:qđ Naula ēt uocaſ.⸿Genialia:uoluptuoſa:delectantia.Iuue.Genialis agaſ.Iſte dies. ⸿Sit tibi Callimachi.Callimach⁹:ut Stra.ſcri.ꝓgenitorē huiꝰ Battū:q Cyrenē cōdidit:poeta ſimul & grā- maticæ ſtudioſus:cui prim⁹ in elegia tribuit Quin-
Callima- chus tilianus.⸿Coi poetæ.Philetas:ut refert Stra.poeta ſimul:& antiquoꝝ ſcriptoꝝ cēſor:ex Co iſula:cōſeſ-
Philetas ſiōe pluri moꝝ:ut eſt auctor Fabius:ſecūdas tenuit i
Anacreō elegiaco carmine.⸿Teia mu.Anacreō poeta lyric⁹: auctore Strabōe:i Teon p̄riam habuit:quem Pli.ſcri. acino uuæ paſſæ ſtrāgulatū.⸿Vinoſi ſe.Bibacis ana creōtis.Oui.Quid niſi cū multo uenerem cōpeſcere uīo.Præcepit lyrici teia muſa ſenis.⸿Nota ſit & ſap-
Sappho pho.Sappho Mithylenæa cū Alceo claruit:cui in mi nima pte poeticæ nullā fœminā cōparādā ſcri.Stra. ſcripſit.n.elegias:libros lyricos nouē:i epigrāmata:
ſapphicū carmen iābos:& nenias:carmē iuenit:qđ a ſe ſapphicū deno minauit:prima ēt plectrū repperit:huius poemata le- gēda ſuadet Oui.qm̄ laſciua crāt:uñ ēt in triſtib⁹ ita ſcri.Leſbia qđ docuit ſappho:niſi amare puellas: & Hora.Viuūtq; cōmiſſi Calores æoliæ fidib⁹puellæ.
Terētiu⁹ Seruoꝝ nomina ⸿Cui ue pr̄ uafri.Terētiū inuit:q in phormiōe Ge- tā iducit Chremetē & Demiphontē ſenes fallētem Sane Geta nomē eſt ſeruile:ſeruos.n.priſci a popu- loꝝ noībus:uñ uehebāſ:appellabātur Lydū: Syrū: Getā:Dauū ex Dacis:q olī Daui uocati ſūt auctor
proprius Corneli⁹ Gallus Strabo.⸿Carmē le.ꝓp.Proprium Fabius refert a q buſdā Tibullo anteponi.⸿Siue aliqd galli.Corneli us Gallus Fotoiuliēſis fuit:Euphorionē i latinū trā- ſtulit:& ut Ser.ſcri.de cytheride Volūnii liberta:& a ſe amata ſcripſit libros.iiii.Hic primus:ut teſtis ē Eu- ſebius:tenuit Aegyptū ꝓuinciam romanā i factā ab Auguſto:& ſe ipſum iteremit:qm̄ ut Trāqllus ſcri.) ob igratum aīum:illi domo:& ꝓuiciis ſuis iterdixit Auguſtus:dicēte Ouidio in amorib⁹.Sāguinis atq; aīæ ꝓdige galle tuæ Eum Fabi⁹ ſcri. Tibullo & Pro pertio duriorē fuiſſe.⸿Dictaq; Varrōi.Euſebi⁹ chro-
Varrōes duo nographus Varrones duos fuiſſe ſcri.alter.M.Terē tius Varro appellatus:phs pariter:& poeta : Roma- noꝝ oīum:ut Fabi⁹auctor eſt:eruditiſſimus:linguæ latinæ pitiſſim⁹:i& oīs antiqtatis:i& reꝝ græcaꝝ:no ſtrarūq; plus tñ ſciæ collaturus:iđ eloquētiæ:cui⁹ ui- uētis imaginē Romæ poſuit Aſini⁹Polio in bibliotecatq;quā p̄rimā i orbe de manubiis publicauit:ut Pli.do cet.Alter fuit.P.Terēti⁹ Varro attacin⁹:ab Attace uico Narbonēſis ꝓuiciæ:ubi natus eſt:q.xxxv.agēs ānum græcas lr̄as didicit:trāſtulitq; in latinū libros qttuor Apollonii Rhodii ſuū opus de Argonautis:uñ Fabi- us eū appellauit interꝑtem alieni opis:celebrauit ēt nōnunq̄ elegis uerſib⁹amicā Leucadiā:dicēte Proprio. Hæc quoq; pfecto ludebat Iaſone Varro.Varro Leucadiæ maxia flāma ſuæ:de hoc nunc loqſ.Oui.⸿Tuæ germāæ:quæ ex ariete uellere aureo iſigni decidit:qđ poſtea in tēplo Martis in Colchide fixū Argonautæ
Vergi. abſtulerūt.⸿Et pfugum æneāmō porro fug.tū:ſed errātē Vergi.aūt deſignat:q ut Fabi⁹ſcri.apud nos au- ſpicatiſſimū:ut apud Græcos Homerus dedit exordiū.Idē ſcribit.Interrogāti ſibi Domitiū Afrum:quē cre deret Homero maxie accedere:eū rñdiſſe:ſcdm eē Vergi.ꝓpiorē tñ prioīq̄ tertiori altero.n.fuit plus curæ:& diligētiæ:i altero uero plus diuitatis & copiæ:eū tñ Propti⁹Græcis:i& latis ſcriptorib⁹anponit.⸿Forſitā & no.Oui.ut teſtis ē Fabi⁹:fuit laſciuior Tibullo:& Proprio.⸿Aqs le.oblītiōis:aq.n.lethea obliuionē iduci.
Aqua lethea Marti.Pigra p hūc fugies igratæ flumīa lethes.⸿Duas p.uitos & fœias.⸿De ue tri.li.libros tres amoꝝ ad Corinā itelligit.Epiſtola:q i amorib⁹pria ē:i ea.n.ſcri.Oui.ſe.v.libris de ꝓceptis amatoriis:& de remedio ꝓ poſuiſſe tres ad Corinnā.Ita.n.inqt.Qui mō naſonis fueramus qnq; libellis.Tres ſumus:hoc illi ꝓtulit au- tor opus.⸿Illa epiſtola:pria in amorib⁹.⸿Nouauit:nteꝝ cōmemorauit. ⸿Hoc opus ignotum:hæc ꝓcepta amatoria:quæ alii min⁹norāt me cōpoſuiſſe.⸿Ita uelis:ut legaſ:& canteſ meū opus.⸿Inſignis cornu.Bac cho.n.cornua tribuunt:ſiculus rei cām aſſignauit⁹.⸿Brachia iuſſa:brachia ſono apte ſe accommodantia.

Quāuis mutus erat:uoci fauiſſe putatur.
Piſcis arioniæ fabula nota lyræ.
Diſce etiam duplici genialia nablia palma.
Vertere:conueniunt dulcibus illa iocis:
Sit tibi callimachi:ſit coi nota poetæ.
Sit quoq; uinoſi teia muſa ſenis.
Nota ſit & ſappho:quid enim laſciuius illa.
Cuiue pater uafri luditur arte getæ.
Et teneri poſſis carmen legiſſe properti.
Siue aliquid galli:ſiue tibulle tuum.
Dictaq; uarroni fuluis inſignia uillis.
Vellera germanæ phrixe quærenda tuæ.
Et profugum æneam:altæ primordia romæ.
Quo nullum latio clarius extat opus.
Forſitan & noſtrum nomen miſcebitur iſtis.
Nec mea letheis ſcripta dabuntur aquis.
Atq; aliquis dicet noſtri lege culta magiſtri.
Carmina:quis partes inſtruit ille duas.
De ue tribus libris:titulus quos ſignat amoꝝ.
Elige:quod docili molliter ore legas.
Vel tibi compoſita cantetur epiſtola uoce.
Ignotum hoc aliis illa nouauit opus.
O ita phœbe uelis ita uos pia numina uatum.
Inſignis cornu bacche:nouemq; deæ.
Quis dubitat:quin ſcire uelim ſaltare puellā.
Vt moueat poſito brachia iuſſa ſono.

¶ Artifices lateris: Histriōes latera in scæna cōcinne mouētes: quæ tāta est difficultas: ut scri. in oratore Cicero: Rosciū mimū discipulū in ea arte: quē ꝓbet reppisse neminē. Ars aūt Histriōica adeo oli Romæ claru it: ut Clodiꝰ Esopꝰ Histrio tragicꝰ ex eo q̄stu patinā sexcētis sestertiis isignē fecerit: i qua posuit aues cantu aliquo: aut s'mōe humāo uocales: & eiꝰ filiꝰ Clodius relictus ab eo in amplis opibus hæres: uniōes in cœna magnæ taxatiōis deuorauit: ut auctor est Pli. ¶ Talorum dicere iactus: tesseræ hñt sex latera & quadratæ sūt: has cubos appellari Gelliꝰ refert: tali uero a tesseris forma lōge erāt dissimiles: hēbāt. n. iiii. latera: & ꝓ uario iactu uaria pūcta dabāt: his iā nō utimur. ¶ In ludo talario tali. iiii. adhibebant: in tesserario uero tres tantū: nō ut hodie ēt fieri uidemꝰ: uñ Martia. ita scri. Nō sum taloꝝ numero par tessera. ¶ Quā subeat ptem: cui sit pdēdi pꝉiculo subiecta ¶ Quáqꝫ uocet: quot pūcta cupiat ad optinēdā uictoriam. ¶ Latronū ꝓlia calculoꝝ ludū itelligit. ¶ Vnꝰ quū gemino: caute ludēdū est: quū solus latrūculus tuꝰ cū duobꝰ hostibus pugnā capessit: & obsidet ¶ Bellatorqꝫ: quē eqtē regē appellāt in calculis. Sūt q itelligi malit eqtē. ¶ Sine suo cō. sine eo latrunculo: quē in eo ludo reginā noiant: a ... uero eqtē collusoris accipiūt. ¶ Reticuloqꝫ pilæ: reticulū appellat alueolū: ubi calculis ludit signatū i retis formā: pilā uero eā accipe: quā peditē in calculis dicūt ¶ Fundant: spargant in alueolo: & ducant semel tm̄. ¶ Quā tol. quā rapias aduersario legit ēt q̄ to las. i. nulla tua pila mouēda ē: nisi quū ea calculū collusoris tollere ... q post primū motū semp est imobi ... ¶ Est genꝰ in totidē. ludū eum designat: q cōstat ex. xii. calculis. ¶ Parua tabella: hoc ēt ludo utunt uulgo plerīqꝫ hac tēpestate q. n. pnꝰ in ta ... ella tres calculos apte locarit: is collusori unū adimit. ¶ Mille fac esse iocos. Iocū poetico more ꝓ ludo pos ... ¶ Sed mi la. est. Vitia designat q̄ in hmōi ludis deteguntur. ¶ Nulla fi ta. nō est fidendū aleæ. ¶ Quæ nō ꝓ uo pe. q̄ nō habuerit deos fautores. ¶ Genas ludētiū sinistris diis. ¶ Tā tur. c. ut ludi gr̄a plorandū sit. ¶ Ignaua na. Ignauā iō naturā appellat: q hmōi ludi nullā hñt corꝑis exercitationē. ¶ Materia ube. magis utili. ¶ Celeresqꝫ pi. utebātur. n. pila: quā pagāicā appellabāt: erat & pila trigonalis: & follis: ut oñdit Martia. ¶ Iaculūqꝫ. Iaculo ēt exercebant Romāi: qđ oñdit Hora. eo uersu. Nec iā liuida gestat in armis brachia sæpe disco. Sæpe trās finē iaculo nobilis expedito. ¶ Trochiqꝫ. Trochus instrumētum erat: qđ ludētibꝰ pueris scurica agitabat: & rotabat: ut scri. Acrō: ea antea pueros quosdā ludere solitos uidimꝰ. Martia. Inducēda rota ē das nobis utile muñꝰ. Iste trochus pueris: at mihi cātus erit: & alibi. Garrulus in saxo cur annulus orbe uagat. Cedat & argutis obuia turba trochis. Propꝰ. Increpat & uersi clauis adūca trochi. Hora. Trochū græcū appellat in od ... qm̄ trochos rotā significat. ¶ Armaqꝫ: quibꝰ exercebant iuuenes. Hora. Nec iā liuida gestat in armis brachia. In gy. in circuitꝰ. Tāgit āt eā exercitatiōem: q iuuēt Romana eqs uti discere solebat. Hora. Cur neqꝫ militaris iter eqles eqtet. Gallica nec lupatis tēperet ora frenis. Eiꝰ āt exercitatōis laus erat: ut equꝰ i gyꝝ flecteret. Verg. Carpe mox gyꝝ icipiat. & Taciꝰ scri. Germanoꝝ equos nec forma: nec uelocitate cōspicuos: sed nec uariare gyros in morē Romanū doceri. ¶ Nec uos cā. ha. Cāpi Martii: ut autor est Stra. admirabilis erat magnitudo: suppeditabat. n. curulus pariter cursus: & alia equestria certamina expedita: nec minꝰ tā multis pilā: trochū: palestrā exercitatiōe tractātibꝰ. ¶ Gelidissima uir. aquā uirginē intelligit: a uirgie: q eiꝰ fontē idicauit: ita appellatam: Frōtinꝰ docet. Pli. tñ in. xxxi. uirginē aquā iō appellatam scribit: q labēs in ꝑnestina uia: quū ad herculaneū riuū puenit: eū refugit: q̄si cōgressum herculis fugiat: idē scribit

Histrionicæ artis difficultas

quæstus artis Histrionicæ

Tesseræ Cubi

Tali

Artifices lateris scænæ spectacula amantur.
Tantum mobilitas illa decoris habet.
Parua monere pudet: talorum dicere iactus.
Vt sciat: & uires tessera missa tuas.
Et mó tris iactet numeros: mó cogitet apte.
Quá subeat partem callida: quáqꝫ uocet.
Cautaqꝫ non stulte latronum prælia ludat.
Vnus quum gemino calculus hoste perit.
Bellatorqꝫ suo prensus sine compare bellet.
Aemulus inceptum sæpe recurrat opus.
Reticuloqꝫ pilæ leues fundantur aperto.
Nec nisi: quá tollas: ulla mouenda pila est.
Est genus in totidem tenui ratione redactum.
Spicula quot mēses lubricus annus habet.
Parua tabella capit ternos utrinqꝫ lapillos.
In qua uicisse est continuasse suos.
Mille fac esse iocos: turpe est nescire puellam.
Ludere: ludendo sæpe paratur amor.
Sed minimus labor est sapienter iactibus uti.
Maius opus mores composuisse suos.
Tunc sumus incauti: studioqꝫ aperimur in ipso.
Nudaqꝫ per lusus pectora nostra patent.
Ira subit deforme malum: lucriqꝫ cupido.
Iurgiaqꝫ: & rixæ: solicitusqꝫ dolor.
Crimina dicuntur: resonat clamoribus æther.
Inuocat iratos: & sibi quisqꝫ deos.
Nulla fides tabulis: quæ non ꝑ uota petunt.
Et lachrymis uidi sæpe madere genas.
Iuppiter a uobis tam turpia crimina pellat.
In quibus est ulli cura placere uiro.
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis.
Materia ludunt uberiore uiri.
Sunt illis celeresqꝫ pilæ: iaculumqꝫ: trochiqꝫ.
Armaqꝫ: & in gyros ire coactus equus.
Nec uos campꝰ hēt: nec uos gelidissima uirgo

Pilæ ludꝰ

Iaculi exercitatio

Trochus

Equoꝝ gyrus

Cāpi Martii certamīa

Aqua uirgo

eã tactu pstare cæteros amnes:qm̃ in ea natabant eõmodi⁹.Papinius.Atq; exceptura natatus. Virgo iuuat.
Tyberis tuscus ¶ Nectus.pla. Tuscum iõ Tybrim noiat:qm̃ ab Apœnino defluẽs:p Tusciã Romã defert:q; autẽ in Tyberino ẽ flumine natarẽ iuuenes Romani docet Hora.eo uersu. Cur timet flauũ tyberim tangere.Põpeias ire
Porticus pompeii p umbras.De porticu Põpeii:quæ erat in cãpo Martio diximus in primo.Propti⁹. Scilicet umbrosis sordet Põpeia colũnis Portic⁹:auleis nobilis attalicis. ¶ Virginis æthe. æstatẽ designat:nã sol p cancr: & leonem
Sol i uirgine trãsiẽs:& uirginẽ æstatẽ efficit: ut antea docuimus ex snia Higinii.Scribit Columella.xiii. Kalẽdas septembris solẽ in uirginẽ transitũ facere:& hoc: & sequẽti die tempestatẽ significare:iterdũ & tonat. ¶ Sacrata pa.Palatinũ collem cõsecratũ Apollini:cui tẽplum in eo Augustũ erexisse diximus:cui⁹ meminit Oui. in.iiii.fasto.Phœbo laurigero Apollini laureã gerẽti coronã.
Parethonium ¶ Parethonias:ægyptias.Est.n.parethonium urbs Aegypti in ora maritima:& portus ingens xl.fere stadiorũ.Hãc alii parethoniũ: alii Ammoniã uocãt:auctor ẽ Stra.itelligit aũt Apollinẽ: q in plio apud Actiũ cõtra.M.Anto.& Cleopatrã fuit Augusto.Verg.Actius hæc cernẽs arcũ itẽdebat Apollo: nota est historia Plutarchi monumẽtis ¶ Quæq; so
Porticus octauia ror:porticũ octauiã dicit:ita appellatã ab octauia sorore Augusti. ¶ Cõiunxq; du. Liuiam porticũ a Li-
Porticus Liuia uia uxore Augusti:ut docet Sueto.cognominatam accipe. ¶ Naualiq; ge.Agrippam Augusti generũ di
Agrippa augusti gener cit:eius.n.filiã Iuliã duxit uxorẽ:illũ Augustus naualii corona donauit:ut Pli.scri.post debellatum Põpeium in Sicilia.Idẽ docet Ser.in.viii.æneid.Erat autẽ
Naualis Corona Naualis corõa:ut Geli⁹ docet : qua donari solet maritimo plio:q primus in hostium nauẽ ui armatus trãsiliuit:ea quasi nauium rostris insignita erat. ¶ Visite turi.De tẽplo Isidis repete:quæ diximus in prio. ¶ Vaccæ mẽphitidos. Isidis Aegyptiæ:quæ olim i uaccã mutata apud Aegyptios colebat:id Mẽphi ur be abũde dictũ est in primo. ¶ Terna thea.ea in campo pximo cãpo Martio fuisse docet Strabo. Vñ hic cõspicuis locis addidit Oui.erant.n.eo in loco alia pclara ædificia ¶ Sanguine:gladiatorũ cruore.Metaq; fer.ludos circẽses dicit:de qbus in prio dixim⁹.

Virgo iuuat.
Nec tuscus placidis deuehit amnis aquis.
At licet & prodest pompeias ire p umbras.
Virginis æthereis quum caput ardet eqs.
Visite laurigero sacrata palatia phœbo.
Ille parethonias mersit in alta rates.
Quæq; soror cõiũxq; ducis monumẽta parũt.
Naualiq; gener cinctus honore caput.
Visite turicremas uaccæ memphitidos aras.
Visite conspicuis terna theatra locis.
Spectent tepido maculatæ sanguine harenæ.
Metaq; feruenti circumeunda rota.
Quod latet:ignotũ ẽ:ignoti nulla cupido.
Fructus abest:facies cum bona teste caret.
Tu licet & thamyrã supes atq; orphea cantu.
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.
Si uenerem cous nunquam pinxisset apelles:
Mersa sub æquoreis illa lateret aquis.
Quid petitur sacris:nisi tantum fama poetis.
Hoc uotum nostri summa laboris habet.
Cura ducum fuerant olim regumq; poetæ.

Thamiras ¶ Facies bo.pulchra facies. ¶ Caret te.nõ ui. ¶ Tu li.&. Thamyras Philamõis fili⁹:rediens ex urbe Aethalia: quũ musas habuisset obuias:scia cantandi gloriabũdus:affirmauit se eas supaturũ:si secũ certare auderẽt:ad
Apelles Cous quã isolẽtem uocẽ filiæ Iouis stomachatæ:& modulationẽ:& pulsandæ citharæ pitiã:& eõem hoĩs sensum abstulerũt.Hæc Home.in.ii.Iliados.Diodo.eũ lyra & cãtu tm̃ priuatũ scri.Latini uero occæcatum fuisse dicunt. ¶ Si ue.co. Sũt:q legãt cois:Apelles ex Epheso:ut uoluit Stra.olympiade cẽtesima.xii.floruit:in pictura solus plura q̃ cæteri oẽs cõtulit:uoluminibus editis:q̃ doctrinã eam cõtinebant:illi ppetua cõsuetudo fuit nunq̃ tã occupatã diẽ agẽdi:ut nõ lineã ducẽdo exerceret artẽ:a nullo alio:q̃ ab Apelle pigi uoluit Alexã. mag.hic pinxit Venerẽ exeuntẽ a mari:quã diuus Augustus dedicauit in delubro pris Cæsaris:q̃ Anadyomene uocat:cõsenuit hæc tabula carie:taliãq; p ea Nero in principatu suo substituit Dorothei manu. Apelles inchoauerat aliã Venerem Cois superaturus ẽt illã priorẽ:inuidit mors pacta ptē:nec q succederet opi ad pscripta liniamẽta iuentus ẽ:auctor Pli.De uenere apelea extat Ausonii epigrãma:q d cũ aliis plerisq; Mediolani nup repertis a Georgio Merula nr̃o elegantissimus poeta Frãciscus Nursius Veronẽsis e secretis Iclytæ reginæ Cypri mihi oñdit:id est hmõi.Emersam pelagi nup genialibus undis Cyprin apellei cerne laboris opus.Vt cõplexa manu madidos salis æquore cries Humidulis spumas strigit utraq; comis.Iã tibi nos i prætiuno inqt & innuba pallas.Cedimus:& formæ pmia depimus:& Oui.alibi ita cecinit.Vt Venus artificis labor ẽ & gloria coi.Aequoreo madidas:q̃ pmit ibre comas. ¶ Illa lateret:nõ uideret egredi e mari:ut Apelles pinxerat. ¶ Hoc uo.ut fama uigeat. ¶ Cura du.Horatius quoq; oñdit poetas olim fuisse i pretio eo uersu.Sic honor & nomẽ diuinis uatibus atq;.Carminibus uenit:& paulopost ait.Et uitæ monstrata uia est & gra regũ.Pieriis tẽtata mõis:ludusq; repertus.Pausanias quoq; libro prio ita scri.Versabant igit ea quoq; tẽpestate cũ regib⁹ poetæ:& ast eã memoriã Anacreo cũ Polycrate tyrãno Samio familiariter uixit: Siracusasq; ad Hieronẽ Eschylus:Simonidesq; missi sũt cũ Dionysio:q postea i Siciliæ tyrãnide successit: Phyloxenus
Q.Enni⁹ cũ Antigono macedonũ pricipe:Antagoras rhodi⁹:& Arat⁹ solẽsis. ¶ Enni⁹ emeru. Q.Enni⁹ in calabria Rudiar(ut ẽ auctor Stra.& Mella)pñam hũit.Silius in.xii.de eo ita scribit.Miserũt calabri:rudiæ genuere uetustæ.Scripsit primus apud Latinos uersu heroico ãnales:ut Gellius refert:quibus bella Italiæ cecinit:& scdm bellum punicũ in grãm Scipiõis carmine minus polito:nã ingenio ualuit:sed arte caruit:ut cecinit Ouidi.

Præmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maiestas:& erat uenerabile nomen
Vatibus:& largæ sæpe dabantur opes.
Ennius emeruit calabris in montibus hortos
Contiguos pœne scipio magne tuis.
Nūc hederæ sine honorē iacēt: opataq; doctis
Cura uigil musis nomen inertis habet.
Sed famā uigilare iuuat qs nosset homerum:
Ilias æternum si latuisset opus.
Quis danaem nosset:si semper clausa fuisset
Inq; sua turri si latuisset anus.
Vtilis est uobis formosæ cura puellæ.
Sæpe uagos extra limina ferre pedes.
Ad multas lupa tendit oues pdetur ut unam
Et iouis ad multas deuolat ales aues.
Se quoq; det populo mulier speciosa uidēdā.
Quem trahat e multis forsitan unus erit.
Oībus illa locis maneat studiosa placendi.
Et curam tota mente decoris agat.
Casus ubiq; ualet:semp tibi pendeat hamus.
Quo minime credis gurgite piscis erit.
Sæpe canes frustra nemorosis mōtibus errāt
Inq; plagas nullo ceruus agente cadit.
Quid mino andromeda potuit sparē reuicta
Quā lachrymas ulli posse placere suas.
Funere sæpe uiri uir quæritur:ire solutis.
Crinibus:& fletus non tenuisse decet.
Sed uitate uiros:cultū:formāq; professos.
Quiq; suas ponunt in statione comas.
Quæ uobis dicunt:dixerunt mille puellis.
Errat: & ī nulla sede moratur amor.
Fœmina quid facies:quum uir sit leuior ipsa.
Forsitan & plures possis habere uiros.
Vix mihi credetis:sed credite troia maneret
Præceptis priami si foret usa senis.
Nec coma uos fallat liqda nitidissima nardo.
Nec breuis in rugas cingula pressa suas.
Nec toga decipiat filo tenuissima:nec si
Annulus in digitis alter:& alter erit.
Forsitan ex horum numero cultissimus ille
Fur sit:& uratur uestis amore tuæ.
Redde meū clamant spoliatæ sæpe puellæ.
Redde meū toto uoce boante foro.
His uenus e templis multo radiantibus auro.
Læta uidet lites:appiadesq; deæ.

Aphricanum maiorem mirifice dilexit: a quo mul-
tis muneribus dōatus:cū Scipione asiatico in Asiam
pfect⁹ ē:& cū Fuluio nobiliore ī Aetholiā post.lxx.
annū:ut scri.Eusebi.periit morbo articulari quē ni-
mio uino cōtraxerat:sepultus fuit in Scipionis mo-
numēto uia appia:ut ēt Cice.testat. Scribit ēt Plini⁹
priorē Aphricanū.Q.Ennii statuā sepulchro suo
posuisse:uiuēs sua uirtute donatus est pulcherrimis
hortis.Fuit & paulopost alter Enni⁹ Tarētin⁹:q de   Ennius ta
lris:syllabis:& metris libellū edidit:& uolumina de   rentinus
augurādi disciplina.⁋ Cōtiguos pœne:pœne ulti-
mā hēt breuē apd Virg.eo uersu.Pœne simul tecū
solatia rapta menalca:hic uero Ouid.pduxit.Sūt q
hos duos uersus ita legāt.Enni⁹ emeruit calabris in
mōtibus ortus.Cōtiguus poni Scipio magne tibi:
ut sit sensus.Ennius natus nō i celeberrimis urbib⁹:
sed i mōtib⁹ Calabriæ ppria uirtute meruit tumula
ri in Scipiōis sepulchro: nā q hortos Enni⁹ accepit
ob artē poeticā:uicinos Scipiōis hortis: nusq legit.
⁋ Ilias op⁹ Iliados:q̄d Home i.xiiii.libros digessit.
⁋ Quis da.nos.Acrisi⁹ Argiuorū rex unicā hēs filiā
Danaē:ut Lactā.scri. accepit se periturū mānu eius:q
ex filia nasceret:uā filiā i turri clausit:Iuppiter i aurū
uers⁹:ex tegulis i gremiū puellæ decidit:pgnāsq; fa-
cta ē:q̄d pr̄ itelligēs:in arcā clausā in mare abiici ius
sit:illa i Italiā delata:Iuēta a piscatore cū Perseo:quē
enixa fuerat:& oblata regi:ab eo uxor accipit:cū q̄
ēt Ardeā cōdidit:auctore Seruio. ⁋ Inq; sua tur. sic
ēt Hora.Inclusam Danaē turris ænea.Robustæq; fo
res & uigilū canū.⁋ Sæpe ca.stu.Venatoris exēplo
doc; fœminas plerūq; amatores iuenire:quos nō q̄-
rūt.⁋ Cadit i retia:nullo agēte.⁋ Quid mi.andro.
nūq̄ inqt sperabat Andromede auxiliū Persei.Fabu
la supius dicta est.⁋ Funere sæ.ut.uir q̄d.sæpenūero
puella mariti mortē deplorās i funere uirū aliū iue-
nit.⁋ Solutis cri.de more plorāntiū in funē:id ēt fieri
solebat:quū i aduersis deos orabāt. Vir. Interea ad
tēplū nō æq̄ Palladis ibāt. Crinib⁹ iliades passis : &
Liulus.Stratæ passis mīes crinib⁹ tēpla uerrētes:ue-
niā Iraq; cœlestiū finēq; pesti exposcūt.⁋ Sed uitate
uiros:molles & cinedos dicit.⁋ In statio.co.ex cō-
suetudie:q dicebāt comatos oēs cinedos eē.⁋ Er i nul.se.
mo.am.qa sūt istabiles.⁋ Plures ui.q eū tāq̄ mollē
perāt.⁋ Troia ma.docet puellas Priami exēplo nō
adolescētib⁹ credēdū eē:sed maiorib⁹ natu.⁋ Præ-
ceptis Pria.q suadebat reddēdā eē Helenā.⁋ Perq;
aditus tales:p spēm ficti amoris.⁋ Lucra pudēda pe
tūt:simulāt se uos amare:sꝫ nihil aliud a uobis petūt
q̄ dedec⁹ uim.⁋ Liqdo nar.nardinū unguentū alio
noie Pli.foliatū appellat:qd unguētariis ex spica nar   Nardium
di celebrātu laudat syriacū a Pli.Nascebat ēt Nard⁹ i   unguētū
Cilicia radice nigra:& odorata:ut ē auctor Dias.uū
spicā ciliscā i fastis appellat Oui.Nec breuis i rugas: Spica ci-
nec q uestis rugas:industria locatas:astringit tanq̄   lisca
mollis.⁋ Filo tenuis.ex tenui lana.⁋ Et urat & an-
gat:q nō possit uestē tuā furari.⁋ Voce bo. clamā-
te.⁋ His uen⁹.Venerē genetricē intelligit:de q̄ dctū
est in prio.⁋ Appiadesq; deæ:Cōcordiā Palladā:Pa   Appiades
cē & uestā intellige:ab aq̄ appia:q̄ i foro Cæsaris de-   deæ,
ducta erat cognominatas:qp aūt hæc tēpla ad forū
Cæsaris essent:ex Papinio:& Martiale intelligitur.

ut ſucci melioris:& ut magis alba rotúdis.Ponere ſ
náq; maré cohibét calloſa uitellú.Sumantur hyme
Hymetus tia mella.Hymetus mós é Atticæ regióis: q florib⁹
ſemp ueſtit:hic ut Strabo ſcri.mel gignit optimú:
Mel optimum qd' cúcta bonitate ſupat.Scri. ét Pli. mellis attici in
toto orbe ſúmá laudé exiſtimari . Sane mel atticú
ſeu hymetiú:ſiculú uel hyblæú:& calymníú a ſcri-
Mellis uſus ptorib⁹ maxie celebrat.Mellis aút uſú Ariſtæo aſcri
bit Diod.¶ Quaſq; tulit folio:nucleos pieos dicit:
quos í uſú Veneris adhiberi ſollitos docuimus ex
Nuclei pinei ſnia Apitii:& Pli.docet.Nucleos nucis pineæ infir-
mitaté uiriliú robore renib⁹ & ueſicæ utiles eſſe. De
nucibus piueis ita ſcri.Martia.Poma ſum⁹ Cybeles:
procul hinc diſcede uiator.Ne cadat in miſerú nřa
Pinus acuta ruina caput.¶ Pinus acuta.Pinus ió acuta appellat:
quia ea foliú hét capillaméti mó ptenue lóguq; &
mucrone aculeatú:ut Pli.docet.¶ Ad ma.ar. ad her
bariá potétiá & medicaméta:qbus magorum artes
gloriant.De magia aút multa legito apd' Apuleiú.
¶ Diuerteris:moraris narrando.¶ Qui mo.cela.ad
amáté redit.¶ Celabas aicá.¶ Tua cri.coitú cú alia
aica.¶ Nec le.cul.q; detegéda núc eé furta ſuadeá.
¶ Threcio bo.q ſpirat p Thraciá:& ſeptétrióalem
plagá.De uétis lege Pli.Geliú:Vitruuiú: Senecam
in natu.quæſtio.& Vegetiú de re militari libro.iiii.
¶ Fluitátia⁹lo.laxas:& ſolutas habenas.¶ Admiſſos
equos:admotos qdrigis:uel ceieres.¶ Súr q.ingra.
eas deſignat: qb⁹ uult furta detegi.¶ Si nulla ſubeſt
æmula: ſi nullá hét:q eundé amet.¶ Rebus ſe.nul-
la aduerſante puella.¶ Nec fa.eſt: nec facile amanté
pati.¶ Pigra ſitu:tarda amádi deſuetudine.¶ Cri
men pue. ad au.intelligit te aliá amare.¶ Ille ego
ſim optat Oui. ut ei⁹ cá pp furta detecta doleat aica.
¶ Veneris da gau.flen.coitú itelligit.¶ Iúgút ſ. ro.
Colúbaꝝ oſcula colú.Deſignat poeta elegátiſſime colúbaꝝ oſcula:
ſic ét Cn.Martius quú ait.Sinuq; aicá recipe frigidá
caldo:colúbatim labra cóſeréſ labris.Colúbis át(ut
Pli.docet)ignota ſút adulteria:cóiugii fidé nó uio-
lát:cóemq; ſeruát domú:niſi cælibes:aut uiduæ do-
mú nó relinquút.¶ Prima fuit re.hoies p uenere pri
mú cóciliatos dicit:ut doceat aicá irată poſſe quoq;
per coitú recóciliari.¶ Vnaq; erat facies.Quidá (ut
Diodo.meminit)dixere múdú igenitú: & icorrupti
De múdi & hominum origine bilé extitiſſe:& gen⁹hoium núq hũiſſe ort⁹pricipiú
Quidá uero quos hic:& í met.Oui.ſeqt genitú cor-
ruptibilé q; arbitrati ſút: & hoies dixerút gñationis
initiú tpe eé ſortitos.Ná a reꝝ primordio: & cœlú
& terrá unicá hũiſſe ideá:imiſta eoꝝ natura: exinde
diſtinctis inuicé corpib⁹ cœpiſſe húc ordinér qué ui
dem⁹:aeré qdé motú húc cótinuú ſortitú: & igneá
parté eius ſupiora loca pp leuitaté: aiunt appetiſſe:
eadé cá ſolé & aſtra curſus ſuos ſortita qd' uero hu-
mori miſtú eodé ſtetiſſe í loco pp grauitaté: q quú
miſta eént:ex humidis mare qdé effectú:ex durior¹
bus uero terrá lutoſam euaſiſſe:& oino mollé.Hæc
primú quú ſolis ardore déſior euaſiſſet: ei⁹ poſtmo-
dú ſupficie ui caloris tumefacta:multis in locis húo
res quoſdá eſſe cóctetos:in qb⁹ putredines tenui có-
tectæ pellicula ſint excitatæ:quéadmodú í paludib⁹
& ſtagnis ægyptiis uidemus accidere:quú frigidaꝫ
terrá ſubito æſt⁹ aeris calefacit:quú uero í humidis
calore adhibito generatio fiat:& nocte qdé circúfu-
ſus aer hũoré pſtetq die ſolis uirtute conſolidetur:tandem putredies illæ ad ſúmú pductæ:aduéiéte ueluti

Quaſq; tulit folio pinus acuta nuces.
Docta qd ad magicas erato diuerteris artes.
Interior curru meta tenenda meo eſt.
Qui modo celabas monitu tua crimina nřo
Flecte iter:& monitu detege furta meo.
Nec leuitas culpanda mea eſt:nec ſemp eodé
Impoſitos uento panda carina uehit.
Nam modo threicio borea mó currim⁹ euro.
Sæpe tument zephyro lyntea:ſæpe noto.
Aſpice ut in curru mó det fluitátia rector
Lora:modo admiſſos arte retentet equos.
Sunt quibus ingrate timida indulgétia ſeruit.
Et ſi nulla ſubeſt æmula:languet amor.
Luxuriant animi rebus plerunq; ſecundis.
Nec facile eſt æqua cómoda mente pati.
Vt leuis aſſumptis paulatim uiribus ignis
Ipſe latet:ſummo candet in igne cinis.
Sed tñ extinctas admoto ſulphure flammas.
Inuenit:& lumen quod fuit ante redit.
Sic:ubi pigra ſitu:ſecuraq; pectora torpent.
Acribus eſt ſtimulis eliciendus amor.
Fac timeat de te:tepidam recalface mentem.
Palleat indicio criminis illa tui.
O qtú & quoties núero comphendere nó eſt
Fœlicem de quo læſa puella dolet.
Quæ ſimul inuitas crimé peruenit ad aures.
Excidit:& miſeræ uoxq; colorq; fugit.
Ille ego ſim cuius laniet furioſa capillos.
Ille ego ſim:teneras cui petat ungue genaſ
Qué uideat lachrymás:quem toruis ſpectet (ocellis
Quo ſine ñ poſſit uiuë poſſe uelit.
Si ſpaciú qras:breue ſit:quo læſa queratur.
Ne uires lenta colligat ira mora.
Candida iam dudum cingant colla lacertis.
Inq; tuo flens eſt accipienda ſinu.
Oſcula da flenti:ueneris da gaudia flenti.
Pax erit: hoc uno ſoluitur ira modo.
Quú bñ ſæuierit:quú certa uidebit hoſtis.
Tunc pete concubitus fœdera : mitis erit.
Illic depoſitis:habitat concordia telis.
Illo:crede mihi: gratia nata loco eſt.
Quæ mó pugnarút:iúgút ſua roſtra colúbæ
Quarum bláditias uerbaq; murmur hét.
Prima fuit reꝝ cóſuſa ſine ordine moles.
Vnaq; erat facies:ſidera:terra: fretum.

Partus tempore:exustis confractisq; pelliculis:omnis generis eduxit animantium formas:quarum ea: quæ maiorem calorem sortita sunt:in superiorem regionem uolatilia effecta abierunt:quæ uero plus terræ cótinebant:serpentia aliaq; terrestria euaserunt animantia. Nutritam aquosam nacta in sui generis elementum delata sunt:& appellati pisces. Terra deinceps:tum solis ardore:tum uentis in diem magis arefacta: a gignendis maioribus animalibus desiit: sed quæ generata erant: mutua commistione alios animantes procrearunt. Hoc & Euripides Anaxagoræ phisici discipulus sentire uidetur: quum in Menalippo cœlum & terram mista olim fuisse tradat: separata postmodum generasse singula:arbores:uolatilia: feras:ac omne mortalium genus. ¶ Mox cœlum impositum terris:per cœlum ignem:& aerem denotat. De quattuor autem elemētis Plinius multa:& Apuleus in dogmate Platonis: scribit enim Platonē arbitrari tria esse rerum initia. Deum scilicet & materiam:rerumq; formas:quas Ideas idem uocat:inabsolutas:informes:nulla specie uel qualitatis significatione distinctas: ex quibus prima elementa sunt progenita ignis: aqua:terra: & aer. ¶ Inane chaos: Chaos:ut Hesiodus uoluit:fuit quædam ab initio unitas hians:patensq; in profundum:quam principium fuisse dicunt productionis omnium rerum. Ouidius in metamorpho. Ante mare & terras: & quod tegit omnia:cœlum. Vnus erat toto naturæ uultus in orbe. Quem dixere chaos. ¶ Tum genus humanum solis errabat in agris. Cicero quoq; idē refert his uerbis. Nam fuit quoddam tempus: quū in agris homines passim bestiarum more uagabantur:& sibi uictu ferino uitam propagabāt: nec rōne animi quicquam:sed pleraq; uiribus corporis administrabant. ¶ Blanda truces animos. Coitus inquit reddidit homines mansuetos:& placidos:sic & in fastis. Pria feros aīos hoī detraxit:ab illa. Venerūt cultus mūdaq; cura solo. Vř aūt hoc sūptū ex Platone: q in cōuiuio scribit. Amorē pacē largiri hoib⁹: mari tranquillitatem:uentis requiem:cubile uiuētibus: omniumq; securum:hūc rusticitatem a nobis amouere:hunc nos familiaritate conciliare:cœtus huiusmodi omnes congregare: mansuetudinem porrigere: exterminare feritatem: & alia multa efficere. ¶ Ales habet quod amet:non homines modo: sed bruta etiam animalia per uenerem conciliari docet sic & in fastis. Iuraq; dat cœlo terræ & natalibus undis. Perq; suos coitus cōtinet oē genus. ¶ Cerua pa. seq. Sic & in. ix. met. Seqt̄ sua fœmina ceruū:patrem aūt:aut eiusdē gñis:aut piter copulatū accipe. Oui. in fastis. Et docuit iūgi cū patre quęq; sua. Ceruorū aūt fœmīas scri. Ply. ingredi in cōceptuq; nō tollerē:uł ipsos:sed ceruos ēt dicit uicissim ad alias trāsire:&ad priores reuerti. Scri. ēt i Aphricanec apros:nec ceruos nec capreas:nec ursos eē. Idē de ceruis & apris refert Hero. Vñ miror Marone ī. i. æne. scripsisse Aeneā I ea septem occidisse ceruos. ¶ Serpēs fet. te. Vipæ coeūt cōplexu adeo circūuolutæ sibi:ut una existimari biceps possit:auctor Pli. ¶ Cū ca. ne. ca. Idē quoq; Pli. refert:cui⁹ uerba hæc sūt. Auertūtur & canes:phocæ:lupi i medioq; coitu iuiti ēt cohærēt. ¶ Salit:ab ariete saliēdo (bagitat:quo uerbo utiēt, Var. sic scribēs. Nec pati op; miores q̄ binas salire. ¶ Immūdū mahircū male olēté. ¶ Sima ca. sim⁹ (ut Ser. docet) uocat:q pssis ēt narib⁹. Scri. Pli. auib⁹:serpētibus:piscib⁹:forantia tm̄ ad olfatus sine narib⁹ eēe: & hic cognomia Simoni: Silonū. Idē scri. Delphini rostrū simū eēq; de cā nomē Simōis miro mō agnoscūt: malūtq; 'ita appellari. Maro capellas ēt simas appellat. ¶ In fu. agi. eq. eq; in amorē furiosū feruntr. Vir. Scilicet añ oēs furor ē insignis eqæ. ¶ Spatioq; re. disiūctæ loco:e interuallo. Virg. Illas ducit amor trās Gargara trāsq; sonātē. Ascanium:superant mōtes:& flumia tranāt. ¶ Equos di. am. equos fluuio separatos. Diuiduū. n. dř nō mō separabile:sēt separatum. ¶ Medicamina fortia:ualidum coitum. ¶ Feri doloris: quē accæpit de furtis tuis. ¶ Succos machaonios:medicinales:herbarios a Machaōe medico:cuius in secūdo Iliados meminit Homerus. Scribit etiam Diodorus Aesculapium filios reliqsse Machaonem & Podalirium:qui cum Agamemnone ad Troiam nauigarunt:& plurimum curandis uulneribus profuisse:unde eis immunitas re: oīum ē cōcessa.

Mox cœlū īpositū ē terris:hum⁹ æquore cin
ctaest.
Inq; suas ptes cessit inane chaos
Silua feras:aer uolucres accæpit habendas.
In liquida pisces delituistis aqua.
Tum genus humanū solis errabat in agris.
Idq; meræ uires:& rude corpus erat.
Silua domus fuerat:cib⁹herba:cubilia frōdes
Iamq; diu nulli cognitus alter erat.
Blanda truces aīos fertur mollisse uoluptas.
Constiterant uno fœmina uirq; toro.
Quid facerent ipsi:nullo didicere magistro.
Arte uenus nulla dulce peregit opus.
Ales hēt qđ amet:cū quo sua gaudia iungat.
Inuenit in media fœmina piscis aqua.
Cerua parem sequitur:serpens serpēte tenet
Hæc adulterio cum cane nexa canis
Læta salitur ouis: tauro quoq; læta iuuenca ē.
Sustinet immundū sima capella marem.
In furias agitantur equæ: spatioq; remotæ
Per loca diuiduos amne sequunt̄ equos
Ergo age:& iratæ medicamina fortia pbe.
Illa feri requiem sola doloris habent.
Illa machaonios superāt medicamina succos
His ubi peccaris:restituendus eris.
Hæc ego quum canerē:subito māifest⁹apollo
Mouit inauratæ pollice fila lyræ.
In manibus laurus:sacris induta capillis
Laurus erat:uates ille uidendus adit.

Rerum initia
Elemētorū origo
Chaos
Quid coitus pstar
Ceruorū fœminæ in conceptu ingrediuntur
Vipæ coitus
Canū coitus
Simus
Silones
Simonis nomen
Diuiduū
Machaon

Discipulos tuos quibus tradis præcepta amandi. Ad mea templa. Aedes Apollinis delphici intelligit de qua multa Iustinus libro uigesimoquarto. Est ibi diuersum sapientissimum dictum Chilonis lacedæmonii designat: quo iubet unumquenque seagnoscere. Chiloni enim (ut Plinius docet) mortales oraculorum societatem dedere tria præcepta eius Delphis cõsecrãdo aureis litteris: quæ sunt hæc. Nosce se quemque iuuenalis. E cœlo descendit γνωθι σεαυτον. Et nihil nimium cupere. Comitem æris alieni ac litis esse miseriã. Sed neque declamet: ridendũ esse docet: ne amator loquendo declamare uideatur. Certa est fides: quia respon sa Apollinis nũquam fallunt. Ad propiora uo. uocor ad ea quæ magis conducunt amãtis quam quæ diximus & quæ sunt magis propria: & eorum iuris: sic & in fastis. Ad propiora uocor populum digessit ab armis. Romulus. Reddit aũt auditorem attentũ. Credita non semper: non semp inquit habebis amicã tibi morigerã: sicut nec terra semper reddit credita fœmina cũ fœnore: ex quo colligit nõ esse desperãdũ: sed instandũ acrius: & sapiẽtius. Dubias rates: nautas incertos quid sit futurũ: aut agendũ cessantibus uentis. Quod iuuat exiguũ ẽ: plus est qd cruciat: quam uoluptas: quæ ex alea pcipit. Proponãt in animum inducant: dolor enĩ leuior fiet. Quot lepores in Atho. Athon ut Pli. scri. mons est Macedoniæ: quẽ Xerxes rex Persarum continẽti abscidit in lõgitudine pass. mille qngentorum: adeo sublimis: ut altior æstimet: quã unde ibres cadũt: qd ideo creditur quĩ in aris: quas in cacumine sustinet: nunquam cineres eluuntur: in summo oppidũ Acrotõ fuit: in quo dimidio longior quam in aliis terris incolentiũ ætas ppagatur: ideo inde hoĩes Macrobios Græci: nostri appellauerũt lõgæuos: auctor Solinus. Athona qdam nunc mõtem sanctum appellari putant: huius mon tis meminit & Herodo. in vii. Statius. Ingenti tellurẽ pximus umbra. Vestit Athõ nemorũque obscurat imagie pontũ. Lepus aũt a pedũ leuitate: quasi leuipes dictus esse uoluit Fabi⁹. Idẽ a qbusdã græce dasypus appellatur hẽat hirsutos pedes. Pli. tñ dasypodẽ a lepore distiguit. Leporum plura sũt gña: iter quã sũt cuniculi. In alpib⁹ cãdidi nascũtur. Vtraque ui singula hñt: & sine mare æque gignũtiõ. Terẽtianus ille inqt. Tute lepus es & pulpamẽtũ qris: qd dictũ Liuii Andrõici poetæ fuisse Vopisc⁹ scri. lep⁹ ẽt solus superfœtat: aliud educãs: aliud i utero pilis uestitũ: aliud implume: aliud incohatũ gerẽs prẽ: uñ in sermõibus Hora. Fœcundũ leporẽ appellauit. Pascunt i hy. Hybla fuit urbs Siciliæ: ab Hyblõe rege dicta: ut uo luit Tucidides: hæc postea Megara appellata fuit uñ Maro apes hyblæas appellat: quã i Sicilia mel optimũ cõficiebãt. Martia. Quũ dederis siculos mediis de collib⁹ hyblæ. Cecropios dicas tu licet esse fauos. Littore. q. c. testæ duriores: qb⁹ ostrea & alia hmõi tegũtur cõchæ appellãtur. Spicula: tela cupidinis. Spiculũ. n. nõ mõ iaculũ: sed ẽt ferrũ: & aculeũ sagittarum significat. Qu. Curti⁹. Inter promptissimos dimicans Alexã. sagitta ictus ẽ: q̃ i medio crure fixa reliq rat spiculũ: & Pli. lib. xvi. ita scri. Calamis spicula addũt irreuocabili hamo noxia: & Prop. Nõ tot achemeniis armãt susa sagittis. Spicula. Multo fel. mul to dolore. Tedia ferre fastidia pati se esse cuique molestũ. Effuge. de hic nõ est quare tibi possit aica dicere sensus ẽ. Amo neas te ab aica: quũ te uitabit: qd si se ceteris nulla erit cãsa: ea possit te icrepare his uerbis: qb⁹ utimur i molestos & iportũos: uerba ãt sũt hæc: sensus ñ obest oĩ tpe: hoc ẽ itelligẽtia illa: quã ipiti discretionẽ appellãt: semp decet unũquemque. Sic & Fabius: sensum cõem accipit p quadã omniũ intelligẽtia.

Tria pcepta chilonis

Athon mons

Macrobii

Mons sanctus

Lepus

Dasypus

Lepores fœcundi

Hybla seu megara

Conchæ

Spiculum

Is mihi lasciui dixit præceptor amoris.
Duc age discipulos ad mea templa tuos
Est ibi diuersum fama celebrata per orbem
Littera: cognosci quæ sibi quemque iubet.
Qui sibi notus erit: solus sapienter amabit.
Atque opus ad uires exiget omne suas.
Cui faciem natura dedit: spectetur ab illa.
Cui color est humero sæpe patente cubet
Qui sermone placet; taciturna silentia uitet.
Qui canit: arte canat: qui bibit: arte bibat.
Sed neque declament medio sermone diserti.
Nec sua uesanus scripta poeta legat.
Sic monuit phœbus: phœbo parete monẽti.
Certa dei sacro est huius in ore fides
Ad propiora uocor: quisquis sapiẽter amabit
Vincet: & e nostra quod petet arte feret.
Credita non semper sulci cũ fœnore reddũt.
Nec semper dubias adiuuat aura rates:
Quod iuuat exiguũ ẽ: plus ẽ qd lædit amãtes
Proponãt animo multa ferenda suo.
Quot lepores i atho: quot apes pascũt i hybla
Cerula quot bacchas palladis arbor hẽt
Littore quot cõchæ: tot sunt i amore dolores
Quæ patimur multo spicula felle madẽt.
Dicta erit isse foras: quã tu fortasse uidebis
Isse foras: & tu falsa uidere puta.
Clausa tibi fuerit promissa ianua nocte.
Perfer: & immunda ponito corpus humo
Forsitan & uultu mendax ancilla superbo
Dicet: quid nostras possidet iste fores.
Postibus & diræ pcibus blandire puellæ.
Et capiti demptas in fore pone rosas.
Quum uolet accedes: quum te uitabit abibis.
Dedecet ingenuos tedia ferre sui.
Effuge: dehinc nõ est: quare tibi possit amica
Dicere: non omni tempore sensus obest.
Nec male dicta puta: nec uerbera ferẽ puellæ

Turpe:nec ad teneros oscula ferre pedes.
Quid moror i paruis:anim9 maiorib9instat.
Magna canam:toto pectore uulgus ades.
Ardua mollimur sed nulla nisi ardua uincunt
Difficilis nostra poscitur arte labor.
Riualem patienter habe:uictoria tecum
Stabit:eris magni uictor in arce iouis.
Hæc tibi nō hominē:sed qrc9 crede pelasgas
Dicere:nil istis ars mea maius habet.
Innuet illa:feras: scribet:ne tange tabellas.
Vnde uolet ueniat:quaq̧ libebit eat.
Hæc in legitima præstant uxore mariti.
Qum tener ad ptes tu quoq̧ somne uenis
Hac ego confiteor non sum perfectus i arte.
Quid faciā:monitis sum minor ipe meis.
Me ne palam nostræ det quisq̧ signa puellæ.
Et patiar:ne me quolibet ira ferat.
Oscula uir dederat memini suus:oscula q̄st9
Sunt data barbaricæ:noster abūdat amor
Nō semel hoc uitiū nocuit mihi:doctior ille ē
Quo ueniunt alii conciliante uiri.
Sed melius nescisse fuit:sine furta tegantur.
Nec fugiat uicto falsus ab ore pudor.
Quo magis o iuuenes dependere pcite uras
Peccent:peccantes uerba dedisse putent.
Crescit amor p̄nsis ubi par fortuna duoꝝ est
In causam damni perstat uterq̧ sui.
Fabula narratur toto notissima cœlo.
Mulciberi capti marsq̧ uenusq̧ dolis.
Mars pater insano ueneris turbatus amore
De duce terribili factus amator erat.
Nec uenus oranti:nec enim dea mollior ulla ē
Rustica gradiuo:difficilisq̧ fuit.
Ah quoties lasciua pedes risisse mariti
Dicitur:& duras igne uel arte manus.
Marte palā simul ē uulcanū imitata decebat.
Multaq̧ cum forma gratia mista fuit.
Sed bene concubitus primo celare solebat.
Plena uerecundi culpa pudoris erat.
Indicio solis(quis solem fallere posset)
Cognita uulcano coniugis acta suæ.
Quā mala sol exēpla mouet: pete munus ab
Et tibi si taceas:qd dare possit:hēt (ipsa.
Mulciber obscuros lectum circaq̧ superq̧
Disponit laqueos:lumina fallit opus.

¶Difficilis labor:ut patienti animo riualem ferast quod perq̄ difficile esse ostendit Propertius dicens. Riualem possum nō ego ferre Iouē.¶ Eris magni uictor in arce iouis. Triumphabis de amica:ut impe ratores qui triumphātes ad ædem Iouis capitolini uehebantur triumphali curru.¶ Quærcus pelasgas: Pelasgi(ut docet Strabo)Dodoneū Iouis templum construxerunt subiectum monti Tomaro centum fontibus circa radices celebrato.In eo loco Probus grammaticus scribit:colūbas: & quercus humana uoce responsa dedisse. Virgi. At p habitæ grais ora cula quercus.Statius lib.iii.Certius aut frondes lu cisiquas fama molossis.Chaonias sonuisse tibi: ubi Lactantius scribit in Epiroticis quercubus sedētes columbas futura p̄dixisse sciscitantibus. Scribit & Herodotus libro.ii.Dodonæum oraculuꝫ omniū: quæ apud Græcos sunt oraculorum uetustissimum fuisse: & colūbas duas ex Aegypto:alteram i Aphri cam:alteram Dodonem euolasse:utranq̧ nigram. Dodoneorum illa fago insidens humana uoce elo cuta est:eo loci Iouis oraculum condi debere:& se interpretem esse:quod ipsis annunciaretur diuini tus fieri.Quæ uero ad Aphros abiit:Iouis Amonis oraculum condi iussit. Mulieres aūt eas fuisse con stat:& eas a Dodonæis columbas appellari ut lati9 prosequitur Herodo.¶ Maius istis:ut riualē feras pa tiēter.¶ Innuet:illa nutu signabit riuali. ¶ Feras:pa tiare.¶ Scribet:ad riualē.¶ Ne tange tabellas:ne re signa litteras.¶ Hæc perstant:ut eant: quo uelint. ¶ Qum uenis ad partes: qum dormit maritus. ¶ Dat signa:innuit.¶ Doctior ille: qui sibi conciliat puellam:patiendo ad eam alios quoq̧ amores acce dere.¶ Nec fugiat uictor peccādi pudor semel ab ea læsus: & proditus: si fugerit ex eius ore:reddet illā minus uerecundam in peccando:qd exemplo Mar tis & Veneris ita esse ostendit.¶ Nec pudor falsus: nec uerecundia peccandi:quam falso pse tulit.¶ Fu giat ab ore uictor abeat ab ea depræhēsa in crimine cum alio amante.¶ Verba dedisse:te decepisse. Te rentius.Cui uerba dare difficile est.¶ Crescit amor prensis:depræhēsi in amore mutuo se magis amāt. ¶ Vbi par fortuna duoꝝ: & quū eadē est fortuna riualis:& amicæ.¶ Perstat in causam sui dānis: pma net contra causam:ex qua damnū & ignominia na scitur.¶ Fabula narratur.Hāc fabulā in quarto met. elegātissime etiam describit Oui. ¶ Mulciberi:Vul cani:qui a mulcendo mulciber appellat:qm ut scri bit Macro.Ignis sit:& oīa mulcet. Scribit Diodor9 Vulcanum ferri:æris:auri:argenti:omniumq̧:quæ arte fabricātur artem inuenisse: cæterosq̧ docuisse: quapropter harum rerum opifices omnes uota: sa craque huic deo maxime facientes: Ignem in æter nam memoriam suscepti beneficii Vulcanum uo cauere.¶ De duce terribili:de bellicoso ductore. ¶ Pedes mariti: est enim claudus Vulcanus: quod ideo fingitur: quoniam ut Seruius scribit: flamma nūquam recta incedit.¶ Marte palam: corā Marte. Liuius libro sexto.Inde rem creditori palam popu lo soluit.¶ Simul est Vulcanū immitata:postq̄ Vul canum claudicātem expressit. ¶ Disponit laqueos apte collocat rhætia tenuissima.

Dodoneū Iouis templum

Columbæ

Mulciber

Vulcanus claudus

celebratis uersibus laudatã:fecit & Canem:& Discobolon:& Persea:& Cristas:& Satyrum admitãtem tibi- as:& Mineruam:Delphicos:Pentathos:Pancratiastas:Herculem:q est apud circum maximum in æde Pompeii magni:ut antea docuimus:fecit & Cicadæ monumentum & Locustæ:& Apollinem:quem a triumuiro Antonio sublatum restituit Ephesiis Diuus Augustus in quiete monitus. ¶ Pondus iners:æs sine forma. ¶ Colliditur aurum:malleo cuditur:uel liquescit. ¶ Nuda uenus:potes itelligere de ea Venere:quæ ut Pli. scri. erat intra Octauiæ porticus in æde Iouis:quã Heliodorus:quod est alter in terris symplegma nobile la- Venus nuda

Annulus ut fiat:primo colliditur aurum.
Quas geritis uestes:sordida lana fuit.
Quũ fieret lapis asper:at nũc nobile signum.
Nuda uen⁹ madidas exprimit ibre comas
Tu quoq; dũ coleris:dũ te dormire putemus,
Aptius a summa conspiciere manu.
Cur mihi nota tui causa est splẽdoris in ore.
Claude fores thalami:q̃ rude cogis opus.
Multa uiros nescire decet:ps maxima rerum.
Offendet:si non interiora tegas.
Aurea quæ pendent ornato signa theatro.
Inspice q̃ tenuis brachtea ligna tegat.
Sed neq; ad illa licet populo:nisi facta uenire.
Nec nisi summotis forma paranda uiris.
At nõ pectendos corã præbere capillos.
Vt iaceant fusi per tua colla ueto.
Illo præcipue ne sis morosa caueto.
Tempore:nec nexas sæpe resolue comas.
Tuta sit ornatrix:odi:quæ sauciat ora.
Vnguibus:& rapta brachia fixit acu.
Deuouet & tangit dñæ caput illa:simulq;
Plorat ad inuisas sanguinolẽta comas.
Quæ male crinita ẽ:custodẽ ĩ limine ponat.
Ornetur bonæ semper in æde deæ.
Dictus eram subito cuidam uenisse puellæ.
Turbida peruersas induit illa comas.
Hostibus eueniat tam fœdi causa pudoris.
Inque nurus parthas dedecus illud eat.
Turpe pec⁹ mutilũ:turpis sine gramie cãpus
Et sine fronde frutex:& sine crine caput.
Non mihi uenistis semele:lædeq; docendæ.
Perq; fretum falso sidoni uecta boue.
Aut helenæ quã nõ stulte menelae reposcis.

uantem sese fecerat:ut non immerito poeta dixerit: eam madidas comas exprimere:magis placet loquatur de Venere praxitelica nuda illa gnidiam antecedente:& quæcunq; alium locum nobilitãt:quæ fuit in templo Bruti Callaici apud Circum flamineum: cuius meminit Pli. ¶ Exprimit imbre comas:tanq̃ exiens e mari:ex quo nata fert:talem.n.eam fecerat: qualem etiam Apelles pinxerat. ¶ Aptius a summa: aptius inquit aspiciere ab amãte:quum extremã manum imposueris tuo cultui. ¶ Aurea signa:quæ iter colũnas locabant:unde ĩ.M.Scauri theatro legim⁹ signa ærea iter columnas fuisse numero tria millia. ¶ Tenuis brachtea:tenuis lamia. Vergi. Sic leni crepitabat brachtea uẽto. ¶ Morosa:difficilis:querula. ¶ Tuta sit ornatrix:sit secura:ne eã pulses. ¶ In ædes in loco minime uiris peruio. ¶ Bonæ deæ:ad quam uiris non est accessus. Propt:us. Sacra bonæ marib⁹ nõ adeũda deæ. Bona aũt dea:quã Græci Ginecia; nominant Romæ colebat:eã Phryges Midæ nepotes regis parẽtem afferunt. Romani Driada puellã Fauni uxorem existimabãt:nõnulli Græcorum illã ex liberi nutricib⁹ esse:quã ne fati liceat:unde & mulieres:quum festos ei dies peragũt:tabernacula in uitigineis intexunt ramis:sacrum præterea draconem deæ secũdum fabellam erigunt:dumq; ei sacra celebrant:neq; eo uirum accedere:neq; domi adesse fas est:in eis sacrificiis ipæ iter se mulieres multa orphicis consentanea facere tradunt. Quum igitur ea instant solẽnia:uir ipse:seu præturam:seu cõsulatẽ gerat imperium:cũctiq; mares una cõmigrãt:uxor domum ornatissime extruit:ibi maxima sacrorũ ps noctu peragit:pmiscua sonis & cantibus loca:longas exercẽt uigilias:auctor Plutarchus. Cicero etiam in oratione pro haruspicum rñsis hæc inqt. Quod quidem sacrificium nemo nisi P. Clodius omni memoria uiolauit:nemo unquam adiit:nemo neglexit:nemo uir aspicere non horruit:quod fit p uirgines uestales:fit p populum Romanũ:fit in ea domo:quæ est in imperio:fit incredibili cerimõia:fit ei deæ:cui ne nomen quidem uiros scire fas est. ¶ Peruersas comas:capillos confusos:& disturbatos. ¶ Tam fœdi pudoris:ut deprehẽdatur puella:dum ornat caput. ¶ In nurus Parthas:in uxores Parthorũ:hostes Romani nois. ¶ Pecus mutilum:comminutum:& sine cornib⁹:unde Pli. scribit:mutilis capris esse lactis maiorem hubertatem. ¶ Et sine fronde frutex:nam frutex uirgultum ẽ:quod ad iustam arboris magnitu- Bona dea Ginecia Mutilum Frutex

dinem nõ excrescit:& statura similis est multis herbis. ¶ Et sine crine caput. Docet ẽt Apuleius:mulierẽ sine capillis mime placere:cui⁹ uerba:quoniam lepidissima sunt:apposui. Ita enim scribit. Si cuilibet eximiæ pulcherrimæq; fœminæ caput capillo spoliaueris:& faciem natiua specie nudaueris:licet illa cœlo deiecta:mari ædita:fluctib⁹ educata:licet inquam Venus ipsa fuerit:licet omni gratiarum choro stipata:& tota cupidinum populo comitata:& balteo suo cincta:placere nõ poterit:ne Vulcano suo. ¶ Nõ mihi uenistis Semele: nõ hæc scribunt pulcherrimis:ut fuit Semele Cadmi Thebarũ regis filia:aut Læda Helenæ mater. ¶ Sydoni uecta boue. Europem itelligit:quam ex Phœnicia raptam Iuppiter ĩ taurum deformatus ĩ Cretam detulit:ex qua genuit tres liberos. Minoem:Rhadamãtum:& Sarpedonem:eam postmodum Asterius prole ca- Mulier sine capillis Europes fabula

rens duxit uxorem:& Iouis filiis adoptatis : eos re/
Sidon gni successores reliquit:ut auctor est Diodo. Sidōis
Sidones autem Europa dicitur a Sidone urbe:quam a Phoe
nicibus condita a piscium ubertate : quos Sidones
uocant:appellatam scribit Iusti. ⸢Troice raptor. Pa
ris troiane. ⸢Deteriora:minus bona. ⸢Sunt plura:
nam ex centum puellis plures turpes reperies:q̄ for-
mosas:uel hoc dicit:quamuis sint aliquæ formosæ:
tamen & ipsæ arte nostra indigent:ut pulchriores fi
ant:quoniam plura sunt minus bona q̄ par sit. ⸢Cō
positum est:est tranquillum. ⸢Cessat:ab arte sua : &
nauigādi peritia:sicut formosa mulier præceptis no
stris minus utitur. ⸢Pleno filo:pānus enim quo ple
nior est lanæ:eo magis uestem efficit latiorē. ⸢Ve
lamina:uestes. ⸢Laxus:ml n⁹angustus:fluxus. ⸢Pur
pureis uirgis. Sunt qui uirgam purpuream eam ac-
cipiant:quam Plinius sanguineam appellat : plerîq;
Sandycem intelligunt:cuius meminit Maro:quam
tamen Plinius inter fictitios colores numerat. Alii
purpurissū:sinopidē:& alios huiusmodi fictitios co-
lores in tenues uirgas redactos intelligūt:quod nō
placet. ⸢Virgas purpureas:uacinia intelligo: nam
Plinius scribit uacinia frutices esse in Gallia purpu/
reos:idoneos ad tingendum:cuius uerba hæc sunt.
Non nisi in aquosis proueniunt salices alni:populi:
siler:ligustra tessens utilissima:item uacinia in au-
cupiis sata:Galliæ uero etiam purpura tingendi cau
sa ad seruorum uestes. De uaciniis plura diximus in
commentariis tristium Ouidii:quæ propediem ede
mus. ⸢Ad phari confuge piscis opem: ad medici/
Crocodilea:& eorum usus nam crocodili:qui nascitur in Aegypto:cuius inte-
stina crocodilea appellantur:ea illita ex aqua uernas
tollit morbos omnes:quorum natura serpit in fa-
cie:nitoremq; reddit:auctor. Plinius. Potes etiam de
stercore crocodilli intelligere : quo puellæ utebam-
tur ad cutis nitorem. Horatius. iam manet humida
creta color. Stercore fugatus crocodilli. ⸢Pes ma-
lus:turpis pes. ⸢Alutha:calceo. ⸢Arida crura :ma-
Analectides cie tenuata. ⸢Analectides. Analectides sunt modici
puluini:qui uestibus aptari solent:ne humeri altio-
res uideātur:analigo enim colligo & assumo signi-
ficat ⸢Fascia:quæ dicebat pectoralis. ⸢Scaber un-
Rictus guis:rubiginosus:aspertimmundus. ⸢Rictus:rictus
est oris patefactio:tam feræ:q̄ hominis:a ringo uer-
bo declinatur. ⸢Peruerso cachinno:turpi risu:est n.
Cachinnus cachinnus solutior risus. Cicero de claris oratorib⁹.
In utroque cachinno irridentium commouebat.
⸢Discunt posse minus:discunt blesa uerba pronun
ciare:quod negauit illis natura.

Tu quoq; non stulte troice raptor habes.
Turba docenda uenit:turpes pulchræq; puellæ.
Pluraq; sunt semper deteriora bonis.
Formosæ minus artis opem:p̄ceptaq; q̄runt.
Est illis sua dos forma sine arte potens.
Q ū mare cōpositum est:secur⁹ nauita cessat.
Q uum tumet auxiliis assidet ille suis.
Rara tñ menda facies caret:occule mendas.
Q uaq; potes uitium corporis abde tui.
Si breuis es sedeas:ne stans uideare sedere.
Inq; tuo iaceas quantulacunq; toro.
Hic quoq; ne possit fieri mēsura cubantis.
Iniecta lateant fac tibi ueste pedes.
Q uæ nimis est gracilis pleno uelamina filo.
Sumat:& ex humeris laxus amictus eat.
Pallida purpureis tigat sua corpora uirgis.
Nigrior ad pharii confuge piscis opem.
Pes malus in niuea semper celetur alutha.
Arida nec uinclis crura resolue tuis.
Conueniūt tenues scapulis analectides altis
Angustum circa fascia pectus eat.
Exiguo signet gestu:quodcūq; loquat̃.
Cui digiti pingues:& scaber unguis erit.
Cui grauis oris odor:nunquam ieiuna loquat̃
Et semper spatio distet ab ore uiri.
Si niger:aut ingens:aut non erit ordine natus.
Dens tibi:ridendo maxima damna feres.
Q uis credat:discūt etiam ridere puellæ.
Q uæritur atq; illis hac quoq; parte decor.
Sint modici rict⁹:paruæq; utrinq; lacunæ.
Et summos dentes ima labella tegant.
Nec sua perpetuo contendant ilia risu.
Sed leue nescio quid:fœmineumq; sonet.
Est:quæ peruerso distorqueat ora cachinno.
Q um risit:læta est altera:flere putes.
Illa sonat raucū quiddam atq; inamabile ridet.
Vt rudit a scabra turpis asella mola.
Q uo ñ ars penetrat:discūt lachriare:decēter
Q uoq; uolunt plorāt tempore:quoq; mō.
Q uid q̄ū legitima fraudat̃ littera uoce.
Blesaq; fit iusso lingua coacta sono.
In uitio decor est q̄dam male reddere uerba.
Discunt posse minus q̄ potuere loqui.
Omnib⁹ his:quoniā prosunt: īpēdite curā.
Discite fœmineo corpora ferre gradu.

¶ Hæc mouet arte latus:talia in incessu mouet se mollius:cum par sit.¶ Extensos pedes:quasi digitis pedum
insistat.¶ Illa uelut coniunx:alia uelocius inceditut uideatur rustica:aut uaricosa.¶ Coniunx rubicūda:for
tis uxor:nec mollis.¶ Vmbri mariti. Vmbri populi Italiæ fortissimi fuere:quos eorum fœminæ in incessu Vmbri
imitabantur.¶ Ingentes gradus:ampliores gressus.¶ Varica:quasi uarica. Vari:seu uarici dicuntur:qui ob- Vari
tortis introrsum cruribus:aut pedibus separatis:& distortis ambulant.Persius.Non fallit pede regula Var/ Varici
ro.Plinius etiam scribit Varos:Vanas:Vatienos:Vatinios a cruribus appellatos.¶ Rusticus alter:ingentes

Est & in incessu pars non temnenda decoris.
Alligat ignotos illa fugatq; uiros.
Hæc mouet arte lat⁹:tunicisq; fluētib⁹ auras.
Excipit:extensos fertq; superba pedes.
Illa uelut coniunx umbri rubicunda mariti.
Ambulat:ingentes uarica fertq; gradus.
Sed sit ut in multis mod⁹ hic quoq; rustic⁹ alter
Motus in incessu:mollior alter erit.
Pars humeris tamē ima tui:ps summa lacerti.
Nuda sita leua conspicienda manu
Hoc uos præcipue niueæ decet:hoc ubi uidi.
Oscula ferre humero qua patet usq; libet.
Monstra maris sirenes erāt.quę uoce canora.
Quaslibet admissas detinuere rates.
His sua sisyphides auditis pœne resoluit.
Corpora.nam sociis illita cæra fuit.
Res est blanda canor.discant cantare puellæ.
Pro facie multis uox sua læna fuit.
Et modo marmoreis referant audita theatris.
Et modo niliacis carmina lusa modis.
Nec plectrū dextra:citharā tenuisse sinistra
Nesciat arbitrio fœmina docta meo.
Saxa feras lyra mouit rhodopei⁹ orpheus.
Tartareosq; lacus.tergeminumq; canem
Saxa tuo cantu uindex iustissime matris.
Fecerunt muros officiosa nouos.

gradus designat.¶ Alter erit mollior:eam denotat:
quā dixit mouere arte lat⁹.¶ Hoc uos pcipue niueæ
decet. Ordo est:o niueæ hoc pcipue decet uos ¶ O
niueæ:o puellæ cādidæ.¶ Monstra ma.sire.erāt.Pu-
ellas admonet:ut cantare desinant Sirenes autē fue- Sirenes
rūt Acheloi & musæ Caliopes:uel ut alii malūt Ter
psicores filiæ:numero tres Parthenope:Leucosia: &
Ligia:quarum una uoce:alia cithara:tertia tibiis uti
tur:hæ uultus uirgineos:& uocē humanā : reliquū
corpus in uolucrem desiuit:ut Oui. in.vi.meta.scri.
Has aiunt cantus dulcedine naues detinere solitas:
& sopitos hoies mergere:quare quū Vlyxes an eorū
littora nauigaret:sociorū aures cæra obturauit:& il/
læsus euasit.Mar.Sirenes hilarē nauigāntū pœnam:
Blādasq; mortes:gaudiūq; crudele.Quas nēo quon
dam deserebat auditas.Fallax Vlyxes dī reliquisse.
Eas scri Euse.meretrices fuisse solitas nauigantes de
cipere.Habitauerūt aūt Sirenes i tractu pelorio.Alii
eas ad Sirenusas insulas ponunt:quæ plusq; duo mi
lia absunt stadiorū.Scopulus quidam longus est &
angustus cubitus a noie deductus:ad capreas:fret ū
locis extendi:sialtero ex montis latere Sirenū sacel-
lum habēs:ex altero ad Possidoniatē sinū pnæ tres
adiacēt isulæ desertæ:petrosæq; Sirenusas uocant:
auctor Str.P i.scri.Surrentum cum promontorio
Mineruæ Sirenū quondā sedem fuisse.Idem ēt Pa/
pinius ita cecinit.Est iter notos sirenū noie muros.
Saxaq; tyrrhenæ templis onerata mineruæ:& Oui.
in.xiiii.met. Terrasq; calēti.Sulphure fumātes:ache
loidumq; reliquit.Sirenum scopulos.¶ Sisyphides: Sisyphus
Vlyxes Sisyphi filius:q Autoliam Laertæ despōsa-
tam uiolauit:ex eaq; Vlyxē pepit:unde apud Oui.
Aiax ita loquit.Quid sanguine cretus.Sisyphio fur/
tisq;:& fraude simillim⁹ illi.Insens æacide alienæ no
mina gētis.¶ Pœne resol.cor.erat.n.malo nauis al-
ligatus.¶ Illita cæ Circes consilio:ne cantus suaui/
tate cogeret exilire.¶ Referant au.cantēt quæ didi-
cere.Carmina lusa:carmina composita.¶ Modis ni.
canticis Aegyptiis.Cātilenæ nāq; ægyptiæ:& gaditanæ ob lasciuiam maxime placebāt.Mar.Cantica q nie Cantile
liq gaditana susurrat:& alibi.Edere lasciuos & berica crusmata gestus. Et gaditanis ludere docta modis. næ ægy-
¶ Nec ple.Plectrū ē istrum citharœdi:quo cordæ plectūt.i.percutiūtur ut scri.Dona.Mar.Exornēt docilē gar- ptiæ &
rula plectra lyram.¶ Rhodopeius orpheus:threicius: fuit.n.Thrax gñe:ut Diodo.scri.filius Oeagri:& Cal- gaditāæ
liopes:doctrina:melodiaq; adeo excelluit:ut nō immerito feras:arboresq; ad se audiendū alliceret:nauiga- Plectrum
uit cum Argonautis:atq; ob amorem uxoris ad inferos descēdēs:a Proserpina suauitate cantus impetrauit Orpheus
ut defunctam uxorem ab inferis excitaret:ut in.iiii.georgi.elegantissime cecinit Maro.Hora.Siluestres ho-
mines sacer interpresq; deorū.Cædibus:& uictu fœdo deterruit orpheus.Dictus ob hoc lenire tigres:rapi
dosq; leones.¶ Saxa tuo cā.Iuppiter in satyri formā:ut Oui.scri. Antiopā Nictei filiā:uel Asopi fm Homerū antiopes
cōpressit:quæ irā pt̄rnam uerita ad Epopeū regē Sycionum se cōtulit:ubi Zethum & Amphionē peperit: fabula
quos pastor educauit.Nicteo deinde mortuo ob dolorē amissæ filiæ:fr̄ eius Lycus ducto exercitu Epopeū oc Zeth⁹ &
cidit.Antiopēq; abduxit:quā dircæ uxori custodiēdā tradidit.Ea quū fugisset:filios ad ulciscēdā Dircē ipu amphion
lit:hi eā reuinctā taurorū siluestrium caudis lauiarunt ad eū locū:q fontis dircæi ab ea nomē accepit.unde nō Dircæus
imerito Oui.Amphiona mr̄is uīdicē appellauit.Euse.scri.Amphiōe Thebis regnasse.& cantu citharæ saxa fons
mouisse.qm̄ auditores erāt duro corde.Scri.ēt Soli.eū thebas cōdidisse.nō q lyra saxa duxerit.sz q affatus
suauitate hoies rupiū icolas.& i cultu morib⁹ rudes ad obseqi ciuilis disciplinā pellexisset.¶ Fecerūt mu.the Muri
banos.n.muros lyra struxisse dī Amphion.Hora.dictus & Amphion thebanæ cōditor arcis. Saxa mouere theb ani

Arion sono testudinis:& prece blanda.Ducere quo uellet.┌ Quamuis mutus erat.Ariõ uetus & nobilis cantator
fidibus fuit.Nota est Fabula Herodoti:Plinii:Higinii:Solinii:& Gelii monumẽtis:& Oui.carmine in.ii.fast.
Stra.in.xiii.scri.Arionẽ a pdonib'in mari obrutũ fuisse.┌ Disce ẽt duplici genialia nablia palma: Vertere.
nablium Nabliũ siue nauliũ instrũm est musicũ:qđ barbaroꝝ optinet uocabulũ:ut in.x.docet Stra.Suidas ẽt scri.psalteri
siue nauli um organũ eẽ musicũ:qđ Naula ẽt uocaꝛ.┌ Genialia:uoluptuosa:delectantia.Iuue.Genialis agaꝛ.Iste dies.
um Psal ┌ Sit tibi Callimachi.Callimach':ut Stra.scri.pgenitorẽ huit Battũq Cyrenẽ cõdidit:poeta simul & grã
terium maticæ studiosus:cui prim:s in elegia tribuit Quin

Q uãuis mutus erat:uoci fauisse putatur.
Piscis arioniæ fabula nota lyræ.
Disce etiam duplici genialia nablia palma.
Vertere:conueniunt dulcibus illa iocis:
Sit tibi callimachi:sit coi nota poetæ.
Sit quoqꝫ uinosi teia musa senis.
Nota sit & sappho:quid enim lasciuius illa.
Cuiue pater uafri luditur arte getæ.
Et teneri possis carmen legisse properti.
Siue aliquid galli:siue tibulle tuum.
Dictaqꝫ uarroni fuluis insignia uillis.
Vellera germanæ phrixe quærenda tuæ.
Et profugum æneam:altæ primordia romæ.
Q uo nullum latio clarius extat opus.
Forsitan & nostrum nomen miscebitur istis.
Nec mea letheis scripta dabuntur aquis.
Atqꝫ aliquis dicet nostri lege culta magistri.
Carmina:quis partes instruit ille duas.
De ue tribus libris:titulus quos signat amoꝝ.
Elige:quod docili molliter ore legas
Vel tibi composita cantetur epistola uoce.
Ignotum hoc aliis illa nouauit opus.
O ita phœbe uelis ita uos pia numina uatum.
Insignis cornu bacche:nouemqꝫ deæ.
Q uis dubitat:quin scire uelim saltare puellã.
Vt moueat posito brachia iussa sono.

Callima- tilianus.┌ Coi poetæ.Philetas:ut refert Stra.poeta
chus simul:& antiquoꝝ scriptoꝝ cẽsone ex Co isula:cõfes
Philetas siõe pluri moꝝiut est auctor Fabius:secũdas tenuit ĩ
Anacreõ elegiaco carmie.┌ Teia mu.Anacreõ poeta lyric':
auctore Strabõe:Teon prĩam habuit:quem Pli.scri.
acino uuæ passæ strãgulatũ.┌ Vinosi se.Bibacis ana
creõtis.Oui.Quid nisi cũ multo uenerem cõpescere
uio.Præcepit lyrici teia musa senis.┌ Nota sit & sap-
Sappho pho.Sappho Mithylenæa cũ Alceo claruit:cui in mi
nima pte poeticæ nullã fœminã cõparãdã scri.Stra.
scripsit.n.elegias:libros lyricos nouẽ:epigrãmata:
sapphicũ iãbos:& nenias:carmẽ iuenit:qđ a se sapphicũ deno
carmen minauit:prima ẽt plectrũ reppit:hulus poemata le-
gẽda suadet Oui.qm̃ lasciua crãtuñ ẽt in tristib'ita
scri.Lesbia qd docuit sappho:nisi amare puellas: &
Hora.Viuũtqꝫ cõmissi:Calores æoliæ fidib'puellæ.
Terẽtiu' ┌ Cui ue pr uafri.Terẽtiũ inuit:q in phormiõe Ge-
Seruoꝝ tã iducit Chremetẽ & Demiphontẽ senes fallẽtem
nomina Sane Geta nomẽ est seruile:seruos.n.prisci a popu-
loꝝ noibus:unñ uehebãt:appellabãt:ut Lydũ:Syrũ:
Getã:Dauũ ex Dacis:iq olĩ Dauĩ uocati sũt auctor
proptius Strabo.┌ Carmĩe le.pp.Proptium Fabius refert a q
Corneli' busdã Tibullo anteponi.┌ Siue aliqd galli.Corneli
Gallus us Gallus Foroiuliẽsis fuit:Euphorionẽ i latinũ trã-
stulit:& ut Set.scri.de cytheride Volũnii liberta:& a
se amata scripsit libros.iiii.hic primus:ut testis ẽ Eu-
sebius:tenuit Aegyptũ puinciam romanã i factã ab
Augusto:& se ipsum iteremit:qm̃ ut Trãqllus scri.)
ob igratum aium:illi domo:& puĩciis suis iterdixit
Augustus:dicẽte Ouidio in amorib'.Sãguinis atqꝫ
aiæ pdige galle tuæ Eum Fabi' scri.Tibullo & Pro
pertio duriorẽ fuisse.┌ Dictaqꝫ Varrõi.Eusebi' chro
Varrões nographus Varrones duos fuisse scri.alter.M.Terẽ
duo tius Varro appellatus:phs pariter:& poeta:Roma-
noꝝ oiumꝫut Fabi'auctor est:eruditissimus:linguæ
latinæ pitissim':& ois antiqtatis:& reꝝ græcaꝝ:no
strarũqꝫ:plus tñ sciæ collaturus:q̃ eloquẽtiæ:cui' ui-
uẽtis imaginẽ Romæ posuit Asini'Polio in bibliotheca:quã primã i orbe de manubiis publicauit:ut Pli.do
cet.Alter fuit.P.Terẽti'Varro attacin':ab Attace uico Narbonẽsis puinciæ:ubi natus est:q.xxxv.agẽs ãnum
græcas lras didicit:trãstulitqꝫ in latinũ libros q̃ttuor Apollonii Rhodii:i suũ opus de Argonautis:unñ Fabi-
us eũ appellauit interptem alieni opis:celebrauit ẽt nõnunq̃ elegis uersib'amicã Leucadiã:dicẽte Proprio.
Hæc quoqꝫ pfecto ludebat Iasone Varro.Varro Leucadiæ maxia flãma suæ:de hoc nunc loqꝛ.Oui.┌ Tuæ
germãæ:quæ ex ariete uellere aureo ĩsigni decidit:qđ postea in tẽplo Martis in Colchide fixũ Argonautæ
Vergi. abstulerũt.┌ Et pfugum æneã:mõ porro fug.itũ:sed errãtẽ Vergi.aũt designat:q ut Fabi'scri.apud nos au-
spicatissimũ:ut apud Græcos Homerus dedit exordiũ.Idẽ scribit.Interrogãti sibi Domitiũ Afrum:quẽ cre
deret Homero maxie accedeꝛ:eũ rñdisse:scdm eẽ Vergi.ppiorẽ tñ prio:q̃ tertio:i altero.n.fuit plus curæ:&
diligẽtiæ:i altero uero plus diuinitatis & copiæ:eũ ĩñ Propti'Græcis:& latis scriptorib'aũponit.┌ Forsitã &
Aqua no.Oui.ut testis ẽ Fabi':fuit lasciuior Tibullo:& Proptio.┌ Aqs le.obliuiõi:aq.n.lethea obliuionẽ iducit.
lethea Marti.Pigra p hũc fugies igratæ flumia lethes.┌ Duas p.uiros & fœias.┌ De ue tri.li.libros tres amoꝝ ad
Corinã ĩtelligit.Epistola:q̃ i amorib'pria ẽ:i ea.n.scri.Oui.se.v.libris de pceptis amatoriis:& de remedio p
posuisse tres ad Corinnã.Ita.n.Inqt:Qui mõ nasonis fueramus qnqꝫ libellis.Tres sumus:hoc illi ptulit au-
tor opus.┌ Illa epistola:pria in amorib'.┌ Nouauit:nteꝝ cõmemorauit. ┌ Hoc opus ignotum:hæc pcepta
amatoria:quæ alii min'norãt me cõposuisse.┌ Ita uelis:ut legaꝛ:& caneꝛ meũ opus.┌ Insignis cornu.Bac
cho.n.cornua tribuunꝛ:cuius rei cãm assignauim'.┌ Brachia iussa:brachia sono apte se accommodantia.

Artifices lateris: Histriões latera in scæna cõcinne mouẽtes: quæ rãta est difficultas: ut scri. in oratore Ci. cero: Rosciũ mimũ discipulũ in ea arte: quẽ pbet reppisse neminẽ. Ats aũt Histriõica adeo olĩ Romæ claru itnut Clodi' Esop' Histrio tragic' ex eo q̃stu patinã sexcẽtis sestertiis isignẽ fecerit: i qua posuit aues cantu ali quo: aut smõe humão uocales: & ei' fili' Clodius relictus ab eo in amplis opibus hæ testuniões in cœna ma. gnæ taxatióis deuorauit: ut auctor est Pli. Talos: dicere iactus: tesseræ hñt sex latera & quadratæ sũt: has cubos appellari Geli' refert: tali uero a tesseris forma lõge erãt dissimiles: hẽbãt. n. iiii. latera: & p uario iactu uaria pũcta dabãt: his iã nõ utimur. In ludo tala, rio tali. iiii. adhibebant: in tesseratario uero tres tantũ mõ: ut hodie et fieri uidem': uñ Martia. ita scri. Nõ sum talos: numero par tessera. Quã subeat premi cui sit pdẽdi piculo subiecta. Quãq: uocet: quot pũcta cupiat ad optinẽdã uictonam. Latronũ plia calculos: ludũ itelligit. Vn' quũ gemino: caute in dẽdũ est: quũ solus latrunculus tu' cũ duob' hostibus pugnã capessit: & obsidet. Bellatorq: quẽ eqtẽ re. gẽ appellat in calculis. Sũt q itelligi malit eqtẽ. Si ne suo cõ. sine eo latrunculo: quẽ in eo ludo reginã noiant: a uero eqtẽ collusons acciptũt. Reticu. loq pilæ: reticulũ appellat alueolũ: ubi calculi ludit signatũ i retis formã: pilã uero eã accipe: quã peditẽ in calculis dicũt. Fundant: spargant in alucolo: & ducant semel tm̃. Quã tol. quã rapias aduersarioi lcgit ẽt q tollas. i. nulla tua pila mouẽda ẽ nisi quũ ea calculũ collusons tollere uoluer: sialioq post pri mũ motũ semp est imobilis. Est gen' in totidẽ: lu. dũ eum designat: q cõstat ex. xii. calculis. Parua ta bella: hoc et ludo utunt uulgo pleriq hac tẽpestate g. n. pn' in tabella tres calculos apte locarit: is co lu. sori unũ adimit. Mille fac esse iocos. locũ poetico more p ludo posuit. Sed mi. la. est. Vitia designat: q̃ in hmõi ludis deteguntur. Nulla fi. ta. nõ est fides dũ alea. Quæ nõ p uo pe. q nõ habuerit deos sau tores. Genas ludẽtis huiustris dis. Tã tur. ut lu di gra plorandũ sit. Ignaua na. ignauã iõ naturã appellat: q hmõi ludi nullã hñt corpis exercitatio. nẽ. Materia ube. magis utili. Celeresq; pi. utebã tur. n. pila: quã pagãicã appellabãt: etar & pila trigo nalis: & follis: ut ośdit Martia. Iaculũq. Iaculo ẽt exercebant Romãi: qd oñdit Hora. eo uersu. Neciã liuida gestat in armis brachia sæpe disco. Sæpe trãs finẽ iaculo nobilis expedito. Trochiq. Trochus instrm̃ erat: qd ludẽtib' pueris scutica agitabat: & to tabat: ut scri. Actoica antea pueros quosdã luder so litos uidim'. Martia. Inducẽda tota ẽ das nobis uti. le mun'. Iste trochus pueris: at mihi cãtus erit: & ali bi. Garrulus in saxo cur annulus orbe uagat. Cedat & argutis obuia turba trochis. Propti'. increpat & uersi clauis adũca trochi. Hora. Trochũ græcũ appel lat: in od' q̃m trochos rotã significat. Armaq: q' b' exercebant iuuenes. Hora. Nec iã liuida gestat in armis brachia. In gy. in circuit'. Tãgit ãt eã exercita tiõem: q̃ iuuẽt' Romana eqs uti discere solebat. Ho. ra. Cur neq; militaris itet cqles eqtes. Gallica nec lu patis tẽpet ora frenis. Ei' ãt exercitatõis laus erat: ut equ' i gyp flecteret. Verg. Carpe mox gyp icipiat. & Taci' scri. Germanos: equos nec forma: nec uelo. citate cõspicuos: sed nec uariare gyros in morẽ Romanũ doceri. Nec uos cã. ha. Cãpi Martii: ut autor est Stra. admirabilis erat magnitudo: suppeditabat. n. curulus pariter cursus: & alia equestria certamina expedi tamec min' tã multis: pilã: trochũ: palestrã exercitatiõe tractãtib'. Gelidissima uir. aquã uirginẽ intelligit: a uirgineq ei' fontẽ idicante: ita appellatam: Frõtin' docet. Pli. tñ in. xxxi. uirginẽ aquã iõ appellatam scribit q labẽs in pnestina uia: quũ ad herculaneũ riuũ perueniret: refugiet: q̃ cõgressum herculis fugiat: idẽ scribit

Artifices lateris scænæ spectacula amantur.
Tantum mobilitas illa decoris habet.
Parua monere pudet: talorum dicere iactus.
Vt sciat: & uires tessera missa tuas.
Et mõ tris iactet numeros: mõ cogitet apte.
Quã subeat partem callida: quãq; uocet.
Cautaq; non stulte latronum prælia ludat.
Vnus quum gemino calculus hoste perit.
Bellatorq; suo prensus sine compare bellet.
Aemulus incœptum sæpe recurrat opus.
Reticuloq; pilæ leues fundantur aperto.
Nec nisi: quã tollas: ulla mouenda pila est.
Est genus in totidem tenui ratione redactum.
Spicula quot mẽses lubricus annus habet.
Parua tabella capit ternos utrinq; lapillos.
In qua uicisse est continuasse suos.
Mille fac esse iocos: turpe est nescire puellam.
Ludere: ludendo sæpe paratur amor.
Sed minimus labor est sapienter iactibus uti.
Maius opus mores composuisse suos.
Tunc sumus icauti: studioq; aperimur in ipõ.
Nudaq; plusus pectora nostra patent.
Ira subit deforme malum: lucriq; cupido.
Iurgiaq;: & rixæ: solicitusq; dolor.
Crimina dicuntur: resonat clamoribus æther.
Inuocat iratos: & sibi quisq; deos.
Nulla fides tabulis: quæ non p uota petunt.
Et lachrymis uidi sæpe madere genas.
Iuppiter a uobis tam turpia crimina pellat.
In quibus est ulli cura placere uiro.
Hos ignaua iocos tribuit natura puellis.
Materia ludunt uberiore uiri.
Sunt illis celeresq; pilæ: iaculumq;: trochiq;.
Armaq;: & in gyros ire coactus equus.
Nec uos camp' hẽt: nec uos gelidissima uirgo

Histrioni cæ artis difficultas quæstus artis Histrionicæ
Tesseræ Cubi Tali
Pilæ lud'
Iaculi exercitatio
Trochus
Equo gyrus
Cãpi Martii certamina
Aqua uirgo

Nec tuſcus placidis deuehit amnis aquis.
At licet & prodeſt pompeias ire p umbras.
Virginis ætheréis quum caput ardet eqs.
Viſite laurigero ſacrata palatia phœbo.
Ille parethonias merſit in alta rates.
Q uæq; ſoror cõiũxq; ducis monumẽta parũt.
Naualiq; gener cinctus honore caput.
Viſite turicremas uaccæ memphitidos aras.
Viſite conſpicuis terna theatra locis.
Spectẽť tepido maculatæ ſanguine harenæ.
Metaq; ſeruenti circumeunda rota.
Q uod latet:ignotũ ẽ:ignoti nulla cupido.
Fructus abeſt:facies cum bona teſte caret.
Tu licet & thamyrã ſupes atq; orphea cantu.
Non erit ignotæ gratia magna lyræ.
Si uenerem cous nunquam pinxiſſet apelles:
Merſa ſub æquoreis illa lateret aquis.
Q uid petitur ſacris:niſi tantum ſama poetis.
Hoc uotum noſtri ſumma laboris habet.
Cura ducum fuerant olim regumq; poetæ.

eã tactu pſtare cæteros amnes:qm̃ in ea natabant cõmodi⁹.Papinius.Atq; exceptura natatus. Virgo iuuat.

Tyberis tuſcus — Porticus pompeii — Sol i uirgine

¶ Nec tuſ.pla.Tuſcum iõ Tybrim noiat:qm̃ ab Apœnino deflués:p Tuſciã Romã deferť:q; autẽ in Tyberino ẽt flumine natarẽt iuuenes Romani docet Hora.eo uerſu.Cur timet flauũ tyberim tangere.Põpeias ire p umbras.De porticu Põpeiu quæ erat in cãpo Martio diximus in primo.Propti⁹.Scilicet umbroſis ſorde Põpeia colũnis Portic⁹:auleis nobilis attalicis.¶ Virginis æthe.æſtatẽ deſignat:nã ſol p cancq; & leonem trãſiẽs:& uirginẽs æſtatẽ efficit: ut antea docuimus ex ſnia Higinii.Scribit Columella.xiii.Kalẽdas ſeptembris ſolẽ in uirginẽ tranſitũ facere:& hoc:& ſequẽti die tempeſtatẽ ſignificare:iterdũ & tonaŕ.¶ Sacrata pa.Palatinũ collem cõſecratũ Apollini:cui tẽplum in eo Auguſtũ erexiſſe diximus:cui⁹ meminit Oui.in.iiii.faſto.Phœbo laurigero Apollini laureã gerẽti coronã.¶ Parethonias:ægyptias.Eſt.n.parethonium urbs Aegypti in ora maritima:& portus ingens xl.fere ſtadio℞.Hãc alii parethoniũ: alii Ammoniã uocãt:auctor ẽ Stra.itel igit añt Apollinẽ: q in plio apud Actiũ cõtra.M.Anto.& Cleopatrã fuit Auguſto.Verg.Actius hæc cernẽs arcũ itẽdebat Apollo: nota eſt hiſtoria Plutarchi monumẽtis ¶ Quæq; ſoror:porticũ octauiã dicit:ita appellatã ab octauia ſorore Auguſti.¶ Cõiunxq; du.Liuiam porticũ a Liuia uxore Auguſti:ut docet Sueto.cognominatam accipe.¶ Naualiq; ge.Agrippam Auguſti generũ dicit:eius.n.filiã Iuliã duxit uxorẽ:illũ Auguſtus naua li corona donauit:ut Pli.ſcri.poſt debellatum Põpeium in Sicilia.Idẽ docet Ser.in.viii.æneid.Erat autẽ Naualis corõa:ut Geli⁹ docet: qua donari ſolet maritimo plio:q primus in hoſtium nauẽ ui armatus trãſiliuit:ea quaſi naulum roſtris iſignita erat.¶ Viſite turi.De tẽplo Iſidis repete:quæ diximus in prio. ¶ Vaccæ mẽphitidos: Iſidis Aegyptiæ:quæ olim I uaccã mutata apud Aegyptios colebať:id Mẽphi ut be abũde dictũ eſt in primo.¶ Terna thea.ea in cam po pximo cãpo Martio fuiſſe docet Strabo.Vñ hic cõſpicuis locis addidit Oui.erant.n.eo in loco alia pclara ædificia ¶ Sanguine:gladiato℞ cruore.Metaq; fer.ludos circẽſes dicit:de qbus in prio dixim⁹.

Porticus octauia — Porticus Liuia — Agrippa auguſti gener — Naualis Corona — Parethonium

Thamiras — Apelles Cous

¶ Facies bo.pulchra facies.¶ Caret te.nõ uř.¶ Tu li.&.Thamyras Philamõis fili⁹ rediens ex urbe Aethalia: quũ muſas habuiſſet obuias:ſcia cantandi gloriabũdus:affirmauit ſe eas ſupatu℞:ſi ſecũ certare auderẽt:ad quã iſolẽtem uocẽ filiæ Iouis ſtomachatæ:& modulationẽ:& pulſandæ citharæ piriã:& cõeni hoĩs ſenſum abſtulerũt Hæc Home.in.ii.Iliados.Diodo.eũ lyra & cãtu tm̃ priuatũ ſcri.Latini uero occæcatum fuiſſe dicunt.¶ Si ue.co.Sũt:q legãt cois:Apelles ex Epheſo:ut uoluit Stra.olympiade cẽteſima.xii.floruit:in pictura ſolus plura q̃ cæteri oẽs cõtulit:uoluminibus editisq̃ doctrinã eam cõtinebant:illi ppetua cõſuetudo fuit nunq̃ tã occupatã diẽ agẽdi:ut nõ lineã ducẽdo exerceret artẽ:a nullo alio:q̃ ab Apelle pigi uoluit Alexã.mag.hic pinxit Venerẽ exeuntẽ a mari:quã diuus Auguſtus dedicauit in delubro pris Cæſaris:q̃ Anadyomene uocať:cõſenuit hæc tabula carie:taliãq; p ea Nero in principatu ſuo ſubſtituit Dorothei manu.Apelles inchoauerat aliã Venerem Cois ſupaturus ẽt illã priorẽ:inuidit mors pacta pte:nec q ſuccederet opi ad pſcripta liniamẽta iuentus ẽ:auctor Pli.De uenere apelea extat Auſonii epigrãma:qd cũ aliis pleriſq; Mediolani nup repris a Georgio Merula nřo elegantiſſimus poeta Frãciſcus Nurſius Veronẽſis e ſecretis Iciytæ reginæ Cypri mihi oñdit:id eſt hmõi.Emerſam pelagi nup genialibus undis Cyprin:apellei cerne laboris opus.Vt cõplexa manu madidos ſalis æquore crines Humidulis ſpumas ſtrigit utraq; comis.Iã tibi nos i præ:iuno inqt & inuba pallas.Cedimus:& formæ pmia depimus:& Oui.alibi ita cecinit.Vt Venus artificis labor ẽ & gloria coi.Aequoreo madidas:q̃ pmit ibre comas.¶ Illa lateret:nõ uideretť egredi e mari:ut Apelles pinxerat.¶ Hoc uo.ut fama uigeat.¶ Cura du.Horatius quoq; oñdit poetas olim fuiſſe i pretio eo uerſu.Sic honor & nomẽ diuinis uatibus atq;.Carminibus uenit:& paulopoſt ait.Et uitæ monſtrata uia eſt & gřa regũ.Pieriis tẽtata mõis:luduſq; reptus.Pauſanias quoq; libro prio ita ſcri.Verſabanť igiť ea quoq; tẽpeſtate cũ regib⁹ poetæ:& aŕ: eã memoriã Anacreo cũ Polycrate tyrãno Samio familiariter uixit:Siracuſaſq; ad Hieronẽ Eſchylus:Simonideſq; miſſi fũt cũ Dionyſio:q poſtea i Siciliæ tyrãnide ſucceſſit:Phyloxenus cũ Antigono macedonũ pricipe:Antagoras rhodi⁹:& Arat⁹ ſolẽſis.¶ Enni⁹ emeru.Q.Enni⁹ in calabria Rudias(ut ẽ auctor Stra.& Mella)pꝛiam hũit.Silius in.xii.de eo ita ſcribit.Miſerũt calabri:rudiæ genuere uetuſtæ.Scripſit primus apud Latinos uerſu heroico ãnales:ut Gellius refert:quibus bella Italiæ cecinit:& ſcdm bellum punicũ in gřam Scipiõis carmine minus polito:nã ingenio ualuit:ſed arte caruit:ut cecinit Quidi.

Q.Enni⁹

Præmiaq; antiqui magna tulere chori.
Sanctaq; maiestas:& erat uenerabile nomen
Vatibus:& largæ sæpe dabantur opes.
Ennius emeruit calabris in montibus hortos
Contiguos pœne scipio magne tuis.
Nũc hederæ sine honoꝝ iacẽt: operaq; doctis
Cura uigil musis nomen inertis habet.
Sed famã uigilare iuuat qs nosset homerum
Ilias æternum si latuisset opus.
Q uis danaem nosset:si semper clausa fuisset
Inq; sua turri si latuisset anus.
Vtilis est uobis formosæ cura puellæ.
Sæpe uagos extra limina ferre pedes.
Ad multas lupa tendit oues ꝑdetur ut unam
Et iouis ad multas deuolat ales aues.
Se quoq; det populo mulier speciosa uidẽdã.
Q uem trahat e multis forsitan unus erit.
Oibus illa locis maneat studiosa placendi.
Et curam tota mente decoris agat.
Casus ubiq; ualet: semp tibi pendeat hamus.
Q uo minime credis gurgite piscis erit.
Sæpe canes frustra nemorosis mõtibus errãt
Inq; plagas nullo ceruus agente cadit.
Q uid minꝰ andromeda potuit spare reuicta
Q uã lachrymas ulli posse placere suas.
Funere sæpe uiri uir quæritur:ire solutis.
Crinibus:& fletus non tenuisse decet.
Sed uitate uiros:cultũ:formãq; professos.
Q uiq; suas ponunt in statione comas.
Q uæ uobis dicunt:dixerunt mille puellis.
Errat: & i nulla sede moratur amor.
Fœmina quid facies:quum uir sit leuior ipsa.
Forsitan & plures possis habere uiros.
Vix mihi credetis:sed credite troia maneret
Præceptis priami si foret usa senis.
Nec coma uos fallat liqda nitidissima nardo.
Nec breuis in rugas cingula pressa suas.
Nec toga decipiat filo tenuissima:nec si
Annulus in digitis alter:& alter erit.
Forsitan ex horum numero cultissimus ille
Fur sit:& uratur uestis amore tuæ.
Redde meũ clamant spoliatæ sæpe puellæ.
Redde meũ toto uoce boante foro.
His uenus e templis multo radiantibus auro.
Læta uidet lites:appiadesq; deæ.

Aphricanum maiorem mirifice dilexit:a quo multis muneribus dõatus:cũ Scipione asiatico in Asiam ꝓfectꝰ ẽ:& cũ Fuluio nobiliore i Aetholiã post.lxx. annũ:ut scri.Eusebi.periit morbo articulari: quẽ nimio uino cõtraxerat:sepultus fuit in Scipionis monumẽto uia appia:ut ẽt Cice.testaſ.Scribit ẽt Pliniꝰ priorẽ Aphricanũ.Q.Ennii statuã sepulchro suo posuisse:iuiuẽs sua uirtute donatus est pulcherrimis hortis.Fuit & paulopost alter Enniꝰ Tarẽtinꝰ:q de lřis:syllabis:& metris libellũ edidit:& uolumina de augurãdi disciplina.⁋ Cõtiguos pœne:pœne ultimã hẽt breuẽ apdꝰ Virg.eo uersu.Pœne simul tecũ solatia rapta menalca:hic uero Ouid.ꝓduxit.Sũt q hos duos uersus ita legãt.Enniꝰ emeruit calabris in mõtibus ortus.Cõtiguus poni Scipio magne tibi:ut sit sensus.Ennius natus nõ i celeberrimis urbibꝰ: sed i mõtibꝰ Calabriæ ꝓpria uirtute meruit tumulari in Scipiõis sepulchro: nã ꝙ hortos Enniꝰ accepit ob artẽ poeticã:uicinos Scipiõis horti: nusq̃ legiſ. ⁋ Ilias opꝰ iliados:ꝗ Home i.xxiiii.libros digessit. ⁋ Quis da.nos.Acrisiꝰ Argiuoꝝ rex unicã hñs filiã Danaẽ:ut Lactã.scri. accepit se pentuꝝ mãu eiusq; ex filia nasceret:uñ filiã i turri clausit:Iuppiter i aurũ uersꝰ:ex tegulis i gremiũ puellæ decidit:ꝑgnãsq; facta ẽ:q̃d ꝑr itelligẽs:in arcã clausã in mare abiici iussit:q̃ a i Italiã delata fuẽta a piscatore cũ Perseo:quẽ enixa fuerat:& oblata regi:ab eo uxor accipi:cũ q̃ ẽt Ardeã cõdidit:auctore Seruio.⁋ Inq; sua tur.sic ẽt Hora.Inclusam Danaẽ turris ænea.Robustũq; fores & uigilũ canũ.⁋ Sæpe ca.fru.Venatoris exẽplo doc; fœminas plerũq; amatores iuenire:quos nõ q̃rũt.⁋ Cadit i rætia:nullo agẽte.⁋ Quid mi.andro. nũq̃ ingt sperabat Andromede auxiliũ Persei.Fabula sæpius dicta est.⁋ Funere sæ.ut.uir q̃ri.sæpenũero puella mariti mortẽ deplorãs i funere uirũ aliũ iuenit.⁋ Solutis cri.de more plorãtiũ in funẽ:id ẽt fieri solebat:quũ i aduersis deos orabãt. Vir.Interea ad tẽplũ nõ æq̃ Palladis ibãt.Crinibꝰ iliades passis: & Liuius.Stratæ passis mřes crinibꝰ tẽpla uerrẽtes:ueniã iraꝝ cœlestiũ finẽq; pesti exposcũt.⁋ Sed uitate uiros:molles & cinedos dicit.⁋ In stano.co.ex eoꝝ sñia:q dicebãt comatos oẽs ciedos eẽ.⁋ Et i nul.se. mo.am.qa sũt istabiles.⁋ Plures ui.q eũ tãq̃ mollẽ petãt.⁋ Troia ma.docet puellas Priami exẽplo nõ adolescẽtibꝰ credẽdũ eẽ:sed maioribꝰ natu.⁋ Præceptis Pria.q suadebat reddẽdã eẽ Helenã.⁋ Perq; aditus tales:ꝑ spẽm ficti amoris.⁋ Lucra pudẽda petũt:simulãt se uos amare:sꝫ nihil aliꝺ a uobis petũt q̃ dedecꝰ uim.⁋ Liqdo nar.nardinũ unguentũ alio noie Pli.foliatũ appellat:qd unguẽtarii:ex spica nardi celebrãt:laudaſ syriacũ a Pli.Nascebaſ ẽt Nardꝰ i Cilicia radice nigra:& odorata:ut ẽ auctor Diaſ.uñ spicã ciliscã i fastis appellat Oui.Nec breuis i rugas: nec q uestis rugas:industria locatas:astringit tanq̃ mollis.⁋ Filo tenuis.ex tenui lana.⁋ Et urasi & angasiq; nõ possit uestẽ tuã furari.⁋ Voce bo.clamãte.⁋ His uenꝰ.Venerẽ genetricẽ intelligit:de q̃ dcm̃ est in prio.⁋ Appiadesq; deæ:Cõcordiã Pallada:Pacẽ & uestã intelliget:ab aq̃ appia:q̃ i foꝝ Cæsaris deducta erat cognominatas:ꝙ aũt hæc tẽpla ad forũ Cæsaris essent:ex Papinio: & Martiale intelligitur.

Ennius tarentinus

Nardium unguẽtũ

Spica ciliisca

Appiades deæ

Sunt quoq; non dubia:sūt q̄pā mulieres q̄ hītur
īfames:q̄ amātes decipe soleāt. Crimē amā.hēnti
q̄a alios decipiūtut ipe quoq; ab amāntib⁹ deceptæ
sunt. Cecropides:Atheniēses puellæ a rege Cecro
pe:p q̄s oēs alias designat. Iurāri Theseo uiro pfi
do:ut fuit Theseusiq Ariadnā reliqt. Quos fa.te:
quos testes amplius adhibebit. Fecit & añ deos:
antea deos adhibuit testes:& tñ fidē uiolauit. The
sei crimi.hæ.id ēt i epistolis ei Phyllis ita exprobrat.
De tāta rege turba factisq; parētis. Sedit in ingenio
cressa puella tuo. Nulla re.fi.q̄a nulli sūt āplius diis
per quos iuret. Illa pōt uigi. q̄ alio munere pmis.
sas noctes negabit:audebit ēt uiolare sacra Vestæ
& Isidis:& necare uiř ueneno. Vigiles flā.iextin.
Ignis Vestæ inextinctus — ctū ig:ē:q i tēplo Vestæ seruabat:cuius rei cām assi
gnat Plutar.i Camillo his uerbis. A numa eni rege
tāq̄ oium pricipiū eēt ignis ueneratu īstitutū est:nā
nobilissimū quoddā existit ignis i ipa nā: & motio
quædā ē:uel cū motiōe totius gñatio:alia uero mās
quæ calore uacat ocio se ignauiterq; iacēs:& cadaue
ri similis ignis uirtutē tāq̄ aīam cupit & paulatim
susceptro igne ad agendū qd: uel patiendū uertitur.
Numa Pōpilius uir curiosus ac sapiētissim⁹:q in col
loqu; cū Musis p sapiētiā ueniebat:rōne q̄dā philo
sophiæ mot⁹ hūc seruari:custodiriq; ppetua uigilia:
ne corrūperet:uoluitq̄ ætema uirt⁹ eētq̄ oia fua
ret. Aliā cām refert Oui.in fastis.In eodē Vestæ tē
plo(ut testis ē Plutar.)fama fuit troianū illd' Palla
diūq̄d' i Italiā æneas asportauerat resideē. Inachii
Isis Inachi filia. Cape sacra: sacra diripe. Mista
Aconitū — aco.aconita tēperata. Est eni aconitū herba oīu; ue
nenoř ocissimaq̄ tactis genitalib⁹ fœminini sexus
aīaliū:eodē die īfert mortē:quo mō Calphurni⁹ Be
stia uxores necault. Fabulæ narrauere acōitū ex spu
mis cerberi canis natū:extrahēte ab īferis Hercule.
Cicuta — Cicuta quoq; herba uenenū ē: publica Atheniensiū
pœna iustatut docet Pli. Propius cōsi.ea dicere:q̄
magis ad uiros:q̄ ad fœmias ptinēt:qd' facere uisus
est:quū dixit:fœminas accepto munere: nūq̄ coitū
negaturas:illas eni & auaritia:& ppria libidine cor
rūpi posse designauit. Admissus eqs:mā semel su
scepta dando. arma fœminis cōtra uiros. Verba
uadum tenent:uerba ad te scripta ab amante:aīum
tuū sollicitent:sic & in pri°. Cæra uadū tenet rasis
infusa tabellis. Eduræ:ualde duræ. Quāuis ui
tæ careatis hono:tāquis sitis īfames. Vra pignora:
uestras lras. Nouo iuueni. Sed tñ ætnæū nou⁹ in
quit amator lras aīcæ seruat:qbus tāq̄ fulmine utaſ
in puniēda aīca:timet eni semp:ne iratus amator il
Fulmen ætnæum — las marito ostdat. Fulmē aūt iccirco ætnæū appella
tur:qm̄ Vulcano fulminū fabricatori mōs ætna fa
cer est:ut Solinus scribit:uel a uicinitate. Docet eni
Seruius. Vulcanū inter Liparē & Aetnā officinam
habere:unū Virg.dixit. Antra ætnea sonāt. Est cō
cessa: est puellis data. Repellere fraudē:amātū.f.
qui aleæ lras seruāt:ut eo timore seruitiū patiantur.
Multas figuras:multa & dissimilia elemēta:& lit
teras. Per quos:quoř causa hæc moneo. Nisi
deletis cæ.nisi deletis amantū lris. Geminas ma
nus:tuam & amātis epistolam. Fœmina dicatur:
fœmina in litteris appellet se nomine amatoris.

Sūt quoq; nō dubia q̄dā mala nomina famæ.
Deceptæ a multis crimen amantis habēt.
Discite ab alterius uestris timuisse querelis.
Ianua fallaci ne sit aperta uiro.
Parcite cecropides iuranti credere theseo.
Quos faciet testes:fecit & ante deos.
Et tibi demophoon thesei criminis hæres.
Phyllide decepta nulla relicta fides.
Si bene promittunt totidem pmittite uerbis.
Si dederint & uos gaudia pacta date.
Illa pōt uigiles flāmas extinguere uestæ.
Et capere ex templis inachi sacra tuis.
Et dare mista uiro tritis aconita cicutis.
Accepto uenerem munere siqua negat.
Fert aius ppius cōsistere supprime habenas
Musa:nec admissis excutiare rotis
Verba uadū teneant abiegnis scripta tabellis.
Accipiat missas apta ministra notas.
Inspice:quodq; leges ex ipsis collige uerbis.
Fingat:an ex aio: sollicitusq; roget.
Postq; breue rescribe morā;mora sp amātes.
Incitat:exiguū si modo tempus habet
Sed neq; te facilem iuueni pmitte roganti.
Nec tamen edure quod petit illa negat.
Fac timeat:speretq; simul quotiēsq; remittes.
Spes magis hic ueniat certa: minorq; met⁹
Munda sed e medio cōsuetaq; uerba puellæ
Scribite:sermonis publica uerba placent.
Ah quotiens dubiis scriptis exarsit amator.
Et nocuit formæ barbara lingua bonæ.
Sed quoniam quāuis uitæ careatis honore.
Est uobis uestros fallere cura uiros.
Ancillæ puerique manus ferat arte tabellas.
Pignora nec iuueni credite uestra nouo.
Vidi ego pallentes isto terrore puellas.
Seruitium miseras tps in omne pati.
Perfidus ille quidem:qui talia pignora seruat.
Sed tñ ætnæi fulminis instar habet.
Iudice me fraus est cōcessa repellere fraudē
Armaq; in armatos sumere iura sinunt.
Ducere cōsuescat multas manus una figuras
Ah pereāt p quos ista monenda mihi.
Nec nisi deletis tutū est rescribere cæris.
Nec teneat geminas una tabella manus.
Fœmina dicatur scribentis semper amator.

Illa sit in uestris:qui fuit ille notis.
Sed licet a paruis animum ad maiora referre.
Plenaq; curuato pandere uela sinu.
Pertinet ad faciem rabidos cōpescere mores.
Candida pax homines:trux decet ira feras
Ora tument ira:nigrescunt sanguine uenæ.
Lumina gorgoneo sæuius angue micant.
I procul hinc dixit:non est mihi tibia tanti.
Vt uidit uultus pallas in amne suos.
Vos quoq; si media speculū spectetis in ira.
Cognoscet faciem uix satis ulla suam.
Nec minus in uultu dānosa superbia uestro.
Comibus est oculis alliciendus amor.
Odimus imodicos experto credite fastus.
Sæpe tacens odii semina uultus habet.
Spectantem specta:ridenti mollia ride.
Innuet:acceptas tu quoq; redde notas
Sic ubi prælusit rudibus puer ille sagittis.
Spicula de pharetra promit acuta sua.
Odimus & mœstas: thegmessam diligat aiax
Nos ilarem populum fœmina læta capit.
Nūq̄ ego te ādromache:nec te thegmessa ro.
Vt mea de uobis altera amica foret (garē
Credere uix uideor nisi cogat credere partus.
Vos ego cum uestris cōcubuisse uiris
Scilicet aiaci mulier mœstissima dixit.
Lux mea:qq; solent uerba iuuare uiros.
Quis uetat a magnis ad res exempla miores
Sumere:nec nomen pertimuisse ducis.
Dux bonus huic centū cōmisit iure regēdos.
Huic equites illi signa tuenda dedit.
Vos quoq; de uobis quē qsq; erit apt⁹ in usū
Inspicite:& certo ponite quēq; loco.
Munera det diues ius qui ꝓsitebit̄ adsit.
Facundus causam sæpe clientis agat.
Carmina q̄ facimus: mittamus carmina tātū
Nam chorus añ alios aptus amare sumus
Nos facimus placidi lautæ præconia formæ.
Nomen habet nemesis cynthia nomē hēt
Vesper & eoæ nouere lycorida terræ.
Et multi:quæ sit nostra corinna rogant.
Adde:quod insidiæ sacris a uatibus absunt.
Et facit ad mores ars quoq; nostra bonos.
Nec nos ambitio:nec nos amor urget habēdi
Contempto colitur lectus & umbra foro.

¶ Illa sit i uestris:amator scribēs se aicā dicat. ¶ Qui fuit ille:queēadmodū aica appellauit se noie amatoris. ¶ Angue gor.serpētē Medusæ Gorgonidū reginæ:cui⁹ capilli in angues mutati sūt:ut dictū ē. Gorgonū aūt gens (ut Diodo.scri.) occidētē uersus sita erat:in extremis orbis finibus:aduersus quā Perseus haud puo certamīe bellū gessit:tāta fuit eaꝝ mulierum uirtus:uel potētia:in insulā quā incoluere Hesperā uocarūt qa ad occasū sita sit. Gorgonidas tradūt quū uires auxissent:tercio a Perseo Iouis filio expugnatas:quū eaꝝ eēt regia Medusa. Postrēo ab Hercule:& eas & Amazonū gētē fuisse deletas. Sūt qui Gorgōes ab agilitate dictas putāt γοργου enī agilē significat. ¶ I p.h.d. fœmias itumescēr minīe debere exēplo Palladis ostēdit:q cū tibiā īflasset:genas q uidisset tumescere:tibiā abiecit ipsa apd Oui. i fastis ita dicēte. Prima terebrato p rara flāmina buxo. Vt daret effeci tibia lōga sonos. Vox placuit faciē liqdis referētib⁹ undis. Vidi & uirgineas intumuisse genas. Ars mihi nō tāti ē:ualeas mihi tybia dixi. Excipit ab ectā cespite ripa suo. Inuētā satyr⁹ primū miratꝰ & usi. Nescit & afflatā sensit hēe sonū. Ea igitur tibia:postmodū usus est Marsias:id qd ostēdit Pausanias scribēs Athenis fuisse Mineruæ statuā:q̄ Marsiā silenū uerberib⁹ cedit:qm̄ tibias susceperat: qs ipsa abiectas uolebat:quā rē significat ēt Ouid. i.vi. met. eo uersu. Quē tritō acalatous arūdie uictū. Affecit pœna: quo enarrādo pleriq;:ut i aliis multis allucinant. ¶ Comib⁹ oculis:læto aspectu. ¶ Innuet: nutū faciet. ¶ Puer ille:cupido. ¶ Rudib⁹ sagittis:leuib⁹ stimulis:qb⁹ mutuo cōciliāt amātes. ¶ Thegmessam di. aiax:qa mœsta erat ¶ Nos ila.po.itos ex ilari turba lætā ēē fœminā uolumus. ¶ Nūq̄ ego te. Andromache quoq; uxor Hectoris mœsta erat. ¶ Lux mea: uerba sūt:qb⁹ amātes utunt:unū Prop. Cynthiā crebro uitā:aut lucē appellat. ¶ Quis uetat:huiusce rei exēpla sūere a Thegmessa & Andromache:ad mulieres ex uulgo:q̄si delignet cuiuslibȝ cōditiōis fœminā:si sit mœsta n̄ placē. ¶ Nec no.p.du. nec huic rei obstare:q; illa dux fuerit:i q̄ tristitia reqrit: pinde ac si diceret:q nā tristis ēmō mō i reb⁹ bellicis:sed ēt uenereis sp mœret. ¶ Dux bo. qa Thegmessa & Andromache mœstæ erāt:& horridæ: iccirco alteram Aiax ꝓfecit cētū eqtib⁹: alterā Hector signa militaria iussit tueri:hoc ē pedestres copias ducere. ¶ Cām cliē. cām puellæ. Cliēs āt relatiuū ē patrōi. ¶ Nemesis. Tibullus Deliā & Nemesim amauit:dicēte Oui. in elegia:i q̄ deflet Tibulli mortē. Sic nemesis lōgū sic delia nomē hēbūt. Altera cura recēs:altera prim⁹ amor. ¶ Cynthia:Proptii aica: eā hostiā appellatā fuisse scri. Apule. i magia. ¶ Vesp:occidētalis plaga Lycoris:galli poetæ aica. Oui. Et sua cū gallo nota lycoris erit: eā Cithereidā appellatā fuisse Ser. scri. ¶ Nr̄a corin. Corinnæ duæ fuerūt:altera thebana:q̄ scripsit epigrāmata:& lyrica poemata: de q̄ Proper. Et sua cū antiq̄ cōmittit scripta corinnæ:altera Thespia:quæ a quibusdam Corinthia dicit̄. Ouid. aicam suam Corinnam appellauit ab eruditiōe & formæ elegantia:de qua ipse alibi ita scribit. Mouerat ingenium totā cātata p urbē. Noīe nō uero dicta corinna mihi. ¶ Lect⁹ & um. amor & ociū:aut scribēdi locus.

Gorgonū gens
Hespera
Pallas tibiam abiecit
Delia
Nemesis
Cynthia
Hostia
Lycoris
Citheris
Corinnæ duæ

Sed facile hæremus: ualidoq; perimur æstu.
Et nimium certa scimus amare fide.
Scilicet ingenium placida mollit ab arte.
Et studio mores conuenienter eunt.
Vatibus aoniis faciles estote puellæ.
Numen inest illis: pierides q; fauent.
Est deus in nobis: sunt & commercia cœli.
Sedibus æthereis spiritus ille uenit.
A doctis pretium scelus est sperare poetis.
Me miserum scelus hoc nulla puella timet
Dissimulate tamen: nec prima fronte rapaces
Este: nouus uiso casse resistet amans.
Sed neq; rector equũ q nuper sensit habenas
Comparibus frenis artificem q; regit.
Nec stabiles animos annis: uiridẽq; iuuentã
Vt capias: idem limes agendus erit.
Hic rudis: & castris nunc primũ no⁹ amoris
Qui tetigit thalamos præda nouella tuos.
Te solam norit: tibi semper inhæreat uni.
Cingenda est altis sepibus ista seges
Effuge riualẽ: uinces dum sola tenebis.
Non bñ cũ sociis regna uenus q; manent.
Ille uetus miles sensim & sapienter amabit.
Multaq; tyroni non patienda feret.
Nec franget postes: nec sæuis ignibus uret.
Nec domiæ teneras appetet ungue genas.
Nec scindet tunicas ue suas: tunicas ue puellæ.
Nec raptus flendi causa capillus erit.
Ista decent pueros ætate & amore calentes
Hic fera composita uulnera mente feret.
Ignibus hinc lentis uretur: ut humida tæda.
Vt modo montanis silua recisa iugis.
Certior hic amor est: breuis at fœcũdior ille
Quæ fugiunt celeri carpite poma manu.
Omnia tradentur: portas reserabimus hosti.
Vt sit in insida proditione fides.
Quod dat̃ ex facili: lõgũ male nutrit amorẽ.
Miscenda est lætis rara repulsa iocis.
Ante fores iaceant: crudelis ianua clament
Multaq; summisse: multa minãter agant.
Dulcia nõ ferimus: succo renouamur amaro.
Sæpe perit uentis obruta cymba suis.
Hoc est uxores quod non patiant̃ amari.
Conueniunt illas cum uoluere uiri.
Claude fores: duro dicat tibi ianitor ore.

¶ Sed facile hæremus: facile amorẽ capimus. ¶ Valido æstu: potẽti amore. ¶ Ab arte placida: a studiis poeticis. ¶ Studio: ingenuis artibus. ¶ Est deus i nobis. Idẽ etiã ostendit Plato de furore poetico his uerbis. Non enĩ arte: sed diuina ui ista dicunt. Nam si de unoquoq; istorũ p artẽ recte loqui scirent: de cæteris quoq; oĩbus idem possent: ob hanc uero cãm deus illis mentẽ subripiens: ipsis tãq̃ ministris utitur: oraculorũq; nunciis. & diuinis uatibus: ut nos qui audimus: præcipiamus non eos esse: qui iam digna referunt: quũ suæ mentis cõpotes minime sint: sed hæc deũ loqui: & per istos nobis hæc clamare: unde nõ immerito Ennius sanctos poetas appellauit: ut scribit Cicero pro archia. ¶ Sũt & commercia cœli: sunt & negociatio seu societates cœli. Nam (ut etiam Plato docet) Homerus non de aliis rebus agit quã de hiis quæ & alii poetæ tractant: nonne multa quæ ad bellum pertinent: & quæ ad consuetudines bonorũ inuicem: & malorum priuatorum atq; opificũ attinẽt enarrauit? Et de his quemadmodum secum inuicẽ & cum hominibus uersantur: deq; cœlestibus passionibus: progressibus: itẽ quæ apud inferos sunt: deorumq;: & heroum generationes cecinit. Cõmertiũ autem proprie dicitur cõmutatio mercium. Liuius libro quarto. Superbea Samnitibus qui Capuam habebant: Cumasq; legati prohibiti cõmercio sunt. Hic accipitur pro societate. Liuius. Aut quo linguæ cõmercio quẽquam ad cupiditatem discẽdi exciuisset. & Sylius. Pacez seruãt commercia culpæ. ¶ Viso casse: cognitis insidiis. ¶ Qui nuper sensit habenas: qui nondum est domitus. ¶ Comparib⁹ frenis: æquis habenis. ¶ Artificem q; æquuz domitum accipe: ex quo designat nouum amatorem uiso casse celerius aufugere: q̃ ueterẽ: & quasi domitũ ab amica. ¶ Idez limes: eadem uia. ¶ Nec stabiles animos annis: militum amoris duo genera esse docet: alterũ iuuenũ. alterum maiorũ natu: quo aũt cum utroq; agendũ sit designat eleganter. Ouidius. ¶ Cingenda est: munienda est. ¶ Altis sepibus: ne riualis ingrediatur. ¶ Non bene cum sociis regna: sic & Luca. Omnisq; potestas. Impatiens consortis erit. ¶ Tyroni: nouo militi amoris. ¶ Franget postes amicæ ianuã dicit. ¶ Raptus capillus: laniari crines ab amante. ¶ Humida tæda: madefacta: uel uiridi. ¶ Certior hic amor est in maioribus natu amor est certior. ¶ Breuis & fœcundior ille: illũ dicit: qui ẽ in iuuene. ¶ Carpite poma: fructum colligite o puellæ a iunioribus: ãsiq̃ discedãt a uobis iuuenes amatorii. ¶ Portas reserabimus hosti: reconciliabimur amãti & eum antea exclusum introducemus. ¶ Vt sit in infida: ut ostendatis eum amare: quũ tamẽ ei sitis infidæ. ¶ Vt sit fides: ut uobis adhibeatur fides. ¶ Quod datur ex facili: non semper intromittendum esse dicit amatorem: ne quod ex facili dederis cõtemptum pariat: raritas enim conciliat rebus admirationem. ¶ Dulcia non ferimus: uiri aspernantur: quod facile consecuntur. ¶ Renouamur: ardentiores reddimur in amando. ¶ Suis uentis: nimium secundis. ¶ Dicat tibi ianitor: mantum excludat ianitor.

Deus in poetis

Poetæ habent commercia cũ diis

Commercium

Non potes:exclusű te quoq; tanget amor.
Ponite iam gladios hebetes pugnet acutis
Non dubito telis quin pellar ipse meis.
Dum cadat in laqos capt⁹ quoq; nup amator
Solum se thalamos speret habere tuos.
Postmodo riualem:partitaq; fœdera lecti
Sentiat:has artes tolle:senescet amor.
Tum bene fortis equ⁹ reserato carcere currit
Q uű quos ptereat:quosq; sequat habet.
Q ualibet extinctos iniuria suscitat ignes
En ego confiteor:non nisi læsus amo.
Causa tñ nimium ne sit manifesta doloris.
Pluraq; solicitus q̃ sciat esse putet.
Incitet & ficti tristis custodia serui.
Et nimium duri cura molesta uiri.
Q uæ uenit exuto minus ẽ accepta uoluptas.
V t sis liberior thaide finge metus.
Q uum melius forib⁹ possis admitte fenestra
Inq; tuo uultu uerba timentis habe.
Callida prosiliat dicatq; ancilla: perimus.
Tu iuuenem trepidű quolibet abde loco.
Admiscenda tamen uenus est secreta timori.
Ne tanti noctes non putet esse tuas.
Q ua uafer eludi possit ratione maritus.
Q uaq; uigil custos:prætériturus eram.
Nupta uirum timeat rata sit custodia nuptæ.
Hoc decet:hoc leges:iusq; pudorq; iubẽt.
Te quoq; seruari mõ quã uindicta redemit.
Q uis ferat:ut fallas ad mea sacra ueni.
Tot licet obseruẽt:mõ sit tibi grata uoluptas.
Q uot fuerant argo lumina:uerba dabis.
Scilicet obstabit custos:ne scribere possis.
Sumendæ dabitur quű tibi tempus aquæ:
Cõscia quum possit scriptas portare tabellas.
Q uas tegat in tepido fascia lata sinu.
Q uum possit solea chartas celare ligatas
Et uincto blandas sub pede ferre notas.
Cauerit hoc custos: pro charta conscia tergű
Præbeat:inq; suo corpore uerba feras
Tuta quoq; est fallitq; oculos e lacte recenti
Littera:carbonis puluere tange leges.
Fallet & humiduli quæ fiet acumine lini.
Et feret occultas pura tabella notas.
Affuit acrisio seruandæ cura puellæ.
Hunc tamen illa suo crimine fecit auum.

¶ Pugnet acutis:sitis uxores uestris uiris difficiles. ¶ Meis telis:meis his præceptis. ¶ Quin pellar:quin ardentior fiam in amanda uxore. ¶ Dum cadat in laqueos:donec capiatur amore uestro:& teneat irretitus. ¶ Postmodo riualem:docet quid seruandum sit ab amica:posteaq̃ diu amator cũ ea uersatus fuerit. ¶ Senescet amor:fiet debilior. ¶ Reserato carcere:apertis carceribus:unde equi erumpunt. ¶ Extinctos ignes:amores remissos. ¶ Suscitat:accendit:unde & Terentianum illud. Amantium iræ amoris reintegratio est. ¶ Causa tamen nimium:uidendum est aitune aperte uideat amator ab amica riualem intro duci. ¶ Pluraq; solicitus:credat magis id ita esse:q̃ certi quicq̃ habeat. ¶ Ficti serui:qui simuletur a marito custodiendæ uxori præpositus. ¶ Incitet:stimulet amatorẽ ad amandum. ¶ Vt sit liberior thaidæ:quæ metu simulabat Phædriã exclusisse:ut a Thrasone Pamphilam dono acciperet:ut apud Terentiű in eunucho. ¶ Admitte:amãtem recipe. ¶ Admiscẽda tamen:in eo timore:est tamen occulte ueneri indulgendum. ¶ Qua uafer eludi:docet decipiendű esse maritum:& custodẽ uxoris. ¶ Rata sit custodia:existimet se uxor habere custodes. ¶ Hoc decet:uirű timeri ab uxore:uel nuptam habere custodes. ¶ Te quoq; seruari:libertinam fœminam docet posse custodes fallere. Est aũt uindicta uirga:qua serui libertate donabantur a prætore a Vinditio appellata: ut Liuius docet. ¶ Quot fuerant argo lumina:centű enim oculos habuit Argus:quos caudæ pauonis Iuno collocauit. ¶ Verba dabis:decipies. ¶ Sumendæ aquæ:hauriẽdæ aquæ. ¶ Quű possit solea:quű litteras possit calceis celare. ¶ Sub pede uincto:sub calceo induto. ¶ Blandas notas:litteras amatorias. ¶ Conscia tergum præbeat:quo uice chartæ ad amantem scribas. ¶ Fallet & humiduli:Docet lini uiridis succo posse amicam etiam tuto scribere ad amantem. ¶ Acumine lini humiduli:acuta auena uiridis lini:qua scribebãt amantes:postea carbonis puluere tactæ lĩæ legebãtur. ¶ Affuit acrisio. Custodes falli posse docet exẽplis. ¶ Seruãdæ puellæ:Danaẽ dicit:quã pr Acrisi⁹ i turri ænea clauserat. ¶ Fecit auű:qa Danae eius filia ex Ioue Perseum sustulit.

Vindicta

¶ Tot in urbe theatra. Tria theatra simul & amphi
theatrũ scribit Strabo fuisse eo cãpo:q cãpo Martio
adiacet:qbus in locis poterit eẽ puella sine custode.
¶ Quũ specte. iun. Quũ aspiciat ludos romanos: de
quibus i primo diximus. ¶ Quũ se. pha. Sacra Isidis
dicit:q̃ Aegypto Romã translata fuerũt:dicẽte Lu.
cano. Nos in tẽpla tuã romana accepimus Isim:ea
aũt celebrabant a romanis mulieribus castimonia
Isis multoꝝ dieꝝ. ¶ Phariæ iuuencæ: Isidis: q̃ in uaccã
mutata ab Aegyptiis colebat. Eam lunam eẽ scribit
Diodo. cultus sacerdotes lineis uelamẽtis utebãtur:
ut scribit Apuleius: unde in primo Oui. Isim appel
Operari lauit deã linigerã. ¶ Operosa: dãs operã. Est eni ope
sistrum rari alicui rei operã dare. Proper. Cynthia iã noctes
est operata decẽ. ¶ Sistris. Sistrũ crebra agitatiõe ar
gutũ erat multis crepitaculis circũsonantibus: unde
Paplnius id multisonũ appellauit. Apuleius i. xi. me
tamor. scribit æreis atq; argẽteis: imo uero aureis ẽt
sistris argutũ tinnitũ cõstrepentes. ¶ Suæ comites:
aliæ matrõæ. ¶ Quũ fuget: quũ expellat. ¶ Oculos
uiroꝝ. Nã sacris bonæ deæ nõ licebat uiris itéresse.
Prop. Sacra bonæ maribus nõ adeũda deæ. ¶ Præ
terq̃ si quos: ꝑter amãtes: q ad hæc loca se cõferebãt:
ut antea dictũ est. ¶ Quum custode foris: in balneis
quoq; dicit posse amantem cũ amica furtim iocari.
Adultera ¶ Aegrotet: simulet se male ualere. ¶ Adultera cla
clauis uis: externa clauis: q̃si altera facta: sicut adulterinam
Adulteria monetã appellamus: quã indocti falsã dicũt: & Apu
moneta leius auctorẽ adulterinũ uocat: adulterã etiã mulie
rem appellamus: q̃ adulteriũ cõmittit. ¶ Noie quũ
doceat: aut noie adultera: hoc ẽ quã appellam⁹ adul
terã: aut doceat noie ip̃o: quo alterã factã significari
diximus: quasi & ip̃a possit uobis furtim ianuã reclu
dere. ¶ Ianua sola: qa sunt & fenestræ. ¶ Illa uel hisp.
Laletanũ le. sit uua iu. Laletana ꝓuincia ẽ Hispaniæ: q̃ uinũ pes
uinum simũ mittebat. Martia. A caupõe tibi sex laletana pe
Vinum tatur: potes inquit Oui. multo uino uel pessimo ia
hispanũ nitori sõnũ induceret: aut certe optimo uio: qd etiã
nascebat in Hispania: Ianuæ ꝑfectũ eulncendũ eẽ di
cit: nã Pli. scri. in Hispania lusitana uia copia nobili
tari: elegãtia uero Tarraconẽsia: atq; Lauronesia: &
Balearica ex isulis cõferũt Italiæ primis. ¶ Sũt quo
q; quæ faciãt. Medicamia eẽ dicit: qbus possũt puel
læ custodes sõno afficere. ¶ Læthæa nocte: obliuio
so & ꝓfundo sõno: quẽ aq̃ lethææ iducũt. Virg. Ecce
deus ramũ lethæo rore madẽtẽ. Vtq; soporatũ sty
gia sup utraq; q̃ssat. Tpa. ¶ Quũ minio custos: id
etiã docet Apuleius li. ix. meta. de quodã Mymece.
¶ Quæstus erã. Admonet metuendas esse æq̃les: ne
amatores relicta aica illas amẽt. ¶ Et lepus hic: hæc
ꝑda. ¶ Hæc quoq; q̃. ꝑ. lec. Metuẽdã quoq; eẽ eã di
cit: q̃ tibi locũ ꝑbuit: ubi cũ amatore coisti. ¶ Mecũ
nõ semel illa fuit: eã eni cõpressi: q̃d idẽ poterit fieri
a tuo amatore. ¶ Vicẽ dominæ: qa cũ illa rẽ habui
loco dominæ. ¶ In hostẽ mittor: apperiendo consi
liũ fœmis: q̃ tãq̃ hostes uiris isidiant. ¶ Aperto pec.
apertis & nudis cõsiliis. ¶ Viderit utilitas: q̃si dicat
post hñda est utilitas hominũ ꝑceptis: q̃ fœmis da
mus. ¶ Lẽniandũ gla. artes muliebres: qb⁹ cõtra ui
ros utũtur tãq̃ gladiis. Lẽniades: q̃ una nocte uiros
trucidarũt. ¶ Dolor & de pel. fi. q; uir amorẽ alterius

Quid faciet custos: quũ sint tot i urbe theatra
Quũ spectet iunctos illa libenter equos.
Quũ sedeat phariæ sistris operosa iuuencæ.
Quoq; suæ comites ire iubentur: eat.
Quũ fuget a tẽplis oculos bona diua uirorũ.
Præter quos: si quos illa uenire iubet.
Quum custode foris tunicã seruante puellæ
Celent furtiuos balnea multa iocos.
Quũ quoties opus est fallax ægrotet amica.
Tollat & in lectum quẽlibet illa suum.
Noie quũ doceat quid agatur adultera clauis
Quasq; petes non det ianua sola uias.
Fallitur & multo custodis cura lyæo.
Illa uel hispano lecta sit uua iugo.
Sũt quoq; q̃ faciũt altos medicamia somnos.
Victaq; læthæa lumina nocte premant.
Nec male delitiis odiosum conscia tardis
Detinet: & longa iungitur ille mora.
Quid iuuat ambiguas ꝑceptaq; ꝑua mouere.
Quũ minimo custos munere possit emi
Munera (crede mihi) placãt hoies: q; deosq;.
Placatur donis iuppiter ipse datis. (det.
Quid faciet sapiẽs: stult⁹ quoq; munere gau
Ipse quoq; accepto munere mitis erit.
Sed semel est custos lõgũ redimẽdus i æuũ.
Sæpe dabit dederit quas semel ille manus
Quæstus erã: nemini metuendos eẽ sodales.
Non tangit solos ista quærela uiros.
Credula si fueris: aliæ tua gaudia carpent.
Et lepus hic aliis exagitatus erit.
Hæc quoq; q̃ præbet lectũ studiosa locũq;.
Crede mihi: mecum non semel illa fuit.
Nec nimium uobis formosa ancilla ministret
Sæpe uicem dominæ: præstitit illa mihi.
Quo feror insanus: q̃d apto pectore i hostẽ
Mittor: & indicio prodor ab ipse meo.
Non nauis aucupibus monstrat q̃ pte petat.
Non docet infestos currere cerua canes.
Viderit utilitas: ego cœpta fideliter edam.
Lemniadum gladios in mea damna dabo.
Efficite (& facile est) ut nos credamus amari.
Prona uenit cupidis in sua uota fides.
Spectet amabilius iuuenẽ: & suspiret ab imo
Fœmina: tam sero cur ueniat: q; roget.
Accedãt lachrymæ: dolor & de pellice fictus.

¶ Threicia samo. Samo:quã Maro Samothraciam appellauit cõposito noĩe(ut Diony.uoluit)a conditore Samo Mercurii filio & nymphæ Cylienidos Rhenæ & Thraciæ:cuius est insula:prius Dardania dicta fuit: ut Pli.tradit. Diodo.scribit Myrinã amazonũ reginam quasdã sibi subdidisse ĩsulas tẽpestate coorta:quũ uotum matri deoꝝ pro salute fecisset:ad unã ex his solitariã ꝓfectã:iuxta quoddã insoniũ ei deæ insulã sacrauit:erecta ara sacra solẽnia celebrauit:nominasse insulã ferũt Samothracẽ:qđ a Græcis sacra insula interꝑtatur. Q uidã historici tradũt eã primum appellatam Samũ ab incolis: postea a Thracib⁹ Samothracẽ cognominatã. Alii Amazonibus in Epitum aduẽtantibus:ferũt deoꝝ matrẽ hac oblectatam insula: & alios quosdã ĩ ea: & filios: quos Corybãtas dicũt traduxisse: qs uero eoꝝ extiterit pr̃ ĩ arcanis sacroꝝ tradit̃. Monstrasse quoq; ea fertur: quæ nunc in ea seruant̃ mysteria:tẽplumq; Asylũ statuisse. ¶ Quã bene ꝙ frustra:exẽpio Tantali docet arcana nõ esse detegenda. Tãtalus eni(ut Dio.scribit)fuit Iouis filius ex Plote nymphã:diuitiis:& gloria insignis:Paphlagoniam habitauit:diis ob generis claritatẽ acceptissimus:quoꝝ secreta in cõuiuio eoꝝ cognita: quum hominib⁹ protulisset:& uiuus pœnam tulit: & post mortẽ apud inferos esse meruit:dicente Statio. Et sæuæ periit iniuria mensæ. Seruius putauit: Tantalum ideo esse ad inferos detrusum:q diis hospitibus Pelopẽ filium epulandũ apposuisset:qđ falsum ẽ. ¶ Garrulus:qui deoꝝ secreta hoĩbus ꝓtulit. ¶ In media aqua:aquis.n.& pomis ori admotis esurit atq; sitit. Ouid. Poma pater Pelopis p̃ſnia q̃rit:& idem Semp eget liquidis: semper abundat aquis. Tibul. Tantalus est illic:& circũ stagna:sed acrẽ. Iã iam poturi deserit unda sitim. Macro. scribit p Tantalũ eos designari:quos magis: magisq; acquirendi desideriũ cogit:p̃ſntem copiam nõ uidere:& influẽtia inopes ægestatis:mala in ubertate patiuntur:nescientes parta respicere:dũ egẽt habendis. ¶ Cistis: loco tuto & secreto. Alludit aũt ad Cereris sacra: q̃ more attico in cistulis recondita capitibus uirginũ sustinebantur:quas Canephoras appellabant. Horatius. Vt attica uirgo. Quũ sacris cereris ꝓcedit fuscus hydaspes. De his Pausanias ĩ primo ita scribit. Duæ uirgines nõ procul a Polyadis tẽplo habitãt: eas Canephoras Athenienses nuncupant: apud deã quodam tempore permanẽt:& adueniẽte die festo hæc noctu agunt:capiti imponunt onus: qđ Mineruæ sacerdos dat illis gestandum:nec sacerdos: q̃ id dat:nec ip̃e quæ gestant:quidnam id sit intelligũt. Est aũt nõ ꝓcul,l urbis pte qdã muroꝝ ãbitus:qui ueneris ĩ hortis dr̃:q̃ descẽsus ẽ sub terrã spõte fact⁹:t eo uirgĩes descẽdũt:ibiq; relictis:q̃ ferebant: aliđ nescio qd opertũ tollunt. Has uirgines iã hic relinquentes:alias eoꝝ loco in arcẽ ducunt. ¶ Nec caua uesanis: nec inanis galeæ pulsantã q̃ ære Corybantũ:aut tubæ clangore oib⁹ retegant̃:uult eni uenus celari sua furta: Sane per caua æra poetæ tubas designãt. Virg. Specula misenus ab alta. Aere cauo:p flexũ uero æs cornu ĩtelligimus:quo ĩ ꝓliis utebant̃ maiores. Oui. Nõ tuba directi:nõ æris cornua flexi:q; aũt cornua:qb⁹ in ꝓliis utebant̃ ærea fuerint:docet Maro eo uersu. Aereaq; assensu conspirant cornua rauco. Et Vegetius in secundo libro de re militari:cuius uerba hæc sunt. Tubicines:Cornicines:& Buccinatores:qui tuba uel æreo cornu uel buccina cõmittere solent prœlium. Melius tamen est:ut per flexũ æs buccinã intelligamus: nã Vegetius lib.iii. scribit:tubam eã appellari:quæ directa sit:buccinam:quæ in semetipsum æreo circulo flectitur: cornu uero:quod ex uris agrestibus argento nexũ:temperatum arte & spiritu canẽtis flatu emittit auditũ. Idem libro secundo ita scribit. Habet præterea legio: tubicines: cornicines:buccinatores:tubicines ad bellum uocant milites:& rursum receptui canentes reuocant. Cornicines & buccinatores erant ornamẽtum totius legionis in ingressu conflictu & eius reditu. Ouidius in metamorpho. appellat adũcum cornu:obliquam tibiam:dextra partem unum:sinistra duo foramina habentem: quam Mida in Phrygia inuenit: ut Plinius tradit. Ea ĩ sacris adhibebatur. Catullus. Tibicem:ubi canit phryx curuo graue calamo:& Ouidius in quarto fasto. Protinus inflexo Berecynthia tympana cornu. Flanit. ¶ Attamen inter nos:quãuis arcana Veneris quottidie uersentur inter amantes:uolunt tamen celari. ¶ Non sub Ioue:non in luce:& in aperto. Horatius. Manet sub ioue frigido uenator. At nunc nocturnis:eos dãnat:qui qđ nocte ægerũt: die ꝓferũt.

Samo. thracia

Dardania

Tantali fabula

Tantali suppliciũ

Canephoræ

Cauũ æs

Flexũ æs

Magnaq; threicia sacra reperta samo.
Eximia est uirtus præstare silentia rebus.
At contra grauis est culpa tacenda loqui.
Q uã bene:qđ frustra captatis arbore pomis
Tantalus in media garrulus aret aqua.
Præcipue cytherea iubet sua sacra taceri.
Admoneat ueniat ne quis ad illa loquax
Condita si non sunt ueneris mysteria cistis.
Nec caua uesanis ictibus æra sonant
Attamen inter nos medio uersant̃ in usu.
Sed sic inter nos ut latuisse uelint.
Ipsa uenus pubem:quoties uelamina ponit.
Protegit̃ leua semireducta manu.
In medio:passimq; coit pecus:hoc quoq; uiso
Auertit uultus:sæpe puella suos.
Conueniũt thalami furtis:& ianua nostris.
Parsq; subiniecta ueste pudenda latet.
Et si non tenebras: at quiddam nubis opacæ
Q uærimus:atq; aliqd luce patẽte minus.
Tũ quoq; quũ solẽ nõdũ ꝓhibebat:& imbrẽ
Tegula: sed quercus tecta cibũq; dabat.
In nemore:atq; antris:nõ sub ioue iũcta uolu
Tãta rudi populo cura pudoris erat(ptas
At nũc nocturnis titulos imponimus actis.
Atq; emitur magno nil nisi posse loqui.

Scilicet excuties oēs:ubi quæq; puella eſt.
Cuilibet ut dicas hæc quoq; noſtra fuit.
Nec deſunt:quas tu digitis oſtendere poſſis.
Nec q̄q̄ attigeris:fabula turpis erit.
Parua q̄ror: fingunt q̄dā quæ uera negarent.
Et nulli non ſe concubuiſſe ferunt.
Corpore ſi nequeunt:qđ' pñt nomine tāgũt.
Famaq; non facto crimine crimen habet.
I nunc claude fores cuſtos odioſæ puellæ.
Et centum duris poſtibus adde feras.
Q uid tuti ſupereſt:ubi nominis extat adulter
Et credi:quod non contingit eſſe cupit.
Nos etiam ueros parce profitemur amores.
Tectaq; ſunt ſolida myſtica furta fide.
Parcite præterea uitia exprobrare puellis.
V tile quæ multis diſſimulaſſe fuit.
Nec ſu9 ādromedæ color ē obiectus ab illo.
Mobilis in gemino cui pede penna fuit
Omnib9 ādromache uiſa ē ſpecioſior æquo.
V nus qui modicam diceret hector erat.
Q đ' male fers aſſueſce feres bñ:multa uetu-(ſtas
Lenit:at incipiens oia ſentit amor.
Dum nouus in uiridi coaleſcit cortice ramus
Concutiat tenerum quælibet aura cadet.
Mox etiam uentis ſpatio durata reſiſtit.
Firmaq; adoptiuas arbor habebit opes.
Eximit ipſa dies oīs de corpore mendas.
Q uodq; fuit uitium:deſinit eſſe mora.
Ferre nouæ nares taurorū terga recuſant.
Aſſiduo domitas tempore fallit odor.
Nominib9 mollire licet mala:fuſca uocetur.
Nigrior illyrica cui pice ſanguis erit
Si læta ē:ueneri ſimilis:ſi flaua mineruæ.
Sit gracilis macie quæ male uiſa ſua eſt.
Dic agilē:q̄cūq; breuis:q̄ turgida:plenam.
Et lateat uitium proximitate boni.
Nec quot9 ann9 eat:nec quo ſit nata require.
Conſule:quæ rigidus munera cenſor h̄ ēt.
Præcipue ſi flore caret:meliuſq; peractum ē.
Tēpus:& albentes iam ligat illa comas.
Vtilis o iuuenes aut hæc:aut ſerior ætas.

¶ Nec deſũt q̄s tumō mō puellas q̄ tuæ nō fuerunt
oñdis:ſed ēt q̄s nūq̄ attigiſti. ¶ Quæ ue.ne. q̄ dice-
rent nō eſſe uera ſi q̄s ue⁊ exigeret. ¶ Et nulli non
oībus puellis. ¶ Hñt crimē:criminationē. ¶ Vbi no
minis ex.adul.q̄ñ extat nō re adulter:ſed ſolo noīe.
¶ Nos ē ue.par.colligit amātes ueros amores mi-
nime:aut pce debere pfiteri. ¶ Furta my.clauſa & ſe
creta. ¶ Nec ſu.andr. Andromedæ fuſca fuiſſe dicit̄.
Oui. Andromedæ priæ fuſca colore ſuæ:placuit tñ
illa Perſeoiq eā a ceto liberauit:& uxorē duxit. ¶ Pē
Perſe9 accepit talaria a Mercurio — na mo.talaria deſignat.Perſeus.n.a Mercurio dile-
ctus talaria & petaſum accepit & galeā q̄ idutus ex
aduerſo nō poterat uideri. Accepit & a Vulca.falcē
ex adamāte factā:q̄ Meduſā Gorgona interfecit: au
ctor Higi. ¶ Oibus Andro. Andromache filia fuit
Aetiōis Theba⁊ regis:uxorq; Hectoris:grandi cor-
pore. Iuue. Andromachē a fronte uidebis: ea nomē
accepit a uirili pugna. ¶ V nus qui modi.dice. q̄uis
Andromache — Andromache eēt grandi ſtatura:id tñ tāq̄ uitiū illi
nūq̄ exprobrauit Hector maritus:imo eā eē modi-
cam dicebat. ¶ Male.ſ.moleſte fers puellæ uitium.
¶ Incipiens.ſ.nou9 amor. ¶ Dū nouus in uiri.inſi-
tionē intelligit:de q̄ alias plura dicemus. ¶ Omnia
ſen.oia uitia notat. ¶ Nouæ na.Iuuēcæ nōdū aſſue
tæ tau⁊ pati. ¶ Tauro⁊:terga recuſant:q nō didice
re coitū pati:aut hoc dicit pp tauro⁊ pōdus:nā Pli.
ſcr.:fœminas tauro⁊ uim nō tolerare:& hāc ob cām
ingredi i cōceptu:aut certe p tauro⁊ terga coria bu
bula itelligere:q prio ſolem9 reiicere pp eo⁊ malum
odorē:at quū q̄s diuti9 illū ptulerit:nū odor ille nō
tā fœdus:q̄ ā te:at coria āt bubula detracta male olēt
quēadmodū ēt pelles caninæ. Martia. Nō detracta
cani tráſtiberina cutis. ¶ Noib9 mo.ll. puellæ uitia
Pix illyrica — aliq̄ hōeſta appellatiōe poteris imiuere. ¶ Pice il. q̄
Illyrii — in Illyria naſcit̄. Illyrios:ut Appia.tradit.Græci eos
exiſtimāt:q ſupra Macedoniā & Thraciā a Chaōis:
& Theſprotis ad fluuiū iſtrum:ſedes hñt. Hi ſic co-
gnoiati ſt ab Illyrio Polyphemi & Galatheæ filio
De Illyria plura dicem9 i cōmētariis triſtiū Ouidii
q̄ ppediē edem9. ¶ Proximitate bo.mutādo uitiū
in bonū ¶ Aut.q.ſ.n.cōſule:aut quo anno nata ſit.
Per cōſules.n.tpa nūerabāt Rōani.Sueto: Sequēti-
buſq; cōſulib9 flamē Dialis deſtinat9 ē:& Marti.Bis.
iā pene tibi cōſul trigeſim9 iſtat. ¶ Quæ.t.m.c.h.qđ
cēſorū ē offm̄ q̄uā rē doc; Plu.i uita Catōis his uer
Cenſuræ officium — bis. Cēſura:quū alias res:tum uero:ut mores uitaſq;
diſcutiat:plurio ipio:ac ptāte ē. Vtiq; de nuptiis:de
libero⁊ pcreatiōe:de uiuēdi rōne: de cōuiuiis dili-
gēter inqrat:nullā deniq; oiū cupiditatū:ac iſtitu-
tionū eē:qn adoriri īdagareq; nō oporteat:hi quum
oium magſtatuū facile priceps ſit:uniuerſæ reipu.ſu
premū:& pſ ctiſſimū locū hēt. Et Cice.li.iii. de legi-
bus ita ſcri. Cēſores populi:ciuitates:ſoboles:fami-
lias:pecūiaſq; cēſēto:urbis tēpla:uias:aq̄s:ærarium:ue
ctigalia tuētor:populiq; ptes i trib9 diſtribuunto: ex-
inde pecūias:ciuitatis ordines priūtor:eqtū peditūq;
plē diſtribuūto:cælibes eē phibento:mores populi
regūto:pbrū i ſenatu nō reliqūto:bini ſunto:magi
ſtratū qnqnēniū hñto:reliq magſtat9 ānui ſūto:eaq; ptās ſp eſto. ¶ Si flo.ca.ſi caret florēti ætate. Eas āt i rel
ligit:de qb9 ſupra ita ſcri. Si te for. iu.ſe.& ſapiēntior ætas. Sic & Terētian9. Parme.florē ætatis appellauit pu
ellā.xvi.āno⁊ ¶ Albētes co.capillos canos. ¶ Aut hæc:q̄ caruit flore ætatis. ¶ Aut ſe.aut paulo maturior.

Iste feret segetes:iste ferendus ager.
Dum uires annicp sinunt tolerate labores.
Iam ueniet tacito curua senecta pede.
Aut mare nauigiis:aut uomere scindite terrā
Aut fera belligeras addite in arma manus.
Aut latus & uires operāq; afferte puellis.
Hæc quoq; militia ē:hæc quoq; fecit op9;
Adde qđ est illis operum prudentia maior.
Solus & artifices qui facit usus adest.
Illæ mūditiis annorum damna rependunt.
Et faciūt cura:ne uideantur anus.
Vtq; uelis uenerem iungūt per mille figuras
Inuenit plures nulla tabella modos.
Illis sentitur non irritata uoluptas.
Q đ iuuat ex æquo fœmina uirq; ferunt.
Odi concubitus:qui non utrinq; resoluunt.
Hoc est cur pueri tangar amore minus
Odi quæ pbet:qa sic pbere necesse est.
Siccaq; de lana cogitat illa sua.
Q uæ datur offō:non est mihi grata uoluptas
Officium faciat nulla puella mihi.
M e uoces audire iuuat sua gaudia fessas.
V tq; morer:meme sustineāq; roget.
Aspiciam dominæ uictos amētis ocellos.
Langueat:& tangi se uetet illa diu.
Hæc bōa nō priæ tribuit natura iuuentæ.
Q uæ cito post septē lustra uenire solent.
Q ui ppāt noua musta bibāt:mihi fūdat aui.
Cōsulib9 priscis cōdita testa merū. (tum.
Nec platanus nisi sera pōt obsistere uento.
Et ledunt nudos prata nouella pedes.
Scilicet hermionē helenæ præponere posses
Et melior gorge:quam sua mater erat
Ad uenerē quicūq; uoles attingere seram.
Si modo duraris:pmia digna feres.
Cōscius ecce duos accepit lectus amantes.
Ad thalami clausas musa resiste fores.
Spōte sua sine te celeberrima uerba loquēt.
Nec manus in lecto leua iacebit iners.
Inuenient digiti quid agant in partibus illis.
In quib9 occulte spicula tingit amor.
Fecit i ādromache pri9 hoc fortissim9 hector
Non solum bellis utilis ille fuit

¶ Iste feret segetes: ætatē carentē flore itelligit: ex qua fructus tāq̄ ex agro spandos eē dicit. ¶ Iste.s.a. ista erit amāda. ¶ Tolerate la.nō ūbratili uita marcescēdū eē dicit. ¶ Hæc quoq; militia ē:militāt & q amāt:ē.n.amor militiæ spēs. ¶ Hæc quoq; fe.op. in amore quoq; ē spes lucrādi coitū. ¶ Adde qđ ē illis: quid i maturiori ætate sperādū sit docet. ¶ Operū: actionū ad coitū ptinētiū. ¶ Maior q̄ in iunioribus puellis. ¶ Vsus assiduitas i ¶ Repēdūt compensant. ¶ Mūditiis mūdo muliebri.& lautitia q̄dā. ¶ Et fa. cu.i.solicitudie efficiūt. ¶ Vtq; uelis ue.coeūt mille mōis. ¶ Nulla ta.nulla tabella cōtinēs uaria cōcubitus gña:ut libris suis docuit Elephāris:ex qb9 Tiberius cubiculū istruxit æditis picturis: q̄les libri desi-gnabātur & i obscœno carmie Lalage Priapo tabellā dedicās hæc ait. Obscœnas rigido deo tabellas. Ducēs ex elephātinos libellis. Dat donū Lalage rogatq; tēres. Aliū si pictas op9 edat ad figuras. Flauius Vopisc9 scri. librū Elephātiū fuisse i quo senatus cōsulta scribebant. ¶ Tractu irri.uo. sentiūt illæ ingtquū resoluēdū ē:idq; irritata libidie tactu ipo: & crebra agitatiōe. ¶ Q đ iu.qđ placet & delectat. ¶ Ex quo:qā uir & fœmia piter resoluunt. ¶ Ferūt ex æquo:æq̄liter resoluunt:quū sentit fœmia irritatā eē libidie:qđ puellæ iuniores nō faciūt. ¶ Odi q̄ præbet:odi illā q ppat i coitu:ut cito ad lanificiū redeat:qm̄ nullā cū his capio uoluptatē. ¶ Sicca:celeritate coitus lassa:uel q̄ nō resoluta ē. ¶ Quæ dat of. Quæ bñficio:& mercede pstat: non uoluptatis cā. ¶ Me uo.au.iu. Lasciua uerba designat:qb9 utunt i coitu:sicut uita & aia: qđ uerbis græcis notat Iuue. ¶ Hæc bo.has uoluptates:q̄ sunt in ea:q̄ caret flore. ¶ Post sep.lu.post trigesimū qntū annū. ¶ Priæ iu. puellis minorib9 natu: ¶ Qui ppauīq cito resoluūtur. ¶ Noua mu. puellas iuniores. ¶ Mihi fun. aul. det mihi fœminā q̄ expleuit.xxxv.annū. ¶ Consulibus pri.ueteribus cōsulib9:uina eni quotannos haberent p cōsules designabāt. Mar. Quæ bis frōtino consule plena fuit. ¶ Cōdita testa:appositio figura est.i.dolia terræ ifossa:ut fieri solitū fuisse. Pli.i.xiiii. testat. Idē docet cellas uinarias ex terra fieri solitas:ut ēt nr̄a ætate in insula Cypri fieri annotaui: nam Plinii tpib9 circa alpes ligneæ fieri cœpe circulisq; cingi. ¶ Nec platanus nisi sera pōt. Platan9 arbor ē umbræ gr̄a tm̄ petita orbe:ut Pli. docet:fuitq; i usu apđ Romanos ad umbras inābulationūq; usum docuere Athenæ:uisæ.n.sūt i achademia primū platani uni9 ūbris.xxxvi.cubitoq; luxuriātib9. ¶ Mero alebant:id.n. cōptū ē radicib9 pdesse:ut docet Macro. scri. Hortē. orator petiit a Cicero. diē actiōis cōmutari:qm̄ ipe erat itur9 eo die i tusculanū ad platanos suas uio irrigādas. Platanis romāos i recitatiōe poetaq; usos fuisse docet Iuue. quū inqt. Frōtonis platāi cōuulsaq; marmora clamāt. Mar. Platanū uiduā appellat. Locus uero platanis cōsit9 ab eodē Plataō appellat. ¶ Obsistere uē. Platāis frig9 nocere:& uētos inuere ēt Pli. ut scribēs ab his æstate arcēdū eē solēs hyeme admittēdū. ¶ Hermionē:filiā Helenæ & Menelai. ¶ Et me.gor. Gorge filia fuit Altheæ mr̄is Meleagri:& Oenei regis Calydōiæ. ¶ Ad.u.s.ad coitū mulieris:q̄.xxxv. ānos excesserit. ¶ Cōscius.e.d. musā alloqt eāq; reicit ab amātib9 dictur9:q̄ ab ipis fœ dissi

Elephantidos libelli

Dolia terræ infodiebant

Cellæ uinariæ

Platanus

Plataon

Gorge

Myrto corona . bant poe tæ Elegi

Nestoris Facũdia

Calchas

Aiax te. lamoni'

Arma Achillis fabricata a Vulcão

ma in lecto agitant. In cap. lyrne. i Hyppodamia ex oppido Lymeso: ut diximus. Velis maio. maio ri cursu hoc est ne celerius q̃ aica resoluaris. Desi. nemorare. Quũ mo. nõ tu. estiquũ times depher diti diutius i coitu suetis motatus. Totis re. totis uiribus. Admisso equo: celeri equo. Serta myr. q res Veneris descripse rim: cui myrt' dicata est q̃ ly. ricis & elegi poetæ coronabãtur. Papini'. Nũc ab itõ sã capiẽda myrto sertaũ & alibi. Mitisq; icedet uates. Maluit & mõstra laurũ subtexe myrto. Podalirius: fuit Aesculapii filius: & fr Machaõis ut antea dictũ est. Pectore: eloqñtia. De Nestore in. i. Ilia. ita scri. Home. Surrexit Nestor Pylius: & ipio & facundia lõge pricepsicui' ex ore dulcior melle fluebat oro: uit sapia simul & annis iãq̃ dẽ tertiã iã ætatẽ hoium uiuebat: & cũ multisiq iã decesserant una floruerat. Quãtus erat cal. ex. Calchas (ut in. i. Ilia. scri. Homerus) Testoris filius fuit lõge oium ariolãdi peritia quã ab Apolline didicerat p̃stãtissimus: atq; oĩa cognita hñs: q̃ fuerũt: q̃ sunt quæ erũt: quẽq; unum Græci ad Troiã ueniẽtes dignũ putauerũt: cuius di uinationẽ suæ nauigatiõis ducẽ haberẽt. Dictis scri. bit Calchãta fuisse Thestoris Troiani filiũ: & Haruspicẽ pentissimũ: q ab Apolline monitus: ut dimissis Troiãis: Græcos seq̃ret: ideo paruit. Eũ scri. Serui' a Mopso peritia diuinãdi supatum dolore interiisse. Thelamonius. Aiacẽ Thelamoniũ uirũ fortissimũ; intelligitq multũ sua uirtute Græcis pfuit: demũ superatus in iudicio: & peltiõe armoq; ab Vlysse in furorẽ uersus est: & acceptis loris discurrebat per siluas: minabatur q; iudicib' q armã Vlyssi adiudicassent: & uerberans arbores & aĩalia: credebat iudices ferire: sed quũ postea resciscet: q̃ p isaniã fecerat: pudore affectus: gladio se interemit. De eo multa Oui. in. xiii. meta. Dederat Vulcanus Achilli: mot tuo. n. Patroclo: & eo ab Hectore Achillis armis spo liato: Thetis a Vulca. petiuit ut i ei' gra arma filio fa bricaret: ita. n. & apd Home. i. xviii. Ilia. illũ alloqtur. Hac ego nũc gra ad tua genua supplicatũ uenio: ut filio meo breui morituro clypeũ: thoracem: ocreas: cassidẽ tuis malleis fabricatã: qlẽ antea hẽbat largia tis: perdiit fidus aĩcus a Troiãis cæsus: cui' morte mœ rẽs hũi p̃strat' iacet: tũ demũ Vulca. armis pulcherrime fabricatis ad Achillis mrem attulit: q̃ tãq accipiter e niuoso olympo ad filiũ deferẽs properauit. Muneribus datis: datis armis & p̃ceptis meis. Su perarit ama: subegerit puellã: quã iccirco amazona appellat: q; amãtes dicũt milites eẽ cupidinis: ut amazones fœmiæ militiã quoq; suã exercẽt: uñ paulo. añ dixit militiæ spẽ; eẽ amorẽ. Et ad Atticũ ita scri. Oui. Militat omnis amans: & habet sua castra cupido. Attice crede mihi militat omnis amans.

¶BARTOLOMEI MERVLAE Enarratiões in ultimum uolumen Ouidii de arte amandi.

RMA dedi danais. Fatet Ouid. se p̃rimis duob' uolumib' dedisse p̃cepta amatoria: & docuisse amãtes: quib' mõis possent puellas subigẽ. Nunc e diuerso pollicet i se puellis quoq; arma allaturũ: quib' se tueri possint cõtra hoium ĩsultus: non. n. æquũ fuerat puellas nudas: & sine armis in aciem descẽdere. Ab his uero

Fecit & i capta lyrnesside magnus achilles.
Quũ p̃meret mollẽ lapsus ab hoste torũ.
Illis te manibus tangi brisei sinebas.
Imbutæ phrygia quæ nece semper erant.
An fuit hoc ipsum: quod te lasciua iuuaret.
Ad tua uictrices membra uenire manus.
Crede mihi ueneris nõ est p̃panda uoluptas.
Sed sensim tarda peficienda mora.
Quũ loca repperis: quæ tãgi fœmia gaudet.
Non obstet tãgas quo minus illa pudor.
Aspicies oculos tremulo fulgore micantes.
Vt sol in liquida sæpe refulget aqua.
Accedant questus: accedat amabile murmur.
Et dulces gemitus: aptaq; uerba ioco.
Sed neq; tu dominam uelis maioribus usus
Desere: nec cursus ante eat illa tuos.
Ad metã p̃perate simul: tunc plena uoluptas
Quum pariter uicti fœmina uirq; iacent.
Hic tibi seruandus tenor ẽ: quũ libera dantur
Ocia: furtiuum nec timor urget opus.
Quũ mora non tuta ẽ: totis incũbere remis.
Vtile: & admisso subdere calcar equo.
Finis adest operi: palmã date grata iuuentus.
Sertaq; odoratæ myrtea ferre comæ.
Quãtus apd' danaos podalirius arte medẽdi.
Aeacides dextra: pectore nestor erat.
Quãtus erat calchas extis: telamonius armis
Autumedon curru: tantus amator ego.
Me uatem celebrate uiri: mihi dicite laudes.
Cantetur toto nomen in orbe meum.
Arma dedi uobis: dederat uulcanus achilli.
Vincite muneribus: uicit ut ille datis.
Sed quicunq; meo superarit amazona ferro.
Inscribat spoliis: naso magister erat.
Ecce rogãt teneræ: sibi dem præcepta puellæ.
Vos eritis chartæ proxima cura meæ.

P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI LIBER TERTIUS INCIPIT.

Rma dedi danais: in amazões
arma supersunt.

spectādā eē uictoriā dicitq̄ꝗ̄ ipa Venꝰ militiæ huiꝰ spectatrix:& pri͂ceps magis fauerit danais uiris pugnātibus cōtra puellas:ut Danai i bello troiāo cōtra Amazōesq̄ iniustis isantiū dexterioribꝰ mamis ne sagittarū iactꝰ ipedirēt:ita appellatæ fuut i scdo sui epitomatis docꝫ Iustinꝰ.Diodo.scri.penes Thermodoōta fluuiū prio Amazonū gētē fuisse:q̄ uiris similes bellicis artibꝰ uiribusq̄ corpis pstabāt.Eaꝝ regia exercitu muliebrū coacto exercuisse tradit eas militan disciplia:ac nōnullas ex uicis gētibꝰ expugnasse.Hoies ad texturam: muliebriaq̄ deputauit exercicia:lege statuitq̄ut sole fœmiæ i re militari erudiēt.Viris iterdicta eēnt arma seruiliaq̄ offā pmissa.Manibꝰq̄ ex eis nascebāt:crura ac brachia debilitabāt:quo bello inutiles fierēt:fœmis dextrā iurebāt mamā: ne pugnæ impedimēto eēt:ex quo & Amazonū eis ē īditū nomē.Et tur. pan.tu.Per amazōes:& caterua Pātesileæ: fœminas oēs designat.Fuit āt Pātesilea Amazonū regia Martis filiaq̄(ut Diod.scri.)suaꝝ cæde pterritaeū amazonū reliqs:ex pria pfuga Troiāis auxilio affuit:ac pꝰ Hectoris obitū multi pclaris belli facinoribꝰ ædi tis:ab Achille iterfecta ē:hanc postremā Amazonū pcipua uirtute extitisse:reliq̄sq̄ deiceps eiꝰ gētis defecisse ferunt.Pares utriq̄ armari.Puericupido.Cur uiri an.Adi.cur uenenū addis serpēti: quū id illi a nā sit traditum:ex quo inuit mulieres nā cailli das i fore hisꝰ pceptis magis isidiosas amātibꝰ.Virꝰ āt h̄ p ueneno accipit:quū alias uiroē significet i uū ēt fit uiruleē.Papiūi.Iūgā ipe manꝰ:atq̄ oē beignē uirꝰ.Mior at.Menelaꝰex duobꝰfribꝰ mior natu i h̄ dicit pp Helenāq̄ Paridē marito Menelao pposuit. Heleneq̄ so.Clytēnestrā:q̄ cū Aegistho adulte to(ut diximꝰ)tē hēbat.Maior a.Agamēnō.Crimine:criminatiōe.Si sce.oi.Amphiaraū Oiclei filiū dicit augurādi arte peritissimū:q̄ adolescens Argonautas secutꝰ ē:dicēte Statio.Iā iē pria quū pube uirēte.Semideos itenpinꝰquū thessala reges.Ducerēt:sed quū postea suaderēt aici Polynicis:ut ad bellū thebanū duceret: q̄sq̄ puideret i si ei bello afforet se periturū:idq̄ pptetea recusaret:ferūt Polynicē aureū torquē a Venere Hermionæ datū Amphiarai uxori quo belli societatē uiro psuaderet:donasse.Eo tpe Amphiaraꝰ Adrastusq̄ de regno dissidētes ad Eriphylis Amphiarai cōiugis Adrasti sororē oē dissensionū iudiciū tettule rūtilla p Amphiarao suiam tulit adiiciēsq̄ut belli Thebis iferēdi socius:adiutorq̄ eēt:Amphiaraꝰexistimās se ab uxore pditū ad bellū spopondit se aditurū:sed Alcmeoni filio ipauit:ut post suū obitū Eriphylē pimeret:qd pris mādatū postea executꝰ:sfrāti cōscia i isaniā uersus ē.Amphiaraꝰ ueto i terræ hiatū cū curru delatus:absorptusq̄ nūq̄ postea uisus ē. Thalaoiæ eri. Talaōis Argiuoꝝ regis filiæ. In ui.eq.i curruq̄ ab eqs uiuētibꝰ trahebat. Si scelere:q̄a maritū pdidit:O ui.desine titulo.Ex qbꝰ exierat traiecit uiscera ferro.Filiusi & pœnæ cā monile fuit. Est pia Penelope:Penelope ē casta:& i maritū pia.Fœmias.n.plerasq̄ bōas eē docꝫ exēplis.Penelope āt Icarii & Polystæ filia:Vlissis uxor:marito ad bellū troianū pfecto:sp i cōiugali fide pmāsit iter lasciuissimā pcorū turbā. Lustris duo.ānis.x.qbꝰ post bellū troianū errauit:& mores hoīuꝫ multoꝝ uidit & urbes:ut elegātissime cecinit Home. Totidē lu.x.aliis annis:qbꝰpugnatū ē cōtra troianos. Propterꝰ.Penelope poterat bisdenos salua p ānos. Viuere tā multis fœmia digna pcis. Respice phy.respice Protesilāuq̄(ut i.ii.Iliascri.Home.)ad Troiā cū .xl.nauibꝰ nauigauitq̄uē ex cūctis Græcis primū e naui i littus icidēte uir Dardanus iteremitq̄uꝰ mors magnū uxorimagnū desolatæ domui:magnū ēt belliacibus sociis desideriū reliqt nā quū Laodomia eiꝰ uxor Acasti filia:itmaritū i bello cecidisse itellexisset:optauit:ut eiꝰ umbrā uideret:q̄ re cōcessamō deserēs eā i eius āplexibꝰ periitut i.vi.æneī.Seruiꝰ docet.Prop.Illic Phylacides iucūdæ cōiugis heros.Nō potuit cæcis imemor eē locis.Protesilaꝰ āt Phylacides a Phylace Phthioticæ regiōis Thessaliæ: urbe:q̄ sub eius fuit iperio(ut i.ix.scri.Stra.)appellatus ē:uel ab aoo Phylaco Iphicli prē:et Laodomia quoq̄ Phylaceis a poetis appellaſ. Comes iste ma. Mortua eni Laodomia i āplexu uiri Protesilai cū eo comes ad iferos pfecta ē:nō ad bellū troianū:ut qdā putāt.Sūt q hoc ad Hypsicrateā Mitridatis uxorē:quā Plutarchꝰ pellicē,fuisse scribit:referēdū putēt:q̄ ob uirilitatē audaciāq̄ Hypsicratea a rege appellata:uiri psicihabitū cultūq̄ sumēsæ equū illū sugiētē Pōpeiū isatigabili cursu regii corpis gerēs curā comitata ē i quousq̄ ad castellū Inorā:in quo regis gaza cōdebat:puētū eēt:ubi ē rex pxio cuiq̄ moniserū seræ uenenū dedituut nemo nisi uoldtarius i ptatem hostiū ueneriē.Hæc Plutar.qbus uerbis conicit Hypsicrateā ueneno periisse.Sed melius ēut de Didōe itelligasq̄ quū a ciuibus cōgeret:ut Hiarbæ regi Mauritanoꝝ nuberet:quibꝰnisi id illa fecisset:bellū denūciatat i sūpto trimestri spatio:& pyrā i ultima pte urbis extructa i uclut placatura mariti manes:iferiasq̄ añ nuptias missura:multas hostias mactauit:& sumpto gladio Pyrā conscēditatq̄ ita populū respiciēs:itutā se ad uirū ut sicut pcepat dixituitāq̄ gladio finiuitad qd alludēs.Ouid.

Quæ tibi dem:& turbæ pantesilea tuæ.
Ite in bella pares: uincant quibus alma dione
Fauerit:& toto qui uolat orbe puer.
Non erat armatis æquum concurrere nudas.
Sic etiam uobis uincere turpe uiri.
Dixerit e multis aliquis:cur uirus in angues
Adiicis:& rapidæ tradis ouile lupæ:
Parcite paucarum diffundere crimē i omnes.
Spectetur meritis quæq̄ puella suis.
Si minor atrides helenen:heleneq̄ sororem.
Quo pmat atrides crimine maior habet.
Si scelere oiclides talaoniæ eriphyles
Viuus:& in uiuis ad styga uenit equis.
Est pia penelope lustris errante duobus
Et totidem lustris bella gerente uiro
Respice phylacidē:& quæ comes iste marito
Fertur:& ante annos occubuisse suos.

Amazones
Pantesilea
Viros uirulentus
Amphiaraus
Eriphile
penelope
Protesilaus
Phylacides phylaceis
Hypsicratea

eam comitẽ marito iuiſſe dicit Sicheo:& añ annos occubuiſſeqđ & Maro deſignatquũ inqt .Nã qa nec fato merita nec morte pibat.Sed miſera añ diẽ.Didõis hiſtoriã narrat Iuſti.li.xviii.de ea tale Auſonii extat epigrãma:qđ pridẽ Mediolani cũ aliis multis reppit nr̃ Georgi⁹ Merula: Didõis eni imago ita ab illo fingit loq.Illa ego ſum dido uultu:q conſpicis hoſpes.Aſſimilata modis pulchraq; mirificis. Talis erã:ſed nõ maro:quã mihi finxit erat mẽs. Vita nec inceſtis læta cupidinib⁹. Nãq; nec æneas uidit me troius unq; Nec libyã aduenit claſſib⁹ iliacis.Sed furias fugiẽs atq; arma pcacis hiarbæ.Seruaui fateor morte pudicitiã. Pectore transfixo caſtos qđ ptulit enſes. Nõ furor aut læſus crudus amore dolor. Sic cecidiſſe iuuat uixi ſine uulnere famæ. Vlta uiqꝫ poſitis mœnib⁹ opperii.Inuida cur ĩ me ſtimulaſti muſa maronẽ Fingeret:ut nr̃æ dãna pudicitiæ. Vos magis hiſtoricis lectores credite de me.Quã q furta deũ cõcubituſq; canũt.Falſidici uates temerãt carie ueqꝫ. Hũanisq; deos aſſimilãt uitiis.[Admetus] ⸿ Fata phe.Admet⁹ Pheretii fili⁹ Theſſalus(ut Diod.ſcri.[Alceſtis] Alceſtẽ Peliæ filiã uxorẽ duxit:q̃ tãto amore maritũ dilexit:ut pro eo mortẽ nõ recuſarit:quũ ei⁹ parẽtes id facere neglexiſſent:qđ ut Plato ſcri.i cõuiuio ita diis gratũ fuit: ut hãc ab iferis cõtinuo ſuſcitarit:ctã ægregio facioꝛ delectaui:dicẽte Papinio.Si cheli odryſiã pigro trãſmiſit auerno.Cã minor:ſi theſſalicis admet⁹ i oris. Silua una tetrã phylaceida retulit umbrã. Hiſtoriã hẽs apd Valeriũ de amoꝛ cõiugali:& Euripides Alceſtidis tragœdiã ſcripſit:uñ a Iuue.dictũ ẽ. Spectãt [Pagaſæ] ſubeũtẽ fata mariti. Alceſtẽ.⸿ Cõiũx paga.Alceſtis theſſala.Pagaſæ.n.ſũt Pheraꝝ ẽporiũ:dictæ(ut Strabo ſcri.)pp uicios fõtes.i.pagas:q frequẽtes aquaꝝ [Pagaſæa nauis] ubertatẽ effũdũt:uel q; eo i loco Pelias Argo nauẽ cõpegerit:q̃ Pagaſæa iõ a poetis appellata fuit:& Ia[Euadne]ſon pagaſæus.⸿ Accipe me cap. Euadnas tres fuiſſe cõperio:unã Neptũni & Pitanes:q̃ ab Eurota ꝓgenita ẽ:aliã Peliæ regis filiã:quã Iaſõ Oeneo Cephali Phoceoꝝ regis uxorẽ tradidit:ut meminit Diod. tertiã Iphiæ filiã:q̃ Capaneo nupſit:q i bello thebanoidũ ſchalis magno ĩpetu murũ aſcẽdit:piit:Euad[Virtutis templum]ne uero uxor nimio amore cõiugis:ſe i ei⁹ rogũ ardẽtẽ ꝓcipitauit.⸿ Ipſa quoq; & cultu. Virt⁹ & noie t & hitu muliebri Romæ colit:qđ ſignificat i eo ſexu uirtutẽ eẽ:nec eũ ſcelus admittere:ut fecere illæ:qs cõmemorauit. Virtutis aũt tẽplũ romæ erexit Marcel.ut docet Liuius i.vii.ſcdi belli punici:& Valerius Max.⸿ Populo ſuo:muliebri turbæ.⸿ Hæ mentes: uirtute ꝓditæ.⸿ Vela mi.mulieres min⁹ bõæ.⸿ Flãmas:amoris faces. ⸿ Excutit:ẽiicit.⸿ Parci⁹:rari⁹:qa hoĩes ſũt magis callidi.⸿ Fallũt: fœmias decipiũt. ⸿ Phaſiadẽ ma.Medeã a Phaſi Colchoꝝ fluuio dictã.Probat aũt puellas ſæpius falli q̃ uiros.⸿ Altera nupta:Creuſa:quã a Diodo.Glaucen appellari diximus.⸿ In ſin⁹ æſo.i ſin⁹ Iaſonis Aeſonis filii. Hiſtoriã antea diximus.⸿ Quãtũ ad te the.Quũ Theſeus
[Ariadnes fabula] in Cretã nauigaſſet:Ariadne Minois filia eius ſpecie capta:docuit eũ:quo pacto poſſ; Minotaurũ occideret: deide cũ eo nocte clã recedens in inſulã appulit olim Diam:i poſtea Naxum appellatã:ubi ferunt Dionyſiũ Ariadnes pulchritudine captũ a Theſeo uirginẽ abſtuliſſe:duxiſſeq; uxorẽ:auctor Diodo.Ouid.tamẽ ſcribit eam dormientẽ a Theſeo i inſulã relictã.⸿ Pauit uolucres marinas:per te potuit mori:& marinas aues paſcere.⸿ Nouem uicibus:nouies:hoc eſt ſæpius:ut proſpiceret:an Demophoon rediret:ſic alibi. Vixiſſet [Phyllis in amygdalum] Phyllis:ſi me foret uſa magiſtro.Et per quod nouies ſæpius iſſet iter.⸿ Cur una feratur:cur una phyllis eat ad litus:in quibuſdam exemplaribus ita legitur. Quære nouem cur iſſe uices dicat:idem tamen eſt ſenſus. ⸿ Et audi.Depoſitis ſiluas phyllida fleſſe comis:ordo ẽ:& audi ſiluas fleſſe Phyllida:depoſitis comis:ip ſiluas ãt [Phylla] amygdalũ arborẽ dignatur quã ſine frõdib⁹ mutata ẽ Phyllis:ta q̃ Philla græce folia appellata eẽ Ser. [Eliſſa Dido] ſcri.⸿ Eliſſa. Eliſſa eſt nomen Didonis proprium. Dido enim lingua phœniſſa uirago dicitur. ⸿ Perẽnat: durat. ⸿ Neſcitent:ignorarent puellæ amandi modum. ⸿ Gemini libelli:duo uolumina ſuperiora.

Fata pheretiadæ coniunx pagaſæa redemit.
Proq; uiri eſt uxor funere lata ſui.
Accipe me capaneu:cineres miſcebim⁹ inqt
Iphiaſin medios deſiluitq; rogos
Ipſa quoq; & cultu eſt: & noie fœmina uirtus
Nec mirum:populo:ſi placet illa ſuo.
Non tamẽ hæ mẽtes noſtra poſcũtur ab arte
Conueniunt cymbæ uela minora meæ.
Nil niſi laſciui per me diſcuntur amores.
Fœmina præcipio quo ſit amanda modo.
Fœmina nec flãmas:nec ſæuos excutit arcus.
Parcius hec uideo tela nocere uiris.
Sæpe uiri fallunt:teneræ non ſæpe puellæ.
Paucaq; ſi quæras crimina fraudis habẽt.
Phaſiadem matrem fallax dimiſit iaſon.
Venit in æſonios altera nupta ſinus.
Quãtũ ad te theſeu uolucres ariadna marinas
Pauit:in ignoto ſola relicta loco.
Quære nouẽ uicibus cur una feratur:& audi
Depoſitis ſiluas phyllida fleſſe comis.
Et famã pietatis habet:tamẽ hoſpes & enſem
Præbuit & cauſam mortis eliſa tuæ.
Quid uos perdiderit dicam:neſcitis amare.
Defuit ars uobis:arte perẽnat amor.
Nũc quoq; neſcirent:ſed me cytherea docere
Iuſſit:& ante oculos conſtitit illa meos.
Tũ mihi quid miſeræ dixit meruere puellæ?
Traditur armatis uulgus inerme uiris.
Illos artifices gemini fecere libelli.
Hæc quoq; pars monitis erudienda tuis.

¶ Probra therapneæ. Stesicorum poetã designat: in cuius ore infantis luscinia cecinit: ut Pli. tradit: mirabili auspicio suauem eũ poetã futurũ pmõstrãs. Hic in Helenã carmẽ cõtumeliæ plenũ scripsit: quo Castor & Pollux eũ luminib⁹ priuarũt: sed quũ in sõno monit⁹ palinodiã: hoc ẽ ɔtrariũ cãtũ cecinisset: uisum recæpit. Hora. Infamis Helenæ Castor offensus uice: Fr̃q̃ magni Castoris uicti pce. Adempta uati reddider̃ lumĩa. De Stesichoro ita scri. Plato i phedro. Est ãi hisq̃ cõfabulãdo peccãt expiatio q̃dã ueĩ⁹q̃ quã Home. ñ nouit: i sed Stesichor⁹: oculis. n. priuat⁹ ob Helenæ uitupationẽ nõ ignorauit cæcitatis cãmtur Home. sed utpote musicus eã agnouit: itaq̃ statĩ illa fecit carmĩa. Nõ uerus sermo ille fuit: nec nauib⁹ alus. Existi fugiẽs: nec adisti pgama Troiæ: atq̃ ita ædito poemate: quã palinodiã. i. cãtũ ɔtrariũ uocãt: ɔfestim uisũ recupauit amissũ.

Stesichorus poeta

Probra terapneæ qui dixerat ante maritæ
 Mox cecinit laudes prosperiore lyra.
Si bene te nosti: cultas ne læde puellas.
 Gratia dum uiuis: ista petenda tibi est.
Dixerat: & myrti (myrto nam uincta capillos
 Constiterat) folium granaq̃ pauca dedit.
Sensimus acceptis numẽ: quoq̃ purior æther
 Fulsit: & e toto pectore cessit onus.
Dum fauet ingeniũ: petite hinc pcepta puellæ
 Quas pudor & leges & sua iura sinunt.
Venturæ memores iam nunc estote senectæ.
 Sic nullum uobis tempus abibit iners.
Dum licet: & ueros etiam nunc editis annos.
 Ludite: eunt anni more fluentis aquæ.
Nec quæ præteriit: cursu reuocabitur unda.
 Nec quæ præteriit: hora redire potest.
Vtendum est ætate: cito pede labitur ætas.
 Nec bona tam sequitur: quã bona pria fuit
Hos ego qui canent frutices uiolaria uidi.
 Hac mihi de spina grata corona data est.
Tempus erit: quo tu q̃ nũc excludis amantes.
 Frigida deserta nocte iacebis anus.
Nec tua frangetur nocturna ianua rixa.
 Sparsa nec inuenies limina mane rosa.
Quã cito: me miserũ laxantur corpora rugis.
 Et perit in nitido qui fuit ore color.
Quasq̃ fuisse tibi canas a uirgine iuras.
 Spargentur subito per caput omne comæ.
Anguibus exuitur tenui cum pelle uetustas.
 Nec faciunt ceruos cornua iacta senes.
Vestra sine auxilio fugiũt bona: carpite florẽ.
 Qui nisi carptus erit: turpiter ipse cadet.
Adde quod & partus faciũt breuiora iuuentæ
 Tempora: continua messe senescit ager.
Latmius endymion non est tibi luna rubori.
 Nec cephalus roseæ præda pudenda deæ.
Vt taceam de te: quẽ nũc quoq̃ ludet adoni.
 Vnde habet ænean: hermionemq̃ uenus.

¶ Maritæ terapneæ. Therapne oppidũ fuit Laconiæ: ut Mella scri. & Pli. ubi nata ẽ Helẽa: unũ a poetis Therapnæa appellat̃. Oui. Rure therapneo nata puella phrigẽ. ¶ Prospiore ly. q. a uisũ recæpati q̃si inuat Stesichon exẽplo læsas fœlas placãdas esse: dãdo ẽt illis pcepta: q̃ uiris cõtra eas dederat. ¶ Petẽda ẽ: hoc ẽ a dũs petẽdũ: ne sociam lædat. ¶ Granaq̃ pau. paucas myrti baccas. ¶ Acceptis: donis myrti a Venere sũptis. ¶ Cessit. o. scribẽdi difficultas amota est fauẽte Venere. ¶ Quas pu. & le. nã meretrices & castas reiicio. ¶ Editis: maifestatis ɔfiditis. ¶ Qui canẽt i q arẽt. ¶ Violaria: frutices uiolas gignẽtes. ¶ Hac mi. de spi. de hac spina: q arui: & ubi an̄ fuerãt rosæ: nil pter spias uidem⁹: sic alibi. Nec sẽp uiolæ: nec sẽp lilia florẽt. Et riget amissa spia relicta rosa. Rosa ãi (ut Pli. docet) nascit̃ spia uerĩ⁹ q̃ arbore: cui⁹ usũ in coronamẽtis fuisse apd eũdẽ legim⁹. ¶ Nec. t. frã. ut ab amãtib⁹ fieri solet. Hora. Parci⁹ iũctas q̃tiũt fenestras. Ictib⁹ crebris iuuenes, pterui. Nec tibi sõnos adimit: amat q̃. Iãua limẽ. ¶ Nocturna ri. nocturnis ɔuiciis. ¶ Frãget ipulsãdo crebris ictib⁹ rũpet. ¶ Sparsa n. iue. nocte coroñati amãtes stabãt an̄ limẽ aicæ: & exclusi coronas relinq̃bãt. Oui. At tu si lætis d'tracta corõa capillis: Dura sup tota limia nocte iace. Idẽ ẽt docet Propti⁹ i. l. ea elegia. Quæ fuerã magnũ oli patefacta triũphis. Iãua ¶ Auũ. a puerili ætate: solẽt. n. plærũq̃ iter cæteros capillos cani repiri ea ætate. ¶ Anguib⁹ ex. Docet Pli. ãgues hiberno situ mẽbrana corpis obducta fœniculi succo ipedimẽtũ illid exuere: nitidiq̃ uernare: eo sdẽ ẽt alibi scribit senectutẽ exuere: teaq̃ ptin⁹ deuorari: ut ranæ: & rubetæ: q̃ plurimis referte medicamib⁹ deponũt ea quotidie: ac sũmũ tra pastu ueneã tñ sibi reseruãtes. ¶ Nec faciũt ceruos. Cornua cerui mares hñt: eaq̃ oib⁹ ãnis statuto ueris tpe amittũt: & latẽt amissis: uelut inermes. indicia ætatis i illis gerũt singulis ãnis adiicientib⁹ rãos usq̃ ad sexẽnes. Ab eo tpe similia reuiuiscũt: nec pt ætas discerni: sed dẽtib⁹ quos paucos hñt aut nullos: senecta dclarat: et nulliq̃ i imis cornib⁹ ramĩ. Vita his lõga. c. ãnũ excedũt. Febriũ morbos ñ sentit h aĩal: q̃n & medet̃ huic tiori. ¶ Add q & p. pt⁹ quoq̃ ipe puell| adimit iuuẽtæ florẽ: q d añq̃ eueniat uirẽdũ eẽ ætate colligit. ¶ Latmi⁹ en. Dearũ exẽplis dicit ueneri idulgẽdũ eẽ. Endimiõ aũt dicit⁹ ẽ lunã amasse: & illã eũ dormiẽtẽ fouisse ãplexu i Latmio mõte Cariæ: q̃ñ (ut scri. Pli.) prim⁹ ei⁹ cursũ dephẽdit. ¶ Nec ce. auroram cephali amore captã docet Oui. in. vi. met. & Ser. in. vi. æne. ¶ Deæ ro. auroræ. ¶ Vt taceam de te uenerem amasset Adonim: & eum ab apro occisum fleuisse: ia antea dixim⁹. ¶ Aeneã ex uenere & ãchise nat⁹ ẽ æneas.

Therapne

Rosa

Angues exuunt senectam

Ceruorũ senecta

Endymiõ lunã amauit

¶ Hermionẽq̃: Hermiõe filia fuit ueneris & martis: q̃ Cadmo nupsit: Diodo. scri. nõ Hermionem: sed Har-

Hermiõe

Hatmōia moniam Iouis & Electræ filiam Cadmo nupsisse. Eusebius quoq; Hermoniam nō Hermionem nominat. ⸿ Constāt: permanent. ⸿ Et tamen ulla uiro: ordo est. Et tñ ulla mulier inquit uiro non expedit. i. non conuenit: non prodest fœminæ cum uiro rem habere. ⸿ Perdis aquam: aquā sumis: semen genitale intelligitur in obsceno carmine. Vade p has uites: quarum si carpseris uuas. Quas alter sumis hospes habebis aquas. ⸿ Nec uos pstituit: nec uos psternit: & uiris tāq̄ meretrices supponit. ⸿ Sed me flaminibus. Sensim inqt ingrediamur: donec ad præcepta uentū sit: quod faciunt nautæ: qui in portu facilioribus uētis utunf: at egressi in altū expandūt maioribus uentis uela. ⸿ Liber: ui·nū. ⸿ Quota quæq;: rara uel nulla. ⸿ Tali mūere: tali forma. ⸿ Corpa si ueteres: docet rudi maiorū ætate puellas non usas fuisse cura in cultu corpis: ut: i postea didicere puellæ Romanæ: quas hortaf: ut externo nitore faciē commendent. ⸿ Tunicas uagantes: uestes laxas. ⸿ Scilicet aiaci coniunx. Tegmessam dicit: cuius amof tenebaf aiax Hora. Mouit aiacem telamone natum. Forma captiuæ dominū tegmessæ.
Scutum aiacis ⸿ Cui tegmen: q habuit non ornatissimum & pciosum scutum: sed ex pellibus boum: ut rudi ætati cōueniēs: quā rem docet Home. in. vii. Ilia. ita scribēs. Aiax interim se armabat: atq; ubi cum armatura instructus est: pcessit: ut constaret aspectu ipso uere eū esse ppugnaculū Achiuorū: sicut ingēti corpe: ita ingenti animo: ridenti uultu: sed tamen feroci: pleno gradu: ac sublimi dextra: trabalē lanceam quatiens: sinistra illud scutū immane pferens turris instar: qd ei fecerat: longe optimus artis scutariæ opifex Oetichius: q habitauit apud Hylē: ex septem electorū boum tergoribus: induta desup lamina ferrea: uñ Vlysses apud Oui. in met. ita loquif. Quæ nisi fecissem frustra telamone creatus. Gestasset leua taurorū tergora septem.
Roma aurea ⸿ Aurea Roma: uel pulchra: uel diues: uel propter Capitolium: quod auratum fuisse docet Maro eo uersu. Atq; his auratis uolitans argenteus anser Porticibus: uel reuera antea: nam Sene. de cōsolatiōe ad Albinam ita scribit. Maiores nostri: quorum uirtus ēt uitia nra sustentat: infœlices erāt: q sibi manu sua parabant cibum: q bus terra cubile erat: quorū tecta nondum auro fulgebant: quorum templa nondum gemmis renitebant: itaq; tunc per fictiles deos religiose iurabaf. ⸿ Alterius Iouis: q̄ huius: qui nūc in his colitur.
Capitoliū Saturniū Tarpeiū Capitolium autem mons est Romæ: a capite inuento ab aperientibus fūdamenta templi dictum: ut Liuius & Diony. scribūt. Prio autem Saturnium: postea Tarpeium appellatum fuisse scribit Varro: a uirgie uestali Tarpeia: quæ ibi a Sabinis necata armis: & sepulta loco nomen dedit. Templum in eo Tarqnius struxit: Horati. postea cōsul dedicauit: euersum deinde bellis ciuilibus: ut Appianus docet: istaurauit Sylla: Dedicauit Catullus. tertio bellis Vitelianis instaurauit Vespasianus: eo deinde mortuo incensum Domitianus iterum erexit.
Capitoliū euersū & instauratū De capitolii Incendio: & instauratione plura legito apud Cornelium tacitum in libro decimonono. ⸿ Quæq; fuerunt: uel sub Tarquinio: uel Romulo regnante: unde in fastis quoque ita scribit Ouidius. Iuppiter angusta uix tutus stabat in æde. Inque Iouis dextra fictile fulmen erat. Frondibus ornabant: quæ nunc capitolia gemmis.
Curiæ duorū generum ⸿ Curia consilio: curiam duorum generum fuisse scribit Varro: ubi curarent sacerdotes res diuinas: ut curiæ ueteres: & ubi senatus humanas: ut curia hostilia: quam primus
Rostra ædificauit Hostilius rex: ante hanc rostra erant: de quibus in octauo ita Liuius scribit. Naues Antiatum partim in naualia Romæ subductæ: partim incensæ: rostrisque earum suggestum in foro extructum adornari placuit: rostraque id templum appellatum: ubi autem fuerint rostra: docet etiam Pedianus. Erant: inquit tunc rostra non eo loco: quo nunc sunt: sed ad comitium prope iuncta curiæ: de qua nunc intelligit Ouidius.

Ite per exemplum genus o mortale dearum.
Gaudia nec cupidis uestra negate uiris.
Vt iam decipiant: quid perditis: oia constant.
Mille licet sumant: deperit inde nihil.
Conteritur ferrum: silices tenuantur ab usu.
Sufficit & damni pars caret illa metu.
Quis uetet apposito lumen de lumine sumi.
Quis ue cauū uastas in mare seruat aquas.
Et tamen ulla uiro mulier non expedit inquit.
Quid nisi quā sumis dic mihi pdis aquam.
Nec uos prostituit mea uox: sed uana timere.
Damna uetat: damnis mūera uestra carēt.
Sed me flaminibus uenti maioris iturum.
Dum sumus in portu prouehat aura leuis.
Ordiar a cultu: cultis bene liber ab uuis.
Prouenit: & culto stat seges alta solo.
Forma dei munus: forma quota quæq; supbit
Pars uestrum tali munere magna caret.
Cura dabit faciem: facies neglecta peribit.
Idaliæ similis sit licet illa deæ.
Corpora si ueteres non sic coluere puellæ.
Nec ueteres cultus sic habuere uiri.
Si fuit andromache tunicas induta uagantes
Quid mirum: duri militis uxor erat.
Scilicet aiaci coniunx ornata ueniret.
Cui tegmen septem terga fuere boum.
Simplicitas rudis ante fuit: nūc aurea roma est
Et magnas domiti possidet orbis opes.
Aspice quæ nūc sunt capitolia: quæq; fuerūt.
Alterius dices illa fuisse iouis.
Curia consilio nunc est dignissima tanto.

¶ De stipula:sic etiam Virgilius.Romuleoq recens horrebat regia culmo.¶ Tatio regna tenẽte.T.Tatio
Sabino pariter cum Romulo regnante:ut Liui.docet.¶ Quæ nunc sub phœbo.Apollinis Palatini templũ Apollinis
intelligit:quod in palatio Augustus ædificauit.Suetonius.Apollinia ea parte palatinæ dom⁹ excitauit:quã palatini tẽ
fulmine ictam desiderari a deo haruspices ꝓnunciarũt:addita porticus cum bibliotheca latina græcaq:quo plum
loco iam senior sæpe etiam senatum habuit.Porticus & templi Apollinis palatini meminit etiam Properti
us multis uersibus in ea elegia:quæ sic incipit.Quæris cur ueniam tibi tardior.¶ Ducibusq palatia fulgẽt:p

De stipula tatio regna tenente fuit.
Quæ nũc sb phœbo:ducibusq palatia fulgẽt
Quid nisi araturis pascua bobus erant
Prisca iuuent alios:ego me nunc deniq natũ.
Gratulor:hæc ætas moribus apta meis.
Non qa nũc terræ lentum subducitur aurum.
Lectaq diuerso littore concha uenit.
Nec quia decrescũt effosso marmore montes
Nec quia cæruleæ mole fugantur aquæ.
Sed qa cult⁹ adest:nec nostros mãsit in annos
Rusticitas priscis illa superstes auis.
Vos quoq non charis aures onerate lapillis.
Quos legit in uiridi decolor indus aqua.
Nec prodite graues insuto uestibus auro.
Per quas nos petitis sæpe fugatis opes.
Mundiciis capimur:nec sint sine lege capilli.
Admotæ formam dantq negãtq manus.
Nec genus ornatus unũ est:qđ quãq decebit
Eligat:& speculum consulat ante suum.
Longa probat facies capitis discrimina puri.
Sic erat ornatis laodomia comis.
Exiguum summa nodum sibi fronte relinqui
Ne pateant aures ora rotunda uolunt.
Alterius crines humero iactentur utroq.
Talis es assumpta phœbe canore lyra.
Altera succinctæ religetur more dianæ.
Vt solet attonitas quum petit illa feras.
Hanc decet inflatos laxe iacuisse capillos.
Illa sit astrictis impedienda comis.
Hanc decet ornari testudine cyllenæa.
Sustineat similes fluctibus illa sinus.
Sed neq ramosa numerabis in ilice frondes.
Nec quot apes hyble:nec quot i alpe feræ.

duces impatores designat:& Augustum potissimũ
ac Tiberium:quorum alter in Palatio habitauit:al
ter uero illic etiam natus est:ut docet Suetonius.Pa palatium
latium autẽ ideo appellatũ est:q ut Varro docet:Pa
lantes cum Euandro uenerunt:qui etiam Palatinis
& Aborigenes ex agro theatino:q appellat palatũ:
ibi consederũt.Alii a palatia uxore latini putauerũt.
Sunt qui a pecore dictum putãt:itaq Neuius Bala
tium appellat.Virgilius:Pallãteum dictum scribit a
Pallante arcade.Liuius a Pallãteo mõte Arcadiæ pa
latium.Deinde palatinum montem appellatum pu
tat.¶ Lentum aurum:uel tardum inuentu:uel flexi
bile:ut plumbum.¶ Subducitur:effodit:nam cuni
culis p magna spatia actis:cauant montes ad lucer
naꝶ lumina:ut docet Plin.a formicis:aut gryphybus
apud Scytas eruit.¶ Concha uenit:margaritas intel Margari
ligit:quæ nascunt in conchis:earum dos omnis in tæ
candore:magnitudine:orbe:leuiore põdere:i bis no
mẽ unionũ Romãæ imposuere delitiæ:quoniã nul Vniones
li duo repiant indiscreti:auctor Plinius.¶ Diuerso
littore:i rubri.s.& indici maris:ubi clariores nascunt:
ut idem Plini.docet.Effosso marmore:ex quibus lo
cis marmora effossa in urbẽ ueherent:ut diximus i
primo.¶ Nec qa cæruleæ:nec qa mollia & sumptuo
sissima erigunt ædificia:ubi fuerãt maria:quæ a plæ Maria a
risq Romanis sterni solita docet Salustius his uer romanis
bis.Nã quid ea memorem:quæ nisi his:q uidere ne strata
mini credibilia sunt:a priuatis compluribus subuer
sos mõtes:maria cõstrata esse.Scri.etiam Plutarch⁹
Lucullum iuxta mare circa Neapolim altiores ꝓfun
dis fossis tumulos suspẽdisse:& maritias ædes:easq
ãplissimas ædificasse:ubi discursus maris:i piscososq
nuos ædibus circũduxerat:quib⁹ opibus Stoic⁹ Tu
bero:uel ut Plini.scribit Pompeius Xerxem eum ex Xerxes to
togato homĩe appellauit.¶ Admotæ manus:ad or gatus
nandum adhibitæ.¶ Discrimina:diuisionem capil
lorum.¶ Puri capitis:sine ullo uelamine.¶ Exiguũ
nodum:crines in orbem redactos:quem cincinnũ Iu Cincinnus
uenalis:annulum Mar.appellat.¶ Iactet utroq hu
mero:p colla demissi fluant.¶ Succinctæ dianæ:agi
lis & expeditæ.¶ Religet:capillos post ceruicẽ colle
ctos astringat:ita tñ ut defluãt:ut nũc cyprias fœmias
uidemus.¶ Inflatos capillos:tumentes:& paꝝ astri
ctos.¶ Testudie cyllenæa:reticulo curuo in modũ te
studinis:quo utũt mulieres ad ornatũ capitis.Iuue.
Reticulũq comis auratũ igẽtibus iplet:testudinẽ ãt Reticulũ
cyllenæã appellat:q̃m cyllenius Mercurius di a Cyl testudine
lene mõte Arcadiæ:q ut scri.Diodo.ad formã testu um
dinis Lyrã iuenit hoc mõ.Quũ regrediẽs Nilus i suos meat⁹:uana in terris reliqsset aĩalia:relicta ẽt testudo Cyllenius
est:quæ cũ putrefacta eẽt:& nerui ei⁹ remãsissent extẽti ita corium:ꝓcussa a Mercurio sonitum dedit:ex cui⁹ Lyra inuẽ
imitatiõe cythara ẽ cõposita:ut docuit Serui.in.iiii.geor.¶ Sustineat similes fluctib⁹:talia quoq ita astrigat ta
capillos:ut illi fluctus imitari uideant.¶ In alpe:in montibus:posuit spẽm ꝓ gñe.Sũt.n.alpes mõtes altissimi Alpes
q Italiã a gallia & germãia disterminãt:qs Hãnibal cũ exercitu traiecit.Iuue.& montẽ rupit aceto:dictæ sũt
alpes:ut Pompeius scri.ab αλφη quod cãdidũ interpretat:q a perpetuis niuibus albescunt.Seruius nomen a
gallis inditum putat:qui montes altos alpes uocant:de alpibus plura legito apud Silium in quarto.

Hercules Iolem ab duxit

Tot cultus:tot ornandi modos. Adiicit ornatus:nouos cultus fœminæ in dies excudunt:id quod eti am nostra tempestate fieri uidemus. Illa repexa:paulo ante ornata iterum repectitur. Ars casum simulet: capillos casu inornatos esse simulabis:quum tamen eos pexueris. Sic ca.ui.in ut.Hercules Iolem Euriti filiam in Oechalia dominantis uxorem petiit:pater quia Megaram uxorem ille paulo ante dimiserat:ueritus ne idem filiæ eueniret:super eo se matrimonio consultum dixit:Hercules frustratus sponsa in Aetholiam uenit:& Deianiram Oenei ex Althea duxit uxorē:deinde in Oechaliā contra Euriti liberos:q̄ñ Iole uxor ei negata fuerat:exercitū duxit:urbe capta Euriti filios Toxeum:Molionē:ac Pytiū occidit:Iolen ue ro abduxit:quam miro amore prosecutus ē:auctor Diodorus. Heuhoe:uox est bacchātis. Cnosi re licta. Ariadnam significat:cuius fabulam diximus. Indulget uestro decori:facit uos decere. Dāna pianda:qa corporis uitia celatis. Raptiq; ætate capilli:defluuiū capillorū:ut Pli.scri.in muliere raturum:in spadonibus non uisum:nec in ullo ante ueneris usum:nec infra cerebrū:aut infra uerticem:aut circa temporaatq; aures:caluitium uni tantū animalium homini:prteterq̄ innatū:nam quædam animalium naturaliter caluēnt:sicut struthio:cameli:& corui aquatici:quibus inde apud Græcos nomen est. Fœmina caniciem:ostēdit fœminas ætatis etiam uitia pos se celare:sic & Tibull'. Tum studiū formæ est:coma quū mutaf:ut annos. Dissimulet uiridi cortice tīcta nucis. Germanis herbis:qbus Germani utunt ad colorandos capillos. Eos enim Strabo scribit maxime comas nutrire. Aut herbam itelligit:quæ i Gallia Glastum appellat:quo Britannorū coniuges:nurusq; toto corpore obliitæ qbusdam in sacris nudæ incedunt:Aethiopum colorem imitantes:ut Plinius refert. Scribit etiam Cæsar in qnto commentario rū:Britannos omnes glasto infici:quod ceruleū efficiat colorē. Caniciem:canos capillos. Vero:natiuo colore. Crinib' emptis:fœminæ enim defluētib' capillis alienis utunt:quos Propertius externos appellat. Ouidi.ad Corinnam. O q̄ sæpe aliquo crinem mirante rubebis. Et dices empta nūc ego merce probor:& Martia. Dentib' atq; comis nec te pudet uteris empt. Herculis ante oculos. Hercules Romæ ædem habuit:in foro boario proximam:ut scribit Diony si':ubi ei' dei statuam sacrauit Euander:& triūphalis dicebaf:& per triūphos uestiebaf habitu triūphali:auctore Plinio:huī' templū:ut Soli.docet:nec canes:nec muscæ ingrediebanf:cuius rei causam hanc esse arbitraf:q̄ quū uiscerationem sacrificolis daret muscarū deū dicif imprecatus:clauam uero in aditu reliqsse:cuius olfatū refugerent canes. Fuit & Romæ ad portam trigeminam iuxta Tyberim ædes Herculis:q̄ uā M. Octauius Herennus:impetrato a magistratib' loco cōsecrauit:ut Macro.scri.in quo ex decimis sacra deo os fetri solita:refert Diodo. Fuit quoq; ad circum Flaminiū ædes Herculi cū musis cōmunis:cuius rei causam assignat in proble. Plutar. Macro. Fuluiū nobiliores fastos in æde Herculis musarū posuisse scribit. Ille enim primus ædem Herculis musarū ædificauit:ex pecunia censoria:nō id mō secut':q; ipse litteris & sūma poetæ amicitia duceref:sed q̄ in Græcia:q̄uū esset impator accepat Herculē Musagetē esse:i.comitē decemq; musarū:idemq; prim' nouem signa:hoc est omniū camœnarū ex Ambraciensi oppido translata:sub tutela fortissimi numinis cōsecrauit:ut res esf:q̄a mutuis operib' & præmiis ornari inuariq; deberent:musarū qes defensione Herculis:& uirtus Herculis:uoce musarū:auctor Nazarius in panægyrico constantini:eam igif ædē postea refecit Marti' Philippus Augusti uitricus:ut Suetonius docet:& in.vi.fastorū Ouidi.ita scri.Sic ego sic clio:clari monumēta Philippi. Aspicis:uñ trahit martia casta gen'. Mar. Pusillū appellat Herculē iuxta Tiberim:ad ei' dñiāq;a erat foro boario,pxim':q maxim' dicebaf:q̄m ut docet Dionysi:ibi erat ara:quæ a Romāis dicebaf maxima:cui' etiam meminit Maro:ad quā Hercules decimam obtulit. Fuit etiā Hercules apud circū maximū in æde Pōpeii magni:opus Myronis:cui' meminit Oui.i fastis. Altera ps circi custode sub Hercule tuta est. Q.d' de' euboico carie nomē hēt. Virgineūq; chorū:musarū cœtū:quæ sūt nouē:quarū noīa & significatiōes legito apud Diodorū:in.v. Segmētatue uestes auteas:uñ segmētat'. Iuue. Et segmētatis dormisset paruula cunis. Et segmētarii:ut Prob' scri.dñtq uestes ex auro elaborabāt. Segmētū etiā scri.Ser.esse ornamentū colli:q̄d monile appellamus. Sūt etiā segmēta fasciolæ quædam:quæ extremā ptem uestis ambiūt:a crebris sectiōib' appellata. Iuue. Segmēta & lōgos habit' mōilia sumūt. Segmēta ēt circulos appellam'. Pli. Pluta sūt āt hæc segmēta mūdimēi circulos appellauere:Græci paralelos:segmentū præterea significat q̄sq̄ias rerū sectarum a seco uerbo:mutatione e in g. Pli. Crassior.n.hatena lassionibus segmētis terit.

Defluuiū capillorū

Germāicæ herbæ

Glastū

Capilli externi

Herculis ædes

Hercules triūphalis

Aedes Herculis musarū

Hercules Musagetes

Hercules pusillus

Hercules maximus

Hercules apd circū max.

Segmēta

Segmentatus

Segmentari

Nec mihi tot cultus nūero cōprendere fas est
Adiicit ornatus proxima quæq; dies.
At neglecta decet multas coma:sæpe iacere
Hesternam credas:illa repexa modo est.
Ars casum simulet:sic capta uidit in urbe
Alcides iolen:hanc ego dixit amo.
Talem te bacchus satyris clamātib' heuhoe.
Sustulit in currus cnosi relicta suos.
O quantum indulget uestro natura decori.
Quarum sunt multis dāna pianda modis.
Nos male detegimur:raptiq; ætate capilli.
Et borea frondes excutiente cadunt.
Fœmina caniciem germanis inficit herbis.
Et melior uero queritur arte color.
Fœmina pcedit densissima crinibus emptis.
Proq; suis alios efficit ære suos.
Nec pudor est emisse palam:uenisse uidemus
Herculis ante oculos uirgineūq; chorum.
Quid de ueste loquar:nō iā segmenta reqro.

¶ Nec quæ de tyrio murice. Tyrus quondam insula præalto mari septingentis passibus diuisa: postea uero Alexandri magni oppugnantis operibus continens: nobilis fuit conchilio atq; purpura: quæ omnium optima erat: ut Stra. scri. unde Oui. de remedio ita inquit. Confer amyclæis medicatum uellus ahenis. Murice cum tyrio: turpius illud erit. Purpuræ autem color duplex erat puniceus: qui ĩ Aphrica nascebatur: & rubẽs: qui in Tyro. Tybullus. Ille selectos certẽt præbere colores. Aphrica puniceum: purpureumq; tyros. ¶ Suos census: quicquid possident. ¶ Aeris ecce coloris cæsius appellatur a cœli colore: ut Gellius docet: eum quidam hiacyntinum appellant: uulgo cœlestem dicimus. ¶ Qui quõdam phryxon: & Hellen: qui color aeris erat: quum Phryxus transfretauit nouercam fugiens. Sunt qui referendum putent ad aureum arietis phryxei colorem: quod nõ placet. Phryxus Athamantis regis Thebarum ex Nephyle filius: nouercæ insidias declinans: una cum sorore Helle e Græcia aufugit: quibus transfretantibus iuxta quoddam deorum oraculum ex Europa in Asiam super aureo ariete aiunt uirginem in mare delapsam: dedisse Hellesponto nomen: Phryxum in Ponto proficiscentem delatum in Colchida: qui quum secundum oraculum arietem sacrificasset: pellem in templo Martis suspendit: auctor Diodo. Ideo autem fingunt Phryxum ab ariete uectum fuisse: quoniam (ut Eusebius scribit) nauis ei parata erat: cuius insigne aries erat. Palephatus affirmat arietem uocatum nutritorẽ Phryxi: per quem aufugit. ¶ Dolis inois: insidiis nouercæ Inus: quibus conati sunt aufugere. Ab Ino. n. inous deducitur. Ouidius in metamor. Inoosq; sinus Atamantheosq; pererrat. ¶ Hic undas imitatur. Glaucũ hoc est uiridem colorem designat: quẽ Hialũ quoq; appellamus. ¶ Habet quoq; nomen ab undis. Glaucum enim græci uiride appellant. Virgilius. Et glauca canentia fronde salicta: & Glauce una nereidum ita appellata est a colore maris. Sunt qui uestem chimatilem a fluctu cognomiatã: cuius meminit Plautus: itelligi uelint. ¶ Crediderim nymphas. Idem uidetur in Georgicis. Maro significare: quũ inqt. Milesia uellera nymphæ. Carpebant hiali saturo fucata colore. ¶ Rosida dea: Aurora. ¶ Et luciferos equos: equos lucem ferentes. ¶ Paphias myrtos Veneri dicatas: unde Romæ ara uetus fuit Veneris myrteæ: quam Murtiam uocabant. Liuius. Ad Murtiæ datæ sedes. De myrto plura legito apud Plinium in. xv.

Nec quæ de tyrio murice lana rubet.
Quum tot pdiderint pretio leuiore colores.
Quis furor est census corpore ferre suos
Aeris ecce color: tum quũ sine nubibus aer.
Nec tepidus pluuias cõcitat auster aquas.
Ecce tibi similis: q quondã phryxon & hellen
Diceris inois eripuisse dolis.
Hic undas imitat: hẽt quoq; nomẽ ab undis.
Crediderim nymphas hac ego ueste tegi.
Ille crocum simulat: croceo uelatur amictu.
Rosida luciferos quum dea iungit equos.
Hic paphyas myrtos: hic purpureos amethi-
Albẽte sue rosas: threiciãue gruẽ. stos.
Nec glãdes amarylli tuæ: nec amygdala desũt
Et sua ue'leribus nomina cæra dedit.
Quot noua terra parit flores: qũ uere tepenti.
Vitis agit gemmas: pigraq; fugit hyems.
Lana tot aut plures succos bibit: elige certos
Nam non conueniens omnibus unus erit.
Pulla decet niueas: briseida pulla decebat.
Quum rapta est pulla tũ quoq; ueste fuit.
Alba decent fuscas: albis cephei placebas.
Sic tibi uestitæ pressa seriphos erat.
Quã sæpe admonui: ne trux caper iret ĩ alas:
Neue forent duris aspera crura pilis.

¶ Amethistos. Amethistinus color est uiolaceus: ab amethisto gẽma appellatus: de quo Pli. hæc. Aliũ amethistõ: q uiola: & ipse in purpureũ: quẽq; iãthinũ appellauimus: quis falso ĩ plerisq; codicibus hyacinthinũ qdã legi existimẽt. De Amethistina ueste Mat. Amethistinasq; mulierũ uocat uestes. ¶ Threiciãue gruẽ: quã Maro Strimoniã appellauit. Est. n. Strimon Macedõiæ terminus: quã Thracia diuidit: ad quã æstatis tpe multæ aduolãt grues. ¶ Nec glãdes amarylli tuæ. Alludit ad illud Maro. carmẽ. Castaneasq; nuces mea quas amaryllis amabat: colorẽ aũt eũ designat: quẽ ĩ castaneis uidemus. ¶ Noia cæra dedit: cæruleũ. n. a colore cæræ appellamus: color est medius iter uiridẽ & nigrũ: ut docet Ser. ¶ Plures succos: plures colores. ¶ Elige certos: elige decentes colores. ¶ Pulla decet niueas: nigra uestis candidã decet puellã: pullũ. n. nigrũ appellamus: unũ pullati pceres. ¶ Quũ rapta est: uel ab Achille diruta eius pria: uel ab Agamẽnone Achilli erepta: missis pconibus Taltybio & Eurybate: q eã deduxere ĩuitã: mœstã: & pœne irecusantẽ: ut ĩ pmo Iliados scri. Home. ¶ Cephei. Andrõede filia cephei Aethiopũ regis. ¶ Pressa se. uel a te calcata & hitata: quũ ĩ eã delata es a Perseo: uel pa mari eminẽs. Est. n. Seriphos pua ĩsu'a Cycladũ una: ĩ q̃ ea fcã uulgant: q̃ drĩ ĩ fabu. Dicũt. n. Dictẽ piscatorẽ ĩ eã ĩsulã arcã abduxisse: ĩ q̃ Perseus cũ mr̃e Danae posit⁹ tenebat: quos p̃ Acrisi⁹ ĩ mare abiecerat: in ea educatũ fuisse Perseum tradũt: q cũ caput Gorgõis allatũ Seriphiis ostẽdisset: uniuersos mutauit ĩ lapides idq; ĩ mr̃is ultionẽ: q illis adiutoribus Seriphi rex Polydect⁹ nuptiis ĩuitã adægisse cõstituisset. Adeo ãt cõstat lapidosam eẽ Seriphũ: ut id ĩspecta Gorgone obuenisse dicãt: auctor Stra. ¶ Ne trux cap iret ĩ alas: ne male olerent alæ: in qb⁹ hircũ cubare pueibiũ fuisse dicim⁹. Alexãder aphrodise⁹ scri. axillãtiõ grauissime olere: q; spiramẽtis careãt: graue aũt odorem in his præcipuum esse pp putredinẽ: quæ ibi gignit ob humiditatis morã: quæ nec dimouetur: nec exercetur: uitus autem alarum: & sudores sedari alumine docet Plinius libro trigesimoquinto.

Tyrus insula
Tyria purpura
Purpuræ color duplex
Cæsius color hiacynthinus color
Phryxi & helles fabula
Hellespontus
Claucus color
Hialus
Glaucum
Glauce
Murtia Venus
Amethistinus color.
Strimõiæ grues
Strimon
Cæruleũ
Pullum pullatum
Seriphos
Danae cũ Perseo reperta a Dicte
Seriphi ni lapides
Ad se dandum alarum uirus

fœminæ teneatur.⸿Et laniet digitis:prælia puellarum cum amatoribus designat.Horatius. Nos prælia uir-
ginum.Sectis in iuuenes unguibus acrium.⸿Procris erit.Procridis Erichthei Athenarum regis filiæ fabu- Procridis
lam narrat:quam etiam in septimo metamorphoseos plenius exequitur.⸿Florentis hymeti: uestitur enim fabula
semper floribus Hymetus mõs Atticæ melle celebratus: & effossione marmorum:ut Strabo scribit:unde Hymetus
Plinius scribit columnas quattuor Hymetii marmoris ad scænam ornãdam aduectas fuisse.⸿Rosmaris. Rosma:
Rosmaris etiam a Plinio lybanotis appellatur.⸿Et Laurus.Laurus(ut Diodorus docet)ab Apolline inuẽ seu liba-
notis

Et laniet digitis illius ora suis
Iam dudũ persuasus erit:miserebitur ultro.
Et dicet:cura carpitur ipsa mei.
Præcipue si cultus erit:speculoq; placebit.
Posse suo tangi credat amore deas.
Sed te(quæcũq; es) moderate iniuria turbẽt
Nec sis audita pellice mentis inops.
Nec cito credideris:quãtũ cito credere lædat
Exemplum uobis non leue procris erit.
Est prope purpureos colles florentis hymeti
Fons sacer:& uiridi cespite mollis humus.
Silua nemus nõ alta facit:tegit arbutus herbã
Rosmaris:& laurus:nigraq; myrtus olẽt.
Nec densum foliis buxum fragilesq; myricæ.
Nec tenues cytisi:cultaq; pinus abest.
Lenibus impulsæ zephyris auraq; salubri.
Tot generũ frondes:herbaq; sũma tremit
Grata qes cephalo famulis canibusq; relictis.
Lassus in hac iuuenis sæpe resedit humo.
Quæq; meos releues æstus cantare solebat
Accipienda sinu mobilis aura ueni.
Cõiugis ad timidas aliqs male sedulus aures.
Auditos memori detulit aure sonos.
Procris ut accepit nomen quasi pel icis auræ.
Excidit:& subito mota dolore fuit.
Palluit:ut sera lectus de uite racemus.
Pallescũt frondes:quas noua læsit hyems.
Quæq; suos curant matura cydonia ramos

ta est:ob idq; ei consecrata fertur triumphis dica-
ta erat: gratissima ianitrix domibus Cæsarum atq; Laurus
pont ficum:dicente Ouidio in metamorphoseos.
Tu ducibus lætis aderis:quum læta triumphum
Vox canit:& longas uisent capitolia pompas. Po-
stibus augustis eadem fidissima custos. Ante fores
stabis:mediamq; tuebere quercum:& in tristibus.
Cur tamen apposita uelatur ianua lauro. Cingit &
augustas arbor opaca comas.An quia ppetuos me
ruit domus ista triumphos.An quia leucadio sem-
per amata deo.Ipsa ue q; festa est:an q; facit omnia
festa.Quam tribuit terris:pacis an ista nota est.Vtq;
uiret laurus semp:nec fronde caduca.Carpitur:æter
num sic habet illa decus. Cur autem lauro in trium
phis honos fuerit:docet Plinius libro decimoquin-
to.⸿Nigraq; myrtus:myrtus arbor est ueneri dica- Myrt⁹ &
ta. Virgilius.Formosæ myrtus Veneri:eius genera eius gña
tria prodidit Cato:Candidam:Nigram:Coniuga-
lem:hæc postrema ita appellatur:q; coniugiis dica-
ta sit:& a Græcis Agia dicitur.Catullus. Floridis ue
lut enitens Myrtus agia ramulis ⸿Nec densum fo-
liis buxum:laus est arboris:quæ quanto est densior Buxus
foliis:tanto pulchrior uidetur:& topiario operi ma
gis apta Buxus autem plurima nascebatur in Cyto-
ro monte Paphlagõ æ:ut Solinus scribit. Virgilius.
Et iuuat undantem buxo spectare cytorum. Buxus Cytor⁹
etiam plurima nascebatur in Pyreneis mont busac
Berecyntho tractu:ut Plinius doc3 ⸿Fragilesq; my
ricæ. Myricæ:ut Seruius scribit:uirgulta sunt humili
ma. Virgilius.Non omnes arbusta iuuãt humilesq;
myricæ. Scribit Plinius Myricem fruticem nasci in Myricæ
Italia:& Tamaricẽ ab aliis appellari. ⸿Nec tenues
cytisi.Cytisus frutex est miris laudib⁹ celebratus ab Cytisus
Antinomacho Atheniensi pabulo ouium. Aridus
etiam suum:eo lætior est satietas:& perq; modico
pinguescunt quadrupedia:ita ut iumenta ordeum
spernant:non ex alio pabulo lactis maior copia:
aut melior. Super omnia pecorum medicina a
morbis omni usu præstante:ideo nutricibus in de-
fectu lactis: aridum: atque in aqua decoctum po-
tui cum uino dari iubet:& firmiores celsioresq; infantes fore. Cytisus autem in Cytiso insula primum in-
uentus:inde in omnes Cycladas:mox in urbes Græcas translatus magno casei prouentu:iratum hunc fru
ticem in Italia fuisse Plinius scribit.⸿Cultaque pinus:aut pomis ornatam aut cultam appellat ad differen- Pinus
tiam pinastri:hoc est pinus siluestris:quæ(ut Plinius docet)est miræ altitudinis:& a medio ramosa:sicut pi Culta
nus in uertice:quæ hanc ob causam ab Ouidio i ulnmo metamorphoseos succincta appellatur:quasi cin- Succincta
cta & alligata uideatur densis & ramosis brachiis a uertice in altum tendentibus:ut in enarrationibus no- pineta,
stris in Ouidium metamorpho.docuimus.⸿Mobilis aura ueni:agitabilis uento. ⸿ Coniugis: Procridis.
⸿Auditos sonos:auditam uocem:qua auram uocabant.⸿Quasi pellicis auræ:credidit enim auram uoca-
tam:non uentum esse:sed pellicem.⸿Vt sera lectus de uite racemus:ut eẽ solet uua,maturior:& serius col
lecta.⸿Pallescunt frondes:ut palient frondes.⸿Noua hyems:nam extrema parte autumni adueniẽte hye Casus fo-
me folia decidunt ex arboribus. Virgilius.Quam multa in siluis autumni frigore primo.Lapsa cadunt fo- liorũ au-
lia.Scribit Plinius plurimis arboribus folia cadere autũno:quasdã tardius amittere:atq; in hyemes proga tunno
re moras.Decidere Tymeus mathematicus sole scorpionem transeunte sideris ui:ut quodã ueneno aeris
putat.⸿Matura cydonia:mala ea:quæ a nobis uocantur Cotonea:a Græcis uero Cydonea:ex Creta insula Cotonea
aduecta dicuntur:incuruatos trahunt ramos:prohibentq; crescere eorũ parentem.Plura eorũ genera po- Cydonia

nuntur a Plinio libro decimoquinto. ¶ Non satis aptamon dum matura. ¶ Vt thyrso concita baccha:
Trieterica Trieterica noctu celebrabant:ad quæ bacchæ cōcurrebant passis p colla capillis:portabant autem hastā
Thyrsus pampinis inuolutā:quā Thyrsum appellabant cingebantq; caput uitiginea corona dicente Ouidio. Nocte sua est egressa domo regia: deiq; Ritibus instruitur furialiaq; accipit arma. Vite caput tegit:lateri ceruina sinistro. Vellera dependēt:humero leuis incubat hasta. ¶ Loc⁹ ē:quo ueniebat Cephal⁹. ¶ Et nomē auræ. ¶ Et Index:accusator Cephali & Auræ. ¶ Tenues cōtraxerat umbras:quia sol tūc erat ardētissimus: & tenuiores umbræ uidebantur. ¶ Inque pari spatio:medium diem per diuersa uerba desi
Cephalus gnat ¶ Ecce redit cephalus proles cyllenia. Cephalus in metamor.ab Ouidio Aeolita Strabōe Dionei filius fertur: qui ex Athenis profug⁹ ab Amphitriōe Dulichium accepit:ab eoq; postea īsula Cephalenia est appellata. Pausanias etiam ita scribit. Aiunt Cephalum Deionis filium una cum Amphitrione ad Teleboas insulam incolendam uenisse:quæ nūc ab illo Cephalenia dicitur. Interea eūdē Athenis Thebas migrasse reū de Procris uxoris cæde. Idem etiā scribit in porticu regia nomine in attico solo fuisse Auroram Cephalum asportantem:quem pulcherrimum fuisse constat:raptumq; ab Aurora:q; ei⁹ amore capta esset:Inde genitum Phaetontem: quē æditūum constituerit:id etiam Sappho in epistola uidetur ostendere:quum inquit. Hunc ne pro Cephalo raperes aurora timebam. Et faceres:sed te prima rapina tenet:cur autem ab Ouidio proles Cyllenia dicatur:docet Strabo in decimo his uerbis. Nec uero Hellanicus Homero concordat Dulichium Cephaleniam nuncupans. Illud enim sub Megere fuisse perhibetur:sicut & Echinades reliquæ. Eius autē inquilini Epei sunt dicti ab Elide profecti. Quamobrem Otum Cyllenia de gēte Phylei socium magnanimorum ductorem Epeorum uocat. Ergo ab Oto Cyllenes Eleorum emporii olim incola & ductore Epeorū qui Dulichium incolebāt:quod po
Cephalus proles cyllenia stea Cephalus tenuit:dictus ē Cephalus proles Cylleniaq; autem Cyllene sit Eleorum emporium docet Strabo in octauo. ¶ Hic locus:i pectus meum. ¶ A cephalo uulnera semper habet:prius enim felicitatem:nec captus esses Auræ amore: nunc uero me iaculo fixisti. ¶ Te positam:te super iniectam:quasi dicat sepulta minus sentiā mortis dolorem: Auræ suspitione leuata sum. ¶ In auram:in uentuz. Sequitur autem Ouidius eos qui animam aerem dicunt: & in materiam suam redire autumāt. Sic Virgilius. Atq; in uentos uita recessit. ¶ Chara lumina conde manu. Scribit Plinius morientibus oculos operire: rursusq; in rogo patefacere Quiritium magno ritu sacratum fuisse:ita more conditorum neq; ab homine supremum eos spectari fas est:& cœlo non ostendi nephas:solebant autem propinquiores mortuo-
Propinquiores mortuis oculos claudebāt rum oculos claudere. Ouidius. Respice laertem: ut iā sua lumina condas. Extremū fati sustinet ille diē. ¶ Sed repetamus iter:a diuerticulo ad rē redeamus. ¶ Nudis rebus:apertis uerbis & exemplis. ¶ In conuiuia ducā: ut doceam q̄ꝺo cœnādū sit apd' aīcam

Cornaq; adhuc nostris non satis apta cibis.
Vtq; animus rediit:tenues a pectore uestes
Rumpit:& indignas sauciat ungue genas:
Nec mora:p medias sparsis furibūda capillis.
Euolat:ut thyrso concita baccha:uias.
Vt prope puentū est:comites i ualle reliquit:
Ipsa nemus tacito clam pede fortis init.
Q uid tibi mētis erat:qū sic male sāna lateres
Procri:quis attoniti pectoris ardor erat.
Iamiā uenturā quæcūq; erat aura putabas.
Scilicet atq; oculis probra uidenda tuis.
Nūc uenisse piget:neq; eni depḣēdere uelles.
Nunc iuuat:incertus pectora uersat amor
Credere q̄ iubeāt:locus est:& nomē:& index
Et quia mens semper quot timet eē putat.
Vidit ut oppressa uestigia corporis herba.
Pulsantur trepidi corde micante sinus.
Iāq; dies medius tenues contraxerat umbras:
Inq; pari spatio uesper & ortus erat.
Ecce redit cephalus proles cyllenia siluis.
Oraq; fontana feruida pulsat aqua.
Anxia ṗcri lates solitas iacet ille per herbas.
Et zephyri molles:auraq; dixit:ades.
Vt patuit miseræ iocundus nominis error.
Et mens & rediit uerus in ore color.
Surgit & oppositas agitato corpore frondes.
Mouit in amplexus uxor itura uiri.
Ille feram sonuisse ratus iuueniliter arcum.
Corripit:in dextra tela fuere manu.
Q uid facis ifœlix:nō est fera: supprime tela.
Me miserum iaculo fixa puella tua est.
Hei mihi conclamat fixisti pectus amicum.
Hic locus a cephalo uulnera semp habet.
Ante diem morior:sed nulla pellice læsa.
Hoc faciet positam te mihi terra leuem.
Nomine suspectam mihi spiritus exit i aurā.
Iam morior:chara lumina conde manu.
Ille sinu dominæ morientia pectora mæsto.
Sustinet:& lachrymis uulnera sæua lauat.
Dixit:& incauto paulatim pectore lapsus.
Excipitur miseri spiritus ore uiri.
Sed repetam⁹ iter:nudis mihi reb⁹ agēdū ē.
Vt tangat portus fessa carina suos.
Scilicet expectas:ut te in conuiuia ducam.
Et queris monitus hac quoq; parte meos.

Sera ueni:positaq; decens incede lucerna.
Grata mora uenies:maxima lena mora ē.
Et si turpis eris:formosa uidebere cunctis.
Et latebras uitiis nox dabit illa tuis.
Carpe cibos digitis: est quidā gestus edendi.
Ora nec immunda tota perunge manu.
Neue diu præsume dapes:sed desine citra.
Quam cupias paulo:quā potes eē minus.
Priamides helenen auide si spectet edentem.
Oderit:& dicet stulta rapina mea est.
Aptius est:decet atq; magis potare puellas.
Cum ueneris puero nō male bacche facis
Hoc quoq; quā patiēs caput ē:aiusq;:pedesq;
Constant:nec:quæ sint singula:bina uide.
Turpe iacens mulier multo madefacta lyæo.
Digna est concubitus quoslibet illa pati.
Nec somno tutum ē posita succūbere mēsa.
Per somnos fieri multa pudenda solent.
Vlteriora pudet docuisse:sed alma dione.
Præcipue nostrū est:qd' pudet inqt opus.
Nota sibi sit quæq;:modos a corpore certos
Sumite:non omnes una figura decet.
Quæ facie præsignis erit:resupina iaceto.
Spectetur tergo:cui sua terga placent.
Mimalion humeris atalante crura ferebat.
Si bona sunt hoc sunt aspicienda modo.
Parua uehatur equo:qd erat lōgissima nunq̄.
Thebais hectoreo nupta resedit equo.
Strata premat genibus paulū ceruice reflexa
Fœmina per longum conspicienda latus.
Cui femur ē iuuenile carēt quoq; pectora mē(da.
Stet uir in obliquo fusa sit illa toro
Nec tibi turpe puta crinem ut phylleia mater
Soluere:& effusis colla reflecte comis.
Tu quoq;:cui rugis uterum lucina notauit.
Vt celer auersis utere parthus equis.
Mille modi ueneris simplex minimiq; laboris
Quū iacet in dextrum semisupina latus.
Sed neq; phœbei tripodes:nec corniger āmō
Vera magis uobis:quam mea musa canet
Si qua fides arti:quam longo fecimus usu.
Credite præstabunt carmina nostra fidem
Sentiat ex imis uenerem resoluta medullis
Fœmina:& ex æquo res iuuet ista duos.
Nec blādæ uoces:iucūdaq; murmura cessent

¶ Posita lucerna:quia indicio formæ obstant duo nox scilicet:& ebrietas.¶ Maxima læna:maxima cōciliatrix:quasi quædam læna.¶ Tuis uitiis: tuæ turpitudini.¶ Neue nimis præsume dapes: nec coram amatore nimiū edēdo dapes absumas.¶ Sed desine citra. Ordo est:sed desine esse paulo citra q̄ cupias: & desine esse paulominus q̄ potes: esse autem infinitus est:ab edo uerbo deductum non a sum. Suetonius in Tyberio:quasi biberent: quādo esse nollēt. ¶ Non male facis:nō discrepas.¶ Hoc quoq;: uide subaudi.¶ Animusq; pedesq; constant: q̄tum mēs: & pedes a uino sint illesi. ¶ Nec quæ sint singula:nec quæ sola sunt:duo uideantur:quod ebriis accidit. ¶ Turpe iacens mulier:quæ temulenta se sternit: & dormit.¶ Pati quoslibet concubitus: cum humilimo quoq; coire:tanquā uilissimum scortū. ¶ Multa pudenda:ut stertere.¶ Vlteriora pudet:erubesco ea dicere:quæ in coitu fieri debent.¶ Alma Dione: alma Venus.¶ Vna figura:unus coeundi modus: Sunt enim multi:quos poeta describit.¶ Spectetur tergo:id & cætera huiusmodi interpretetur Venus: nos quoniam nimis est obscœnum silentio præteribim⁹. ¶ Thebais: Andromache filia Ectionis Thebarum in Cilicia regis. ¶ Vt Phylleia mater: tanq̄ quæ Bacchi sacra celebrans:demittit capillos p colla. Ouidius in fastis. Vt quas audire solemus. Threicias fusis menades ire comis: & Amata Vergiliana ita loquitur. Soluite crinales uittas:capite orgia mecum:a Phylia autem Magnesiæ oppido: Bacchan: Phylleiam appellauit Ouidi. scribit etiam Strabo a Phyllo Thessaliæ oppido:Phyllei Apollinis phanū esse appellatum: cui rugis uterū lucina notauit: cui partus uterū signauit: habēt enim post partum fœminæ rugosum corpus:sane Lucinam deam partus pro ipso partu posuit.¶ Vt celer auersis:post peractā rem uenereā te subtrahas celeriter:& auertas:ut Parthi fugientes faciunt:ne corporis rugæ uideantur. De Parthorum fuga satis dictum est superius.¶ Sed neq; Phœbei tripodes. Tripodes:ut Ser. docet:erāt mensæ in templo Apollinis delphici: quibus superpositæ Phœbades uaticinabantur.¶ Nec corniger ammō:Ammonem dicit:qui in Cyrenaica regione colebatur:& dabat respōsa:nam Dionysius:ut Diodorus scribit:& templum patris & urbem condidit: honoresq;:ut deo impendit:quosdam instituens: q habeterent diuinationis curam. Ammum autem lingua Aegyptia Iuppiter dicebatur:sed ut tradit Herodotus:corrupto nomine ab Aphris ammō dictus ē. Corniger autem ideo appellatur: quoniā Ammon gallea in bello usus est:cuius insigne fuit arietis caput. Sūt qui ipsum asserant natura in utroq; tēpore paruula habuisse cornua:propterea eius filiū Dionysium eodem fuisse aspectu:posterisq; traditum: deū hūc cornua gestasse. Hæc Diodorus. Seruius tamē in quarto æneidos fabulam aliter narrat. Templi Ammonis meminit etiā Solinus. Trogus: & Pli. ¶ Ex æquo:ut ambo pariter soluant in Venerem.

Phylla uñ Phylleius declinat

Tripodes

Ammon

Corniger Ammon

Veneris sensum: eam dicit: quæ in Venerem natura frigidior est. Mendaci sono: uoce simulata: qua quidam in coitu utũtur. Per motũ: per corporis agitationẽ. Luminaq; ipsa: per oculos ipsos: quomodo aũt id fiat docet Iuue. eo uersu. Oculosq; in fine tremẽtes: & Persius Patranti fractus ocello. Gaudia post Veneris: post peractum munus uenereum. Quæ poscit munus amãtem: quæ petit ab eodem officium coeundi. Habere pondus: effectũ hẽt: quia tunc non poterit: hanc igitur ob cãm puella simulet: se pariter cum amante solutam esse in Venerẽ: etiã si non fuerit. Latet aptius: cõmodius celat. Lusus: opus meũ.

Nec taceant mediis improba uerba iocis.
Tu quoq; cui ueneris sensum natura negauit
Dulcia mendaci gaudia finge sono.
Infœlix cui torpet hebes locus ille puella.
Quo pariter debent fœmina uirq; frui.
Tantum quũ finges: ne sis manifesta caueto.
Effice per motum: luminaq; ipsa fidem.
Quod iuuat & uoces & anhelitꝰ arguat oris.
Ah pudet: arcanas pars habet illa notas.
Gaudia post ueneris q̃ poscit munꝰ amantẽ.
Illa suas nolit pondus habere preces.
Nec lucem i thalamos totis admitte fenestris.
Aptius in uestro corpore multa latent.
Lusus habet finem: cygnis discedere tempus
Duxerunt collo qui iuga nostra suo.
Vt quõdã iuuenes: ita nũc mea turba puellæ.
Inscribant spoliis naso magister erat.

P. OVIDII NASONIS DE ARTE AMANDI FINIS.

Cygni fabula Cygnis discedere tempus. Cygnus uir fuit q post Phaetontis casum in auem sui nominis mutatus ẽ: ut docet Ouidius in meta. & Maro in decimo. Pausanias scribit ultra Eridanum in gallia Cygnum uirum musicæ peritum Ligurum regem fuisse: & locum esse datum fabulæ: eum post obitum Apollinis uoluntate: in Cygnum aũt conuersum. Cygnus

Olor latine Olor appellatur: ut Hyginius scribit. Dicunt autem olores Veneris currũ uehere. Papinius. Amyclæos ad frena citauit olores: & Oui. in meta. Vecta leui curru medias cytherea p auras. Cyprõ olorinis nõdũ peruenerat alis. Sunt etiam cygni: ut in Tusculanis scribit Cicero: Apollini dicati: ꝙ ab eo diuinitatem habere uideantur: quia præuidentes: quid in morte boni sit: cum cantu & uoluptate moriantur: unde non immerito poeta: qui est in tutela Apollinis: & cecinit res Veneris: ab auibus utriq; numini

Currus ueneris dicatis: uectum se fuisse dicit. Sane currum Veneris non modo olores ducunt: sed etiã columbæ. Claudianus. Venus hic inuecta colũbis. Apuleius quoq; in sexto meta. lepidissime docet quattuor candidas columbas: picta colla torquentes: iugum Veneris gemmeum subire: & currũ deæ prosequentes gannitu constrepenti lasciuire passeres: & cæteras: quæ dulce canticant aues: melleis modulis suaue resonãtes: aduentum deæ pronunciare. Spoliis: exuuiis amantum. FINIS.

BARTHOLOMEI MERVLAE ENARRATIONES IN PRIMVM OVIDII VOLVMEN DE REMEDIO AMORIS.

EGERAT. Huius amor titulum nomẽq; libelli. Scripturus de remedio amoris Ouidius.
Primo se excusat Cupidinis ostenditq; nõ eũ aduersari uelle suis præceptis:sed his se opem
ferre paratum esse:qui adeo impatienter amant:ut quandoq; necesse sit nimio amore: aut
laqueo:aut ferro:aut alia uia uitã finiret quod qdẽ
alienum esse dicit a Cupidinis regnis: qui amantũ
lachrymis tantũmodo contentus:citra mortem iocari solet.Deinde allaturus poeta remedia amantibus:medicinæ & poetarum præsidem Apollinẽ inuocat.Tum.demum narrationẽ & opus in duos li
bellos digestum exequitur.¶ Titulum:indicem: di Titulus
citur autem titulus a tuendo:quasi tutulus: q tueat
opus auctoris. Martialis. Vnum de titulo tollere io
ta potes.¶ Nomenq; libelli:qd est de remedio amo
ris.¶ Tuum uatem : qui res lasciuas canit. Vates
etiam Cupidinis & Veneris esse dicũtur: unde apd Cupido
Papinium Cupido de stella poeta ita Venerẽ alloq poetas
tur.Hic tibi plectra dedit:mitisq; incedere uates.Ma effecit
luit:& nostra laurum subtexere myrto. Agathon
quoque in Platonis conuiuio scribit amorem esse
adeo sapientem:ut alios quoq; poetas possit efficere.Quilibet enim: licet antea rudis: poeta euadit.
Quum primum amor afflauerit.¶ Sceleris damnare:credendo bella a me parari in te : cuius ductu &
auspiciis sæpenumero pugnaui.¶ Nõ ego tytides:
non soleo ego pugnare contra te:aut matrem Ve Venus
nerem:ut olim Diomedes:qui (ut i quinto Iliados uulnerata
scri.Home.Venerẽ inter frequentiã bellantiũ secu a Diome
tus propere atq; assecutus:per ambrosium peplum: de
quem ipsæ Charites elaborauerant:immissa lanceæ
cuspide percussit:extremitatemq; teneræ manus fa
cile ad uolam usq; transfodit:quo ex uulnere cœle
stis sanguis:humorq; qualis e diuinis corporib9 so
let emanauit:quippe nec fruge uescuntur dii:nec ui
num potãt:eoq; exangues sunt:& Imortales nomi
nantur.¶ In liquidũ rediit æthera martis equis:Ve
nus eni a Diomede uulnerata Martẽ his uerbis ora Ven9 uul
uit.¶ Suscipe me frater suauissime: cõmodaq; mihi nerata in
parũper equos tuos:ut in cœleste domiciliũ deorũ cœlum
pergã: atroci nãq; cruciatu cõficior saucia ferocissi redit
mi Diomedis manu:qui etiã(quæ sua audacia ẽ) cũ
Ioue ipo pugnaret.Sic locuta exoratisq; equis:mœ
stitia grauis in currũ ascẽdit:& aurigãte Iri:equosq;
sua spõte rapidos:iter uerberibus addere cursum ur
gente: i uastũ olympũ cõtinuo plata est.¶ Tepent:
frigẽt.Plautus.Hic hõ factus ẽ tepidior:aut certe tẽ
perate amat:tepidũ.n.dicit mediũ inter calidum & Tepidum
frigidũ.Oui.in met. Tepidaq; rosaria pæstis.¶ Qua
posses ar.pa.quo posses cõciliari amãtib9: designat
aũt libros artis amatoriæ.¶ Et qd nũc rõ est: & nũc Ratio
quod rõne agit in remediis amori afferẽdis.Est eni
ratio gerendo℞ ordo ex cã ueniẽtiũ:ut qd quo loco facias:ac dicas intelligas. Cã uero est ai impulsus ad Causa
aliqd agendũ.¶ Impetus añ fuit:antea eni in pceptis amatoriis usu sumus ipetu: & q̃si cursu icerto:potiusq̃
rõne.¶ Nec pdimus:nec tãq̃ pditores oppugnamus.¶ Nostras artes:nr̃a amatoria pcepta.¶ Retexit: de
struit.¶ Fœliciter ar.si fœliciter amat.¶ Et uen.na.il.suo: & amare pgat.¶ Male fert:ægre pati.¶ Regna:
imperia:iussa.¶ Indignæ pu.uilis amicæ: & nõ dignæ illis regnis.¶ Ne pere.ne cõficiat amore.¶ Nr̃æ ar.
nr̃o℞ pcepto℞.¶ Nodat9 col.hñs collũ ligatũ.Est aũt sinecdoche nota figura.¶ Triste.o.lugubre & ifœ
lix põdus.¶ Habes inui.cæ.hẽs odiũ mortis:qa amore illũ periisse itelligũt.¶ Nisi desie.nisi flagrãti amori
destiterit idulgere.¶ Desinat amare: desinat meis pceptis.¶ Mollia re.lasciua & inoxia ipia:qb9 pfectus es.

P.OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER PRIMVS INCIPIT.

Egerat hui9 amor titulũ nomẽq; libelli.
Bella mihi uideo bella parantur ait.
Parce tuum uatem sceleris damnare cupido.
Tradita qui toties: te duce signa tuli.
Non ego titides: a quo tua saucia mater.
In liquidum rediit æthera martis equis.
Sæpe tepent alii iuuenes:ego semper amaui.
Et si quid faciam nunc quoq; quæris: amo
Quin etiam docui:qua posses arte parari.
Et quod nunc ratio est impetus ante fuit.
Nec te blãde puer: nec nr̃as prodimus artes
Nec noua præteritum musa retexit opus.
Si quis amat qd amare iuuat fœliciter ardet.
Gaudeat & uento nauiget ille suo.
At:si quis male fert indignæ regna puellæ.
Ne pereat:nostræ sentiat artis opem.
Cur aliquis laqueo collum nodatus amator.
A trabe sub.imi triste pependit onus.
Cũq; aliquis rigido fodiat sua pectora ferro.
Inuidiam cædis pacis amator habes.
Qui nisi desierit:misero periturus amore est.
Desinat:& nulli funeris auctor eris.
Et puer es:nec te quicq̃ nisi ludere oportet.
Lude:decent animos mollia regna tuos.

Nam poteras uti nudis ad bella sagittis.
Sed tua mortifero sanguine tela carent.
Victricus & gladiis & acuta dimicet hasta.
Et uictor multa cæde cruentus eat.
Tu cole maternas tuto quibus utimur artes.
Et quarum uitio nulla fit orba parens.
Effice nocturna frangatur ianua rixa.
Et tegat ornatas multa corona fores.
Fac coeant furtim iuuenes timidæq; puellæ.
Verbaq; dent cauto qualibet arte uiro.
Et modo blanditias:rigido modo iurgia posti.
Dicat:& exclusus flebile cantet amans.
His lachrymis cõtẽt9 eris sine crimie mortis.
Nec tua fax auidos digna subire rogos.
Hæc ego:mouit amor gẽmatas aureus alas.
Et mihi propositum perfice dixit opus.
Ad mea decepti iuuenes præcepta uenite.
Q uos suus ex omni parte fefellit amor.
Discite sanari:per quem didicistis amare.
V na manus uobis uulnus opemq; feret.
Terra salutiferas herbas eademq; nocentes
Nutrit:& urticæ proxima sæpe rosa est.
Vulnus achilleo quæ quondam fecerat hosti
Vulneris auxilium pelias hasta tulit.
Sed quæcunq; uiris:uobis quoq; dicta puellæ
Credite:diuersis partibus arma damus.

Mars & eius inuẽtum
Victricus

¶ Poteras uti:poteras armari & purgare si uoluisses:ut amantes interirent. ¶ Nudis sagittis:uel exprõptis e pharetra:uel non occulto:sed aperto marte. ¶ Sed tua mortifero:siõ nõ pugnas nudis sagittis: quia spicula tua non sunt lœtifera. ¶ Victricus & gladiis:Martem designat:quẽ Diodo. scribit primum fabricatis armis armasse milites:pugnãdiq; ac certãdi morem induxisse:eos:qui diis aduersi essent:interficientem. Eundem etiam Homerus refert inter omnes cœlestes Ioui esse maxime inuisum: quẽ nihil iuuat: nisi rixæ: nisi pugnæ:nisi bella:uere reddentem ingenium Iunonis ferox:uastum:contumax:& malignũ. ¶ Victricus autẽ (ut Modestinus iurisconsultus scribit) appellat̃ matris uir ex alio uiro notus. Mars enim uictricus dicitur. ¶ Cupidinis:quoniã eo Venus maritus Vulcani loco abutebat̃. ¶ Maternas artes:iocos Veneris matris. ¶ Quibus tuto utimur:quibus nos amantes utimur sine mortis periculo. ¶ Et quarum uitio: & eas artes cole subaudi. ¶ Nulla fit orba parẽs: nulla mater liberis priuatur. ¶ Nocturna frangatur ianua rixa. Exclusi enim proterui amantes noctu feriebant amicæ fores crebris ictibus: ut antea diximus. ¶ Et tegat ornatas: noctu etiam amantes foribus coronas figebant:aut in limine relinquebant. Vnde in secũdo de arte ita præcipit Ouidius. Postibus & duræ supplex blandire puellæ. Et capiti demptas i fore pone rosas:& Propertius. Et mihi nõ desunt turpes pendere corollæ. Et modo blanditias: sic Tibullus ianuam execrando inquit. Ianua difficilis dominæ te uerberet imber. Te iouis imperio fulmina missa petant:& paulopost blanditiis utitur quum inquit. Et mala si qua tibi dixit dementia nostra. Ignoscas: capiti sint præcor illa meo. ¶ Et exclusus flebile cantet amans:exclusus amator flebili cantu queratur ut facit Ouidius in ea elegia:quæ sic incipit. Ianitor indigne dura religate catena. ¶ Nec tu fax:facẽ intelligit:qua Cupido amantes urit. ¶ Rogos auidos digna subire:cupitam mortem & optatam ab amãtibus. ¶ Amor aureus:pulcher Cupido. ¶ Gemmatas mouit amor alas:gẽmas imitãtes radiãtes. Martialis. Mirans quoties gẽmatas explicat alas: & Papinius. Quæ super imposito moles gẽmata colosso. ¶ Propositum opus perfice dixit:libros de remedio amoris. ¶ Quos suus ex oĩ parte fefellit amor:quos suus amor penitus destituit. ¶ Vulnus opẽq; feret: uulnus itelligit ꝑcepta amatoria:opẽ uero remediũ amoris. ¶ Vulnus achilleo. Thelephus (ut in .v. scribit Diodo.) filius fuit Herculis & Auges filiæ Alei regis Arcadiæ:qui inter uirgulta inuentus: ꝙ a cerua exhibito ubere nutritus sit:Thelephi nomen accepit:hic donatus a pastoribus Coryto Thessaliæ regi:a quo ut filius educatus:uir factus:matrẽ inuestigãs: Delphos uenit:responsoq; accepto:ut in Mysiam nauigaret:ad Teutranium regem:inuenta matre:cognitoq;:cuius esset filius:magno in honore est habitus. ¶ Teuthrantus uirili stirpe carens: Argiopẽ filiam Thelepho despondit:eumq; reliquit regni successorem. Græci deinde ignorantes iter ad Troiam in Mysiã per errorem peruenerunt:contra quos Telephus in pugnam descendens:insequensq; Vlyssem cecidit:ubiq; ab Achille:qui imminebat uulneratur:& quum respondisset oraculum Telephi uulnus sanari non posse: nisi iterum ab Achille eodem in loco uulneraretur:in Græciam nauigauit:quo ex Mysia Græci redierant:promisitq; Achilli in præmium sanati uulneris se ducem futurum ad littus troianum :ac ita sanatus est :dicẽte Ouidio in metamorphoseos. Ego Thelephon hasta. Pugnantem domui : uictum orantemq; refeci. Sane iccirco fingitur Thelephus eadem hasta ictus ab Achille eẽ sanatus:quoniam ferri rubigine usus sit: cuius uis est ligare:siccare:restringere:ut Plinius docet in trigesimoquarto. Claudianus tamen Thelephon scribit ab Achille sanatum esse uirtute herbaria:cuius cognitionem a Chirone centauro didicerat. Ita enim canit. Sanus Achilleis remeauit Theleph' herbis. Cuius pertulerat uires & sensit I uno Lœthalem placidãq; manum medicina per hostem. Contigit:& pepulit:quos fecerat ipse dolores. ¶ Pelias hasta: hasta thessala a Pelio monte Thessaliæ:uel a Peleo Achillis patre. Fuit autem ex fraxino:ut docet Homerus libro duodecimo Iliados. Strabo in decimo:& Plinius in sextodecimo. ¶ Sed quecunq; uiris. Profitetur poeta se hæc præcepta tam uiris : ꝙ puellis tradere.

Gemmatus

Thelephi historia

Cur Thelephus eadẽ hasta dicitur sanatus

Hasta achillis

¶ Ad uestros usus:quia multa dicet agenda a uiris:quæ nõ decent puellas.¶ Attamen exemplo. Exemplo præceptoꝶ:quæ uiris dabunt:poterunt & fœminæ quid agendũ sit intelligere. ¶ Vtile propositum est:est utile institutũ.¶ Sæuas flãmas:amorem intolerabilẽ.¶ Vitiis:stimulis amoris. ¶ Vixisset phyllis:multa rũ exempla proponit:quæ impatiẽtis amoris dederunt pœnas:quod non fecissent:si præceptis poetæ uti potu issent.¶ Nouies:Phillis enim ad littus sola profecta est:ut prospiceret:an Demophoon uẽiret:ut in ultimo huius operis docet Oui.¶ Nec dolor armasset:Medeam designat:quæ repudiata ab Iasone post regiã Cre- ontis incensam:in eius ultionem filios iugulauit:ut antea dictũ est.¶ Contra sua uiscera:suos liberos.

Ex quibus ad uestros si quid nõ pertinet usus
Attamen exemplo multa docere potest.
Vtile propositũ est sæuas extinguere flãmas.
Nec seruum uitiis pectus habere suũ.
Vixisset phyllis:si me foret usa magistro.
Et per quod nouies:sæpius isset iter.
Nec moriens dido summa uidisset ab arce.
Dardanias uentis uela dedisse rates.
Nec dolor armasset cõtra sua uiscera matrem
Quæ socii damno sanguinis ulta uirũ est.
Arte mea tereus(q̃uis philomena placeret.)
Per facinus fieri non meruisset auis.
Da mihi pasiphaen:iam tauri ponet amorem.
Da phædram:phædræ turpis abibit amor
Redde parim nobis:helenẽ menelaus hẽbit.
Nec manib⁹ danaũ pergama uicta forent.
Impia si nostros legisset scylla libellos.
Hæsisset capiti purpura nise tuo.
Me duce damnosas hoĩes compescite curas.
Rectaq; cum sociis me duce nauis eat.
Naso legendus erat tũc quũ didicistis amare.
Idem nunc uobis naso legendus erit.
Publicus assertor uitiis suppressa leuabo
Pectora:uindictæ quisq; faueto suæ.
Te precor o uates adsit tua laurea nobis.
Carminis & medicæ phœbe repertor opis
Et pariter uati:pariter succurre medenti.
Vtraq; tutelæ subdita cura tuæ est.
Dum licet & modici tangunt ꝓcordia motus.
Si piget in primo limine siste pedem.
Opprie dũ noua sũt subiti mala semia morbi.

Medea fi- lios iugu- lauit

¶ Dãno socii sanguinis ulta uirum est:amissione li- beroꝶ.¶ Arte mea Tereus q̃uis Philomẽa placeret. Terei regis Daulidis fabula nota est Ouidii carmi- ne ĩ sexto metamorphoseos.¶ Per facinus:per uim Philomenæ illatã.¶ Fieri auis: nõ meruisset mutari in Vpupam:id autem Biziæ in Thracia factum fuis- se Plinius sentire uidetur. Stra' o uero scribit in me- diterranea secũdum Delphos paulisper ad oriẽtem Dauũda oppidulum esse:ubi Tereum thracem po tentatum tenuisse aiũt:quæq; de Philomena & Pro gne fabulis uulgata sunt:eo in loco patrata memo- rantur:et:um Thucidides ad Megaram scribit:loco autem nomen a densitate arbustorum inditum est: quum Daulos densos appellant. ¶ Da mihi pasi phaen iam tauri ponet amorem:Pasiphaes fabula di cta est superius.¶ Da phædram phædræ turpis abi- bit amor:quæ priuigni Hyppoliti amore exarsit.

Vbi terei facinus ꝑ- petratum

Daulos

¶ Impia si nostros legisset scylla libellos. Scyllã Ni- si Megarensiũ regis filiã dicit:quæ capta amore Mi nois Alcathoen patriam:& patrem obsidentis: q̃ is cum Atheniẽsibus senserat in Androgei morte:Ca rines nutricis Phœnicis Ogigii filiæ consilio: pris comam fatalem abscidit:pacta cum Minoe coniugi um & regnum:Minos detestatus puellæ facinus:q; patrem prodidisset ac patriam:cuius salus dicitur in purpureo patris capillo constitisse:expugnata Alca- thoe in Cretam soluit:puellamq; e naui ita appẽdit: ut mari traheretur:sed quũ Cretæ appropinquasset. Neptũn⁹ in auẽ Cyrim puellã:Iuppiter prꝭm Nisũ in Alietũ cõuertit:q ẽ ex aqlaꝶ gñib⁹.Cyris appella ta ẽ:auctore Ouidio a coma dẽtosa:& capillis:q Cy ri dñt.Est auis cristata:quã Alaudulã uocãt:eã semp Alietus inseqt odio ꝑpetuo:ut docet Maro.¶ Dam nosas curas:dãnũ & mortẽ afferẽtes. ¶ Rectaq; cũ sociis me duce nauis eat:Sic in primo de arte se Ty- phim:& nauis magistrũ appellauit.¶ Publicus asser tor:publicꝰ liberator:assero.n.uerbũ est mediũ: sicut uindico.Dicim⁹.n.asserere tã in seruitutẽ:q̃ in liber- tatẽ uẽdicare:hinc assertor deducit.Liui⁹ lib.iii.Clau dio Cliẽti negociũ datũ:ut uirginẽ in seruitutẽ assere ret.¶ Vitiis:cupidinis stimulis. ¶ Suppressa pecto. mẽtes calcatas ab amore. ¶ Vindictæ suæ:libertati ꝓpriæ:ea uidicta uirga:q̃ serui a ꝑtore libertate dona bant.¶ Tua lau.no.corõa ex lauro tibi dicata.¶ Reptor car.Sic Tibullus.Nec ꝓsunt elegi:nec carminis au- ctor Apollo:uersũ.n.heroicũ(ut Pli.scri.)Pythio oraculo dẽm⁹.Quidã Phœmonoẽ Apollinis filiã primã carmẽ heroicũ cecinisse scribũt.¶ Et me.opis:& mediciæ facultatis:quã Apollo iuenit.Ouidi.i meta.Inuẽ- tũ medicia meũ est:opifexq; ꝑ orbẽ.Dicor & herbaꝶ subiecta potẽtia nobis.Idẽ ẽt docet Agathõ apud Pla tonẽ:& Diodo.cuiꝰ uerba hæc sunt.Apollinẽ citharæ:eiusq; musicæ inuẽtorem ferũt:medicinæ isup:sciam diuinã:di arte ꝓceptã:qua oli ĩfirmi erãt morbos curare soliti:primũ attulisse.¶ Medenti:remedia amãtibus afferenti.¶ Vtraq; cura:& poeticæ:& mediciæ facultatis.¶ Dũ li.dũ non adhuc es nimio amori obnoxius. ¶ Et mo.mo.moderatꝰ amor.¶ Tãgũt ꝓ.mo.solicitant mẽtẽ:qd aũt sint ꝓcordia:docet Pli.his uerbis.Exta hoĩ ab ĩferiore uisceꝶ pte separant mẽbrãis:q̃ ꝓcordia appellãt:q cordi ꝑtẽdũt:qd Græci appellarũt phre nas.¶ Si pi.te amare.¶ In.p.limi.i primo aditu amoris.¶ Siste pe.ne ulteriꝰ ꝓcedas.¶ Mala se.mala pricipia.

Scyllæ fa- bula

Alietus
Cyris

Assero
Vindico
Assertor

Auctor heroici carminis

Mediciæ inuentor

Præcor- dia

Nam mora dat uires teneras mora percoquit uuas:amor tardando sumit maiorem uim:& magis augeť. Quæ præbet latas arbor spatiantibus umbras:platanum intelligit:de qua abunde diximus in libris de ate amandi. Læsuro iugo:sessuro amoris nociturae. Qui non est hodie:qui hodie nō subtrahit colla iugo læsuro. Verba dat omnis amans:amantes omnes seipsos fallunt:differendo amoris remedia. Repetitq; alimenta morando:differentes remedia magis alunt amorē amantes. Est optima uindicta:est optima ad liberandū se ab amore. Proxima quæq; diesquia quāto quis celerius iugū amoris ponere festinat: tanto etiā salubrius sibi cōsuluit. Flumina magna uides:probat amorē maiora indies incremēta suscepturū:nisi amantes celeriter amorē reiecerint. Nō tegeres uultus cortice myrrha tuos:mutata enī fuit Myrrha in arborē:posteaq̄ cū patre scelus illud admisit:qđ fabulantur poetæ:ut antea diximus. Sed quia delectat:assignat causam:cur amantes non celeriter iugū amoris reiiciant. Cras quoq; fiet idē: cras etiā poterimus ab amore desistere. Tacitæ flāmæ:occultus amor. Et mala arbor:radices altius agit. Nocens amor:quē arbori altius radices figēti cōparat poeta. Primi auxilii:q; nō obstiteris principiis. Maius opus superest:maior est difficultas ferendæ opis. Sed non:pollicet poeta se illi quoq; allaturē remedia:in cuius pectore amor altius īsederit. Ordo autē est. Sed ille non erit destituendus mihi:quia serior aduocor ægro. Pæātius heros:Philoctetes Pæantis filiꝰ:a quo Hercules(ut Seruius auctorem scribit)in Oeta hominem exuens petiuit:me alii cui sui corporis reliquias indicaret:iurareq; coegit: & suas sagittas Hydræ felle tinctas dedit: & quum responsum fuisset:Herculis sagittis opꝰ esse ad expugnandā Troiā:iuuentus est Philoctetes:& de Hercule interrogatus:negauit se scire:deinde quum cogeretur:confessus est mortuum:sepulchrumq;:ne iusiurandum falleret non uoce:sed pede ostendit. Post hæc quum duceretur ad bellum: casu in eum pedē: quo sepulchrum ostenderat:sagitta cecidit:uulnereq; immedicabili confectus est:cuius fœtor:quū a Græcis sustineri non posset: in Lemno relictus est: ubi quum pristinæ sanitati restitutus esset: ad Troiam deductus est:dicente Vlysse apud Ouidium in tertiodecimo metamorphoseos. Nec pæantiadē:q; habet uulcania lemnos. Esse reus merui:tu mē defendite uestrum. Consensistis enim:nec me suasisse negabo. Vt se subtraheret belliq; uiæq; labori. Tentauitque feros requie lenire labores. Paruit:& uiuit. Supremam bellis imposuisse manum:ultimum signemmam post excidium troianum:præ pudore noluit in patriam redire:sed in Calabriā uenit:ubi Petiliam condidit: cuius meminit Maro. Nascentis properabam pellere morbos:amorem surgentem. Admoueo tardam nunc opem:ego quoq; in præsentia:ut Philoctetes lenius sanare:ueterem amorem instituo:sicut prius recentem sanare properabam. Aut noua si posses. Duobus modis amorem debere sanari ostendit:aut quum nouus est:aut quum iaȝ uires perdidit:& fessus est amator:nec unquā in medio amoris cursu medicinam esse adhibendā colligit. Noua incendia:nouum amorem:quem igni comparant poetæ. Vnde in primo de arte dixit. Flammaq; in arguto sæpe reperta foro est. Sedare:extinguet. Difficiles aditus impetus omnis habet. Causam assignat:quare in medio cursu non possit amor sanari.

Philoctetes

Et tuus incipiens ire resistat equus.
Nā mora dat uires:teneras mora pcoq̄t uuas.
Et ualidas segetes quæ fuit herba facit.
Quæ pbet latas arbor spatiantibus umbras.
Quo posita est primo tēpore uirga fuit.
Tunc poterat manibus summa tellure reuelli
Nunc stat in imensum uiribus aucta suis
Quale sit id qđ amas celeri circū spice mente.
Et tua læsuro subtrahe colla iugo.
Principiis obsta:sero medicina paratur.
Quū mala per longas conualuere moras
Sed ppera:nec te uenturas differ in horas.
Qui non est hodie:cras minus aptus erit.
Verba dat oīs amās:repitq; alimēta morādo.
Optima uindictæ proxima quæq; dies.
Flumina magna uides paruis de fonibꝰ orta.
Plurima collectis multiplicantur aquis.
Si cito sensisses quantum peccare parabas.
Non tegeres uultus cortice myrrha tuos.
Vidi ego quod fuerat prio sanabile uulnus.
Dilatum longæ damna tulisse moræ.
Sed quia delectat ueneris decerpere fructus.
Dicimus assidue:cras quoq; fiet idem.
Interea tacitæ serpunt in uiscera flāmæ.
Et mala radices altius arbor agit.
Si tamen auxilii perierunt tēpora primi.
Et uetus in capto pectore sedit amor.
Maius opus superest:sed nō q̄a serior ægro.
Aduocor:ille mihi destituendus erit.
Qua læsus fuerat partem pæantius heros.
Debuerat celeri præsecuisse manu.
Post tñ hic multos sanatus creditur annos.
Supremā bellis imposuisse manum.
Qui modo nascētis pperabā pellere morbos.
Admoueo tardam nunc quoq; lentus opē.
Aut noua si posses sedare incendia tentes.
Aut ubi per uires procubuere suas.
Dū furor incursu est:currenti cede furori.
Difficiles aditus impetus omnis habet.
Stultus ab aliquo q̄ quū discedere possit.

¶ Impatiens animus nec adhuc tractabilis arte:amatoris animus in medio amore constitutus. ¶ Quũ sua uulnera tangi.Iam finet:quum iam nimio amore saucius morbum ipse suum profitebitur. Hic autẽ declarat poeta:quod superius dixerat eo uersu.Aut ubi per uires procubuere suas.¶ Erit aptus:uidebitur posse sanari.¶ Veris uocibus:non fictis uerbis:aut querelis.¶ Quis matrẽ nisi mentis inops in funere nati.Flere uetat.Docet exemplo non esse in primo impetu remedium adhibendum:sed quũ ille iam est extinctus.¶ Impleuerit:expleuerit lachrymis. ¶ Ille dolor:extincti nati.¶ Emoderandus erit:erit iminuendus ¶ Tẽpibus
me.ua. medici.n.tẽpora obseruant:unde ita scribit
Seneca.Nihil est in morbis magis periculosũ: quã
imatura medicina:sicut econtrario nihil salutarius
medicina tẽpestiuiter data.¶ Data tpe prosunt.Vi
ni.n.utilitatẽ æquari uix deoꝝ potentia posse Ascle
piades pronunciabat.¶ Vina nocent:nã si febricitã
ti dentur nocebunt.¶ Hæc sunt iocundi.Duo sunt
amanti contraria:ociũ:& cibus.¶ Si tollas:si amoue
as.¶ Et sine luce faces.Faces:quibus incensis Cupi
do urit amantes.¶ Cedit amor rebus:quia aliquid
agendo amor tollitur.¶ Langor & immodici:expri
mit hic elegãter poeta:quæ sint ea ocia:quæ amato
ri dixerat nocere.¶ Sub nullo iudice:sub nullo:qui
te cogat e stratis surgere.¶ Sunt q legant sub nullo
uindice:hoc est sub nullo:qui liberet a sõno amãtẽ.
¶ Aleaq;.Alea est ludus oĩs:qui in fortunæ uarieta- Alea
te consistit.Martialis.Alea pria nuces:& non dãno-
sa uidetur:proprie tamen de Thesseris dicitur:unde
aleones alea ludẽtes appellamus.Alea etiã per simi- Aleones
litudinẽ ponitur pro dubitatione:& periculo.Liui⁹.
Nec tã celerẽ aleã uniuersi certaminis timeas:& Pli-
nius.Extra oẽm ingenii aleã positum Ciceronẽ di-
xit:& apud Suetonium.C.Cæsarem fortunæ & pe-
riculis se cõmittentẽ:dixisse iactã esse aleã legimus: Iacta est
quod incertos & audaces subeuntibus casus uulgo alea
exordiũ esse solet:ut docet Plutarchus.Lucanus.Pla
cet alea fati.Alterutrũ mersura caput.¶ Tẽpora q̃s-
sa:caput nimio uino titubans. ¶ Amor insidiosus:
cupido:qui insidiatur amantibus. ¶ Menti uacuæ:
animo ocioso.¶ Sunt fora:docet:quo pacto possit
amator se exercendo ocia tollere. ¶ Splendida ca-
stra.Forũ iudiciale castra ciuilis togæ elegantissime
appellat poeta. ¶ Vel tu sanguinei:uel ad bellum
proficiscere ¶ Ecce fugax parthus.Bellum parthicũ Bellum
designat:quod Tyberius sumpsit Augusti auspiciis: parthicũ
ut in primo de arte amandi etiam diximus:fuga-
cem autem Parthum appellat:quoniam Parthi in Parthi fu-
fuga solent a tergo sagittas emittere adeo:ut fugiẽ gaces
tes non minores hostib⁹ afferant calamitates:q̃ con
sistentes:auctores Plutarchus:& Appianus.Proper-
tius. Tela fugacis equi. Lucanus. Et missa parthis
post terga sagitta:& Vergilius.Fidentemque fuga
parthum:uersisq; sagittis. Horatius in secundo epi-
stolarum Parthos mendaces appellat. ¶ Bina tro-
phæa:& uictis hostibus:& fugato cupidine.¶ Tro-
phæa autem apud Græcos fuere arbores amputatæ
eo in loco:ubi hostes uicissent:atque in fugam uer-
tissent:amputabant enim ramos arborum:ac dein-
de armis spoliisq; hosti detractis ornabant:ut esset
posteris monumentum uictoriæ partæ in eo loco.
Dicta autem sunt trophæa a τροπη.idest uertere:q Trophæa
qui hostem in fugam uertisset:trophæum merebat.
¶ Aetola cuspide:telo Diomedis regis Aetholiæ:
quo ille Venerem uulnerauit:ut antea diximus:De
signat autem amantes posse Venerem in prœlio uincere:ut olim dea a Diomede superata est.

Pugnat in aduersas ire natator aquas.
Impatiens animus:nec adhuc tractabilis arte
Respuit:atq; odio uerba monentis habet.
Aggrediar melius tum:quũ sua uulnera tãgi
Iam finet:& ueris uocibus aptus erit.
Quis matrem nisi mentis inops in fũere nati.
Flere uetat:non hoc illa monenda loco est.
Quũ dederit lachrĩas:aĩumq; ĩpleuerit ægrũ.
Ille dolor uerbis emoderandus erit.
Temporibus medicina ualet:data tpe ꝓsunt.
Et data non apto tẽpore uina nocent.
Quin etiã accendas uitia:irritesq; uetando.
Temporibus si non aggrediare suis.
Ergo ubi uisus erit nostra medicabilis arte.
Fac monitis fugias ocia prima meis.
Hæc ut ames faciunt:hæc quæ fecere tuẽtur.
Hæc sunt iocundi causa cibusq; mali.
Ocia si tollas:periere cupidinis arcus.
Contemptæq; iacent & sine luce faces.
Quã platan⁹ riuo gaudet:quã populus unda
Et quã limosa canna palustris humo.
Tam uenus ocia amat:finẽ qui quæris amori.
Cedit amor rebus:res age tutus eris.
Langor & imodici sub nullo iudice somni.
Aleaq;:& multo tempora quassa mero.
Eripiunt omnes animo sine uulnere uires.
Affuit incautis insidiosus amor.
Desidiã puer ille sequi solet:odit agentes.
Da uacuæ menti:quo teneatur opus.
Sunt fora:sunt leges:& quos tuearis amici.
Vade per urbanæ splendida castra togæ.
Vel tu sanguinei iuuenilia munera martis.
Suscipe:delitiæ iam tibi terga dabunt.
Ecce fugax parthus:magni noua cã triumphi
Iam uidet:in campis cæsaris arma sui.
Vince cupidineas pariter parthasq; sagittas.
Et refer ad patrios bina trophæa deos.
Vt semel ætola uenus est a cuspide læsa.

Aegisth'

Quæritur Aegisthus:ex Pelope:a quo Pelopōnesus cognominata est:natus est Thyestes:qui concubuit cum Europe uxore fratris Attei:& cum filia Pelopeia incestum perpetrauit:cuius filius Aegisthus rem habebat cum Clytemnestra:& ambo Agamēnonem occiderūt. Nulla gerebat:nulli Argos bellum inferebat. Quod potuit fecit:qum Aegistho nihil relinqueretur agendum:amori:quod solum poterat facere:indulsit. Sic uenit ille puer:dum aliqs est ociosus:ad eum quamprimum accedit cupido.

Quomō eximūtur mella.

Quid quum suppositos. Docet ītet cætera rustica officia:posse quoq; amatorem mella ex aluearius educere:quo dum hæc operatur:aut spectat: obliuiscatur amoris. Solēt autem rustici alueariis fumum subiicere:ut inde apes abigant: & extrahant mella. Vergilius. Si quando sedem angustā:seruataq; mella. Thesauris relines:prius haustus sparsus aquarū. Ore foue:fumosq; manu prætende sequaces:& Plinius. Quum eximuntur mella:apes abigi fumo utilissimum:ne irascantur:aut ipsæ auidæ uorēt: fumo crebriore etiam ignauia earum excitatur. Dempti faui: extracti mellis. Sunt autem faui cæteræ tabellæ in quarum cellulis apes mel recondūt:& eos diis offerri solitos scribit Varro in tertio. Apes autē:ut docet Plinius:primū fauos construunt: cæram fingūt: hoc est domos:cellasq; faciunt:deinde sobolem: postea mella:cæram ex floribus: Melliginem e lachrymis arborūquæ glutinū pariūt: salicis:uiminis: arūdinis succo:gummi:resina:his primum alueū ipsum intus torū:ut quodam tectorio illinunt:& aliis amarioribus succis:contra aliarū bestiarum auiditates.

Faui

Aluearia

Vimina curua:aluearia ex uiminibus intexta:fiūt enim:aut ex cauatis corticibus:aut ex textis ulminibus. Vergilius. Ipsa autem seu corticibus tibi suta cauatis. Seu lento fuerint aluearia uimine texta. Angustos habeant aditus. Desectas herbas:frumenta intellige. Vertit humum:terram trahit:nam aratione:ut Plinius docet:occatio sequitur: ubi res poscit crate:uel rastro:& sato semine iteratio:alii legūt uertit humum:hoc est arat. Raro pectine:rastro.

Quando est inserēdū Luna sitiēte

Venerit insitio:quum aderit uernū inserendi tempus. Cato enim inseri præcipit pira:ac mala per uer: & post solstitiū diebus.l.post uindemiam:oleas autem & ficos per uer tantum:luna sitiente:hoc est sicca:præterea post meridiem:ac sine uento austro. Inserendi autem modos duos posuit Maro:Columella tres:postremo etiam quartum addidit a se inuentum. De Insitione autem plura legito apud Plinium In.xvii. Fac ramum ramus adoptet: Tangit duos illos modos inserendi: quos Maro posuit:nam aut insitio dicitur:quum inciso trunco surculus fœcundæ arboris sterili inseritur:aut oculorum impositio: quū inciso cortice libro alienæ arboris germen inserimus. Plinius tamen inoculationem aliter fieri ostendit. Peregrinis comis:foliis alienæ arboris: nam cerasus in salice:platanus in lauro: laurus in ceraso nascuntur. Comas autem pro frondibus elegāter ponunt poetæ:quæ sunt crines arborum: unde a Papinio crinitur arbos:pro frondescit:dictum est. Voluptas:agriculturæ. A phœbi sorore:a Diana:quæ est uenationis dea.

Inserendi modi

Insitio

Inoculatō

comæ p frondibus

Crinitur arbos

Mandat amatori bella gerenda suo.
Quæritur ægisthus quare sit factus adulter.
In promptu causa est:desidiosus erat.
Pugnabant alii tardis apud ilion armis.
Quo tulerat uires græcia tota suas.
Siue operam bellis uellet dare:nulla gerebat.
Siue foro:uacuum litibus argos erat:
Quod potuit fecit:ne nil ageretur amauit.
Sic uenit ille puer:sic puer ille manet.
Rura quoq; oblectant aios studiūq; colendi.
Qualibet huic curæ cedere cura potest.
Colla iube domitos oneri supponere tauros.
Sauciet ut duram uomer aduncus humū.
Obrue uersata cerealia semina terra.
Quæ tibi cum multo fœnore reddat ager.
Aspice curuatos pomoꝝ pondere ramos.
Vt sua quod peperit uix ferat arbor onus.
Aspice labentes iucundo murmure riuos.
Aspice tondentes fertile gramen oues.
Ecce petūt rupes præruptaq; saxa capellæ.
Vt referant hædis ubera plena suis.
Pastor inæquali modulatur arundine carmen
Nec desunt comites sedula turba canes.
Parte sonant alia siluæ mugitibus altæ:
Et queritur uitulum mater abesse suum.
Quid quū suppositos fugiūt examina fumos
Vt releuent dempti uimina curua faui.
Poma dat autūnus:formosa ē messib⁹ æstas.
Ver præbet flores:igne leuatur hyems.
Temporibus certis maturam rusticus uuam.
Colligit:& nudo sub pede musta fluunt.
Temporibus certis desectas alligat herbas.
Et tonsam raro pectine uertit humum.
Ipse potes riguis plantam defigere in hortis.
Ipse potes riuos ducere lenis aquæ.
Venerit insitio:fac ramum ramus adoptet.
Stetq; peregrinis arbor operta comis.
Quū semel hæc aium cœpit mulcerē uoluptas.
Debilibus pennis irritus exit amor.
Vel tu uenandi studium cole:sæpe recessit.
Turpiter a phœbi uicta sorore uenus.
Nunc leporem pnum catulo sectare sagaci.
Nunc in frondosis rætia tende iugis.
Aut pauidos terre uaria formidine ceruos.
Aut cadat aduersa cuspide fossus aper.

Nocte fatigatum somnus: non cura puellæ.
Excipit: & dulci membra quiete leuat.
Lenius est studiū: prodest tamen alite capta
Aut lino aut calamis prœmia parua sequi.
Vel quę piscis edax auido male deuoret ore.
Abdere supremis æra recurua cibis.
Aut his: aut aliis: donec dediscis amare.
Ipse tibi furtim decipiendus eris.
Tu tñ & quāuis firmis retinebere uinclis,
I procul: & longas carpere perge uias.
Flebis & occurret desertæ nomen amicæ.
Stabit & in media pes tibi sæpe uia.
Sed q̄nto minus ire uoles: magis ire meméto.
Perfer: & inuitos currere coge pedes.
Nec pluuias opta: nec te peregrina morentur.
Sabbata: nec damnis alea nata tuis.
Nec quot transieris: sed quot tibi q̄re supsunt.
Milia: nec maneas: nec prope finge moras
Tēpora nec nūera: nec crebro respice romam
Sed fuge: tutꝰ adhuc pthꝰ ab hoste fuga ē
Dura aliqs p̄cepta uocet mea: dura fatemur
Esse: sed ut ualeas: multa dolenda feres.
Sæpe bibi succos: quamuis inuitus amaros.
Aeger: & oranti mensa negata mihi est.
Vt corpus redimas: ferrum patieris & ignes
Arida nec sitiens ora leuabis aqua.
Vt ualeas alo: quicquam tolerare negabis.
At preciū pars hæc corpore maius habet.
Sed tamen est artis tristissima ianua nostræ.
Et labor est unus tempora prima pati.
Aspicis ut prēsos urant iuga prima iuuencos.
Vt noua ueloci cingula lædat equum.
Forsitan a laribus patriis exire pigebit.
Sed tamen exibis: deinde redire uoles.
Nec te lar patriꝰ: sed amor reuocabit amicæ
Prætendens culpæ splendida uerba tuæ.
Quum semel exieris: centum solaria curæ.
Et rus: & comites: & uia longa dabunt.
Nec satis esse putes discedere: lentus abesto.
Dum perdat uires: sitq; sine igne cinis.
Qui nisi firmata properabis mente reuerti.
Inferet arma tibi sæua rebellis amor.
Quicqd eras fueris: sitiens auidusq; redibis.
Et spacium damno cesserit omne tuo.
Fallitur æmoniæ si quis mala pabula terræ.

¶ Nocte fatigatum somnus: quum hæc fecerit amator: somni enī cupidus: non amicæ. ¶ Leuat membra: fouet corpus. ¶ Dulci q̄ete: dulci somno. ¶ Aut lino: aut retibꝰ. ¶ Aut Calamis: aut sagittis. Propertiꝰ. Et st. icto figere auem. Calamo: aut calamum aucupatorium intelligit: quo uiscato aues capiuntur. Martialis. Palida dum tacita crescit arundo manu: auceps enim surgēs: paulatim calamos eleuabat: & eos auibus subiiciebat. Silius. Sublimem calamo sequitur crescente uolucrem. ¶ Vel quæ piscis edax: escam illam dicit: qua hamo affixa pisces capiūtur. ¶ Æra recurua: hamos intellige. ¶ Tu tamē & quāuis. Docet etiam longius ab amica discedendum esse. ¶ Nec te peregrina morentur. Sabbata: sabbati. n. diem aliquo profecturi: tāquam atrum: & perniciosum propter frigidum: & nocens saturni sidus maxime uerentur: & infœlix existimant. Tibullus. Saturni sacram me tenuisse diem: peregrinā autem ideo appellat: quia peregrini iudæi eum diem imprimis obseruāt: ut alias diximus. ¶ Alea nata: sortes: quæ al a iacta [illegible]tur: quum aliquo proficiscendum erat: de quibus intellexit Tibullus eo carmine. Illa sacras pueri sortes ter sustulit [illegible]. Rettulit e triuiis omnia certa puer. ¶ Tuis damnis: quia alea: somnus: & ocium: quibus dedit operam amator: animos eneruāt: & am[o]rem nutriūt: ut superius docuit poeta. ¶ Nec prope finge moras: nec ꝓpe patriam finge uelle mo[ra]ri. ¶ Mensa negata mihi est: cibus est mihi negatus. ¶ Pars hæc animum intellige. ¶ Sed tamen est artis [illegible] maiorem difficultatem remedii esse in prima statim curatione. ¶ Prensos iuuencos aratro subditos. ¶ Prætendens [illegible] demonstrans. ¶ Splendida [illegible] causas tui reditus. ¶ Centum solaria curæ. Ordo est. Et rus & comites: & uia longa dabunt centum solaria curæ: idest amori. ¶ Lentus abesto: diu absis ab urbe. ¶ Cinis amor. ¶ Firmata mente: stabili mente: & quæ amorem posuerit. ¶ Amor rebellis: amor qui in te renouat arma. Rebellis enim proprie est qui facta pace: bellum renouat. ¶ Mala pabula: herbas nocētes. ¶ Aemoniæ terræ: terræ Thessaliæ: ubi ars magica olim floruit: ut Apu[leius] eius ostendit: & Plinius. In Thessalia autem fuisse herbas ueneficiis aptas docet Ouidius in sexto metamorphoseos.

Calamus aucupatorius

sabbatum obseruēt aliquo ꝓfecturi

Sortes iaciebant aliquo proficiscētur

Rebellis

Et magicas artes posse iuuare putat.
Ista ueneficiis uetus est uia:noster apollo.
Innocuam sacro carmine monstrat opem.
Me duce non tumulo prodire iubebit umbra
Non anus in sano carmine rumpet humũ.
Non seges ex aliis alios transibit in agros.
Nec subito phœbi pallidus orbis erit.
Vt solet æquoreas ibit tyberinus in undas.
Vt solet in niueis luna uehetur equis.
Nulla recantatas deponent pectora curas.
Nec fugiet uiuo sulphure uictus amor.
Quid te phasiacæ iuuarunt gramina terræ.
Quũ cuperes patria colchi manere domo
Quid tibi profuerunt circe pseides herbæ.
Quum tibi neritias abstulit aura rates.
Omnia fecisti:ne callidus hostis abiret.
Ille dedit certe lintea plena fugæ.
Omnia fecisti:ne te ferus ureret ignis.
Longus at inuicto pectore sedit amor.
Vertere quæ poteras hoies in mille figuras.
Non poteras animi uertere iura tui.
Diceris his etiã:quum iam discedere uellet.
Dulichium uerbis detinuisse ducem.
Non ego:qd primũ memini sperare solebam
Iam precor ut coniunx tu meus esse uelis.
Et tñ ut coniunx essem tua digna uidebar.
Quod dea:quod magni filia solis eram.
Ne properes oro:spaciũ pro munere posco.
Quid minus optari per mea uota potest.
Et freta mota uides:& debes illa timere.
Vtilior uelis postmodo uentus erit.
Quæ tibi cã fugæ:nõ hic noua troia resurgit.

Magicæ artis præstigia

Ista ueneficiis uetus est uia:uia hæc magicæ uanitatis propria est. Innocuam opem:auxilium:qd nulli nocet:ut ueneficia:quæ Propertius toxica Thessaliæ appellat. Nõ tumulo:nõ sepulchris:magi.n.cadauera faciebãt reuiuiscere:& ex sepulchris exitent de Herichtho legit apud Lucanum in sexto. Non anus:non sagã:& uenefica mulier. Carmine:incantatione. Rumpet humum:terram findet. Tibullus. Hæc cantu finditq; solum:manesq; sepulchris. Elicit:& Ouidius in amoribus. Euocat antiquos proauos atauosq; sepulchris. Et solidam longo carmine findit humum. Nõ seges ex aliis. Docet Cicero:Plini⁹:& Seneca:Messes in agros traduci posse magicis præstigiis:unde in.xii.tabulis cautum erat:ne quis alienam segetem pellicere. Vergilius. Atq; satas alio uidi traducere messes. Nec subito phœbi:nõ pallescet sol me duce:quod a magis fieri solet:ut Hypsiphile Ouidiana de Medea ita inquit. Illa reluctantem cursu deducere lunã. Nititur:& tenebris abdere solis equos. Vt solet equoreas: Thybris cursu solito in mare descendet: nõ autem retro:quod magi faciebãt. Lucanus. Amnisq; cucurrit. Non qua pronus erat:& In.vii. meta. Quorum ope quũ uoluí ripis mirantibus amnes. In fontes rediere suos. Thybrim autem pro quocunq; posuit flumine. In niueis luna uehetur equis:per me etiam luna non deducetur e cœlo magicis carminibus:quod fieri posse docet Maro eo uersu. Carmina uel cœlo possunt deducere lunam:& Tibullus. Cantus & e cœlo deducere lumina tentat. Et segetem si non æra repulsa sonent. Curas recantatas:a me o

Sulphur & eius genera

res magicis carminibus repressos. Viuo sulphure:in facinum intelligit:quo adhibito sulphureo:uo:& tædas lustrabantur amantes. Tibullus. Et me lustrauit tædis:& nocte serena. Sulphur autem in terræ generibus ponitur a Plinio:habetq; in religionibus locum ad expiandas suffitu domos. Eius genera quatuor sunt:inter quæ est uiuum:quod græci Apyron uocant:nascitur solidum:eo solo:ex omnibus generibus medici utuntur:cætera enim liquore constãt & conficiuntur oleo incocta:uiuum autem effoditur:translucetq;:& uiret. Terræ phasiacæ. Colchõ insulam designat:a flumine:qui Phasis appellatur. dicti imitMedeam autem dicit:quæ relicta patria Iasonem sequuta est. Quid tibi profuerunt. Docet exẽplis amori minime prodesse ueneficia. Perseides

Perseides herbæ

herbæ:herbæ ueneficæ:sic dictæ a Persa nympha Oceani filia:ex qua sol genuit Circem:uel a Persen nam Sol ex Persa duos filios habuit:Acetam:& Persen:ex Perse nata est Hecate:quæ quum patrem ueneno assumpsisset:in persit Aetæ patruo:rursq; liberos sustulit. Circẽ:Medeã:& Aegialeũ:auctor Diod. Neritias rates:naues Vlyxis:neritias uero nõ Narcicias legẽdũ ẽ. Est autẽ Neritus:ut i libro.x.docet Strabo:mons frondosus in insula Itacha:quam tenuit Vlyxes. Est etiam Neritum bene muratum oppidulum continentis in Epiri littore e regione Itacæ:ac Cephaleniæ:quod Leucas quoq; appellatum fuit idq; olim cepit Laertes:de quo intellexit Maro cõ

Neritus Neritum Leucas Naryeia Narycia uel Locrĩs i calabria

uersu. Dulichiumq;samequi:& Neritos ardua saxis:Narycia uero fuit urbs Locridis:de qua Vergili⁹. Hic & Narycii posuerũt mœnia locrii:a qua cognominata est Narycia urbs Calabriæ:quæ etiam Locris dicebatur

Pix naricia

a qua pix narycia celebratur a Vergilio. Fetus ignis:sæuus amor. Homines i mille figuras. Circe.n.de.

Circe homines mutabat i feras

formabat homines in mille figuras animalium:ut in septimo docet Vergilius:quod ideo fictũ putauit Seruius:quoniam ea meretrix fuit:quæ sua libidine:& blandiriis homines in ferinam uitam ab humana deducebat:ut libidini:& uoluptatibus operam darẽt. Iura tui animi:potestatem tuæ mentis:quæ erat amori ob noxia. Dulichiũ du Vlyxem sic appellatũ a Dulichio insula una ex Echinadibus:a qua Verg. etiam naues

Circe solis filia.

Dulichias appellauit. Quod ma.fi.so.erã. Maro quoq; eã solis filiam fuisse cecinit:quod ideo fictum putauit Seruius:qm Circe clarissima fuit meretrix:& nihil est sole clarius. Noua troia resurgit:ut bellũ timeas.

Non aliquis socios rursus ad arma uocat.
Hic amor & pax est:in q̄ male uulneror una.
Totaq; sub regno terra futura tuo est.
Illa loquebatur:nauem soluebat ulyxes.
Irrita quum uelis uerba tulere noti.
Ardet & assuetas circe tendebat ad artes.
Nec tamen est illis attenuatus amor.
Ergo q̄squis opem nostra tibi posci͛s ab arte.
Deme ueneficiis carminibusq; fidem
Si te causa potens dominæ retinebit in urbe:
Accipe cōsilium quod sit in urbe meum:
Optimus ille fuit uindex:lædentia pectus
Vincula qui rupit:dedoluitq; semel.
Sed cui tantum animi est:illū mirabor & ipse.
Et dicam monitis non eget iste meis.
Tu modo q quod amas ægre dediscis amare.
Et potes & uelles posse docendus eris.
Sæpe refer tecum sceleratæ facta puellæ.
Et pone ante oculos omnia damna tuos.
Illud & illud habet:nec ea contenta rapia est.
Sub titulum nostros misit auara lares.
Sic mihi iurauit:sic me iurata fefellit.
Ante suas quoties passa iacere fores.
Diligit ipsa alios:a me fastidit amari.
Institor heu noctes:quas mihi nō dat hēt.
Hæc tibi per totos marcescant oīa sensus.
Hæc refer:hinc odii semina quære tui.
Atq; utinam posses etiam facundus in illis
Esse dole tantum:sponte disertus eris.
Hæserat in quadam nuper mea cura puella.
Conueniens animo non erat illa meo.
Curabar propriis æger podalirius herbis.
Et fateor:medicus turpiter æger eram.
Profuit assidue uitiis insistere amicæ.
Idq; mihi factum sæpe salubre fuit.
Q uā mala dicebā nostræ sunt crura puellæ.
Nec tamen:ut uerum confiteamur:erant.
Brachia quā nō sūt nostræ formosa puellæ.
Nec tamen:ut uerum confiteamur:erant.
Q uā breuis ē:nec erat:q̄ multū poscit amāti.
Hic odio uenit maxima causa meo.
Et mala sunt uicina bonis:errore sub illo.
Pro uitio uirtus crimina sæpe tulit.

¶Non aliquis socios:nullus coniurat contra nos. ¶Male uulneror:nimio amore angor. ¶Ad assuetas artes:ad artes magicas. ¶Si te causa potens. Docet quid sit agendum ab amatore:si nolit urbem relinquere. ¶Optim⁹ uindex:optimus defensor & liberator. ¶Qui rupit:qui potuit soluere. ¶Lædētia pectus uincula:amorem mentem amatoris torquētem. ¶Dedoluitq; semel:semel amoris impatientiam:& dolorem abiecit. Est enim dedolere:quod dolebam abiicere:sicut dediscere. ¶Et uelles:dedisces. ¶Sub titulum:sub inscriptionem uenditi iuris. Videtur autem sumptum hoc ex duobus illis Tibulli uersibus. Quin etiam sedes iubeat si uendere auitas. Ite sub imperium:sub titulumq; lares. ¶Nostros lares: nostram domum. ¶Institor:mercator. ¶Habet noctes:habet coitum ab ea. ¶Marcescant:putrefiant:& senescāt. ¶Podalirius:optimus aliquis medicus:ut fuit Podaliri⁹ Aesculapii filius. ¶Aeger:amore captūs. ¶Propriis herbis:meis præceptis. ¶Et mala sunt uicina bonis:quia quæ mala sunt:possunt etiam laudari. ¶Pro uitio:loco turpitudinis. ¶Virtus:bonum.

Sub titulum aliquid mittere

Petulans ¶ Breui limite:breui uia:transeundo de uirtute ad uitium. ¶ Et poterit dici petulans:inuerecunda poterit ap
pellari. Cicero. Nam ꝙ inusitata rabie petulanter in uxorem:filiamq; meam inuasisti: & alibi. Define bo/
Vrbanus nos petulantissima insectari lingua. ¶ Quæ rustica non est:quæ est urbana:urbanus enim est. ut Cato uolu
Vrbani- it)cuius multa benedicta:responsaq; erunt:& qui in sermonibus: circulis conuiuiis:item in concionibus:
tas omni deniq; loco ridicule:commodeq; dicet. Fabius:urbanitatem appellat:in qua nihil absonum:nihil
agreste:nihil inconditum:nihil peregrinum:neque sensu:neque uerbis:neque ore:gustu ue possit deprehen
di. ¶ Si qua proba est:si qua est bona:non petulans.
¶ Blandis sonis:blandis uerbis:barbara sermone ē
si dure atque aspere loquitur. ¶ Fascia nulla tegat:
nulla fascia pectus astringat. ¶ Omne papillæ. ¶ Pe
ctus habent:si habet ingentes mammas. Iuuenalis.
Tunc nuda papillis. Constitit auratis. ¶ Mollibus
est oculis:si habet oculos molles:& ad flendum fa/
ciles. ¶ Quum se non finxerit ulli:quum nondum
se fucauerit:aut gemmis ornauerit:ut alicui placeat.
¶ Auferimur cultu:auro & gemmis magis placent
puellæ:ꝙ forma. ¶ Quod ames:puellam intellige.
¶ Inter tam multa:inter tot ornamenta ¶ Hac ægi-
Aegis de. Aegis(ut in octauo Seruius scribit)est munimē-
tum pectoris æreum:habens in medio Gorgonis ca
put quod munimentum si in pectore numinis fue/
rit. ægis uocatur:si in pectore hominis:sicut in anti-
Lorica quis imperatorum statuis uidemus: lorica dicitur
Martialis. Pectore quum sacro sederit ægis erit: hic
autem gemmas: quibus teguntur fœminæ ægida
appellat Ouidius: ꝙ ille defendant deformitatem
his ornamētis: ut ægis pectus tuetur. ¶ Diues amor
diues puella. ¶ Improuisus ades:puellam improui/
so adeas:antequam ornetur. ¶ Inermem: inorna-
tam. ¶ Excidet:ab animo tuo amouebitur. ¶ Suis
uitiis: sua turpitudine. ¶ Compositis uenenis: fu-
cum intelligit: quo mulieres faciem uenustant: de
quibus abunde diximus in libris de arte amandi.
¶ Aesopa lapsa. Aesopa in sinum cadentia: Quid
autem sint Aesopa dictum est super eo uersu Aeso-
pa quid redolent: quamuis mittantur athenis. ¶ Il-
Phinei la tuas redolent phineu. Phineus rex fuit Arcadiæ:
Fabula qui filios occæcauit:in cuius uindictam:illum quo-
q; dii oculis priuarunt: dapibus non poterat uesci:
nam admotæ harpyæ mensis:eas uentris profluuio
fœdabant. Fabulam habes apud Ouidium in me-
Nausea tamorphoseos:& Diodorum in quinto. ¶ Nausea:
uomendi appetitus:a naui dictus:ꝙ is excitari naui-
gantibus facile solet. ¶ Nunc tibi quæ medio. Do-
cet etiam ex coitu posse causam odii inuenire ama-
torem. ¶ Omni parte:non modo ex aliis uitiis:quæ
narrauit:uerum etiam ex coitu ¶ Nuper enim no-
stros. Causam assignat:cur nolit dicere ea coitus ui
tia. ¶ Est proterua:est lasciua:& inuerecunda.

Quā potes in peius dotes deflecte puellæ.
Iudiciumq; breui limite falle tuum.
Turgida si plena est:si fusca ē nigra uocetur.
In gracili macies crimen habere potest.
Et poterit dici petulans:quę rustica non est.
Et poterit dici rustica:si qua proba est.
Quin etiā quacunq; caret tua dote puella.
Hanc moueat blandis usq; precare sonis.
Exige quod cantet si qua est sine uoce puella.
Fac saltet:nescit si qua mouere pedem.
Barbara sermōe est:fac tecum multa loquat̃.
Non didicit chordas tangere:posce lyram.
Durius incedit:fac ambulet:omne papillæ.
Pectus habent tumidæ:fascia nulla tegat.
Si male dentata est:narra quod rideat illa.
Mollibus est oculis:quod fleat illa:refert.
Proderit & subito:quum se non finxerit ulli.
Ad dominam celeres mane tulisse gradus.
Auferimur cultu:gemmis auroq; teguntur.
Omnia:pars minima est ipsa puella sui.
Sæpe ubi sit qđ ames:iter tā multa requiras.
Decipit hac oculos ægide diues amor.
Improuisus ades:deprendas tutus inermen.
Infœlix uitiis excidet illa suis.
Non tñ huic nimium ꝓcepto credere tutū est.
Fallit enim multos forma sine arte decens.
Tu quoq; cōpositis sua quū liet ora uenenis.
Ad dominæ uultus:nec pudor obstet eas.
Pyxidas inuenies & rerum mille colores.
Et fluere in tepidos æsopa lapsa sinus.
Illa tuas redolent phineu medicamina mensas
Nō semel est stomacho nausea facta meo.
Nunc tibi quę medio ueneris ꝓstemus in usu.
Eloquar:est omni parte fugandus amor.
Multa qdē ex illis pudor ē mihi dicere:sed tu
Ingenio uerbis concipe plura meis.
Nuper enim nostros quidā carpsere libellos
Quorum censura musa proterua mea est.

¶Ingenium magni liuor detractat homeri. Tangit Ouidius hiſtoriam : quam Vitruuius libro ſeptimo: de architectura refert:ea talis eſt: Quum Zoilus libros in Homerum compoſuiſſet: Alexandriæ eos recitauit Ptolemæo regi:cui nullum ille dedit reſponſum:q; tantum poetam immerito culpari uideretur: is poſtea ad egeſtatem compulſus:regem adiit rogans:ut ſibi aliquid dari iuberet:tum rex reſpondit:Homerus : qui ante annos mille deceſſit:æuo perpetuo tot millia hominum paſcit:quare tu quoque debes : qui meliori ingenio te profiteris:non modo unum:ſed etiam plures alere poſſe:accuſatus deinde Zoilus parricidii cruci affixus eſt:hic ergo quum eſſet Homeri obtrectator: adoptauit ſibi hoc cognomen : ut Homeromaſtix uocaretur:quod uerbum apud Græcos flagellum ſignificat : & inde factum eſt:ut omnes huiuſmodi doctorum uirorum calumniatores Homeromaſticas appellemus.Plinius. Vt obiter caueam iſtos Homeromaſticas:Gelius ſcribit:quendam librum ſcripſiſſe aduerſus Ciceronem: qui infando titulo erat inſcriptus Ciceromaſtix:oſtendens igitur Ouidius præcellentiſſimum quenq; poetarum non poſſe malignitatis dentes:& liuorem effugere dicit Zoilum inuidiæ ſtimulis uerbis petulantiſſimis in Homerum ſcripſiſſe:a qua detractione Zoilus nomen inuenit:ut Homeromaſtix cognominaretur.¶Et tua ſacrilegæ Maronem dicit:qui elegantiſſime cecinit aduentum Aeneæ in Italiam : quo penates attulit: quos ex incendio troiano eripuerat:ſed tamen clariſſimus poeta non caruit detractoribus:ut Seruius docet.¶Noſtra licentia:ſcribendi auctoritas. ¶Pede mæonio:uerſu heroico:quali uſus eſt Homerus. ¶Grande ſonant tragici:quia de regibus loquuntur.¶Tragicos decet ira cothurnos.¶Triſtitia Tragœdiæ proprium eſt:ideoq; Euripides:petente Archelao rege:ut de ſe Tragœdiam ſcriberet : abnuit: ac precatus eſt:ne accideret Archelao aliquid Tragœdiæ proprium:ſi ea enim luctus:exilia:cædes: iræ continentur.Horatius.Iræ thyeſten exitio graui ſtrauere.¶Verſibus e mediis:e mediocri dicẽdi genere: & rebus:ac perſonis conueniente.Eſt enim comœdia priuatæ:ciuilisq; fortunæ ſine periculo uitæ comprehenſio.¶Soccus habendus erit:ſoccum pro comico ſtilo poſuit:ut ſupra cothurnum pro tragico.Horatius in epiſtolis.Quam non aſtricto percurrat pulpita ſocco:eſt autem ſoccus calciamenti gen9:quo utebantur comœdi:ſicut tragœdi cothurno.Horatius. Hunc ſocci cæpere pedem:grandeſq; cothurni. De Comœdia autem:& tragœdia multa Donatus & Diomedes.¶Liber in aduerſos hoſtes.Iambicum carmen eſt maledicum:a iambo pede ſic appellatum:primo enim ſex iambis compoſitum eſt:mox ſpondæum omnibus in locis recæpit:prærerquam in ſecundo & quarto loco:ut in arte poetica docuit Horatius.Huius carminis:ut Diomedes refert : præcipui ſcriptores fuere apud Græcos Archilochus:& Hipponax:apud Romanos uero Lucilius:Catullus:& Horatius.Bibaculus iambum autem ideo liberum appellat:quoniam eſt expedit9 : & celer.Horatius.Syllaba longa breui ſubiecta uocatur iambus.Pes citus.Vel certe liberum:q; qui in quempiam inuehuntur:libere ſcribunt:nulla habita eius ratione.¶Extremum ſeu trahat ille pedem:duplicem iambicum uerſum deſignat:ſcilicet rectum iambicum:& coliambum:uel ſcazonta:hoc eſt claudicantem:rectus enim iambicus habet in ultima ſede iambum:pyrrichium uel in antepenultima cunctos accipit pedes: quorum modo ſit capax circa ſyllabarum quantitates indifferens:ſcazon uero hoc uno a recto iambico diſtat: q; clauſulam poſtulat ſpondaicam uel trocaicam:penultima autem ſede ſpondæum recipit : uel iambum: ambo autem uerſus trimetri appellantur:conſtant enim ex ſex pedibus:ſuntq; utriq; ad maledicẽtiam facti: per celerem ergo pedem:rectum iambicum:per extremum uero claudicantem : & ſcazonta intelligito.

Zoilus libros i homerũ cõpoſuit

Homeromaſtix

Triſtitia tragœdie peculiaris

Comœdia

Soccus

Cothurnus

Iambicũ carmen

iãbicus uerſus duplex

Rectus iambicus

Scazonta

Dũmodo ſic placeã:dũ toto canter in orbe.
Qui uolet impugnet unus & alter opus.
Ingenium magni liuor detractat homeri.
Quiſquis es:ex illo zoile nomen habes.
Et tua ſacrilegæ laniarunt carmina linguæ.
Pertulit huc uictos quo duce troia deos.
Summa petit liuor:perflant altiſſima uenti
Summa petunt dextra fulmina miſſa iouis.
At tu quicunq; es:quẽ noſtra licentia lædit.
Si ſapis ad numeros exige quæq; ſuos.
Fortia mæonio gaudent pede bella referri.
Deliciis illic quis locus eſſe poteſt.
Grãde ſonãt tragici:tragicos decet ira cothurnos.
Verſib9 e mediis ſoccus hãdus erit.
Liber in aduerſos hoſtes ſtringatur iambus.
Seu celer:extremum ſeu trahat ille pedem
Blanda pharetratos elegia cantet amores.

¶Blanda elegia:elegia eſt carmen compoſitum exametro uerſu:pentametroq; ad inuicem poſitis:ut Diomedes ſcribit:quod genus carminis apud Romanos præcipue ſcripſerunt Propertius:Tibullus:& Catullus imitati Græcos Callimachum:& Euphorionem.Dicta eſt autem elegia ſiue ϖορατο ευλεγειν τουσ τεθνεῶτασ.Fere enim defunctorum laudes hoc carmine comprehendebant ſiue απο του ελεῦ.ideſt miſeratio neq; tyrenus Græci que ελέγεια iſto metro ſcriptitauerunt:cui opinioni cõſentire uidetur Horatius elegos miſerabiles appellans. Ouidius in amoribus. Flebilis heu mœſtos elegeia ſolue capillos. Ah nimis ex uero nunc quoque nomen habes. Mox ad res lætas amoreſq; uſurpari cœpta eſt:unde eam blandã appellat poeta.Horatius. Verſibus impariter iunctis quærimonia primum.Poſt etiam incluſa eſt uoti ſententia compos. De auctore elegiaci carminis grammatici certant:& adhuc ſub iudice lis eſt. ¶Amores pharetratos : cupidines : qui pharetra utuntur.

Elegia

Callimachus ¶Leuis amica:mutabilis puella.¶ Callimachi numeris:uersibus elegisin quibus scribendis Callimachus primas optinuit:ut docet Quintilianus.¶ Achillis:fortium gesta:ut fuit Achilles.¶ Cydippe:amica Aconti:hoc est materia mollis & lasciua.¶ Tui oris:tui carminis:& cantus.Homerus enim uirorum fortium facta cecinit:non autem amatoria.¶ Andromaches:pudicissimæ fœminæ:ut fuit Andromache uxor Hectoris.¶ Thaida:meretricem.¶ Si quis agat:si quis representet:& loqui faciat in casta fœmina mulierem impudicam.¶ Thais in arte mea est:res meretriciæ tractantur in meis libris:quas pro Thaide intelligit. Fuit autem Thais scortum nobilissimum:cui omnes meretricias ueneres concessit Menander. Martialis. Hæc primum iuuenum lasciuos lusit amores.Hæc glycere puet Thais amica fuit:& Propertius. Turba menandreæ fuerat nec thaidos olim.Tanta in qua populus lusit Ericthonius.Menāder fabulam fecit:quā Thaida inscripsit:& populo Atheniēsi recitauit:hic Eunuchum fecit.Terētius.Est libera:nulli timori est obnoxia:nihil mihi cum nupta:non scribo de pudicissimis fœminis: aut non doceo nuptam uiolari. ¶Si mea materiæ:colligit se res iocosas:& lasciuas:lasciuo etiam carmine compositas scripsisset contra eorum opiniones:qui dicebant poetæ musam proteruā esse.¶ Vicimus:superauimus inuidos.¶ Acta

Agere reū Peragere reum rea est:agere reum:est reum accusare:peragere uero reum est condemnare.¶ Sed nimium properas:nimium festinas inuidendo. ¶Studium famæ:laudis amor:quam consequor ex carminibus meis.¶ Crescit mihi honore:honor enim alit artes:omnesq; in cēduntur ad studium gloria:ut in Tusculanis docet Cicero. Valerius etiam maximus ita inquit.Nam & uirtutis uberrimum alimentū est honor:& pro Archia scribit Cicero.Virtutis mercedem gloriam esse.¶ Principio cliui:in aditu:& primordio famæ cōparandæ:nonnulla est mihi difficultas:uel certe dicit se fessum ueile priori libro finem imponere. Est autem sumpta similitudo ab equo:cliuū ascendente.¶ Tantum se nobis:fatetur uerecunde poeta:se in elegis primas tenere:ut Maro in heroico carmine apud Latinos principatum optinuit.

Et leuis arbitrio ludat amica suo.
Callimachi numeris non est dicendus achilles
Cydippe non est oris homere tui.
Quis feret ādromaches pagente thaida ptes.
Peccat in andromache thaida si quis agat.
Thais in arte mea ē:lasciuia libera nostra est.
Nil mihi cum nupta:thais in arte mea ē.
Si mea materiæ respondet musa iocosæ.
Vicimus:& falsi criminis acta rea est.
Rūpete liuor edax magnū iā nomē habemus
Maluerit:tantum quo pede cœpit eat.
Sed nimiū properas:uiuā mō:plura dolebis.
Et capient anni carmina multa mei.
Nā iuuat:& studiū famæ mihi crescit honore
Principio cliui noster anhelat equus.
Tantum se nobis elegi debere fatentur.
Quantum uergilio nobile debet opus.

EXPLICIT LIBER PRIMVS
INCIPIT SECVNDVS
FOELICITER:

P.OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS LIBER SECVNDVS

Acten9 iuidiæ rńdimus:attrahe lora
Fortius:& gyro curre poeta tuo.
Ergo ubi cōcubit9et op9 iuuēile petet.
Et prope ꝑmissæ tēpora noctis erunt.
Gaudia ne dominæ pleno si corpore sumes.
Te capiant:ineas quamlibet ante uelim.
Q uamlibet inuenias in qua tua pría uoluptas
Desinat:a prima proxima segnis erit.
Sustentata uenus grauissima:frigore soles.
Sole iuuant umbræ: grata fit unda siti.
Et pudet & dicam ueneris quoq; iūge figuras.
Q uas minime iungi:quasue deceř putes.
Nec labor efficere est:ratæ tibi uera fatentur.
Et nihil est quod se dedecuisse putent.
Tunc etiam iubeo totas aperire fenestras.
Turpiaq; admisso membra notare die.
At simul ad metas uenit finita uoluptas.
Lassaq; cum tota corpora mente iacent.
Dum piget & nullam malles tetigisse puellā.
Facturusq; tibi non uideare diu.
Tunc aio signa quæcūq; in corpore menda ē.
Luminaq; in uitiis illius usq; tene.
Forsitā hæc aliqs(nā sūt quoq;)pua uocabit.
Sed quæ non prosunt singula multa iuuāt.
Parua necat morsu spaciosum uipera taurū.
A cane non magno sæpe tenetur aper.
Tu tantum numero pugna ꝑceptaq; in unū
Contrahe:de multis grandis aceruus erit.
Sed quia sunt totidem mores:totidéq; figurę.
Non sunt iudiciis omnia danda meis.
Q uo tua non possunt offendi pectora facto.
Forsitan hoc alio iudice crimen erit.
Ille quod obscœnas in aperto corpore partes
Viderat:in cursu qui fuit:hæsit amor.
Ille quod a ueneris rebus surgente puella.

BARTHOLOMEI MERVLAE ENARRATIONES IN VLTIMVM DE REMEDIO AMORIS VOLVMEN.

Actenus inuidiæ respondimus:postea quā calumniatoribus & inuidis superius satis superq; respōdit Ouidius:frustraq; ab his falso se accusatum fuisse docuit:nūc seipsum hortatur:ut incœptum opus ad calcem deducat.¶ Attrahe lora:reprime cursum tuum:nec ulterius respōdeas maliuolis.¶ Curre tuo gyro : tuam materiam : & opus exequere. ¶ Multa iuuant:plura puellæ uitia simul notata reddent tibi eam inuisam : quod unum tantummodo non fallet.¶ Parua necat morsu. Viperæ exemplo docet minimum quodq; uitium posse amicam tibi in odium adducere.¶ Sed quia sunt totidem: dicit non posse uitia omnia notare propter morum uarietatem:nam alii rem quampiam laudabūt : quam uituperabunt alii.

¶ Luditis: derideris hæc: uel me amatores: q hæc dici possint uobis amicã infestã reddere. ¶ O si quos potuerunt ista mouere: si hæc: quæ dixi potuerunt uos ab amica amouere: legitur & iuuare: quod etiam placet. ¶ Tepidæ faces: mediocris & segnis amor. ¶ Afflarunt uestra pectora: inhæsit mēti uestræ: ex quo designat leuicula esse: quæ dixit: & qbus tamen unusquisq mediocri amore saucius: possit ac debeat moueri: ne postmodū Cupido in eum acrius arcum intendat. ¶ Contentos arcus: intentos & paratos ad iaculãdū a uerbo contendo. Virgilius. Actius hæc cernens arcum intendebat Apollo. ¶ Maiorē opē: quia difficilior erit curatio: quū uos acrius afferit cupido. ¶ Puella reddente obscœna: puella uentrem exonerante: uel menstrua emittente. ¶ Vt prosint: quãuis iuuent. ¶ Non sunt experienda tñ: non tamen agenda sunt propter turpitudinem ¶ Subducto stipite: amoris ignis. ¶ Cæratas puppes: naues: uel pice: uel cæra illitas. ¶ At tibi qui fueras. Docet ab eo: qui uni tantū puellæ addictus fuerat: alterã quoq inueniendã esse: quo prior amor ab altero uicatur. ¶ Pasiphaes Minos i plotide perdidit ignes: in exemplaribus omnibus: quæ legi in Prognide scriptum annotaui: quum in ploti de legendū sit: fuit enim ploris mulier formosa: quã amauit Minos relicta Pasiphae: quæ ea causa postea facta est meretrix: ut Pindari interpres scribit. Sunt qui in Procride legendum putent: Procris eni Cephali uxor Minoa laborantem sanauit: ut scribit Hyginius: & pro eo beneficio canem ab eo accepit. ¶ Prior pasiphae: uicta ab Idea coniuge: superata a Plotide cretēsi: Ida enim mons est cretæ. ¶ Cessit illo cum dedit ipsi Plotidi. Potes etiam ad Cassandram referre: cuius amore captus Agamemnon: eam in Græciam adduxit: quare commota Clytæmnestra maritum occidit: ut ante dictum est. ¶ Amphilochi frater ne phylida semper amaret. Calliope fecit parte recepta tori. Hæc duo carmina ita emendatur nō Phyllida: sed Phegida: & Calliroe: non Calliopem legas. Fabula talis est: Alcmeon filius uatis Amphiarai quærebat purgari ob interfectam matrem Eriphilen: uenitq ad Phegeum patrem Alphesibœæ: cui dedit monile maternum preciosum: cuius & maritus effectus est: profectus deinde ad Acheloum: filiam eius adamauit nomine Calliroen: quæ quum & ipsa monile illud posceret: rediit ad Alphesibœam: sed illic a Themeno: & Axione Alphesibœæ fratribus interfectus est: sepultus in Acropoli zacynthi: ubi cupressi sunt: quas uirgineas appellant: Alphesibœa autem fratres: in ultionem necati mariti interfecit: auctor Pausanias in septimo historiarum. Ouidius quoque in octauo metamorphoseos fabulam breuiter tangit. ¶ Amphilochi frater: Alcmeon filius Amphiarai: & frater Amphilochi. ¶ Phegidat Alphesibœam Phegei filiam. ¶ Oebalia pellice: Helena ex Lacedæmonia. ¶ Forma coniugis: forma prognes. ¶ Odrysio tyranno: Thereo regi Daulidis oriundo a Thracibus. ¶ Sororis clausæ: Philomenæ a Thereo ductæ in stabula: ibiq inclusæ. Ouidius in sexto metamorphoseos. Et iam cum lachrymis ubi sit germana rogante. Includit: fassusq nephas: & uirginem unam. Vi superat. ¶ Parcius e multis: minus dolet mater: amisso ex multis filiia uno: quam quæ unum tantum habet & perdit. ¶ Vidit id atrides. Idem per exemplum Agamemnonis uerum esse comprobat.

Plotis nympha Procris

Vidit in immundo signa pudenda toro.
Luditis: o si quos potuerunt ista mouere.
Afflarunt tepidæ pectora uestra faces.
Attrahet ille puer contentus fortius arcus.
Saucia maiorem turba petetis opem.
Quid qui clam latuit reddēte obscœna puella
Et uidit quæ mox ipsa uidere uetat.
Dii melius: q̄ nos moneamus talia quēquā.
Vt prosint: non sunt experienda tamen.
Hortor & ut pariter binas habeatis amicas.
Fortior est: plures si quis habere potest.
Secta bipartito quum mens discurrit utroq.
Alterius uires subtrahit alter amor.
Grandia per multos tenuantur flumina riuos
Magnaq subducto stipite flamma perit.
Non satis una tenet cæratas anchora puppes.
Non satis est liquidis unicus hamus aquis.
Qui sibi iam pridem solatia bina parauit.
Iampridem summa uictor in arce fuit.
At tibi qui fueras dominæ male creditus uni.
Nunc saltem nouus est inueniendus amor
Pasiphaes minos in plotide perdidit ignes:
Cessit ab idæa coniuge uicta prior.
Amphilochi frater ne phegida semp amaret.
Callirœ fecit parte recepta tori.
Et paris œnonen summos tenuisset in annos.
Si non œbalia pellice læsa foret.
Coniugis odrysio placuisset forma tyranno.
Sed melior clausæ forma sororis erat.
Quid moror exēplis quorū me turba fatigat.
Successore nouo uincitur omnis amor.
Parcius e multis mater desiderat unum.
Quam: quæ flēs clamat tu mihi solus eras
Et ne forte putes noua me tibi condere iura.
Atq utinam inuenti gloria nostra foret.
Vidit id atrides: quid enim non ille uideret.
Cuius in arbitrio græcia tota fuit.

Marte suo captam chryseida uictor amabat.
At senior stulte flebat ubiq; pater
Quid lachrymas odiose senex: bñ cõtigit illi.
Officio natam lædis inepte tuo.
Quã postq̃ reddi calchas ope tutus achillis
Iusserat: & patria est illa recepta domo.
Atrides ait: est illius proxima forma.
Et si prima sinat littera nomen idem.
Hanc mihi (si sapiat) per se cõcedat achilles.
Si minus imperium sentiet ille meum.
Quid si quis uestrũ factũ hoc incusat achiui.
Est aliquid ualida sceptra tenere manu.
Nam si rex ego sum: nec mecum dormiat illa
In mea thersites regna licebit eat.
Dixit & hanc habuit solatia magna prioris.
Et prior est posita cura repulsa noua.
Ergo assume nouas auctore agamẽnone flã(mas.
Et tuus in biuio detineatur amor
Quæris ubi inuenias: artes tu plege nostras.
Plena puellarum iam tibi nauis erit.
Quod si qd p̃cepta ualẽt mea: si quid apollo.
Vtile mortales edocet ore meo.
Quãuis infœlix media torreberis ætna.
Frigidior dominæ fac uideare tuæ.
Et sanum simula: ne si quid forte dolebis.
Sentiat: & ride cum tibi flendus eris.
Non ego te iubeo medias abrũpere flãmas.
Non sunt imperii tam fera iussa mei.
Quod nõ est simula: positos imitare furores.
Sic facies uere quod meditatus eris.
Sæpe ego ne biberem: uolui dormire uideri.
Dum uideor: somno lumina uicta dedi.
Deceptum risi: qui se simularat amare.
In laqueos auceps deciderat q; suos.
Intrat amor mentes usu: dediscitur usu.
Qui poterit sanum fingere: tutus erit.
Dixerit: ut uenias pacta tibi nocte: uenito.
Veneris: & fuerit ianua clausa: feres.
Nec dic blanditias: nec dic conuitia posti.
Nec latus in duro limine pone tuum.
Postera lux aderit: careant tua uerba querelis
Et nulla in uultu signa dolentis habe.
Iam ponet fastus: quum te languere uidebit.
Hoc etiam nostra munus ab arte feres.

¶ Chryseida. Chrysæ filiam Astimonem. ¶ Senior pater. Chryses sacerdos Apollinis. ¶ Calchas ope tutus achillis. Quum Agamemnõ raptam Chryseida nollet patri redderet Apollo per nouẽ dies totidẽq; noctes sagittas emittens: primum iumenta deinde homines ita percussit: ut quotidie cateruatim in rogis defunctorũ corpora cremarentur: quam rẽ quũ Achilles ad senatum retulisset placuit Calchantem augurem consuli: qui quum timeret diuinationem proloqui propter Agamemnonem: iurauit ei Achilles se uiuo neminem passurum se iniuriosas manus afferre: ne ipsum quidem Agamemnonem principem: qui illic aderant multo eminentissimum: quibus uerbis tutus Calchas: pestilentiam docuit posse sedari: si Chryseis patri redderetur: quo facto Agamemnon Bryseida Achilli eripuit: ut in primo Iliados cecinit Homerus. ¶ Proxima illius i. secunda a forma Chryseidis. ¶ Et si prima sinat littera: si Bhryseis non Chryseis diceretur. ¶ In mea thersites i. ordo est: licebit: ut Thersites eat i mea regna: hoc dicit in locum meum constituam fœdissimum ac pessimum illum Thersitẽ: qui (ut in secũdo Iliados scri. Homerus) uir fuit loquacissimus & idem fœdissim' omniũ qui ad Troiam nauigarũt: altero oculo Strabone: altero pede claudo: angustissimis humeris: & ad pectus usq; contractis: uertice acuminato: raro capillo: & eo impetigine arcto: huius meminit Iuuenalis dicẽs. Malo pater tibi sit thersites: dum modo tu sis. Aeacide similis. ¶ Et hanc habuit. Bryseida accepit. ¶ Solatia magna prioris: adempta Chryseide Agamemnoni: postea solatio fuit Bryseis. ¶ Prior cura: prior Chryseidis amor. ¶ Noua: nouo amore Bryseidis ¶ In biuio: in duabus puellis. ¶ Artes nostras: libros de arte amandi. ¶ Media ætna i. medio æstu amoris. ¶ Frigidior: segnis in eius amore. ¶ Abrumpere medias flãmas i. mediũ amorem nõ quãprimum: sed paulatim soluere. ¶ Positos furores: depositum amorem uehemẽtem. ¶ Auceps: uenator: qui aucupatur puellam. ¶ In laqueos suos i. in suas insidias: quas puellæ parauerat. ¶ Quum te languere uidebit: quum sentiet te ab amore destitui & cessare: nam quum puellæ itelligũt se amari ab amãtibus: tunc redduntur insolentiores: at negligentius & tepidius amatæ: superbiam ponunt. ¶ Hoc munus: quod sequitur.

Calchas docuit pestilentiam posse sedari

¶Te quoq; fallet amor. Docet amatoré decipi posse ab amore: anteq̃ dediscat amare: nisi amicæ consilium celauerit. ¶Quod te cõtemnere possis: q͞p te nolente ab ea contemnaris. Legitur etiam possit: ut sit quod te non ducas illi paré pulchritudine. Alii uero ita legunt: q͞p nõ contemnere possis: hoc est: q͞p non speres posse spernere ipsam puellã. ¶Ferre gaudia ex facili: non difficile potes amoris iugum deponere & gaudere: uel hoc dicit: potes amicæ gaudia facile ferre & amittere. ¶Partes conciliantis: permittendo te etiam cum amica coire: id quod paulopost apertius docẽ. ¶Ferro acuto: cultro acuto: resecãdo uulnus immedicabile. Oui. in met. Sed immedicabile uulnus. Ense recidẽdum est: ne pars sincæra trahaẽ. ¶Nec abire potes: ne potes lõgius discedere ab amica. ¶Desine luctari: cessa pugnare cum amore. ¶Referãt tua carbasa: redeas ad amicã. ¶Quaq; uocant fluctus: amoris impatientiã: & uim fluctuũ appellat. ¶E medio amne: rem habẽdo cũ puella. ¶Sed bibe plus etiam. Explendũ esse docet libidinis desideriũ plusq̃ necesse sit. ¶Tedia quære mali: fac tibi amorem tedio esse. ¶Mane: persevera in amore. ¶Dum bene te cumulas: dum bene te exples amore. ¶Fit quoq; longus amor. Amoré quoq; diu durare posse ostendit ex diffidentia: quã rem uitandã esse pcepit. ¶Qué diffidentia nutrit: qui nutritur zelotipia: quam Crysippus dicebat esse animi ægritudiné ex eo prouenientem: quod adsit alteri: quod ipse nõ habeas. ¶Pone me. pone timoré: ne amica aliũ amet. ¶Vt sua sit: ut amica soliũ se amet. ¶Ope ma. medicinali auxilio. ¶Plus amat e natis: timorem probat amorem augere. Ordo est. Mater plærunq; e duob[9] natis plus amat illũ: p cuius redditu timet: q͞p gerit arma: hoc est: quia militat. ¶Est prope collinã. Porta collina: etiam salaria dicebatur: quia in collem qrinalem ibatur: illi propinquum fuit templum Veneris Erycinæ: de quo in lib. vi. ita scribit Strabo. Eryx collis est celsus: in quo Veneris templum locatum erat: quod singulari ueneratiõe colebatur: antiqtus mulierum frequentia refertum: illius ministeriis dicatum: quas & e Sicilia: & extremis regionibus multi locarant. Sed postea sicut & ipsa colonia uiduata colonis est: sic & templum desolatum: & sanctorũ hominum copia defecit. Fuit & Romæ ante portã collinam deæ huius ædificium: quod Veneris Erycinæ templum dictarunt: cui cum æde sacra isignis adiacebat porticus. Oui. fastorũ lib. iiii. Templa frequentari collinæ proxima portæ. Nunc licet a siculo nomina colle tenent. ¶Imposuit nomina: quia cognominatum est templum Veneris Erycinæ ab Eryce colle Siciliæ. ¶Lethæ[9] amor: cupido obliuionem amoris inducens amantibus. ¶In suas lampadas: in suas faces ardentes: quibus cupido urit amantum pectora. ¶Addit aquam: ut extinguanẽ. ¶Obliuia: obliuioné amoris inducens amãtibus. ¶Duro uiro: uiro minus in amore respondenti.

Zelotipia

Porta colinæ: seu salaria

Templũ ueneris erycinæ

Te quoq; fallet amor: dum sit tibi finis amãdi
Præpositis frenis sæpe repugnat equus.
Vtilitas lateat: quod non profitebere fiet.
Quæ nimis apparent ratia uitat auis.
Nec tibi tam placeat: quod te cõtẽnere possis.
Sume animos: animis cedat ut illa tuis.
Ianua forte patet: quis reuocabere transi.
Est data nox: dubita nocte uenire data.
Posse pati facile est: tibi ni patientia desit.
Protinus ex facili gaudia ferre licet.
En præcepta potest quisq̃ mea dura uocare.
En etiam partes conciliantis ago.
Et quoniã uariant animi uariabimus artes.
Mille mali species: mille salutis erunt.
Corpora uix ferro quædam sanantur acuto.
Auxilium multis succus & hærba fuit.
Mollior es: nec abire potes: uictusq; teneris.
Et tua sæuus amor sub pede colla premit.
Desine luctari: referant tua carbasa uenti.
Quaq; uocant fluctus: hac tibi remis eat.
Explenda est sitis ista tibi: qua perditus ardes.
Cædimus: e medio iam licet amne bibas.
Sed bibe plus etiã: q̃ quod præcordia poscũt.
Gutture fac pleno sumpta redundet aqua.
Et fruere usq; tua nullo prohibẽte puella.
Illa tibi noctes auferat: illa dies.
Tædia quære mali: faciunt & tædia finem.
Iam quoq; quũ credas posse carere mane.
Dum bene te cumules: & copia tollat amoré.
Et fastidita non libet esse domo.
Fit quoq; longus amor: qué diffidentia nutrit.
Hunc si tu quæris ponere: pone metum.
Qui timet ut sua sit: ne quis sibi subtrahat illã
Ille machaonia uix ope sanus erit.
Plus amat e natis mater plærunq; duobus.
Pro cuius reditu: quod gerit arma timet.
Est prope collinam tẽplum uenerabile portã.
Imposuit templo nomina celsus eryx.
Est illic lethæus amor: qui pectora sanat.
Inq; suas gelidam lampadas addit aquam
Illic & iuuenes uotis obliuia poscunt.
Et si qua est duro capta puella uiro.
Hic mihi sic dixit: dubito: uerus ne cupido.
An somnus fuerit: sed puto somnus erat.

¶ Modo das:scribendo præcepta artis amatoriæ. ¶ Modo demis:mō adimis:intelligit autē duos libellos de remedio. ¶ Ad mala quisq; aium refetat sua:hoc ē pceptū somni datum poetæ:quo iubet:ut amator cogitet semp de malis:& rebus sibi aduersis:quo facilius præ dolore illa æ amoris obliuiscat. ¶ Qui puteal. Puteal
Enumerat res poeta:ad quas aium referendū eē dixit. Erat aūt puteal (ut Acron scribit) locus Romæ ad quem conueniebāt feneratores: Porphyrio uero dicit:sedē fuisse ptor: prope Circū Fabianum:quod Libonis dicebat:siqa a Libōe illud primum tribunal & subsellia collocata sunt. Hora.in epistolis. Forū putealq; libonis. Mandabo siccis:& Persius. Si puteal multa caut⁹ uibice flagellat. ¶ Ianūq; timet: uel mensem ianuariū: quo in ius trahebant debitores a creditoribus:uel forum iudiciale itelligit:qd erat ppinquū tēplo Iani. ¶ Celeresq; kalēdas:celeres appellat kalēdas: q debitor tēpus soluendi uidebatur celerius aduenisse q̄ uellet:ex quo designat dolendum eē: si cui amator debet pecuniam: debitores eni kalendis cogebantur pecuniā creditoribus soluere. Hora.in primo sermonū. Quod nisi cū tristes misero uenere kalēdæ. Mercedēs aut nūmos:unde extricat:& ut Suet. refert: quū Augustus aliquos nunq̄ soluturos significabat:ad kalendas græcas soluturos aiebat. ¶ Mutua cura:uicissim quoq; dolēdū eē dicit: si idē credidit pecuniam alicui. ¶ Vt uoto cætera cedant: q̄uis in reliqs rebus ptetq̄ in amore facilē habeat patrem. ¶ Littora sæua:dura & saxosa littora. ¶ Et posses odisse tuam pari. Paris quoq; odisset Helenam:si fratrum pericula cōsiderasset. ¶ Et quis non causas: idem etiā fere:ita scribit Herodotus libro septimo. Neminez
Nec mortalium quempiam:aut esse:aut fore:qui ex mali exp-
quo natus est:mali expers sit: & ut quisq; maximus tem
est:ita maxia ei debere mala. ¶ Puerilis imago. Cupido Lethæus:quem somnum quoq; appellauit. ¶ Palinurus lethæus. Cupido optimus magister remedii amoris:ut Palinur⁹ fuit optim⁹ nauis Aeneæ gubernator. ¶ Deserit nauem deserit materiā hanc meam. ¶ Quam tempora phœbi:quam diei tempora. ¶ Quæq; leuet luctus:quæ particula hic ꝓ qa Quæ pro
pōitur. Ouidius in metamorphoseos. Vitaq; parat: quia
sed usq; nō est opus inq; figura. Capta dei nympha ē: & in fastis. Naraq; de flamma corpora nulla uides. ¶ Pyladen aliquem:fidum aliquem amicum:ut fuit Pylades Orestis:qui eum nunquam deseruit: quum factus esset insanus post matrem itersectam. ¶ Hic usus amicitiæ:hæc amicitiæ utilitas. ¶ Non erit leuis:non erit parua. ¶ Ibat ut Aonio referens trieterica Baccho. Amorem Phyllidis furori Baccharum comparat poeta. Male autem in plerisq; exemplaribus ædonio legitur:syllaba repugnante:quæ in penultima:semper longa est. Propertius. Nec minus assiduis ædonis fessa choreis:emendes tu:ita:ut Aonium Bacchum:hoc est Boetium legas:non ædonium:cur autem Bacchus Aonius dicatur: & quid Aonia:sit: docuimus i libris de arte amandi:repete quæ illic scripsimus. ¶ Trietherica: trienalia sacra Triethe-
Liberi eni sacra (ut docet Seruius),tertio quoq; an- rica
no innouabantur. ¶ Latum spectabat in æquor: an ueniret Demophoon.

O qui solicitos modo das:mō demis amores.
Adice præceptis hoc quoq; naso tuis.
Ad mala q̄sq; aium referat sua ponet amorē
Oibus ille deus plus ue minus ue dedit.
Qui puteal:ianumq; timet:celeresq; kalēdas
Torqueat hunc æris mutua suma sui.
Cui durus pater est: ut uoto cætera cædant.
Huic ater ante oculos durus hĩdus erit.
Hic male dotata pauper cū coniuge uiuit.
Vxorem fato credat obesse suo.
Est tibi rure bono generosæ fertilis uuæ
Vinea:ne nascens usta sit uua time.
Ille habet in reditu nauē:mare semp iniquum
Cogitet:& damno littora sæua suo.
Filius hunc miles:hūc filia nubilis angat.
Et quis non causas mille doloris habet.
Et posses odisse tuam pari:funera fratrum
Debueras animo sæpe referre tuo.
Plura loquebatur:placidus puerilis imago.
Destituit somnus:si modo somnus erat
Quid faciam:media nauē palinurus in unda
Deserit:ignotas cogor inire uias.
Quisqs amas:loca sola nocētia:loca sola caue.
Quo fugis i populo tutior esse potes (to.
Nam tibi secretos augent secreta furores.
Est opus auxilio:turba futura tibi est.
Tristis eris:si solus eris:dominæq; relictæ.
Ante oculos facies stabit ut ipsa tuos.
Tristior iccirco nox est:quā tpa phœbi.
Quæq; leuet luctus turba sodalis abest.
Nec fuge colloquium:nec sit tua ianua clausa
Nec tenebris uultus flebilis abde tuos.
Semper habe pyladen aliquē qui curet orestē
Hic quoq; amicitiæ non leuis usus erit.
Quid nisi secretæ læserunt phyllida syluæ.
Certa necis causa est:incomitata fuit.
Ibat ut aonio referens trieterica baccho.
Ire solet fusis barbara turba comis.
Et modo q̄ poterat latum spectabat i æquor.

⁋In humo arenosa:in littore. ⁋ Subnubilus:parum obscurus. ⁋ Nona tegebatur miseræ uia: sic & in tertio de arte amandi. Quæ te nouem uicibus cur una feratur:& alibi. Depositis syluas phyllida flexa comis. ⁋ Viderit demophoon:aspexerit. ⁋ Pallida facta:amore attenuata: uel pallida morte futura. ⁋ Aspicit & ramos:quibus se suspendat. ⁋ Et digitos ad sua colla refert:zonam collo innectit. ⁋ Sithoni:o Phyllis ex
Sithonis Thracia:quæ prius Sithonia dicebatur:ut Gellius docet. ⁋ Non flexet positis:arbor non tua causa amisisset comas:idest frondes:quæ sunt arborum comæ. ⁋ Præstiterat iuuenis. Amatoris cuiusdam exẽplo docet amantum quoq; turbam fugiẽdam esse. ⁋ Decidit:uenit i pristinum morbum amoris. ⁋ Nec uis:ama

Contagiũ re. ⁋ Contagia:contagia appellat amantum consor
Contagio tia. Est autem contagium:seu contagio: & cõtages
Contages morbus:qui quicquid contingit polluit. Iuuenalis. Dedit hanc contagio labem. Et dabit i plures: sicut grex totus in agris. Vnius scabie cadit: & porrigine porci. ⁋ Dum spectant læsos:dum aspiciunt alioruz oculos fletu:ob amoris impatientiam uiolatos: uel læsos amantes a puella deceptos accipe. ⁋ Multaq; corporibus. Multa mala transeuntia ab amantibus ad alios sanari cupientes:multum nocent: id autem ita eẽ probat fluminis exẽplo. ⁋ Manat amor tec⁹: furtim amor redit:& illabitur pectori. ⁋ Ab amãte: ab amãtum cõsuetudine. ⁋ In hoc:ut manet amor tectus:si nõ recesserimus. ⁋ Alter item iã sanus erat. Alterius amantis exemplum ponit:ex quo docet lõgius discedendum esse:ne amicam uideas. ⁋ Occursum dominæ:amicæ fortuitum aduentum. ⁋ In antiquum uulnus:in pristinum dolorem. ⁋ Cicatrix: amor antea sanatus. ⁋ Successum euentum:ut sanaretur. ⁋ Spaciantem porticus illam:i puellæ eni sub porticibus inambulant:ut antea dictum est. ⁋ Officium:ne uc colatur idem. ⁋ Nec cætera faciat: q̃ dũ puellam conciliares faciebas. ⁋ Recalescere:iterum æstuare:commemorando officia:quæ amator obibat:dum puellam aucuparetur. ⁋ Tepidam mentẽ: mentem adhuc mediocriter amantem. ⁋ Alter orbis:altera regio. ⁋ Non facile exuriens: ut qui famescit:uiso cibo difficile se ab eo capiendu abstinet: sic amator uisa amica:uix poterit teneri:qn eam adeat.

Nunc in arenosa lassa iacebat humo.
Perfide demophoõ surdas clamabat ad ũdas
Ruptaq; singultu uerba loquentis erant.
Limes erat tenuis longa subnubilus umbra.
Quo tulit illa suos ad mare sæpe pedes.
Nona tegebatur miseræ uia:uiderit inquit.
Expectat zonam pallida facta suam.
Aspicit & ramos:dubitat:refugitq; qd' audet.
Et timet:& digitos ad sua colla refert.
Sithoni nunc certe uellẽ ne sola fuisses.
Non flexet positis phyllida silua comis
Phyllidis exẽplo nimium secreta faueto.
Læse uir a domina:læsa puella uiro.
Præstiterat iuuenis qeqd mea musa iubebat.
Inque suæ portu pœnę salutis erat.
Decidit:ut cupidos inter deuenit amantes.
Et quæ deciderant tela:resumpsit amor.
Si quis amas:nec uis:facito contagia uites.
Hæc etiam pecori sæpe nocere solent.
Dum spectant læsos oculi:læduntur & ipsi.
Multaq; corporibus:transitione nocent.
In loca nonnunq̃ siccis arentia glebis.
De prope currenti flumine manat aqua.
Manat amor tectus:si non ab amãte recedas.
Turbaq; in hoc omnes ingeniosa sumus.
Alter item iam sanus erat:uicinia læsit.
Occursum dominæ non tulit ille suæ.
Vulnus in antiquum rediit male sana cicatrix
Successumq; artes non habuere meæ.
Proximus a tectis ignis defenditur ægre.
Vtile finitimis abstinuisse locis.
Hæc quæ fere solet spatiantẽ porticus illam.
Te ferat:officium neue colatur idem.
Quid iuuat admõitu tepidã recalescere mẽtẽ
Alter si possis orbis habendus erit.
Non facile esuriẽs:posita retinebere mensa
Et multum saliens incitat unda sitim.
Non facile ẽ taurum uisa retinere iuuenca.
Fortis equus uisa semp adhinnit equa.

¶Littora portum & finem amandi. ¶Et soror & mater ualeant: amoueas te etiam a sorore: & matre amicæ. ¶Conscia nutrix: nutricem etiam puellæ consciam amoris uestri fugias. ¶Pars erit ulla: erit amicus. ¶Nec ueniat seruus. Seruos quoq; & ancillas amicæ effuge. ¶Lingua retenta: sermo non habitus de amica. ¶Causam fugitiui amoris: causam qua amor a te fugiat. ¶Melius sic te ulcisce: facilius eius amorem fugabis tacendo: q̃ si de ea quereris. ¶Dum illa effluat: donec illa e mente tua labatur. ¶Quam te desisse loquaris: quam dicas te cessasse amare. ¶Sed meliore fide. Tutius esse docet per fluminis similitudinem lente amorem ponere: q̃ celeriter.

Hæc ubi p̄stiteris: ut tandem littora tangas.
Non ipsam satis est deseruisse tibi.
Et soror: & mater: ualeant: & conscia nutrix.
Et quisquis dominæ pars erit ulla tuæ.
Nec ueniat seruus: nec flens ancillula fictũ
Suppliciter dominæ nomine dicat aue.
Nec si scire uoles quid agat: tñ ipse rogabis.
Perfer: erit lucro lingua retenta tuo.
Tu quoq; qui cãm fugitiui quæris amoris.
Deq; tua domina multa q̃renda refers.
Parce queri: melius sic te ulciscere tacendo.
Cum desideriis effluat illa tuis.
Et malim taceas: quã te desisse loquaris.
Qui nimium multis: non amo dicit: amat.
Sed meliore fide paulatim extinguitur ignis.
Quam subito: lente desine tutus eris.
Flumine perpetuo torrens solet altius ire.
Sed tamen hæc breuis ẽ: illa perẽnis aqua.
Fallat & in tenues euanidus exeat auras.
Perq; gradus molles emoriatur amor.
Sed modo dilectam scelus est odisse puellam
Exitus ingeniis conuenit iste feris.
Nec curandus adest: odio qui finit amorem.
Aut amat: aut ægre desinit esse miser.
Turpe uir & mulier iuncti mõ ꝓtinus hostes
Non istas lites appias ipsa probat.
Sæpe reas faciunt & amãt: ubi nulla simultas
Incidit a monitu liber oberrat amor.
Forte aderat iuuenis: dominã lectica tenebat.
Horrebant sæuis omnia uerba minis.
Iamq; uadaturus lectica prodeat inquit.
Prodierat: uisa coniuge mutus erat.
Et manus & manibꝰ duplices cecidere tabellę
Venit in amplexus: atq; ita uincis ait
Tutius est aptumq; magis discedere pace
Quam petere a thalamis litigiosa fora.
Munera quæ dederas habeat sine lite iubeto
Esse solent magno damna minora bono.

¶Flumine perpetuo: flumine semper currenti: nam flumen dicitur quod perenne est: hoc est continue fluit: quod uero æstate siccatur: a torrendo uocamus: torrentem. — Flumen torrens

¶Altius ire: impetuosius labi: uel maiori aquarum mole descendere. ¶Hæc breuis est. Torrens breui dilabitur: uel durat: æstate enim siccatur. ¶Fallat: amor paulatim ita euanescat: ut nõ sentiatur. ¶Euanidus: inanis: & in nihilum redactus. Plinius in nono. Idem a quadrimo euanidus. Vitruuius in secundo. Partus plus habens humoris non cito fiet euanidus: sed ab his continetur. ¶Per molles gradus: per facilem uiam: hoc est sensim. ¶Exitus iste: iste amoris finis. ¶Feris ingeniis: duræ & immiti naturæ. — Euanidus

¶Nec curandus adest: nec est sanandus a me. ¶Aut ægre desinit esse miser: difficile sanatur. ¶Iũcti modo: paulo ante amici. ¶Appias ipsa: ipsa uenus genitrix: cuius templum erat in foro .C. Cæsaris ab aqua appia: quæ illic erat cognominata: unde etiam in libris de arte amandi Appiades deas appellauit: non modo Venerem: sed Pacem. Pallada. Concordiam: & Vestam illi uicinas. ¶Sæpe reas faciũt & amant. Sunt etiam qui diem dicunt puellis: quas amãt: reos autem: ut in oratore docet Cice. eos appellamus: qui non modo arguuntur: sed omnes quorũ de re disceptat. ¶Vbi nulla simultas. Incidit. Inde inquit amor discedit: ubi nullum odium inter amãtes ĩtercedit. ¶Libera monitu. Carens aliqua commemoratione alicuius causæ: ex qua discordia oriatur. ¶Oberrat: circumerrat: discedit: uel oberrat admonitu: id est errat circum amantes: monẽdo ipsos: ut causas dissidii quærant. ¶Liber amor: solutus & ociosus cupido. ¶Forte aderat iuuenis. Docet exẽplo non esse quoq; cum amica litigandum. ¶Lectica: qua diuites gestabãtur: ut docet Iuuenalis. ¶Sæuis minis: minabatur enim iuuenis iratus dominæ. ¶Iamq; uadaturus. Vadari est spõdere se certo die affuturum in iudicio: uel per se: uel per aduocatum: siue id sit capitale iudicium: siue pecuniarium. Horatius. Et casu nunc respondere uadato Debebat: qđ ni fecisset perderet litẽ. ¶Prodeat lectica: exeat amica de lectica. ¶Mutus erat: erat sine uoce uisa amica præ nimio amore. ¶Et manus: quæ illi minabat. ¶Duplices tabellæ: codicillos dicit: in quibus scripta utriusq; seu iura continebantur. ¶Venit in amplexus: uenit in amicæ: cui antea minabatur complexu. ¶A thalamis: a lecto & amore. ¶Esse solẽt magno: quod perdis minus ẽ q̃ lucrum. ¶Magno bono: liberando te ab amicæ amore. — Venus Appias; Appiades; Reus; Vadari

¶ Conducat in unum: si casu ueneris eo: ubi erit amica. ¶ Arma praecepta: consilia. ¶ Penthesilea: amica tua. ¶ Nunc tibi riualis: docet ab amatore ea de amica cogitanda esse: quae eam in odium adducant. ¶ Mediis irrita uerba deis: dii per quos illa peierabat. ¶ Nec compone comas: nec capillos torqueas calamistro: ut sic alibi. Sed tibi nec ferro placeat torquere capillos. ¶ Nec toga sit laxo: molles & libidiosi ad pedes togã dimittebant. Horatius. Eo q rusticius tonsa toga defluit: & Tibullus. Heu miserum laxa quid iuuat esse toga. Nam alias toga in sinum collecta subcingebatur: ut nunc quadam linea sacerdotum uestimenta uidemus. ¶ Nulla sit ut placeas: ne cures etiam placere aliis puellis tuo ornatu. ¶ Alienae puellae: si ita tuae: ut ea est: quam deperis: sed ut ita loquar extraneae. ¶ Vt e multis illa sit una tibi: ut solã illã existimes te habere: & eam solam effugias: taliter apud Pliniũ in epistolis ad Caniniũ Ruffum. Vnum ex multis: idem miserum exponas. ¶ Sed quid praecipue: cũm docet: cur sero ab amore desistant amantes. ¶ Exẽplo quẽq; docente suo: proprio exemplo unoquoq; id cognoscente. ¶ Põdus habere: et habere effectum: nam falso sibi iurant per deos: ex quo docet amatorem quoq; falli: quum credat puellae falso iuranti: quam amet. ¶ Vt lapis: ut scopulus. ¶ Vndiq; fluctibus exagitatus. ¶ Diuortia: separationem ab amica. ¶ Nec dic quod doleas: nec etiã amicae causam doloris aperias. ¶ Peccata: amicae in te crimina. ¶ Ne diluat: ne ea purget: & refellat. ¶ Vt illa eã: ut puellae ratio. ¶ Qui silet: qui non dicit probra puellae. ¶ Satisfacere. Est autem satisfacere: tñi facere: qũtum satis sit irato ad uindictam: ut docet Asconius. Liuius libro sexto. Peccetur in quos idum digni sitis: quibus ita satisfiat. ¶ Satisfieri postulat: petiit ut se purget amica. ¶ Non ego dulichias: inuitos amantes fatetur poeta se nolle furiose occidere: & ui sedare. ¶ Dulichias sagittas: aut eas intelligit Herculis sagittas: quas Vlyxes Dulichius accepit a Philotecte: & ad Troiam attulit: ut in decimo tertio meta. ostendit Ouidius: aut eas: quibus Vlyxes pcos interfecit. Scribit enim Homerus in uigesimoprimo odysseae Penelopen dedisse arcum Vlyxis procis tẽdendũ: dicẽs se illi nupturam: qui arcum tetẽdisset & sagittam emisisset: uerum quũ id facere nemo potuisset: Vlyxes: qui sub habitu mendici latebat: arcũ tetendit: quem prius explorauerat: an esset cariosus: procosq; sagittis excussis occidit. Propertius. Et ueteres arcus laeto renouasse procorum. Erroresq; sui sic statuisse modum. ¶ Tingere in amne faces: per nim faces cupidinis extinguere. ¶ Nec nos purpureas: nec amantes retinebimus inuitos: quo minus euolent: ad quam uelint puellam. ¶ Consilium est quodcunq; cano: nos inquit nulli nim afferimus: sed consilium damus uolentibus sanari. ¶ Sonuere lyrae: lyra enim Apollo usus est: quam ex testudinis forma inuenisse Mercurium tradunt: & ea donasse Apollinem: post Apollinis cum Marsia: qua & superior fuit contentionem: postq; sumptam praeter aequum a uicto poenam: poenituisse Apollinem dicunt: citharaeq; effractis cordis: musica aliquandiu abstinuisse: auctor Diodo. ¶ Sonuere pharetrae: pharetra enim ex humeris Apollinis pendebat. Horatius. Voce dum terret uiduus pharetra. Risit Apollo. Scribit Diodorus Apollinem arcus sagittandiq; extitisse repertorem: qua ex causa Cretenses praecipue arcu delectati sunt: quem Scyticum uocant.

Toga laxa

Vnus ex multis

Satisfacere

Dulichiae sagittae

Arcus Vlyxis

Lyra apollinis

Arcus sagittãdiq; repertor Apollo Scythicus

Quid si uos casus aliquis conducat in unum.
Mẽte memor tota quae damus arma tene.
Hic opus est armis: hic o fortissime pugna.
Vincenda est telo penthesilea tuo.
Nunc tibi riualis: nunc durum limen amicae.
Nunc subeant mediis irrita uerba deis.
Nec cõpone comas: quum sis uẽturus ad illã
Nec toga sit laxo conspicienda sinu.
Nulla sit ut placeas alienae cura puellę.
Iam face: ut e multis illa sit una tibi.
Sed quid praecipue uestris conatibus obstet.
Eloquar exemplo quẽq; docente suo.
Desinimus tarde: quia nos speramus amari.
Dũ sibi quisq; placet: credula turba sum9.
At tu nec uoces: quid enim fallacius illis.
Crede: nec aeternos pondus habere deos.
Neue puellarum lachrymis mouearé caueto.
Vt flerent oculos erudiere suos.
Artibus innumeris mens oppugnat amantũ
Vt lapis aequoreis undiq; pulsus aquis.
Nec causas aperi: quare diuortia quaeras.
Nec dic quod doleas clam tamẽ usq; dole.
Nec peccata refer: ne diluat ipsa caueto.
Vt melior causa: causa sit illa tua.
Qui silet est firmus qui dicit & ista puellae.
Probra satisfieri postulat ille sibi.
Non ego dulichias furiali more sagittas.
Nec raptas ausim tingere in amne faces
Nec nos purpureas pueri resecabimus alas.
Nec sacer arte mea laxior arcus erit.
Cõsilium est quodcũq; cano: parete monẽti.
Vt faueas coeptis phoebe saluber ades.
Phoeb9 adest: sonuere lyrae sonuere pharetrę
Signa deum nosco per sua phoebus adest

¶ Confer amyclæis. Tiriam purpuram Laconia præstantiorem esse docet poeta: ut ex puellis aliã alia pulchriorem esse per similitudinẽ probet: scribit Plinius. Rorem purpuræ præcipuum esse Asiæ: i Tyro in Europa Africæ: & getulo littore occeani: in Laconica Europæ. ¶ Confer: compara. ¶ Vellus medicatũ: lanã tinctam. ¶ Ahenis amyclæis: uasis laconicis. ¶ Murice cum tyrio: cum tyria purpura: quæ omnium laudatissima habebatur: præsertim si Dibapha erat: hoc ẽ bis tincta magnifico impendio. Est aũt murex genus purpuræ: ut docet Plinius. ¶ Turpius illud erit: laconiam purpuram intellige. ¶ Vtraq;: & Iuno & Pallas. ¶ Sed

Vbi ros purpuræ præcipuus
Purpura tyria
Dibapha

Confer amyclęis medicatum uellus ahenis
Murice cum tyrio turpius illud erit.
Vos quoq; formosis uestras conferte puellas
Incipiet dominæ quẽq; pudere suæ.
Vtraq; formosæ paridi potuere uideri.
Sed tibi collatam uincis utranq; uenus.
Nec solam faciẽ mores quoq; cõfer & artes.
Tantum iudicio ne tuus obstet amor.
Exiguũ est quod deinde canã: sed profuit illud
Exiguum multis: in quibus ipse fui.
Scripta caue relegas blandæ seruata puellæ.
Constantes animos scripta relecta mouẽt.
Omnia pone feros: q̃uis inuitus: in ignes.
Et dic ardoris sit rogus iste mei.
Thestias absentem succendit stipite natum.
Tu timide flãmis perfida uerba dabis.
Si potes: & ceras remoue: qď imagine muta.
Carperis: hoc periit laodomia modo.
Et loca sæpe nocent fugito loca conscia uestri
Concubitus: causas illa doloris habent.
Hic fuit: hic cubuit thalamo dormiuimus illo
Hic mihi lasciua gaudia nocte dedit.
Admonitu recreatur amor: uulnusq; nouatũ.
Scinditur: & firmis causa pusilla nocet.
Vt pœne extinctũ cinerẽ si sulphure tãgas
Viuet: & ex minimo maximus ignis erit.
Sic nisi uitaris quicqd renouabit amorem.
Flamma redardescet: quæ modo nulla fuit
Argolicæ cuperent fugisse capharea puppes
Teq; senex luctus ignibus ulte tuos.

tibi collatam: comparatam: nam ex comparatione quaq; minus amicam placere posse ostendit. ¶ Tantum iudicio: uide ne præ amore plus placeat amica q̃ par sit. ¶ Scripta caue relegas. Docet qd sit exiguũ illud: quod sibi quoq; profuisse dixerat. ¶ Scripta: tabellas ab amica antea missas ad amatorem accipe. ¶ Omnia pone feros: omnia scripta igni cremato. ¶ Ardoris sit rogus iste mei: iste sit finis: & consumptor mei amoris. ¶ Thestias absentem. Oeneus i magna frumenti copia: quum cæteris diis sola Diana neglecta sacrificasset: irata dea Calidõniũ aprũ ingẽti magnitudine celebrẽ ad uastandã late patriã propinquam immisit: ad hunc delendũ Meleager ætate: uiribusq; integer: pluribus assumptis secum sociis aprum iaculatus: occisæ bestiæ præmium (id erat feræ pellis) omnium consensu tulit: quum i uenatiõe Atalanta Schenei filia affuisset: eius amore captus: pellem ueluti laudem occisæ feræ sibi concessit: qd factum: qui una uenari fuerant Thestii filii ægre ferentes: Atalantæ per insidias: cum Arcadiam rediret: pellem abstulere. Meleager puellæ auxilium ferens Althææ matris fratres necauit: illa Meleagrũm execrata est: ab diis immortalibus: qui eius uotũ exaudiuerunt: filio mortem imprecata. Fabulant quidam Meleagri ortu: parcas noctu i somnis Althææ dixisse: tunc uitæ Meleagri filii finem fore: quũ id lignum: is torris extinctus erat: cõbureretur: orto puero existimans in eius ligni custodia filii salutem cõtinerid: diligenter: et custoditum seruauit: postmodum fratrum morte irritatã torre combusto: ferunt causam interitu filii extitisse: cuius facti postea: quum eam pœniteret: laqueo uitam finiuit: auctor Diodo. Fabulam etiam narrat Ouid. in metamor. Thestias. Althæa Thestii filia. ¶ Ceras amicæ: imagines cereas. ¶ Carperis: delectaris: hoc modo: quia Prothesilai mariti cæream imaginem Laodomia finxerat: dicente ipsa in epistolis. Dum tamen arma geris diuerso miles in orbe. Quæ referat uultus est mihi cera tuos: & paulopost. Hanc specto: teneoq; sinu pro coniuge uero. Et tanq̃ possit uerba referre q̃ror: sed cum ille e naui egressus in bello troiano periisset. Laodomia audita mariti morte eius desiderio i amplexu imaginis cereæ expirauit. Seruius scribit: eã optasse: ut mortui mariti umbrã uideret: qua re cõcessa nõ deserẽs eam: in ei⁹ amplexibus periit. ¶ Recreatur admonitu: fouetur recordatiõe. ¶ Vulnusq; nouatũ: amor recrudescẽs. ¶ Scindit: apitur. ¶ Firmis: amore pœne liberatis. ¶ Cã pusilla: parua cã. ¶ Flãma redardescet: renouabitur amor. ¶ Argolicæ cuperent. Docet a simili: loca: quæ nocent amanti: uitanda eẽ. Nauplius Palamedis pater: ut ulcisceretur filii necem: eleuata facula: signũ dedit ex Caphareo Euboiæ promõtorio: Græcis naufragio laborantibus: qui credentes eos ignes indicare portum tutissimum: iter asperrimos scopulos naufragium fecerunt. Virgi. Vltorq; caphareus: & Propertius. Nauplius ultores sub nocte porrigit ignes. Et natat exuuiis græcia pressa suis. Solinus scri. Caphareum promontorium prominere in Hellespontum: ubi post illi excidium argiuam classem: uel Mineruæ ira: uel quod certior prodit historia: sidus arcturi grauibus affecit casibus. ¶ Teq; senex. Nauplium Palamedis patrem dicit.

Præterita cautus nisei de nauita gaudet.
Tu loca quæ nimium grata fuere caue.
Hæc tibi sint syrtes:acroceraunia uita.
Hic uomit epotas dyra charybdis aquas.
Sunt quæ non possunt aliquo cogente iuberi.
Sæpe tamen casu facta leuare solent.
Perdat opes phædra:parces neptunne nepoti.
Nec faciet pauidos taurus auitus equos.
Gnosida fecisses inopem:sapienter amasset.

Præterita cautus nisei de. Strabo in nono scribit post Cromyonem Scironides atticis finibus imminere petras iuxta mare transitum non relinquentes:super eas autem uiam eē in Atticam atq; Megarā ab Isthmo ducentem:quo in loco Scironis res in monte gestæ:latronumq;:& flectentes ad terram arbores pinus fabulis memorantur:quas Theseus obtruncauit:a quibus locis extremis flantem:procellasq; cientem sæuum Caurum Athenienses Scironem appellant:secundum uero petras illas Scirōdes idem scribit Minoam in pem prorumpere in pelagus Niseæ portum efficiens:fuit autem Nisea Megarensium emporium:quod eti

Nisea seu Minoia

am Minoa uocabatur:a qua poeta procellosum mare & otam illam Niseida appellauit. Potes etiam: quod magis placet:per Niseida Scyllam intelliges:

Scylla scopulus

te:quæ est scopulus i freto siculo uersus Italiam:i sub quo sunt concaua saxa:quo naues ui uentorq;:æstuq; freti impelluntur:laceranturq;:i de qua Circe apud Homerum in duodecimo Odys.ita Vlyxem alloquitur Duo sunt scopuli:i cacumen montes exuperat:in quod nemo mortalium ascendit unquam:in medio scopulo spelunca Erebi instar:habitat illic Scylla monstrum immane:cui præter deum occurreret nemo:aspectu tristis:duodecim habet pedes:i colla prælonga:i sex totidem capita:dentes triplici serie pectinatos:capita exe rensibelluas ingentes pisca tur. Fabulas habes apud Ouidium in decimoquarto metamorphoseos:quam hic tamen more poeti co confundit:uult enim Scyllam Nisi filiam in monstrum marinum:deinde in saxum:quod Niseida appel

Scyllæ forma

lat:fuisse conuersam:id a nautis uitari docet etiam Ouidius in metamorphoseos. Eandem fabulam cōfundit etiam Propertius eo carmine. Quid mirum in patrios scyllam sæuisse capillos. Candidaq; inguina uersa canes:& Virgili⁹. Quid loquar aut scyllam nisi:quam fama secuta est. Candida succinctam latrantibus inguina monstris. Dulichias uexasse rates. Hæc tibi sint syrtes. Syrtes duo sunt sinus Aphricani maris dispari magnitudine:sed pari periculo:i uento enim trahuntur harenæ:unde locus modo uadosus fit:acce dēte cumulo harenarum:modo profundior illi:calio depulsis. Salustius. Nam prope duo sunt sinus in extrema Aphrica:impares magnitudine:pari natura:quorum loca proxima terræ peralta sunt:cætera i terioraiubi fors tulit:alta alia:alia in tempestate uadosa:nam in tempestate fluctus quasi limum harenam:i& saxa trahūt & hinc facies locorum mutatur. Solinus quoq; ita scribit. Cui proximi Cyrenenses iter duas Syrtes:quas in accessas uadosum & reciprocum mare efficit:i cuius salis defectus:uel incrementa:haud promptum est deprehendere:ita incertis motibus:nunc in breuia resciunduntur pottuosa:nunc in æstibus inundant inquietis:ut Varro auctor est:per flabilem ibi terram uentis penetrantibus:i subita ui spiritus citissime:aut remouere maria:aut resorbere. Hæc acroceraunia uita:effuge hæc loca:tanquam nautæ fugiunt ceraunia. Lucanus. Scopulosa ceraunia nautæ. Summa timent:& Horatius. Qui uidit mare turbidum. Et infames scopu-

Ceraunia siue Acroceraunia

los acroceraunia. Sunt autem Ceraunia:siue Acroceraunia(ut docet Seruius)montes Epirita crebris fulminibus dicti:acros enim summitas dicitur:chetaunos uero fulmen:quia eorum summitas fulminibus infestatur. Virgilius. Aut Athon:aut rhodopen:aut alta ceraunia tælo. Deiicit Hic uomit epotas. Carybdis

Carybdis

fœmina fuit uoracissima:i ut Docet Seruius:quæ quia Herculis boues rapuit:i a Ioue dicitur fulminataq; & in maria præcipitata:i unde naturam pristinam seruat:nam forbet uniuersa. Ostenditur autem Carybdis

Zanclæa

ante urbem Siciliæ zanclæn paululum in traiectu:a qua ipsa a poetis zanclæa appellatur:i eius profundum quidem immensum esse docet Strabo:i quo inundationes freti mirum immodum nauigia detrahunt:magnas per circunductiones:& uortices præcipitat:a quibus absorptis ae dissolutis naufragiorum fragmenta ad Taurominitanum littus attrahuntur:i quod ab huiusmodi casibus coprian:i dest fimum appellant. Ti

Carybdis

bullus. Nec uiolenta suo consumpsit in ore charybdis. Vel si sublimis fluctu consurgeret imo. Vel si interrupto nudaret gurgite pontum. Sunt quæ nec possunt. Diuitias & opulentiam amori etiam obesse dicit. Aliquo cogente:quia si cogam amatorem diuitiis suis carere:ut fanetur:non parebit. Casu facta:ea casu diuitiæ amissæ:quæ sunt bona fortunæ. Leuare solent:solent amorem tollere Perdat opes phædra:si

Hippolyti interit⁹

Phædra sit sine diuitiis. Parces neptunne nepoti:non capietur priuigni Hippolyti amore:nec ille interficietur a Neptunno immisso tauro:nam quum Theseo uxor Phædra falso accusasset Hippolytum Thesei filium ex Hippolyta Amazone:q; eam de stupro interpellasset:Theseus pater ab auo Neptunno petiit:ut filius discerperetur:qui quum Troezena curru ueheretur:cornigero tauro a Neptunno improuiso emisso:perterrefactis equis:& per asperrima saxa curru protracto excussus interiit:ut elegātissime narrauit Ouidius in ultimo metamorphoseos. Hippolyti interitus meminit etiam Cicero in officiis his uerbis. Nam fuit in fabulis est Neptunnus:quod Theseo promiserat:non fecisset:i Theseus filio Hippolyto non esset orbatus. Taurus auitus:taurus Neptunni Thesei aui:Aegeus enim filius fuit Neptūni & Neropes. Gnosida fecisses inopem:si Phædra pauper fuisset:potes hoc etiam ad Pasiphaen referre.

¶ Cur nemo est hecaten. Hecates & Hiri exemplo docet amorem non pauperes: sed potentiores subigere. Sunt qui non Hecaten: sed Hecalen legendum putent: fuit enim Hecale anus paupenqua Theseum suscepit hospitio. Apulei libro primo meta. Contentus lare paruulo Thesei illius cognominis patris tui uirtutes æmulaueris: qui non est asper natus Hecales anus hospitium tenue. ¶ Nulla ē quæ cœperit hyrū. Hyrus itacensis mendicus fuit: stultus: & magno corpore: qui (ut Homerus scribit) uapulauit ab Vlyxe: quum reuersus inuenisset eū in uestibulo ædiū suarū: Hyrus appellatus est a loquacitate mendicandi nam Arneus olim a matre dicebatur. Propert. Lydus dulychio non distat crœsus ab hyro. ¶ Non tamen hoc tanti est: non tamen tanti facis amoris remedium: ut uelis pauper esse. ¶ At tanti tibi sit: at tanti facias non frequentare theatra: quo ad conualueris: quanti facis amoris iugum ponere. ¶ Non indulgere theatris: non frequentare theatra: in quibus molles & lasciuæ res agitari solēt. Propertius. O nimis exitio nata theatra meo. ¶ Cantusq: rythmi. ¶ Et uox: uerba lasciua cantantium in theatris. ¶ Et numeris brachia mota suis. Saltationes illas & molles gesticulationes dicit: quæ in theatris fiebant. Propert. Siue aliqs molli deducit brachia gestu. Candida: seu uarios incinit ore modos. ¶ Ficti amantes: non ueri amantes: sed ficti: ut in argumentis comœdiarum introducuntur. ¶ Quid caueas: quid uites tāquā damnosum: nam comœdia est uitæ speculum. ¶ Actor: comœdus. ¶ Quid iuuet: quid prosit. ¶ Teneros poetas: elegos: & molles dicit. ¶ Meas do. meos libros. ¶ Callimachum fugito. Callimachus in elegia princeps habetur Fabii iudicio: fuit aūt Cireneus: ut docet Stra. a Batto oriundus. ¶ Non est inimicus amori: quia res amatorias & lasciuas scripsit uersu elegia. cōnam Lyden amauit: de qua Elegias scripsit. ¶ Tu quoq coe noces. Philetas etiā ex Coo insula: in mari Carphatio Elegiam scripsit: & in eo scribendi genere secundas tulit: ut Fabius docet: huius etiā meminit Strabo: quem aliorum scriptorum criticum fuisse dicit: Battida amauit. Oui. de fine titulo. Nec tantum clario lydæ dilecta poetæ. Nec tantum coo Battis amata deo. ¶ Me certe sappho. Sapphus opera erant lasciua: unde & in arte amandi ita scripsit. Nota sit & sappho: quid enim lasciuius illa. ¶ Melio rez amicæ: amicæ magis placidum. ¶ Teia musa. Anacreon poeta: patria Teius. ¶ Carmina Tibulli. De Tibullo & aliis poetis plura diximus in libris de arte amandi. ¶ Cuius opus Cynthia sola fuit. Proper. quoq nō tuto legi posse ab amatore pcepit. ¶ Durus: discede abire quin mollis fiat. De gallo poeta antea dictum est. ¶ Nescio quid tale: nescio quid simile & lasciuum. ¶ Aemulus: riualis: solam amicā sine ullo amante. ¶ Acrius hermionem: exemplis docet amorē æmulis ardentiorē fieri. ¶ Alterius uiri: Pyrrhi Achillis filii. ¶ Ibas sine coniuge cretē: nam quū Paris Spartā nauigasset: a Menelao susceptus ē hospitio: qui Helenæ uxore hospitis curā mādauit: ipse uero in Cretā nauigauit cum reliquis Minois nepotibus accitus ad diuidendas Atrei opes. ¶ Viro plistenio: Agamēnoni Plistenis filio. ¶ Nec frustra flebat: nec frustra Achilles. ¶ Atrides fecit: agamēnō rē hūit cum Bryseide. ¶ Fuit ma. fru. fuit maxia utilitas: nam sibi q nunquam tactam Bryseidam:

Hecale
Hyrus médicus
Arneus

Callimachº lydē amauit

Battida
Philetas amauit
Sapphus opera

Diuitiis alitur luxuriosus amor.
Cur nemo est hecaten: nulla ē q̄ cœpit hyrū.
Nempe quod alter egens: altera paup erat
Non habet unde suū pauptas pascat amorē.
Non tamen hoc tanti est: paup ut eē uelis.
At tanti tibi sit non indulgere theatris.
Dum bene de uacuo pectore cædat amor
Eneruant animos cytharæ: cantusq: lyræq.
Et uox & numeris brachia mota suis.
Illic assidue ficti cantantur amantes.
Quid caueas actor: qd iuuet arte docet.
Eloquar inuitus: teneros ne tange poetas.
Summoueo dotes impius ipse meas.
Callimachum fugito: non est inimicus amori.
Et cum callimacho: tu quoq coe noces.
Me certe sappho meliorem fecit amicæ.
Nec rigidos mores teia musa dedit.
Carmina quis potuit tuto legisse tibulli.
Vel tua cuius opus cynthia sola fuit.
Quis potuit lecto durus discedere gallo.
Et mea nescio quid carmina tale sonant.
Quod nisi dux operis uatē frustratur apollo.
Aemulus est nostri maxima causa mali.
At tu riualem noli tibi fingere quēquam.
Inq suo solam crede iacere toro.
Acrius hermionen ideo dilexit orestes.
Esse quod alterius cœperat illa uiri.
Quid menelae doles: ibas sine coniuge cretē.
Et poteras nupta lætus abesse tua.
Vt paris hāc rapuit: tum demū uxore carere.
Non potes: alterius creuit amore tuus.
Hoc & in abducta bryseide flebat achilles.
Illam plistenio gaudia ferre uiro.
Nec frustra flebat: fecit (mihi credite) atrides
Quod si non faceret: turpiter esset iners.
Certe ego fecissem: nec sum sapientior illo.
Inuidiæ fructus maximus ille fuit.

Agamemnon in nono Iliados Homeri cum maximis muneribus pollicetur se etiam Bryseidas quā Achilli eripuerat remissurum: eamq; integerrimam omnino: & quæ nunquam secū: aut in eodem cubili iacuit: aut more uirorum mulierumq; fuisse commistam: magnum iusiurandum interpouit. ¶ Sceptrum non putat esse deos: quia credit aliud esse iurare per sceptrum: aliud per deos: sceptrum enim Agamemnonis Vulcanus fabrefecerat: Iouiq; dederat: Iuppiter postea Mercurio: Mercuri⁹ Pelopi: Pelops Atreo: Atreus morte reliquerat Thiesti: Thiestes uero Agamemnoni: ut insigne eius regis foret: qui in Argo: suisq; insulis ditionem tenere: ut auctor Home. libro Iliados secundo.

Nam sibi quod nunquā tactā bryseida iurat.
Per sceptrum: sceptrū non putat eē deos.
Dii faciant possis dominæ transire relictæ
Limina: proposito sufficiantq; pedes.
Et poteris: modo uelle tene: nunc fortiter ire
Nunc opus est celeri subdere calcar equo
Illo lotophagos: illo sirenes in antro
Esse puta: remis adiice uela tuis
Tu quoq; qui quōdam nimiū riuale dolebas.
Vellem desineres hostis habere loco.
Hunc certe quāuis odio remanente saluta
Oscula quum poteris iam dare: sanus eris
Ecce cibos etiam; medicinæ fungar ut omni
Müere: quos fugias quosue sequare: dabo
Daunius an libycis bulbus tibi missus ab oris
An ueniat megaris: noxius omnis erit.
Nec minus erucas aptum est uitare salaces,
Et quicquid ueneri corpora nostra parat.
Vtilius sumas acuentes lumina rutas
Et quicquid ueneri corpora nostra negat.
Quid tibi pcipiā de bacchi munere queris.
Spe breuius monitus experiere meos.
Vina parāt animos ueneri: nisi pluria sumas
Et stupeant multo corda sepulta mero.
Nutritur uento: uento restinguitur ignis.
Lenis alit flāmas grandior aura necat.

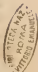
¶ Modo uelle tene: modo, teneas tuam uoluntatē adeundi amicam: ut sit uerbum pro nomine: sic & Persius. Velle suum cuiq; ē. Vel tene uelle: tibi propone transire uelle amicæ conspectum. ¶ Nunc fortiter ire: nunc opus est forti animo transire amicæ limina. ¶ Illo lotophagos. Lotophagi fuere populi Africæ habitante: Meningem insulam: ut scribit Strabo: sic appellati: quoniam comedunt lotō: quæ est arbor ferens fructum suauissimum: & tam dulcē cibū (ut auctore Plinio In libro decimoquarto) nomen etiā genti terræq; dederit: nimis hospitali aduenarum obliuione patriæ: nam Vlysses in Africā delatus socios sciscitatum misit: qui gustata Loto: nūquam renunciatet: aut redire curabant. cibi enim suauitate suorum obliti erāt: quos Vlysses inuitos ad nauem reduxit: unde Silius lib. iii. ita scri. Quos succo nobilis arbor. Et dulci pascit lotos nimis hospita baccha. Scribit Plinius lotō arborem nasci circa Syrtes: atq; Nasamonas: paulo maiorē pyro: fructū fabæ magnitudine: colore croci: admirandæ suauitatis: quæ in Italiam translata naturam mutat. Herodo. etiā in lib. quarto scribit Lotophagos Gindanorū oram in mare porrectam coluisse: qui e solo loti fructu uictitabant: qui fructus ē instar fructus lētisci: suauitate assimilis fructui palmarū: & ex eo fructu Lotophagos uinum facere solitos fuisse: idē auctor est. ¶ In illo antro: in amicæ aditu. De Sirenib⁹ dictum est: ¶ Adiice uela: ocissime transeas. ¶ Nunc quoq; uel nimium. Docet etiam riualem non habēdum esse loco inimici: ut antea. ¶ Ecce cibos etiam. Cibos quoq; libidinē incitantes uitandos esse dicit. ¶ Daunius bulbus. Bulbus ex Apulia: quē post Africanos laudat Plinius libro decimonono. ¶ An ueniat Megaris. Megara urbs fuit Atticæ: de qua Pausanias lib. primo ita scri. Boetii Megareum Neptūni filium: qui Onchestum urbem incolebat Boetiorū exercitum Niso subsidio uenisse referunt: aduersus quē Minos bellū gerebat: hunc in pugna cecidisse: ibiq; sepultum urbi nomen fecisse: quum antea Nisa diceretur. Addunt Megarenses .xli. post captam Phoronei filiū seculis Lelegam ex Aegypto profectum regnum obtinuisse: eoq; regnante Lelegas uocitatos fuisse. Illud etiā addimus Megarenses alterā arcem habuisse Alcathoen nomine: ab Alcathoe Pelopis filio cognominatam: in nam ad eam ascendentibus ad dextram Megarei monumentum positum est: unde Ouidi. in metamorpho. Alcathoen arcem non urbem fuisse intelligit: ut Tortellius uoluit: atq; eum secuti litterarum quidam ignari. ¶ Erit noxius: erit nocens. ¶ Erucas salaces: erucam herbam libidinem incitantem. ¶ Vtilius sumas acuentes lumina rutas. Rutā (ut Plinius docet libro uigesimo) Pythagoras oculis noxiā putauit falso: quoniam sculptores & pictores hoc cibo usos fuisse scribit oculorū causa: eadem generationes impedit: ideo profluuio genitali datur: & uenerem crebro per somnia imaginātibus. ¶ De Bacchi munere: de uino a Baccho reperto. Scribit enim Diodorus in primo Dionysium uini fuisse inuētorē in Nysa: qui plantandi: ac uini conficiendi: seruandiq; & ex alio transferendi usum edocuit. ¶ Spe breuius: breuius quam speres. ¶ Meos mōitus: mea pcepta de munere Bacchi. ¶ Stupeant: torpeant: sensu careant. ¶ Nutritur uento. Docet amorem uino accendi: & imminui: ut ignis uento. ¶ Lenis aura: placidus uentus.

Aut nulla hebrietas:aut tanta sit:ut tibi curas.
Eripiat:si qua est inter utrunq; nocet.
Hoc opus exegi:fessæ date serta carinæ.
Contigimus portum:quo mihi cursus erat
Post modo reddetis sacro pia uota poetæ,
Carmine sanati fœmina uirq; meo.

¶ Aut nulla ebrietas:aut nihil:aut immodice bibas. ¶ Si qua est inter utrunq;:si quis parce biberit. ¶ Exegi:ad calcem deduxi. ¶ Fessæ date serta carinæ:post quam opus cœptum ad finem perduxit poeta: iam quiescendum esse dicit:quod faciunt etiam nautæ: quum portum attigerint Virgilius in primo georgicorum. Ceu fessæ:quum iam portum tetigere carinæ. Puppibus & læti nautæ imposuere coronas. ¶ Pia uota pias preces. ¶ Meo carmine:meis præceptis:quibus remedia amoris descripsi. FINIS.

PVBLII OVIDII NASONIS DE REMEDIO AMORIS.

FINIS.

¶ M. ANTONII ANTIMACHI MANTVANI CARMEN

Naso corinna tuos expertus sæpe calores.
Et q̃ fallaces sint in amore doli.
Edidit excultos hac callidus arte libellos.
Quo facile ad dominã quisq; teneret iter.
Scripsit & accẽsos quæ nã medicina furores
Tollat:& illato uulnere præstat opem.
Quæ facili quãuis sint scripta poemata uersu
In multis fuerant non bene nota locis.
At modo discussit merulæ solertia docti
Non exploratum quicquid habebat opus
Huic igitur tantũ debere fatentur amantes.
Nasoni quantum pallida turba suo.

¶ DOMITII PALLADII SORANI CARMEN

Quot puer incautos quõdã pharetrat9 amãtes.
Impulit ad sæuæ tela cruenta necis.
Quot laqueis periere ferro sub amore iacentes
Quot rapuit miseros æstus & unda uiros.
Sæuus amor quondã fact9 nũc mitior armis
Leniter offendet pectora uincta suis.
Nãq; modũ facileq; uiã docet artis amandi.
Hoc opus:Ast aliud uulneris edit opem.
Multũ docta cohors uenerisq; obnoxia pubes
Ingenio debet naso poeta tuo.
Nec minus iterpres eadem tibi merula debet.
Quod per te multis quæ latuere patent.
Ergo tibi innumeras pro tanto munere grates
Merula culte tibi turba latina refert.

Habes Francisce Generose Enarrationes nostras in Ouidium de arte Amandi: & de Remedio Amoris. quas celerius aliquanto quã fuerat consilium tuis precibus emisimus. Volebam enim uti Horatii consilio:qui in arte poetica docet non præcipitandam esse editionem: sed in nonum annum premendam. Quare si quid desiderabitur:id tibi:& quotidiano tuo conuitio ascribito. Si quid uero immutatione litterarum syllabarumue aliquid deprauatum inueneris: id non mihi:uerum difficili impressorum correctioni imputato. Vale.

Enarrationes in Ouidium de arte amandi:& de remedio amoris diligenter:& accurate compositas a Bartholomæo Merula Mantuano impressit Venetiis uir solers & industrius Ioannes de Tridino alias Tacuinus. Anno salutis. M.ccccc.vi.die.xxviii.Iunii. Leonardo Lauredano Duce inclyto ac fœlicissimo.

PRIVILEGIVM

Comparens coram Serenissimo principe:& excellentissimo dominio Egregius uir Ioannes de tridino alias Tacuinus exposuit se habere narratiões in Ouidium de arte amandi:& de remedio amoris:compositas ab eruditissimo uiro Bartholomæo merula:quod opus quum imprimi facere intenderet ad communem omnium utilitatem:iccirco supplici sermone petiit: ut sibi soli liceat hoc facere:ne forte alius quispiam imprimere uolens cum damno eiusdem Ioannis fieret:quã obrem infrascripti domini consiliarii terminarunt:q̃ nemini liceat imprimere:aut imprimi facere non tam Venetiis q̃ in omnibus locis & ciuitatibus præfati excellentissimi Dominii per decennium opus prædictum:nisi ipsi Ioanni:sub pena immediatæ & irremissibilis amissionis omnium similium librorum:& ducatorum decem de suis propriis bonis pro quoq; uolumine impresso:aut uendito contra hoc Serenissimi dominii edictum. Quæ pœna uadat ad montis noui recuperationem:cui quidem pœnæ subiacere omnino debeat Quicunq; uolumen aliquod simile extra ditionem illustrissimi dominii præfati impressum uendere uellet in hac ciuitate nostra:aut quibuscunq; aliis : in ciuitatibus:terris : & locis nostris.

Consiliarii
D.Iacobus Leonus.
D.Hieronymus Vendarminus.
D.Bartholomæus Victurius.
D.Leonardus Mocenigo.

REGISTRVM HVIVS OPERIS.

A	D	G
Ouidius	cebant enim	Fœminæ
Bartholomei	Cinthius	sera ueni
cæsus fu.	fiet amatori	Bartholomei
B	E	H
Militiæ	Threicia	Non aliquis
boya	iste feret	ingenium
tento	sperandam	publii Ouidii
C	F	I
gloriam	Celebratis	Confer
animum	hæc mouet	¶Cur nemo
puella	artifices	FINIS.